

Kazuo Ishiguro
Kazuo Ishiguro, Never Let Me Go
Copyright © 2005 Kazuo Ishiguro
© 2006 by Editura POLIROM, pentru prezenta traducere
www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4 ; P.O. BOX 266, 700506 București, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33, O.P. 37; P.O. BOX 1-728, 030174

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României: ISHIGURO, KAZUO

Să nu mă părăsești / Kazuo Ishiguro; trad.: Vali Florescu -Iași: Polirom, 2006

ISBN (10) 973-46-0186-5 ; ISBN (13) 978-973-46-0186-8 I. Florescu, Vali (trad.î 821.111-31=135.1 Printed in ROMÂNIA

Să nu mă părăsești

Traducere din limba engleză de Vali Florescu

POLIROM 2006

*#■..

Kazuo Ishiguro se naște la Nagasaki în 1954 și este adus de familie în Anglia în 1960. Stud: _iză la University of Kent (Canterbury) și la University of East Anglfa, după care se stabilește la Londra, unde trăiește și în prezent. Debutează la douăzeci și opt de ani cu Amintirea palidă a munților, povestea unei japoneze care trăiește singură în Anglia, străduindu-se să exorcizeze un trecut bîntuit de coșmarul celui de-al Doilea Război Mondial. Romanul primește The Winifred Holtby Prize of the Royal Society of Literature, fiind tradus ulterior în treisprezece limbi. În 1986, Ishiguro își publică al doilea roman, Un artist al lumii trecătoare, nominalizat în același an la Booker Prize, laureat al Whitbread Book of the Year Award și tradus în paisprezece limbi. 1989 este pentru Ishiguro anul de vîrf al carierei, autorul obținînd cu Rămășițele zilei rîvnitul Booker Prize din partea unui juriu prezidat de David Lodge. Romanul a fost tradus în peste treizeci de țări și ecranizat de James Ivory, cu Sir Anthony Hopkins, Emma Thompson, James Fox, Hugh Grant și Christopher Reeve în rolurile principale. În 1995 Ishiguro publică Nemîngîiații, un roman despre puterea artei de a transcende granițele istoriei și totodată despre spațiul central-european la cîțiva ani de la destrămarea Cortinei de Fier. În 1995 Kazuo Ishiguro a primit distincția de Officer of The British Empire for Services to Literature și, în 1998, ordinul de Chevalier des Arts et des Lettres din partea statului francez. Să nu mă părăsești poartă în mod evident amprenta specifică a romancierului britanic. Rafinamentul și sensibilitatea autorului dau naștere unei tulburătoare povești de dragoste, ai cărei protagoniști sînt trei tineri care fac parte dintr-o categorie aparte de ființe umane: „donatori”, clone, adică produse de laborator, menite să furnizeze organe de schimb pentru oamenii „adevărați”. Tragic, emoționant, tensionat și cu un final surprinzător, Să nu mă părăsești este unul dintre cele mai bune romane ale lui Ishiguro, nominalizat la Booker Prize, National Book Critic Circle Award și Arthur C. Clarke Award și inclus pe lista celor mai bune cărți ale anului în TheNew York Times, Publishers Weekly și în numeroase alte reviste prestigioase.

Pentru Lorna și Naomi

Anglia, sfîrșitul anilor '90

PARTEA ÎNTII

CAPITOLUL UNU

Numele meu este Kathy H. Am treizeci și unu de ani și sînt îngrijitoare de peste unsprezece ani. Pare destul de mult, o știu, dar adevărul este că am fost rugată să mai continui încă opt luni, adică plhă la sfîrșitul anului. Așadar, în total vor fi exact doisprezece ani. Știu, faptul că sînt îngrijitoare de aiita timp nu se datorează neapărat extraordinarelor calități pe care se spune că le-aș avea. Cunosc cazuri de îngrijitori excelenți la serviciile cărora s-a renunțat după doar doi sau trei ani. Pe de altă parte, știți cel puțin un îngrijitor care a continuat vreme de paisprezece ani, în ciuda faptului că era o persoană care pur și simplu nu-și avea locul în profesia asta. Nu mă înțelegeți greșit, n-o spun ca să mă laud, însă știu sigur că sînt foarte încîntați de treaba pe care o fac, așa că, încet-încet, am început să fiu și eu. Donatorii mei s-au comportat întotdeauna mai bine decît era de așteptat. S-au recuperat uimitor de repede și aproape nici unul dintre ei nu a fost catalogat drept „agitat”, nici măcar înainte de a patra donație. În sfîrșit, poate că acum chiar mă laud. Dar pentru mine e foarte important să îmi fac treaba cît se poate de bine - și în primul rînd partea în care trebuie să-i ajut pe donatori să rămînă „calmi”. Mi-am dezvoltat un fel de instinct care intră automat în funcțiune atunci cînd mă aflu în preajma donatorilor. Știu și cînd să stau cu ei și să-i alin, și cînd să-i las singuri; și cînd să ascult tot ce-mi spun, și

11

cînd să ridic din umeri și să le zic să termine cu prostiile.

În fine, n-are nici un rost să mă laud singură. Cunosc îngrijitori care lucrează și astăzi și care sînt cel puțin la fel de buni ca mine, fără a se bucura măcar de jumătate din aprecierea de care am parte eu. Dacă sînteți cumva unii dintre ei, vă înțeleg foarte bine frustrarea - legată de camera în care stau, de faptul că am mașină și, mai presus de toate, legată de faptul că am voie să mi-i aleg singură pe cei de care să am grijă. În plus, mai sînt și fostă elevă la Hailsham, ceea ce e suficient pentru a sfîrni antipatia pe loc. Lui Kathy H., se spune, i se dă voie să-și aleagă

singură pacientul pe care să-l îngrijească și mereu și-i alege pe-ai ei: persoane de la Hailsham sau din alte locuri privilegiate de genul ăsta. Nu-i de mirare că are o rată așa mare de succes. Am auzit-o de mii de ori, deci sînt sigură că o voi mai auzi și de acum încolo și e posibil să existe un grăunte de adevăr în afirmația asta. Dar nu sînt cea dintîi căreia i s-a îngăduit să-și aleagă pacientul pe care să-l îngrijească și mă îndoiesc că voi fi cea din urmă. Și, oricum, mi-am făcut norma și am îngrijit donatori veniți din toate părțile. Nu uitați, atunci cînd voi termina, voi fi făcut deja asta vreme de doisprezece ani, însă doar în ultimii șase mi-au permis să aleg.

Și de ce să n-o facă? Îngrijitorii nu sînt mașini. Încerci să faci tot ce poți pentru fiecare donator, dar pînă la urmă obosești. Nu poți avea răbdare și energie la nesfîrșit. Așa că, firește, atunci cînd ți se oferă șansa de a alege, ți-i alegi pe ai tăi. E normal. Mi-ar fi fost absolut imposibil să fac asta atît de mult timp dacă aș fi încetat să țin în fiecare secundă la donatorii mei. Și, în orice caz, dacă nu mi-ar fi fost dată posibilitatea de a alege, cum m-aș mai fi apropiat iar de Ruth și de Tommy după toți acești ani?

12

Însă, desigur, există din ce în ce mai puțini donatori de care îmi amintesc, așa că, practic vorbind, alegerile mele sînt destul de limitate. Cum am mai spus, e mult mai greu atunci cînd nu ai acea legătură profundă cu donatorul și chiar dacă o să-mi fie dor de zilele cînd eram îngrijitoare, mi se pare absolut firesc ca totul să se termine la finele acestui an.

întîmplarea face ca Ruth să fi fost doar al treilea sau al patrulea donator pe care l-am ales de cînd mi s-a permis să o fac. În momentul respectiv i se repartizase deja un îngrijitor și îmi amintesc că mi-a trebuit ceva curaj pentru a cere așa ceva. Dar pînă la urmă am reușit și, în clipa în care am dat ochii cu ea la centrul acela de recuperare din Dover, toate vechile noastre divergențe, chiar dacă nu pot spune că s-au evaporat cu desăvîrșire, au părut brusc mult mai puțin importante ca restul - cum ar fi faptul că am crescut împreună la Hailsham sau că știam și ne aminteam lucruri de care nimeni altcineva nu avea habar. Bănuiesc că din clipa aceea am început să caut donatori exclusiv printre cei din trecutul meu și, în măsura în care era posibil, am ales să am de-a face doar cu persoane de la Hailsham.

În decursul anilor au fost mai multe momente în care am încercat să las Hailshamul în urma mea, în care mi-am spus că n-ar trebui să mă întorc atîta spre trecut. Dar apoi a venit o clipă cînd pur și simplu am încetat să mai opun rezistență. Acest lucru a avut legătură cu un anume donator de odinioară, din al treilea an de cînd eram îngrijitoare, și cu reacția lui din momentul în care am pomenit că am crescut la Hailsham. Era după a treia donație, care nu decursese chiar foarte bine, și probabil știa că n-o va mai duce prea mult. Abia respira, dar s-a uitat la mine și mi-a zis:

— Hailsham. Pun pariu că era un loc foarte frumos.

Apoi, a doua zi dimineața, în timp ce făceam conversație pentru a-i abate atenția de la situația

13

lui, cînd l-am întrebat unde-a crescut, mi-a spus de nu știu care loc din Dorset și, în spatele pustulelor, chipul i s-a schimonosit într-o nouă grimasă. Și mi-am dat seama cu cîtă disperare își dorea să nu-și amintească. În loc de asta, voia să afle despre Hailsham. Așa că pe parcursul următoarelor cinci sau șase zile i-am spus tot ce dorea să știe, iar el a stat întins în pat, conectat la aparate, cu un zîmbet blînd pe față. Mă întreba și despre lucrurile importante, și despre cele mai puțin însemnate. Despre paznicii noștri, despre cum fiecare dintre noi avea propriul cufăr cu colecții personale sub pat, despre fotbal, despre rounders¹, despre poteca ce înconjura clădirea principală și despre toate ascunzișurile de pe traseu, despre iazul cu rațe, despre mîncare, despre priveriștea ce se vedea pe fereastra Clasei de Artă, peste cîmpuri, într-o dimineață cețoasă. Uneori mă făcea să repet iar și iar aceleași lucruri, lucruri pe care i le spuseseam cu doar o zi în urmă, de parcă nu i-aș fi vorbit niciodată despre ele. „Aveați sală de sport?” „Cine era paznicul tău preferat?” La început am crezut că e din cauza medicamentelor, apoi însă mi-am dat seama că mintea îi era suficient de limpede. El nu voia doar să audă despre Hailsham, ci să-și amintească despre Hailsham, ca și cum și-ar fi petrecut acolo și propria copilărie. Știa că sîntem aproape de final, așa că asta făcea: mă pune să-i descriu lucrurile ca să și le fixeze cît mai bine în minte, probabil pentru că în timpul acelor nopți fără somn, datorate amestecului de medicamente, durere și epuizare fizică, granița dintre amintirile mele și ale lui să se ștergă încet. Abia atunci am înțeles pentru prima dată cu adevărat cît de norocoși am fost noi - Tommy, Ruth, eu și toți ceilalți.

1. Joc englezesc cu mingea, asemănător baseballului și oinei (n. tr.).

14

Și azi, șofînd de-a lungul și de-a latul țării, văd lucruri care încă mi-amintesc de Hailsham. Atunci cînd trec pe lîngă marginea încețoșată a unui cîmp ori cînd, în timp ce cobor într-o vale, văd de departe anumite părți ale unei case imense sau chiar și un anume aranjament de plop pe un deal, mă gîndesc „Poate că aici e! L-am găsit! Țăstă e Hailsham!” După care îmi dau seama că e imposibil și pornesc mai departe la volan și gîndurile îmi zboară aiurea. E vorba mai ales de acele pavilioane. Le văd peste tot prin țară, la capătul îndepărtat al terenurilor de joacă: mici clădiri din prefabricate, cu un șir de ferestre nefirec de înalte, aproape lipite de streșină. Cred că au construit foarte multe pavilioane de felul acesta în anii '50 și '60, de cînd probabil că data și al nostru. Cînd trec pe lîngă vreunul, mă uit la el îndelung și într-o zi o să mă izbesc de un pom sau de altceva, însă nu mă pot abține nicidecum. Nu cu mult timp în urmă treceam pe o stradă pustie din Worcestershire și am văzut de partea cealaltă

a unui teren de crichet unul care semăna într-afita cu al nostru, din Hailsham, încît pur și simplu am întors mașina și m-am dus să mă uit mai bine la el.

Ne plăcea foarte mult sala noastră de sport, poate fiindcă ne amintea de căsuțele acelea atît de drăguțe în care stăteau odinioară oamenii și pe care le vedeam în cărțile cu poze cînd eram copii. Mi-aduc aminte cum, atunci cînd eram Juniori, ne rugam de paznici să ne lase să ținem ora următoare în pavilion, nu în sala de clasă obișnuită. Apoi, cînd eram în Senior 2 - și aveam doisprezece spre treisprezece ani -, pavilionul devenise locul ideal în care să te ascunzi cu cei mai buni prieteni dacă voiai să scapi de restul celor de la Hailsham.

Pavilionul era destul de mare ca să încapă în el două grupuri separate fără să se deranjeze unul pe celălalt, iar în timpul verii pe verandă putea să stea chiar și un al treilea grup. Însă, evident, fiecare

15

își dorea locul doar pentru el și prietenii lui, așa că întotdeauna ne dondăneam și ne ^ertam din cauza asta.

Paznicii ne spuneau mereu să ne purtăm civilizată, dar în practică trebuia să ai niște personalități foarte puternice în grup pentru a izbuti să pui stăpînire pe pavilion în timpul unei pauze sau al unei ferestre. Bine, nici eu nu eram chiar lipsită de vlagă, dar cred că Ruth era cea datorită căreia reușeam să prindem locul asta atît de des cum o făceam.

De obicei ne mulțumeam să ne lăfăim pe scaune și pe bănci - eram cinci, șase dacă venea și Jenny B. -și să tragem o porție zdravănă de bîrfă. Era genul de conversație care nu putea avea loc decît dacă erai ascuns în pavilion. Discutam despre un lucru care ne îngrijora sau sfîrșeam într-un rîs isteric ori într-o ceartă aprinsă. În principiu, era o cale de a ne descărca un pic în compania celor mai buni prieteni.

În după-amiaza la care mă gîndesc stăteam în picioare pe taburete și pe bănci, înghesuite la ferestrele înalte.

Acestea ne ofereau o panoramă limpede asupra terenului de joacă, unde vreo doisprezece băieți din anul nostru și din Senior 3 se adunaseră să joace fotbal. Soarele strălucea intens și probabil că puțin mai devreme plouase, fiindcă îmi amintesc perfect cum lumina lui se reflecta în suprafețele de iarbă noroioase.

Cineva a spus că ar trebui să avem grijă să nu ne vadă, dar nici una dintre noi nu s-a clintit din loc. Apoi Ruth a zis:

— Nu bănuiește absolut nimic. Uite la el! Chiar nu bănuiește absolut nimic.

Cînd a spus asta, m-am uitat la Ruth, așteptînd să observ pe fața ei vreun semn cît de mic de dezaprobare față de lucrurile pe care băieții aveau de gînd să i le facă lui Tommy. Însă în clipa următoare Ruth a pufnit în rîs și a zis:

— Ce idiot!

Și mi-am dat seama că pentru Ruth și celelalte, indiferent ce aveau de gînd să facă băieții, era un

16

lucru extrem de îndepărtat, iar faptul că aprobam sau nu acțiunile lor nu avea nici cea mai mică importanță. În acel moment eram strînse în fața ferestrelor nu pentru că am fi așteptat cu nerăbdare să-l vedem pe Tommy umilit din nou, ci fiindcă auziserăm despre ultimul lui plan de răzbunare și eram ușor curioase să îl vedem desfășurîndu-se. Pe vremea aia nu cred că băieții se gîndeau prea mult la ce-și făceau unul altuia. Ruth, ca și celelalte, privea totul cu detașare și e destul de posibil ca și eu să fi făcut la fel.

Sau poate că nu-mi amintesc cum trebuie. Poate că pînă și atunci, cînd l-am văzut pe Tommy străbă-tînd în fugă terenul, cu încîntarea de a fi fost acceptat din nou în rîndul celorlalți vizibilă pe chipul lui, gata să joace iar jocul la care excela, voi fi simțit o mică împunsătură dureroasă. Ce-mi aduc sigur aminte e că am observat că Tommy are pe el tricoul bleu, cu gulera, pe care și-l luase de la Solduri cu o lună în urmă și de care era extrem de mîndru. Îmi amintesc că m-am gîndit: „Doamne, ce timpit e să și-l ia la fotbal! O să și-l strice și pe urmă să te ții!” Am zis cu voce tare, fără să mă adresez cuiva anume:

— Tommy are pe el tricoul cel nou. Tricoul lui preferat, cu guleraș.

Nu cred că m-a auzit cineva, pentru că toate erau ocupate să rîdă de Laura — marele măscărici din grupul nostru —, care reproducea pe rînd toate expresiile de pe fața lui Tommy în timp ce alerga, făcea semne, striga și ataca. Ceilalți băieți fugeau pe teren în ritmul ăla leneș pe care îl adoptă atunci cînd se încălzesc, dar Tommy era atît de înnebunit de încîntare, că părea gata să se avînte în orice clipă în joc. Am zis, de data asta mai tare:

— O să sufere groaznic dacă își strică tricoul.

Acum Ruth m-a auzit, dar probabil că mi-a interpretat vorbele ca pe un soi de glumă, fiindcă a început să rîdă destul de tare, apoi a comentat și ea ceva.

17

După aceea băieții au încetat să mai dea în minge și au rămas într-un grup compact în noroi, cu piepturile ridicîndu-li-se și coborîndu-le încet, în timp ce așteptau să înceapă alegerea jucătorilor. Cei doi căpitani aleși erau amîndoi din Senior 3, deși toată lumea știa că Tommy e cel mai bun jucător din an. Au dat cu banul pentru prima alegere, apoi cel care a cîștigat s-a uitat lung la grup.

— Uită-te la el, a zis cineva din spatele meu. E absolut convins că el o să fie primul ales! Uitați-vă la el!

Adevărul e că Tommy chiar arăta destul de comic în momentul ăla, iar asta te făcea să-ți spui în gînd, ei bine, da, dacă e chiar atît de tembel, atunci merită să i se întîmple toate astea. Ceilalți băieți se prefăceau că nu sînt deloc atenți la procesul selecției, că nu le pasă absolut deloc în ce ordine sînt aleși. Unii vorbeau în șoaptă între ei, alții

își legau mai bine șireturile, iar alții se mulțumeau să se uite în jos, la picioarele care băuceau noroiul. Dar Tommy avea privirea pironită asupra băiatului din Senior 3, de parcă acesta i-ar fi strigat deja numele. Laura și-a continuat reprezentația tot timpul cât a durat alegerea jucătorilor, imitând fiecare expresie de pe chipul lui Tommy: cea intens fericită de la început; cea de îngrijorare nedumerită din clipa în care deja fuseseră aleși patru băieți, dar el nu se număra printre ei; durerea și panica din momentul în care începuse să își dea seama ce se întâmplă de fapt. Nu o priveam întruna pe Laura, pentru că mă uitam la Tommy. Știam însă ce face, fiindcă toate celelalte continuau să rîdă și s-o încurajeze să continue. Apoi, când Tommy a rămas complet singur și toți băieții din jurul lui au început să rîdă batjocoritor, am auzit-o pe Ruth:

— începe. Stați așa! Șapte secunde. Șapte, șase, cinci...

Dar n-a mai continuat. Tommy a izbucnit în zberete și urlete, iar băieții, acum rîzînd fățiș, au

18

luat-o la fugă spre Terenul de Sud. Tommy a pornit cu pași mari pe urma lor. Era greu de spus dacă instinctul îl îndemna să pornească după ei furios, pentru a-i pedepsi, sau dacă era doar speriat să nu rămînă în urmă. În orice caz, după puțin timp s-a oprit și a rămas pe loc, stacojiu, uitîndu-se după ei. Apoi a început să țipe și să strige un talmeș-balmeș fără sens, compus din înjurături și insulte.

Pînă la ora respectivă avuseserăm ocazia să asistăm la multe izbucniri violente de-ale lui Tommy, așa că ne-am dat jos de pe taburete și ne-am împrăștiat prin cameră. Am încercat să încropim o conversație despre altceva, dar în fundal Tommy continua să vocifereze, apucat de pandalii, și, cu toate că la început ne-am mulțumit să dăm ochii peste cap și să-l ignorăm, în cele din urmă — probabil la cel puțin zece minute de cînd ne dăduserăm jos — am urcat iar la fereastră.

Acum nu se mai vedea nici unul dintre ceilalți băieți, iar Tommy nu mai încerca să comenteze către cineva anume. Pur și simplu urla isteric, dînd din mîini spre cer, spre vînt, spre cel mai apropiat par al gardului. Laura a zis că poate „repetă din Shakespeare”. Altcineva a remarcat cum, de fiecare dată cînd striga ceva, ridica un picior de la pămînt și și-l întindea, „ca un cîine care face pipi”. Adevărul e că și eu remarcasem mișcarea asta a lui, dar ceea ce mă izbise fusese faptul că de fiecare dată cînd bătea din picior cu obidă, împrôșca bucățele de noroi, care îi acopereau gleznele. M-am gîndit iar la tricoul la care ținea atît de mult, dar era prea departe ca să văd dacă aruncase noroi și pe el.

— E un pic cam crud din partea lor că își bat mereu joc de el în felul ăsta, a spus Ruth. Dar e vina lui. Dacă ar învăța să-și păstreze cumpătul, l-ar lăsa în pace.

— Ba nu l-ar lăsa deloc în pace, a spus Hannah. Și Graham K. face urît, dar din cauza asta cu toții

19

sînt extrem de grijulii în preajma lui. Motivul pentru care se iau în halul ăsta ne Ton.my e că e prea lasă-mă-să-te-las.

Apoi toată lumea a început să vorbească simultan despre cum Tommy nu a încercat niciodată să fie creativ și cum nu avea nimic de dat la Schimbul de Primăvară. Cred că adevărul era că în acel moment ne doream toate din suflet să vină un paznic și să-l ia în casă. Și, deși noi nu avuseserăm nici o legătură cu această nouă scenă de umilire a lui Tommy, stătuserăm toate cu ochii lipiți de geam și incheam să ne simțim un pic vinovate. Dar nu se vedea nici urmă de paznic, așa că am continuat să căutăm motive pentru care Tommy merita să pățească așa ceva. Apoi, cînd Ruth s-a uitat la ceas și a zis că, în ciuda faptului că mai avem timp, ar trebui să ne întoarcem în casă, nimeni nu s-a opus.

Cînd am ieșit din pavilion, Tommy încă nu se potolise. Casa se afla în sfînga noastră și, pentru că Tommy stătea în picioare pe terenul din față, nu era nevoie să trecem pe lîngă el. În orice caz, el privea în cealaltă direcție și părea că nici nu ne-a văzut. Și totuși, în timp ce prietenele mele au luat-o de-a lungul marginii terenului, eu am pornit spre el. Știam că asta le va nedumeri, dar am continuat să merg în direcția respectivă chiar și după ce am auzit șoaptele insistente ale lui Ruth, care mă îndemnau să mă întorc.

Bănuiesc că Tommy nu era obișnuit să fie întrerupt în timpul acceselor sale de violență, fiindcă prima lui reacție atunci cînd am ajuns lîngă el a fost să se holbeze la mine preț de o clipă, după care a continuat să vocifereze. Era ca și cum el interpreta Shakespeare, iar eu intrasem pe scenă în mijlocul reprezentației. Nici măcar cînd i-am spus „Tommy, tricoul tău cel frumos. O să țî-l strici”, nu mi-a dat nici cel mai mic semn că m-ar fi auzit.

Așa că ra-am apropiat și i-am pus o palmă pe braț. Ulterior celelalte au crezut că a făcut-o dinadins,

20

dar eu sînt sigură că a fost ceva neintenționat. Continua să dea din mîini în toate părțile și n-avea de unde să știe că eu am de gînd să întind palma spre el. Oricum, în clipa în care și-a ridicat brațul cu putere, mi-a aruncat mîna în lateral și m-a lovit în obraz. Nu m-a durut deloc, dar am icnit instinctiv, odată cu aproape toate fetele din spatele meu.

Abia atunci Tommy a devenit conștient de prezența mea, a celorlalte, de sine, de faptul că se află în mijlocul terenului, cuprins de năbădăi, și m-a privit cu un aer ușor tîmp.

— Tommy, am zis destul de aspru. Ți-ai dat cu noroi pe tricou.

— Și ce? a murmurat el.

Dar chiar în clipa în care a rostit aceste cuvinte s-a uitat în jos, a remarcat petele maronii și s-a abținut cu greu să

nu începă să țipe îngrozit. Apoi am văzut surpriza de pe chipul lui în momentul în care și-a dat seama că sînt la curent cu sentimentele lui față de tricoul cu guleraș.

— Nu-ți face griji, am spus înainte ca tăcerea să devină umilitoare pentru el. O să se ducă la spălat. Dacă nu reușești singur, du-i-l lui Miss Jody.

El a continuat să-și examineze tricoul cu atenție, după care a spus posomorit:

— Oricum, nu te privește pe tine.

Apoi, imediat, a părut să regrete această ultimă remarcă și mi-a aruncat o privire timidă, de parcă se aștepta să-i spun ceva care să-l îmbărbăteze. Însă avusesem parte de destul Tommy pe ziua respectivă, mai ales că fetele continuau să se uite la noi - și, eram sigură, o făceau și destul de mulți alți copii de la ferestrele casei. Așa că m-am întors pe călcîie, ridicînd din umeri, și m-am alăturat prietenelor mele.

Ruth mi-a înconjurat umerii cu brațul și am pornit mai departe.

— Cel puțin l-ai calmat, a zis ea. Te simți bine? Ce animal nebun!

21

CAPITOLUL DOI

Toate acestea s-au întîmplat cu mult timp în urmă, așa că e posibil să fi reținut greșit, dar, din cîte îmi amintesc, faptul că în acea după-amiază m-am apropiat de Tommy avea legătură cu faza în care mă aflam la ora respectivă - ceva de genul că din cînd în cînd îmi impuneam singură încercări cit mai grele —, iar episodul îmi ieșise aproape complet din minte cîteva zile mai tîrziu, atunci cînd Tommy m-a oprit pe hol.

Nu știu cum a fost acolo unde ați fost voi, dar noi, cei de la Hailsham, trebuia să fim supuși unui examen medical aproape săptămînal - de regulă în Sala 18, la ultimul etaj al casei -, examen pe care ni-l făcea asistenta cea severă, Trisha sau Față de Cioară, cum îi spuneam noi. În acea dimineață însorită mulți dintre noi tocmai urcam pe scara centrală pentru a fi examinați, în vreme ce un alt lot, care tocmai terminase, cobora. Așa că scările erau pline de ecou, iar eu urcam treptele cu capul în jos, urmărind călcîiele celui din față, cînd am auzit lîngă mine o voce:

— Kath!

Tommy, care se afla în mijlocul șuvoiului celor ce coborau, se oprise brusc în mijlocul scărilor, avînd pe față un zîmbet lățit, care m-a enervat instantaneu. Era un gen de zîmbet pe care l-am fi arborat, poate, cu cîțiva ani în urmă dacă ne-am fi întîlnit cu cineva cu care ne făcea plăcere să ne vedem.

22

Însă în momentul acela aveam treisprezece ani și era vorba de un băiat care se întîlnește cu o fată într-o situație publică. Îmi venea să-i zic:

— Tommy, de ce nu vrei tu să te maturizezi odată ? Dar m-am abținut și, în schimb, am zis:

— Tommy, ții lumea în loc. Și eu la fel.

El a ridicat privirea și a văzut că am dreptate. Aproape toți cei ce veneau de la etajul superior fuseseră obligați să se oprească. O clipă a părut de-a dreptul speriat, apoi s-a strecurat între mine și perete, astfel încît ceilalți puteau cumva să treacă pe lîngă noi. După aceea mi-a zis:

— Kath, te-am căutat peste tot. Am vrut să-ți spun că-mi pare rău. Adică foarte, foarte rău. Serios, n-am avut nici cea mai mică intenție să te lovesc zilele trecute. În viața mea nu mi-ar trece prin cap să dau într-o fată și chiar dacă aș face-o, nu te-aș lovi în nici un caz pe tine. Îmi pare foarte, foarte rău.

— E în regulă. A fost un accident, afîta tot. Am dat înțelegătoare din cap spre el și am vrut să plec. Dar Tommy mi-a zis vesel:

— Tricoul e OK. S-a luat la spălat.

— Mă bucur.

— Nu te-a durut, așa-i? Cînd te-am lovit.

— Ei, nu! Am fractură craniană. Contuzie, tot tacîmul. Pînă și Față de Cioară s-ar putea să observe. Asta dacă o să reușesc să ajung pînă la ea.

— Pe bune, Kath! Serios acum. Nu mă urăști, da? Îmi pare extrem de rău. Zău! Crede-mă.

Pînă la urmă n-am avut ce să fac, așa că i-am zîmbit și i-am spus fără nici o urmă de ironie:

— Uite ce e, Tommy, a fost un accident și am uitat complet de el. Și nu-ți port deloc pică.

Părea încă nesigur, dar acum alți elevi mai mari se împingeau în spatele lui și-i spuneau să se miște. Mi-a aruncat un zîmbet fugar, m-a bătut scurt pe umăr, cum ar fi făcut cu un băiat mai mic, și s-a lăsat purtat de mulțime.

Apoi, cînd eu am început să urc, l-am auzit strigînd de jos:

23

— Pa, Kath, ne mai vedem:

Toată povestea asta m-a stîmjenit un pic, dar n-a dus ulterior la tachinării, nici la vreo bîrfă, și, trebuie să recunosc, dacă n-ar fi fost întîlnirea asta pe scări, poate că problemele lui Toraray n-ar fi început să mă intereseze atît de mult pe parcursul următoarelor săptămîni.

La cîteva dintre incidente am fost chiar eu martoră. Dar cel mai adesea am auzit despre ele și, atunci cînd s-au întîmplat, i-am înnebunit cu întrebări pe cei care povesteau, pînă cînd am aflat toate amănunțele. În general era vorba de accese de isterie, ca atunci cînd s-a spus că Tommy a ridicat în mîini două bănci din Sala 14,

împrăștiind pe jos tot ce era pe ele, în timp ce restul clasei, care fugise pe palier, baricadase ușa ca să nu-l lase să iasă. În altă zi domnul Christopher a trebuit să-i fixeze mâinile la spate ca să-l împiedice să-l mai atace pe Reggie D. în timpul unui antrenament de fotbal. Apoi toată lumea vedea că atunci când cei din Senior 2 începeau să-și facă turele în jurul terenului, Tommy era singurul care nu avea partener de alergare. Era un alergător foarte bun și puneu ușor zece-cincispre-zece metri distanță între el și restul, gândindu-se, poate, că în felul acesta nu se va remarca faptul că nimeni nu vrea să alerge cu el. Și aproape în fiecare zi se iscau zvonuri legate de farsele care i se făceau. Multe dintre ele erau cât se poate de banale - lucruri ciudate care i se puneau în pat, o rîmă în cereale —, dar unele păreau inutil de răutăcioase, ca atunci când cineva a curățat WC-ul cu periuța lui de dinți, care l-a așteptat apoi în pahar, cu perii plini de rahat. Mărimea și puterea lui Tommy - și cred că și temperamentul lui - nu prea îmbiau pe nimeni să se confrunte direct cu el, dar, din câte îmi amintesc, vreme de cel puțin câteva luni asemenea incidente au continuat nestingherite. Credeam că mai devreme sau mai târziu cineva o să înceapă să spună că

24

băieții au mers prea departe, dar au continuat și nimeni nu a spus nimic.

Am încercat să aduc chiar eu subiectul în discuție la un moment dat, în dormitor, după ce ni s-a dat stingerea. La Seniori stăteam pînă la șase într-un dormitor, așa că eram doar noi, în grup restrîns, și adesea aveam cele mai intime conversații în întuneric, înainte de a adormi. Puteai vorbi despre lucruri pe care nici n-ai fi îndrăznit să le pomenești în altă parte, nici măcar în pavilion. Așa că într-o noapte am deschis subiectul Tommy. N-am zis mare lucru. N-am făcut decît să rezum, foarte pe scurt, ce i se întîmpla și am zis că nu e prea corect. Când am terminat de vorbit, în întuneric plutea o liniște puțin ciudată și mi-am dat seama că toată lumea așteaptă reacția lui Ruth — care venea de fiecare dată cînd se întîmpla ceva ușor jenant. Am așteptat, apoi am auzit un oftat dinspre partea în care stătea Ruth, iar ea a zis:

— Ai dreptate, Kathy. Nu e frumos. Dar dacă vrea să se termine cu toate astea, trebuie să-și schimbe propria atitudine. N-a propus nimic la Schimbul de Primăvară. Și crezi că are ceva pentru luna viitoare? Pun pariu că nu. Cred că acum e momentul să vă spun cîte ceva despre Schimburile de la Hailsham. De patru ori pe an - primăvara, vara, toamna și iarna - aveam un fel de mare expoziție cu vînzare a tuturor lucrurilor pe care le creaserăm în cele trei luni scurse de la ultimul Schimb: picturi, schițe, obiecte de ceramică. Ultima găselniță a zilei o constituiau tot soiul de „sculpturi” făcute din orice - cutii de conserve storcite sau, poate, dopuri de sticlă înfipite într-un carton. Pentru fiecare lucru pe care îl expuneaai erai plătit cu Jetoane de Schimb — paznicii erau cei care hotărau cîte jetoane merită capodopera ta -, iar apoi, în ziua Schimbului, te duceai cu jetoanele și-ți „cumpărai” ce-ți plăcea. Regula era că nu puteai

25

cumpăra decît lucrările elevilor din an cu tine, dar, cu toate acestea, aveam de unde să alegem, pentru că cei mai mulți dintre noi eram cit se poate de prolifici în intervalul acela de trei luni.

Acum, cînd mă uit în urmă, îmi e destul de clar de ce Schimburile deveniseră atît de importante pentru noi. În primul rînd erau singura cale prin care îți puteai face o colecție de lucruri personale, în afară de Solduri - Soldurile erau cu totul altceva și voi reveni la ele puțin mai încolo. Dacă, să spunem, voiai să-ți decorezi pereții din jurul patului sau voiai ceva de cărat cu tine în geantă și de pus pe birou, în orice clasă te-ai fi aflat, așa ceva puteai găsi la Schimb. Îmi e la fel de clar și efectul, mult mai subtil, pe care l-au avut Schimburile asupra noastră. Dacă stai să te gîndești, faptul că depinzi de alții pentru a produce lucrurile care ar putea deveni comorile tale cele mai scumpe e ceva care lasă urmări asupra relațiilor tale cu ceilalți. Iar cazul lui Tommy era tipic în acest sens. În mare, felul în care erai privit la Hailsham, simpatia și respectul de care te bucurai aveau de-a face cu cît de bun erai la „creație”.

Ruth și cu mine ne-am trezit adesea amintindu-ne aceste lucruri acum cîteva ani, cînd eu eram îngrijitoarea ei la centrul de recuperare din Dover.

— Asta era unul dintre motivele care făceau din Hailsham un loc atît de special, a zis ea odată. Felul în care eram încurajați să punem preț pe munca celuilalt.

— Adevărat, am spus eu. Dar cîteodată, cînd mă gîndesc la Schimburi, multe lucruri mi se par destul de ciudate. Poezia, de pildă. Îmi aduc aminte că aveam voie să dăm poezii în loc de schițe sau picturi. Iar lucrul cel mai straniu era că tuturor ni se părea un lucru absolut firesc, că ni se părea ceva perfect normal.

— Și de ce n-ar fi fost? Poezia e importantă.

26

— Dar vorbim de flecușețe făcute de niște copii de nouă ani, de niște versulețe aiurea, toate scrise greșit în cărți de exerciții. Și ne cheltuiam jetoanele atît de prețioase pe o carte de exerciții plină cu asemenea chestii, în loc să ne luăm ceva cu adevărat draguț pentru pat. Și dacă ne înnebuneam atît de tare după poezia cuiva, de ce nu o împrumutam pur și simplu și nu ne-o copiam singuri într-o după-amiază? Dar îți aduci aminte cum era. Venea ziua de Schimb și noi stăteam acolo, cu inima împărțită între poeziile lui Susie K. și girafele alea pe care le făcea Jackie.

— Girafele lui Jackie, a spus Ruth, pufnind în rîs. Ce frumoase erau! Aveam și eu una.

Conversația asta am avut-o într-o frumoasă seară de vară, așezate în balconușul rezervei sale. Era la cîteva luni

după prima ei donație și trecuse deja de momentul critic, iar eu îmi planificam vizitele de seară în așa fel încît să ne putem petrece o jumătate de oră sau cam așa ceva aici, privind cum soarele dispărea după acoperișuri. În fața noastră se întindeau zeci și sute de antene obișnuite și parabolice și uneori, în depărtare, se vedea licărind o linie, care era marea. Aduceam apă minerală și biscuiți și stăteam acolo, vorbind despre tot ce ne trecea prin cap. Centrul în care se afla Ruth la ora respectivă e unul din preferatele mele și nu m-ar deranja deloc să sfîrșesc și eu în locul acela. Rezervele bolnavilor sînt mici, dar foarte frumos aranjate și confortabile. Totul - pereții, podeaua — e pardosit cu o gresie strălucitor de albă, pe care cei de la centru o țin atît de curată, încît prima oară cînd intri aici mai că ai senzația că te afli într-o sală cu oglinzi. Evident, nu îți vezi reflexia tot timpul, dar aproape ai impresia c-o vezi. Cînd ridici un braț sau cînd cineva se ridică în capul oaselor în pat, simți mișcarea palidă a umbrelor în gresie peste tot în jurul tău. Oricum, camera lui Ruth de la centru avea și trei panouri mari, glisante, de sticlă, așa că ea putea să

27

vădă foarte bine afară din pat. Chiar și cînd stătea cu capul pe pernă, vedea o buclă mare de cer și dacă era destul de cald, în balcon putea să aibă parte de oricît aer proaspăt dorea. Îmi plăcea mult să o vizitez acolo, îmi plăceau mult discuțiile sinuoase pe care le-am purtat în vreme de vară, pînă la începutul toamnei, cînd stăteam amîndouă împreună în balcon și vorbeam despre Hailsham, despre Căsuțe, despre orice lucru spre care ne purta gîndul.

— Ce vreau să spun, am continuat, e că la vîrsta noastră de atunci, cînd aveam unsprezece ani, nu ne interesau deloc poeziile altora. Dar îți amintești de, să zicem, Christy? Era renumită pentru poeziile ei și toți o admiram pentru ele. Nici măcar tu, Ruth, nu îndrăzneai să te iei de ea. Toate astea fiindcă o consideram toți foarte bună la poezie. Însă nici unul n-aveam habar de poezie. Nu ne păsa. E ciudat.

Dar Ruth n-a înțeles ce vreau să spun - sau poate s-a prefăcut în mod intenționat că nu înțelege. Poate că era hotărîtă să-și aducă aminte de un grup mult mai rafinat decît eram de fapt. Ori poate că simțea încotro duce discuția și nu voia să ajungem acolo. Oricare ar fi fost adevărul, s-a mulțumit să ofteze adînc și să spună :

— Cu toții eram de acord că poeziile lui Christy erau foarte bune. Dar mă întreb cum ni s-ar părea acum. Aș vrea să fi avut cîteva aici, cu mine. Mi-ar plăcea să văd cum ni s-ar părea.

După care a rîs și a spus:

— Încă mai am cîteva poezii de-ale lui Peter B. Dar de mult mai tîrziu, de cînd eram în Senior 4. Cred că îmi cam plăcea de el. Nu găsesc nici o altă explicație pentru faptul că i-am cumpărat poeziile. Sînt incredibil de stupide. Se lua atît de în serios! Dar Christy era chiar bună. Eu așa îmi amintesc. E amuzant cum, în clipa în care s-a apucat de pictură, a încetat brusc să mai scrie poezie. Și nu era nici pe departe la fel de bună la desen.

28

Dar să revin la Tommy. Lucrurile pe care le-a spus Ruth atunci, în dormitor, după ce se dăduse stingerea, despre cum Tommy și-a provocat singur toate problemele, probabil că rezumau părerea majorității celor de la Hailsham. Dar abia în clipa în care am auzit-o spunînd-o, întinsă în pat, mi-am dat seama că ideea asta, cum că el nu vrea deloc să-și dea silința și că o face în mod deliberat, circula încă de pe vremea cînd eram Juniori. Și am avut o revelație bruscă, care mi-a dat fiori pe șira spinării: Tommy trecea prin toate astea nu doar de cîteva săptămîni sau luni, ci de ani întregi.

Vorbisem cu el despre toate astea cu puțin timp în urmă și, din cîte își amintea el, propria istorisire despre modul în care începuseră necazurile lui mi-a confirmat ce simțisem în noaptea aceea. După părerea lui, totul începuse într-o după-amiază, la una din orele de artă ale lui Miss Geraldine. Pînă în ziua respectivă, mi-a spus Tommy, îi plăcuse întotdeauna să picteze. Dar în ziua aceea, la ora lui Miss Geraldine, Tommy făcuse o acuarelă cu un elefant care stătea într-un lan de iarbă înaltă și de aici a început totul. După spusele lui, o făcuse pur și simplu din amuzament. L-am bătut la cap foarte tare în legătură cu subiectul ăsta și cred că adevărul e că fusese un lucru ca atîtea altele pe care le faci la vîrsta respectivă: nu ai un motiv anume, ci pur și simplu le faci. Le faci fiindcă te gîndești că o să faci lumea să rîdă sau pentru că vrei să vezi dacă o să stîrmești vreo reacție. Și apoi, cînd îți se cere să explici ce-ai vrut să faci, habar n-ai ce să spui. Cu toții am făcut asemenea lucruri. Tommy nu a spus asta, dar sînt sigură că așa a fost.

Oricum, și-a făcut elefantul, care era exact genul de desen pe care te aștepti să-l faci un copil cu trei ani mai mic. I-a luat doar douăzeci de minute și a obținut cu el rîsul scontat, însă n-a fost tocmai cum se așteptase. Chiar și așa, totul se putea termina

29

acolo - și cred că aici ironia sorții e cît se poate de vizibilă - dacă în ziua respectivă n-am fi avut oră cu Miss Geraldine.

La ora aceea Miss Geraldine era paznicul nostru preferat. Era blîndă, avea un glas delicat și te alina ori de cîte ori aveai nevoie, chiar și atunci cînd făcuseși ceva rău sau cînd fuseseși admonestat de vreun alt paznic. Și dacă vreodată trebuia să te pună la punct chiar ea, atunci pe parcursul zilelor care urmau era extrem de atentă cu tine, de parcă ți-ar fi datorat ceva. Ghinionul lui Tommy a fost că în ziua respectivă ea a ținut ora de artă, nu domnul Robert sau Miss Emily însăși - șefa paznicilor -, care preda și ea adesea artele. Dacă în locul ei ar fi fost oricare dintre aceștia doi, Tommy s-ar fi ales doar cu o ușoară mustrare, s-ar fi strîmbat un pic și lucrul cel mai grav care

s-ar fi întâmplat ar fi fost că toți ceilalți ar fi considerat gluma lui drept una slăbuță. Unii elevi ar fi putut chiar să creadă că vrea să facă pe măscăriciul. Dar Miss Geraldine fiind Miss Geraldine, nu s-a întâmplat deloc așa. În loc de asta, a făcut tot ce-i stătea în putință să privească desenul cu bunăvoință și înțelegere. Și, ghicind probabil că pe Tommy îl paște pericolul de a fi luat în târbacă de ceilalți, s-a dus mult prea departe în direcția cealaltă, găsind lucruri de lăudat, pe care le-a arătat și clasei. Așa a început resentimentul general.

— După ce am plecat din sala de clasă, și-a amintit Tommy, i-am auzit vorbind despre mine. Și nu le păsa deloc că îi auzeam.

Bănuiala mea e că și înainte de desenul cu elefantul Tommy avusese sentimentul că nu e la nivelul celorlalți — și mai ales că desenele lui seamănă cu cele făcute de elevi mult mai mici decât el — și se străduise să ascundă acest lucru desenând în mod intenționat extrem de naiv. Însă după desenul cu elefantul adevărul ieșise la iveală și acum toată

30

lumea era cu ochii pe el, ca să vadă ce mai desenează. Se pare că o vreme s-a străduit cât a putut, dar nici n-apuca bine să înceapă ceva, că în jurul lui începeau să se audă chicoteli și cuvinte de batjocură. De fapt, cu cât se chinuia mai tare, cu atât mai ridiculizate îi erau eforturile. Așa că în scurt timp Tommy a revenit la vechea lui metodă de autoapărare, făcând lucrări deliberat copilăroase, care spuneau foarte clar că nu dă doi bani pe treaba asta. Iar situația s-a agravat tot mai mult.

O vreme a suferit doar în timpul orelor de artă -lucru care era adesea arhisuficient, întrucât la Juniori făceam multă artă. Apoi totul s-a amplificat. A rămas pe dinafară la jocuri, băieții refuzau să se așeze lângă el la masa de seară sau se făceau că nu-l aud atunci când le zicea ceva în dormitor, după stingere. La început nu erau însă atât de porniți pe el. Puteau să treacă luni întregi fără nici un incident, iar Tommy credea că totul a fost uitat, după care el — sau vreunul dintre inamicii lui, cum ar fi Arthur H. — făcea ceva și totul reîncepea.

Nu știu sigur când au început marile lui izbucniri. Din câte îmi amintesc, Tommy a fost recunoscut dintotdeauna pentru temperamentul lui, chiar de pe vremea când era la Bebeluși, dar el mi-a spus că asta s-a întâmplat abia după ce ceilalți au început să se ia tare de el. Oricum, tocmai izbucnirile astea erau motivul pentru care ceilalți nu se mai puteau opri și totul a luat amploare, așa că în jurul perioadei la care mă refer - vara anului nostru de Senior 2, când aveam treisprezece ani - s-a atins momentul de apogeu al persecuțiilor.

Apoi totul s-a oprit — nu peste noapte, dar destul de rapid. Așa cum am spus, la ora respectivă eu urmăream situația destul de îndeaproape, așa că am văzut semnele înaintea majorității celorlalți. A început cu o perioadă — poate o lună, poate mai mult - în care farsele se țineau lanț, fără însă ca

31

Tommy să își reverse nervii. Uneori vedeam că e pe punctul de a ceda, însă reușea să se controleze cumva. Alteori ridica ușor din umeri ori reacționa de parcă nici nu remarcase nimic. Inițial aceste reacții ale lui au stîrnit dezamăgire. Poate că lumea era frustrată sau poate că, într-un fel, se simțeau chiar trădați. Apoi, treptat, cei care îl sîcîiau s-au plictisit, iar poantele au devenit tot mai lipsite de vlagă, pînă când, într-o zi, mi-am dat seama brusc că de peste o săptămînă nimeni nu mai încercase să-și bată joc de el.

Poate că lucrul ăsta nu era atât de important în sine, însă remarcasem și alte schimbări. Erau doar amănunte, cum ar fi faptul că Alexander J. și Peter N. au traversat curtea spre terenul de sport împreună cu el, discutînd foarte normal. Ori o diferență subtilă, dar clară, în tonul vocilor celor care îi rosteau numele. Apoi o dată, spre sfîrșitul unei pauze de după-amiază, stăteam împreună cu alte cîteva fete pe iarbă, destul de aproape de Terenul de Sud, unde băieții, ca de obicei, jucau fotbal. Eu participam la conversație, însă fără să-l scap din ochi pe Tommy, care - am remarcat - se afla chiar în inima jocului. La un moment dat, când cineva i-a pus piedică, s-a ridicat și a pus mingea pe pămînt, pentru a bate chiar el lovitura liberă. În timp ce băieții s-au împrăștiat nerăbdători, l-am văzut pe Arthur H. - unul dintre cei mai înverșunați torționari ai lui - la cîteva metri în spatele lui Tommy, începînd să-l imite și mimînd o versiune tembelă a modului în care stătea Tommy deasupra mingii, cu mîinile în șolduri. Am privit cu atenție, dar nici unul dintre ceilalți băieți nu l-a luat în seamă. Îi văzuseră, asta e sigur, pentru că toți ochii erau ațintiți în direcția lui Tommy, aștep-tîndu-l să lovească mingea, iar Arthur era chiar în spatele lui. Dar nimeni n-a fost deloc interesat. Mingea trimisă de Tommy a zburat pe deasupra ierbii, iar jocul a continuat fără ca Arthur H. să mai încerce altceva.

32

**•'■'..

Eram foarte încîntată de aceste schimbări, dar nu mai înțelegeam nimic. Rezultatele lui Tommy erau la fel de slabe ca și pînă atunci, iar „creativitatea” lui era la fel de redusă. Îmi dădeam limpede seama că faptul că terminase cu isteriile era extrem de benefic, dar nu reușeam să înțeleg cu nici un chip care era cauza acestei noi stări de lucruri. Și în atitudinea lui Tommy era ceva schimbat. În ținuta lui, în modul în care îi privea drept în față pe ceilalți, în felul în care vorbea, cu stilul lui deschis și amabil, ceva era altfel decât înainte, iar acest lucru modificase, la rîndul lui, atitudinea celor din jur. Dar nu îmi era deloc clar ce anume provocase o asemenea schimbare.

Eram complet bulversată și m-am hotărît să-l iau puțin deoparte și să-l chestionez cu prima ocazie când aveam să pot vorbi cu el în particular. Prilejul așteptat a venit destul de curînd, când m-am așezat la rînd la masa de

prînz și l-am zărit la coadă, cu câteva persoane mai în față.

Bănuiesc că poate sună destul de ciudat, dar la Hailsham coada la masa de prînz chiar era unul dintre cele mai bune locuri în care să ai o conversație în particular- Era ceva legat de acustica sălii de mese. Zumzăiala aia și tavanele înalte însemnau că atîta timp cît coborai glasul, stătea foarte aproape de celălalt și te asigurai că și vecinii tăi sînt absorbiți de propria lor conversație, aveai șanse destul de mari să nu fii auzit. În orice caz, nu aveam prea multe opțiuni. Locurile „făcute” erau adesea cele mai rele, fiindcă exista mereu posibilitatea să treacă cineva foarte aproape de tine și să te audă. Și îndată ce pe față ți se așternea o expresie care spunea că încerci să te furișezi ca să ai o discuție tainică, întreaga asistență o simțea în câteva clipe și nu aveai nici cea mai mică șansă.

Așa că, atunci cînd l-am văzut pe Tommy la câteva persoane în fața mea, i-am făcut semn să vină lîngă

33

mine ■- regula fiind că, deși nu aveai voie să intri la rînd în fața altcuiva, dacă voiai, puteai foarte bine să treci mai în spate A venit lîngă mine cu un zîmbet încîntat și am stat amîndoi o clipă așa, fără să zicem mare lucru - nu că am fi fost stînjeșiți, ci fiindcă așteptam ca orice interes stîrnit de venirea lui Toramy lîngă mine să dispară.

Apoi i-am spus:

— Pari mult mai fericit în ultima vreme, Tommy. S-ar zice că-ți merge mult mai bine.

— Nimic nu-ți scapă, Kath ! a spus el, dar fără nici cea mai mică urmă de sarcasm. Mda, totul merge bine. Mă descurc destul de OK.

— Ce s-a întîmplat? L-ai găsit pe Dumnezeu sau ceva de genul ăsta?

— Pe Dumnezeu?

Preț de o clipă, Tommy a părut uluit. Apoi a rîs și a zis:

— A, înțeleg. Vorbim despre faptul că nu... nu mă mai enervez chiar atît de tare.

— Nu, Tommy, nu doar despre asta. Nu știu cum ai făcut, dar acum îți merge mult mai bine. Îți spun asta fiindcă te-am urmărit. De-aia întreb.

Tommy a ridicat din umeri.

— Bănuiesc că pur și simplu m-am mai maturizat un pic. Poate și ceilalți. Nu poți să faci același lucru la nesfîrșit. Devine plicticos.

N-am zis nimic, ci am continuat pur și simplu să-l privesc pînă cînd a început să rîdă din nou și mi-a zis:

— Ești foarte bîgăcioasă, Kath. OK, cred că e ceva. S-a întîmplat ceva, Dacă vrei, îți spun.

— Foarte bine. Atunci zi!

— Kath, îți spun, dar te rog mult să nu împrăștii zvonul, da? Acum câteva luni am avut o discuție cu Miss Lucy. Și după aceea m-am simțit mult mai bine. E greu de explicat. Dar mi-a spus ceva care m-a făcut să mă simt mult mai bine.

— Ce ți-a spus?

34

— Păi... Ideea e că s-ar putea să ți se pară destul de ciudat. Așa mi s-a părut și mie la început, Mi-a zis că dacă nu vreau să fiu creativ, dacă nu simt deloc această dorință, nu face nimic. E în regulă. Nu e nici o problemă. Așa mi-a zis.

— Așa ți-a zis?

Tommy a încuviințat din cap, dar eu îi întorsesem deja spatele.

— Asta-i o prostie, Tommy. Și dacă vrei să-ți bați joc de mine, te rog să mă lași.

Eram de-a dreptul furioasă, fiindcă aveam impresia că minte, tocmai cînd eu consideram că merit să aibă foarte mare încredere în mine. Zărind la câteva persoane în spatele meu o față pe care o cunoșteam, m-am dus la ea și l-am lăsat pe Tommy singur. Vedeam că e nedumerit și dezamăgit, dar după toate lunile în care îmi făcusem griji pentru el, mă simțeam trădată și nu-mi păsa deloc cum se simte el. Am început să pâlăvrăgesc cu prietena mea — cred că era Matilda - cu cît mai multă veselie și abia dacă m-am mai uitat spre el în restul timpului cît am rămas la rînd.

Însă în timp ce-mi duceam farfuria la masă, Tommy a venit în spatele meu și mi-a zis repede:

— Kath, n-am avut nici cea mai mică intenție să-mi bat joc de tine, dacă asta ai crezut. Chiar așa s-a întîmplat.

Am să-ți povestesc tot dacă-mi dai o ocazie cît de mică.

— Tommy, termină cu idioțeniile !

— Kath, crede-mă, îți spun tot. După prînz am să fiu lîngă iaz. Dacă vii, îți spun.

I-am aruncat o privire plină de reproș și m-am îndepărtat fără să-i răspund, dar cred că în suflet îmi încolțise deja ideea că s-ar putea ca, la urma urmei, chestia asta cu Miss Lucy să nu fie o invenție de-a lui. Iar în clipa în care m-am așezat lîngă prietenele mele, începusem deja să mă gîndesc cum aș putea să mă strecor afară și să mă duc la iaz fără să atrag curiozitatea tuturor.

35

CAPITOLUL TREI

Iazul se afla în partea de sud a casei. Pentru a ajunge acolo, trebuia să ieși pe ușa din spate, să o iei pe cărarea îngustă și șerpuitoare și să treci de ferigile înalte care, la începutul toamnei, încă îți blocau drumul. Sau, dacă nu

era nici un paznic prin preajmă, puteai să o iei pe scurtătură, prin parcela cu rubarbă. Oricum, în clipa în care ajungeai lângă iaz, te aștepta o atmosferă de liniște și pace, cu rațe și papură și mătasea-broaștei. Totuși nu era un loc prea bun pentru o conversație discretă - nici pe departe la fel de bun precum coada la cantină. În primul rînd pentru că puteai fi văzut foarte ușor din casă. Și fiindcă era greu de prevăzut cum reverberează sunetul cînd traversează apa. Dacă era cineva care voia să tragă cu urechea, era extrem de simplu să se ducă la celălalt capăt al potecii și să se ghemuiască în tufișurile de dincolo de iaz. Dar pentru că eu fusesem cea care îl întrerupsese la coadă, am fost de părere că trebuie să fac tot ce pot. Era spre mijlocul lui octombrie, dar într-o zi cu soare, și m-am hotărît că aș putea să spun că am plecat să mă plimb fără nici un scop și am dat din întîmplare peste Tommy. Poate fiindcă voiam să fac tot posibilul să las impresia asta - deși n-aveam nici cea mai mică idee dacă se uită cineva -, nici măcar nu m-am așezat cînd l-am găsit în cele din urmă stînd pe o piatră mare și plată, nu departe de apă. Trebuie să fi fost

36

o zi de vineri sau de weekend, fiindcă îmi amintesc că aveam propriile noastre haine pe noi. Nu rețin exact cu ce era îmbrăcat Tommy — poate cu una din bluzele alea hărtănite de fotbal ale lui, pe care le purta cînd era frig afară -, dar eu știu sigur că aveam pe mine jacheta de la costumul maro de sport, ce se încheia în față cu fermoar, costum pe care mi-l luasem de la Solduri în Senior 1. Am venit în fața lui și am rămas în picioare, cu spatele la apă și fața spre casă, astfel încît să văd dacă nu cumva se adună spectatori la fereastră. Apoi vreo cîteva minute am discutat nimicuri, de parcă am fi uitat cu desăvîrșire incidentul de la coada de prînz. Nu sînt sigură dacă am făcut-o pentru Tommy ori pentru virtualii mei spectatori, dar m-am străduit să-mi iau un aer preocupat și la un moment dat chiar m-am prefăcut că plec să îmi continui plimbarea. În momentul acela am observat cum un fel de spaimă îi traversa chipul și, brusc, am regretat că-l tachinasem, chiar dacă nu asta fusese intenția mea. Așa că am zis, ca și cum abia atunci mi-aș fi adus aminte:

— Apropo, ce ziceai atunci, mai devreme? Despre Miss Lucy, care ți-a spus nu știu ce?

— A...

Tommy a aruncat o privire în urma mea, spre iaz, prefăcîndu-se că a uitat complet de subiectul ăsta.

— Miss Lucy. A, chestia aia.

Miss Lucy era cea mai de gașcă dintre paznicii de la Hailsham, deși probabil că înfățișarea ei nu te-ar fi lăsat să bănuiești. Avea o siluetă pătrătoasă, de bulldog, și un păr negru și ciudat care îi creștea în sus, în așa fel încît nu-i acoperea nici urechile, nici ceafa groasă. Dar era extrem de puternică și de athletică și chiar și cînd am mai crescut, puțini dintre noi - inclusiv băieții - puteau să țină pasul cu ea la alergare. Era incredibilă la hochei, iar pe terenul

37

de fotbal le ținea piept pînă și Seniorilor. Mi-aduc aminte cum odată James B. a încercat să-i pună piedică în clipa în care a trecut pe lângă el cu mingea și, în loc să zboare ea, el a fost ăla care a zburat. Cînd eram Juniori, nu era nici pe departe ca Miss Geraldine, cea la care te duceai cînd erai supărat. De fapt, cînd eram mici, vorbea foarte rar cu noi. Abia cînd am ajuns Seniori, am început să-i apreciem stilul alert și laconic.

— Spuneai ceva, i-am zis lui Tommy. Ceva cu Miss Lucy, care ți-ar fi spus că e în regulă să nu fii creativ.

— Așa mi-a spus. Mi-a zis să nu-mi fac griji. Să nu-mi pese de ce spun ceilalți. Acum cîteva luni. Poate mai mult.

În casă, cîțiva Juniori se opriseră la una dintre ferestrele de la etaj și ne priveau. Dar acum mă lăsasem pe vine în fața lui Tommy, nemaivînd nici un chef să pretind că fac altceva.

— Tommy, e foarte ciudat că a spus chestia asta. Ești sigur c-ai înțeles bine?

— Sigur c-am înțeles bine, și-a coborît el brusc glasul. Eram în biroul ei și mi-a ținut un adevărat discurs pe tema asta.

Inițial, cînd îi spusese să vină la ea în birou după ora de Apreciere a Artei, mi-a explicat Tommy, se așteptase la încă un perdaf despre cum ar trebui să-și dea silința mai tare - genul de discurs pe care i-l ținuseră deja diverși paznici, inclusiv Miss Emily. Însă chiar în timp ce mergeau dinspre casă spre Orangerie - unde locuiau paznicii -, Tommy începuse să simtă că de data asta era vorba de altceva. Apoi, în momentul în care s-a așezat în fotoliul lui Miss Lucy — ea rămăsese în picioare, lângă fereastră -, ea îi ceruse să-i povestească, din punctul lui de vedere, tot ce i se întîmplase. Așa că Tommy îi istorisise totul de-a fir a păr. Dar chiar înainte ca el să ajungă la jumătatea rememorării, ea îl întrerupsese și începuse

38

să vorbească. Știa destui elevi, i-a spus ea, cărora mult timp le fusese greu să-și manifeste creativitatea : să picteze, să deseneze, să scrie poezii. Nu le reușise nimic ani de zile. Apoi, într-o zi, înfloriseră brusc. Era destul de posibil ca și Tommy să fie unul dintre aceștia.

Tommy mai auzise toate astea și înainte, dar ceva din tonul lui Miss Lucy îl făcuse să o asculte cu foarte mare atenție.

— Vedeam foarte clar că vrea să ajungă undeva anume, mi-a zis el. Să-mi spună ceva nou.

Și, încet-încet, Miss Lucy începuse să spună lucruri pe care Tommy nu le mai putea urmări. Însă ea a continuat să le repete pînă cînd el a început să le-nțealegă. Dacă Tommy încercase cu toată onestitatea, spunea ea, dar tot

nu reușea să devină creativ, atunci era foarte bine și nu trebuia să-și mai facă griji în legătură cu asta. Și era o mare nedreptate ca altcineva — paznici sau elevi — să îl pedepsească pentru asta sau să-l agaseze în vreun fel. Pur și simplu nu era vina lui. Iar când Tommy protestase, zicând că e foarte bine că Miss Lucy spune asta, dar că toată lumea chiar așa credea, că e vina lui, ea oftase adînc și privise pe geam. După care spuse:

— S-ar putea să nu-ți fie de prea mare ajutor, însă nu vreau decît să îți minte asta: la Hailsham există cel puțin o persoană care nu crede așa. Cel puțin o persoană care crede că ești un elev foarte bun, la fel de bun ca oricare altul pe care l-a avut pînă acum, indiferent cît de creativ sau de necreativ ești.

— Nu te ducea cu preșul, nu? l-am întreat pe Tommy. Ești sigur că nu era un mod inteligent de a-ți face reproșuri?

— Nu era în nici un caz ceva de genul ăsta. Oricum...

Pentru prima oară a părut îngrijorat ca nu cumva să-l fi auzit cineva și a privit peste umăr, în direcția
39

casei. Juniorii de la fereastră se olictiseră și plecaseră. Cîteva fete din anul nostru se îndreptau spre pavilion, dar erau încă destul de departe. Tommy s-a întors cu spatele către mine și mi-a spus, aproape șoptind:

— Oricum, cînd mi-a zis toate astea, tremura.

— Cum adică tremura ?

— Tremura. De furie. O vedeam foarte clar. Era furioasă. Și era o furie foarte adîncă.

— Pe cine era furioasă ?

— Nu știu. Nu pe mine, în orice caz. Asta e lucrul cel mai important!

A rîs, după care a devenit iar serios.

— Nu știu pe cine era furioasă. Dar era neagră de supărare.

M-am ridicat din nou, fiindcă mă dureau gambele.

— E destul de ciudat ce spui, Tommy.

— Partea amuzantă e că discuția cu ea chiar m-a ajutat. Și încă foarte mult. Spuneai mai devreme că acum pare că-mi merge mult mai bine. Ei, ăsta e motivul. Fiindcă după aia, gîndindu-mă la ce mi-a spus, mi-am dat seama ca are dreptate. Că nu e vina mea. OK, nu mă descurcasem prea bine. Dar în adîncul sufletului știam că nu e vina mea. Iar asta a schimbat complet situația. Și ori de cîte ori mă cuprindea îndoiala, mi-ajungea să o zăresc trecînd pe culoar sau să am oră cu ea și, fără să mai pomenim niciodată despre conversația noastră, era destul să mă uit la ea, iar ea să-mi întoarcă uneori privirea și să dea ușor din cap a încuviințare. Era destul. Mă întrebai mai devreme dacă s-a întîmplat ceva. Ei bine, asta s-a întîmplat. Dar, Kath, ascultă: să nu suflî o vorbă nimănui. De acord?

Am aprobat din cap și l-am întreat:

— Te-a pus ea să-i promiți asta ?

— Nu, nu, ea nu m-a pus să-i promit nimic. Dar nu trebuie să suflî nici o vorbă. Trebuie să-mi promiți sincer.
40

— Bine.

Fetele care se îndreptau spre pavilion mă zăriseră, îmi făceau semne și mă strigau. Le-am răspuns cu un fluturat al mîinii și i-am zis lui Tommy:

— Hai, că trebuie să plec. Mai vorbim curînd. Dar Tommy a părut că nici nu mă aude.

— Mai e ceva, a continuat. Mi-a mai zis un lucru, dar pe care încă n-am reușit să-l înțeleg. Voiam să te întreb pe tine. Mi-a zis că nu ne învață destule chestii... ceva de genul ăsta.

— Nu ne învață destule chestii? Adică ea crede că ar trebui să învățăm și mai mult?

— Nu, nu cred că la asta se referea. Cred că se referea la... mă înțelegi, la noi. La ce-o să ni se întîmple într-o zi. Donațiile și toate astea.

— Dar ni s-a spus despre astea, am zis. Mă întreb ce-o fi vrut să zică. Crede că există lucruri despre care încă nu ni s-a spus?

Tommy a rămas o clipă pe gînduri, apoi a clătinat din cap.

— Nu cred că asta a vrut să spună. Pur și simplu crede că nu ne învață suficiente lucruri despre asta. Fiindcă mi-a zis că are de gînd să ne vorbească despre ele chiar ea.

— Despre ce anume?

— Nu știu. Poate n-am înțeles eu bine, Kath. Nu știu. Poate că se referea la cu totul altceva, la ceva legat de faptul că nu sînt o fire creativă. N-am înțeles.

Tommy se uita la mine de parcă se aștepta să găsec eu răspunsul. Am continuat să mă gîndesc preț de cîteva clipe, apoi am zis:

— Tommy, încearcă să-ți aduci aminte. Ai zis că s-a enervat...

— Păi, așa mi s-a părut. Era tăcută, dar tremura.

— Bine, bine, în regulă. Să zicem că era furioasă. Cînd a început să-ți spună chestia asta, era deja furioasă?

Chestia asta, cum că n-am fi învățați destule lucruri despre donații și despre restul?

41

— Cred că da...

— Tommy, fă un efort să-ți amintești. Cum a ajuns la subiectul ăsta? Vorbește despre tine și despre faptul că nu crezi. Apoi, din senin, începe cu așa ceva. Care-i legătura? De ce a adus vorba despre donații? Ce-au ele de-a face cu ideea că ești sau nu creativ?

— Nu știu. Bănuiesc că trebuie să fi existat vreo legătură. Poate un lucru i-a amintit de celălalt. Kath, văd că acum tu te-ai ambalat pe tema asta.

Am râs, fiindcă avea dreptate: eram încruntată și complet adâncită în gânduri. Ideea e că mintea mea o lua simultan în mai multe direcții. Iar relatarea lui Tommy despre discuția cu Miss Lucy îmi amintise de ceva, poate de o serie întregă de lucruri, de mici incidente din trecut, care aveau legătură cu Miss Lucy și la ora aceea mă cam nedumeriseră.

— Doar că...

M-am oprit și am oftat.

— Nu reușesc deloc să exprim bine ce vreau, nici măcar în mintea mea. Dar toate astea, tot ce spui, se leagă într-un fel de o seamă de alte lucruri pentru care n-am avut o explicație într-un moment sau altul. Cum ar fi faptul că Madame vine și ne ia cele mai bune desene. Ce anume face cu ele?

— Sînt pentru Galerie.

— Dar ce e Galeria aia a ei ? Vine aici și ne ia cele mai bune lucrări. Cred că acum are stive întregi. Am întrebato odată pe Miss Geraldine de cît timp vine Madame aici și ea mi-a spus că de cînd există Hailsham. Dar ce e Galeria asta? Și de ce trebuie să aibă ea o galerie cu lucruri făcute de noi?

— Poate că le vinde. Acolo, afară, se vinde orice. Am clătinat din cap.

— Nu cred că asta e explicația. E ceva ce are legătură cu ce ți-a zis Miss Lucy. Despre noi, despre cum într-o bună zi vom face donații. Nu știu de ce, dar am sentimentul ăsta de ceva timp: că toate se

42

leagă, deși încă nu-mi dau seama în ce fel. Acum trebuie să plec, Tommy. Hai să nu spunem încă nimănui despre ce-am vorbit.

— Nu. Și să nu zici la nimeni despre Miss Lucy!

— Dar m-anunți dacă-ți mai spune ceva de genul ăsta?

Tommy a dat din cap că da, apoi s-a uitat în jurul lui.

— Cum ai zis și tu, e timpul să pleci, Kath. În curînd o să ne audă cineva.

Galeria despre care am discutat cu Tommy era ceva cu care crescuserăm cu toții. Toată lumea vorbea despre ea ca despre un lucru care chiar există, deși în realitate nici unul dintre noi nu știa sigur dacă e așa. Sînt sigură că, la fel ca și mine, nici ceilalți nu își aminteau cum sau cînd auziseră prima oară despre ea. Categorie, nu de la paznici. Ei nu pomeneau niciodată de Galerie și era o regulă nescrisă să nu aducem vorba niciodată despre acest subiect în prezența lor.

Acum înclin să cred că era un lucru moștenit de la o generație de elevi de Hailsham la alta. Îmi aduc aminte că odată, cînd aveam vreo cinci sau șase ani, stăteam la o măsuță joasă lîngă Amanda C. și aveam degetele lipicioase de la plastilină. Nu-mi amintesc dacă mai erau și alți copii cu noi și nici ce paznic era de serviciu. Tot ce-mi aduc aminte e că Amanda C. - care era cu un an mai mare ca mine - s-a uitat la ce făceam și a exclamat:

— E foarte, foarte frumos, Kathy! E atît de frumos ! Pariez că o să ajungă la Galerie!

În momentul acela probabil că știam deja de Galerie, fiindcă mi-amintesc surescitarea și mîndria pe care le-am simțit cînd am auzit-o spunînd asta și că apoi, în clipa următoare, m-am gîndit: „E ridicol. Nici unul dintre noi nu sîntem încă suficient de buni pentru Galerie”.

Cînd am mai crescut, am continuat să vorbim despre Galerie. Dacă voi ai să lauzi lucrarea cuiva,

43

spuneai: „E destul de bună ca să ajungă în Galerie”. Și, după ce am descoperit ironia, ori de cîte ori dădeam peste vreo lucrare penibil de proastă, ne auzai cu „A, da! Asta direct la Galerie se duce!”

Dar oare chiar credeam cu adevărat în existența Galeriei? Azi nu mai sînt așa de sigură. Cum am mai spus, n-am pomenit niciodată de ea în prezența paznicilor și, privind în urmă, îmi pare o regulă pe care ne-o stabiliserăm singuri, la fel ca și în cazul altor reguli, impuse de aceștia. Îmi aduc aminte o zi, cînd aveam vreo unsprezece ani. Ne aflam în Sala 7, într-o dimineață însorită de iarnă. Tocmai terminaserăm ora cu domnul Roger și cîțiva dintre noi rămăseseră să mai vorbească un pic cu el. Eram așezați în bănci și nu-mi amintesc exact despre ce vorbeam, dar domnul Roger, ca de obicei, ne făcea să rîdem și iar să rîdem. Apoi Carole H. zisese printre hohote de rîs: „S-ar putea chiar să fiți ales pentru Galerie !” În următoarea fracțiune de secundă și-a dus mîna la gură cu un „Ups!”, iar atmosfera a rămas la fel de lejeră, dar știam cu toții, inclusiv domnul Roger, că făcuse o greșală. Nu era chiar un dezastru: ar fi fost același lucru dacă vreunul dintre noi ar fi scăpat vreun cuvînt urît sau ar fi folosit porecla vreunui paznic în fața lui sau a ei. Domnul Roger a zîmbit cu indulgență, de parcă ar fi vrut să spună „Să n-o luăm în seamă. Ne vom preface că n-ai zis asta”, și ne-am văzut în continuare de ale noastre.

Dacă pentru noi Galeria a rămas un tărîm nedefinit, faptul că Madame apărea de regulă de două ori - și uneori chiar de trei sau patru ori - pe an pentru a alege cele mai bune lucrări ale noastre era cît se poate de real. Îi spuneam „Madame” fiindcă era franțuzoaică sau belgică - exista chiar o dispută în legătură cu asta — și pentru că așa îi spuneau întotdeauna paznicii. Era o femeie înaltă, subțire, cu părul scurt, probabil încă destul de tînără,

deși la vremea aceea n-am fi considerat-o astfel. Se îmbrăca

44

mereu într-un costum gri, elegant, și, spre deosebire de grădinari și de șoferii care se ocupau cu aprovizionarea - practic, spre deosebire de toți cei care veneau din afară -, nu vorbea cu noi și ne ținea la distanță cu privirea ei înghețată. Ani de zile ni s-a părut „cu nasul pe sus”, pînă cînd într-o noapte, cam pe cînd aveam vreo opt ani, Ruth a venit cu o altă teorie.

— I-e frică de noi, a declarat ea.

Eram întinse în paturi, în întunericul dormitorului. La Juniori eram cincisprezece într-un dormitor, așa că nu prea aveam genul de conversații lungi și intime pe care urma să le purtăm în dormitoarele de Seniori. Însă noi, cea mai mare parte a ceea ce devenise „grupul nostru”, aveam deja paturile apropiate și ne formaserăm obiceiul de a vorbi pînă noaptea tîrziu.

— Cum adică i-e frică de noi? a întrebat cineva. Cum să-i fie frică de noi? Ce putem noi să-i facem?

— Nu știu, a spus Ruth. Nu știu, dar sînt convinsă că așa e. Pe vremuri credeam că e doar cu nasul pe sus, dar mai e și altceva. Acum sînt sigură. Madame se teme de noi.

Ne-am contrazis pe tema asta zile în șir. Cele mai multe nu eram de acord cu Ruth, dar atitudinea noastră n-a făcut decît s-o stîrmească și mai tare să ne demonstreze că are dreptate. Așa că pînă la urmă am stabilit un plan de acțiune prin care să-i testăm teoria la următoarea vizită la Hailsham a lui Madame.

Deși nu venea niciodată anunțată, era întotdeauna destul de clar cînd urma să sosească. Pregătirea pentru venirea ei începea cu cîteva săptămîni înainte, cu paznicii treefîndu-ne în revistă toate lucrările - tablourile, schițele, obiectele de ceramică, poeziile și compunerile. Asta dura de obicei cel puțin două săptămîni, la finele cărora cîte patru sau cinci creații de la Juniori și Seniori ajungeau în sala de

45

biliard. În acea perioadă sala de biliard era închisă, dar dacă stăteai pe peretele mai mic al terasei de-afară, puteai să vezi dincolo de geam cum recolta de opere crește tot mai mult. Odată ce paznicii începeau să le așeze frumos pe mese și pe șevalete, ca pe o versiune în miniatură a unui Schimb, știai că Madame urmează să apară într-o zi sau două.

În toamna despre care vorbesc trebuia să aflăm nu doar ziua, ci și momentul precis al venirii ei, fiindcă adesea nu stătea decît o oră sau două. Așa că, imediat ce am văzut că lucrările încep să fie aranjate în sala de biliard, ne-am hotărît să facem de gardă pe rînd.

Sarcina noastră a fost mult ușurată de geografia locului. Hailsham se afla într-o vale lină, cu niște coline înălțîndu-se în ambele părți. Asta însemna că aproape de la orice fereastră a oricărei săli de clasă din corpul clădirii — chiar și din pavilion - aveai o vedere foarte bună asupra șoselei înguste care cobora panta și ajungea la poarta principală. Poarta însăși se afla destul de departe și orice vehicul trebuia să o ia apoi pe drumul de acces cu pietriș și să treacă pe lîngă arbuștii și straturile de flori ca să ajungă, într-un final, în curtea din fața casei. Uneori treceau zile întregi fără să vedem nici o mașină venind pe drumul îngust, iar cele care veneau erau de regulă dubite sau camioane care aduceau provizii, grădinari ori muncitori. Un automobil era o raritate și simpla lui vedere era suficientă ca să dea peste cap o oră de curs.

În după-amiaza în care mașina lui Madame a fost zărită apropiindu-se dinspre cîmpuri era vînt și soare, iar pe cer începuseră să se adune cîțiva nori de furtună. Ne aflam în Sala 9 - la primul etaj, în partea din față a casei - și cînd zvonul a început să se împrăștie în șoaptă, bietul domn Frank, care se chinuia să ne învețe ortografia, n-a înțeles deloc ce avem de sîntem atît de agitate.

46

Planul pe care ni-l făcuserăm pentru a testa teoria lui Ruth era foarte simplu: noi - toate cele șase care eram la curent — urma să o așteptăm pe Madame undeva, după care să „roim” asupra ei toate deodată. Voiam să rămînem cît se poate de civilizate și doar să ne vedem fiecare de treabă, dar dacă reușeam să ne sincronizăm bine și să o luăm pe nepregătite, urma să vedem - a insistat Ruth - că într-adevăr se teme de noi.

Principala noastră grijă era doar ca nu cumva să ratăm ocazia în timpul șederii ei mult prea scurte la Hailsham. Dar tocmai cînd ora domnului Frank se apropia de final, am văzut-o pe Madame chiar dedesubt, în curte, parcîndu-și mașina. Am ținut un scurt sfat grăbit pe palier, apoi am urmat restul clasei în jos, pe scări, și ne-am făcut de lucru în holul de la intrare. Vedeam afară, în curtea luminată de soare, unde Madame încă se mai afla la volan și căuta de zor ceva în servietă. În cele din urmă a ieșit din mașină și a venit spre noi, îmbrăcată în obișnuitul ei tior gri, ținînd servieta strîns la piept cu ambele mîini. La un semnal al lui Ruth, am sărit toate deodată în direcția ei, dar ca și cum am fi fost într-un vis. Abia cînd s-a oprit brusc, ca o stană de piatră, am început să murmurăm „Scuzați-mă, Miss” și ne-am îndepărtat.

Nu voi uita niciodată ciudata schimbare petrecută cu noi începînd din clipa imediat următoare. Pînă atunci toată povestea cu Madame fusese, dacă nu chiar o glumă, un lucru destul de personal, pe care vrusesem să-l reglăm între noi. Nu ne gîndiserăm deloc la Madame ori la oricine altcineva care să fi avut vreo legătură cu treaba asta. Vreau să spun că pînă atunci fusese o chestiune destul de lejeră, punctată de un vag element de îndrăzneală. Și nici n-aș putea spune că Madame a făcut altceva decît ce am prevăzut că va face: pur și simplu a înghețat și a așteptat să trecem. N-a țipat și nici măcar nu i s-a

tăiat respirația. Dar eram toate atât de înnebunite să îi vedem reacția, încât probabil acesta e motivul pentru care ea a avut un efect așa uriaș asupra noastră. În clipa în care s-a oprit brusc, m-am uitat repede la chipul ei și nu mă îndoiesc că și celelalte au făcut la fel. Încă îi mai văd și azi expresia, tremurul pe care făcea eforturi să și-l reprime, groaza extrem de profundă ca nu cumva vreuna dintre noi s-o atingă din întâmplare. Și, cu toate că fiecare a pornit mai departe, am simțit-o toate. A fost ca și cum ne-am fi trezit brusc trecând din soare în frigul unei umbre. Ruth avusese dreptate: Madame se temea de noi. Dar se temea de noi așa cum unora le e frică de păianjeni. Iar noi nu eram pregătite pentru așa ceva. Nu ne trecuse niciodată prin cap să ne întrebăm cum ne-am simți noi dacă am fi văzute așa, dacă am fi un fel de păianjeni.

În momentul în care am traversat curtea și am ajuns la iarbă, eram un grup extrem de diferit de cel care așteptase suresci-Lat ca Madame să coboare din mașină. Hannah dădea impresia că mai are puțin și izbucnește în lacrimi. Până și Ruth părea de-a dreptul șocată. Apoi una dintre noi - cred că Laura - a zis:

— Dacă nu-i place de noi, atunci de ce ne vrea lucrările? De ce nu ne lasă pur și simplu în pace? Și, oricum, cine-o pune să vină aici ?

N-a primit nici un răspuns și ne-am continuat drumul spre pavilion, fără să mai vorbim deloc despre ceea ce tocmai se întâmplase.

Acum, când îmi amintesc, îmi dau seama că ne aflam la vârsta la care știam câte ceva despre noi înșine - cine eram, ce ne făcea diferiți de paznicii noștri, de oamenii de afară -, dar încă nu înțele-seserăm ce înseamnă toate astea. Sînt sigură că la un moment dat, în copilăria voastră, ați avut și voi o experiență cum a fost a noastră în ziua aceea. Și chiar dacă nu a fost asemănătoare în cele mai mici

detalii, în adîncul sufletului ați trăit aceleași sentimente ca și noi. Fiindcă nu are nici o importanță cît de tare încercă paznicii să te pregătească. Discuțiile, casetele video, conversațiile și avertismentele nu te ajută cu nimic. Și în nici un caz atunci cînd ai opt ani și vă aflați cu toții într-un loc cum e Hailsham, cînd ai paznici ca aceia pe care i-am avut noi, cînd grădinarii și cei de la aprovizionare glumesc și rîd cu tine și-ți spun „scumpete”.

Totuși o parte din toate lucrurile astea se înregistrează undeva. Trebuie să se înregistreze, fiindcă atunci cînd vine un asemenea moment, o părticică din tine îl așteaptă de mult. Poate chiar de pe vremea cînd aveai cinci sau șase ani și ai auzit în mîntea ta o voce care ți-a șoptit „într-o zi, poate nu peste mult timp, vei ști cum e”. Așa că aștepti -chiar dacă nu știi asta - momentul în care vei afla că ești într-adevăr diferit de ei, că acolo, afară, există oameni ca Madame, care nu te urăsc și nici nu doresc să-ți facă vreun rău, dar care, cu toate astea, nu se pot abține să nu tremure din toate încheieturile doar gîndindu-se la tine - la cum și de ce ai fost adus pe lume -, care sînt cuprinși de spaima cea mai pură la ideea că mîna ta s-ar putea atinge din întâmplare de mîna lor. Prima dată cînd te zărești prin ochii unei astfel de persoane, te cuprinde o sudoare rece. E ca și cum ai merge pe lîngă o oglindă pe lîngă care ai trecut în fiecare zi din viața ta și, brusc, ea îți arată altceva, o imagine stranie, care te pune pe gînduri.

CAPITOLUL PATRU

La sfîrșitul anului n-am să mai fiu îngrijitoare și, cu toate că ocupația asta mi-a adus multe satisfacții, trebuie să recunosc că abia aștept să am, în fine, șansa să mă odihnesc - să mă opresc, să mă gîndesc, să-mi amintesc. Sînt sigură că dorința asta de a-rtii orîndui vechile amintiri are legătură, măcar parțial, cu nevoia de a mă pregăti pentru schimbarea de ritm. Ceea ce voiam ca adevărat, cred, era să ajung direct la lucrurile care s-au întîmplat între mine, Tommy și Ruth după ce am crescut și am părăsit Hailshamul. Însă abia acum îmi dau seama cît de multe din cele întîmplate mai tîrziu au decurs de fapt din timpul pe care l-am petrecut la Hailsham și din acest motiv vreau să rememorez cu cît mai mare grijă respectivele amintiri timpurii. Să luăm, de pildă, toată curiozitatea asta legată de Madame. La un anumit nivel a fost pur și simplu vorba de niște puști puși pe șotii. La alt nivel însă, așa cum veți vedea, a fost începutul unui proces care a proliferat tot mai mult odată cu trecerea anilor, pînă cînd a ajuns să ne domine viața.

După aceea zi numele lui Madame a devenit, dacă nu tabu, destul de rar menționat de vreuna dintre noi. Iar acest lucru s-a răspîndit curînd de la micul nostru grup la întregul an. Eram, aș zice, la fel de curioși în ce o privea ca și pînă atunci, dar simțeam cu toții că dacă am continua să cercetăm în continuare ce făcea cu lucrările noastre, existența sau

inexistența Galeriei, am ajunge într-o zonă pentru care încă nu eram pregătiți.

Cu toate acestea, subiectul Galeriei încă se ivea cînd și cînd în conversație, astfel încît cîțiva ani mai tîrziu, atunci, lîngă iaz, cînd Tommy a început să-mi povestească despre ciudata lui conversație cu Miss Lucy, am simțit că-mi dă ghes un gînd neconturat. Abia mai apoi, după ce l-am lăsat stînd pe piatră, iar eu m-am grăbit să traversez terenul pentru a-mi prinde din urmă prietenele, mi-am dat seama despre ce era vorba.

Era un lucru pe care Miss Lucy ni-l spusese o dată la o oră. Mi-am adus aminte de el pentru că în momentul respectiv mă intrigase destul de tare și, de asemenea, fiindcă fusese una dintre rarele ocazii în care cineva pomenise deschis de Galerie în fața unui paznic.

Ne aflam în mijlocul a ceea ce ulterior am numit „controversa jetoanelor”. Am discutat cu Tommy subiectul în urmă cu câțiva ani și inițial nu am reușit deloc să ne punem de acord când a avut loc. Eu am zis că pe la zece ani; el a fost de părere că mai târziu, deși pînă la urmă mi-a dat dreptate. Sînt destul de sigură că am reținut corect: eram în Junior 4 - la scurtă vreme după incidentul cu Madame, dar cu trei ani înaintea discuției de pe marginea iazului.

Controversa jetoanelor era legată, bănuiesc, de faptul că pe măsură ce creșteam, simțeam o dorință din ce în ce mai mare de a acumula bunuri. Ani de zile - cred că am spus deja asta — crezuserăm că plasarea lucrării tale în sala de biliard, ca să nu mai zic de selectarea ei de către Madame, era un triumf de proporții. Însă pe la zece ani ambivalența noastră cu privire la acest subiect începuse să crească. Schimburile, cu sistemul lor de jetoane pe post de monedă, ne ajutaseră să învățăm să apreciem extrem de bine orice produceam. Deveniserăm preocupați

51
de tricouri, de ornamentarea pereților de lingă paturi, de personalizarea băncilor. Și, evident, trebuia să ne gîndim și la propriile noastre „colecții”.

Nu știu dacă voi ați avut „colecții” acolo unde ați fost. Cînd te întîlnești cu foști elevi de la Hailsham, întotdeauna îi vezi, mai devreme sau mai târziu, cuprinși de nostalgia pentru colecțiile lor. La momentul respectiv, evident, tuturor ni se părea cel mai normal lucru din lume. Fiecare dintre noi avea un cufăr de lemn cu numele lui pe el, pe care-l ținea sub pat și îl umplea cu toate bunurile sale - cu chestiile pe care și le lua de la Solduri sau de la Schimburi. Îmi amintesc și de un elev sau doi cărora nu le prea păsa de colecții, însă majoritatea celorlalți aveam foarte mare grijă ce expunem și cum ne punem lucrurile la păstrare.

Problema e că pe la zece ani toată ideea asta, cum că ar fi o mare onoare să ai o lucrare aleasă de Madame, se ciocnea cu sentimentul că ne pierdem cele mai valoroase producții. Și toate astea au culminat cu controversa jetoanelor.

A început cu mai mulți elevi, în principal băieți, care au murmurat în ciudați că atunci cînd Madame ne ia ceva, ar trebui să primim niște jetoane drept compensație. Mulți elevi au fost perfect de acord cu ideea, dar alții au fost de-a dreptul revoltați. Certurile dintre noi au mai continuat o vreme, pînă cînd, într-o zi, Roy J. - care era cu un an mai mare decît noi și căruia Madame îi luase mai multe lucrări - a hotărît să se ducă să discute subiectul cu Miss Emily.

Miss Emily, paznicul nostru șef, era mai în vîrstă decît ceilalți. Nu era prea înaltă, însă ceva în ținuta ei, mereu extrem de dreaptă și cu capul sus, îți lăsa senzația că ar fi. Își purta părul argintiu legat la spate și mai tot timpul îi scăpau șuvițe ce fluturau înjur. Pe mine chestia asta m-ar fi înnebunit, însă Miss Emily le ignora pur și simplu, ca și cum ar fi fost sub demnitatea ei să se ocupe de ele. Seara

52

oferea o priveliște destul de stranie, cu și mai mult păr care-i scăpa din coadă și pe care nu se obosea să și-l ia de pe față cînd vorbea cu tine pe tonul ei liniștit și precis. Tuturor ne era cam teamă de ea și o consideram altfel decît ceilalți paznici. Însă ni se părea corectă, îi respectam deciziile și pînă și cînd eram Juniori recunoșteam, probabil, în adîncul sufletului că datorită prezenței sale, oricît de inti-midantă ar fi fost, ne simțeam cu toții atît de în siguranță la Hailsham.

Era nevoie de ceva curaj să te duci la ea fără să fi fost convocat, iar să mergi cu genul de cerințe pe care îl propunea Roy părea un lucru de-a dreptul sinucigaș. Însă Roy n-a avut parte de admonestarea îngrozitoare la care ne așteptam, iar în zilele ce au urmat am înțeles că tot mai mulți paznici vorbeau - și unii chiar se certau - în legătură cu chestiunea jetoanelor. În cele din urmă ni s-a spus că vom primi jetoane, dar nu multe, pentru că era „o mare onoare și o mare cinste” ca Madame să ne selecteze lucrările. Această soluție n-a fost prea bine primită de nici una dintre părți, iar certurile au continuat. Pe acest fundal i-a pus Polly T. întrebarea lui Miss Lucy în dimineața aceea. Ne aflam la bibliotecă și stăteam în jurul uriașei mese de stejar. Îmi amintesc că-n șemineu ardea un buștean și că tocmai citeam cu voce tare o piesă. La un moment dat o replică din piesă a stîrnit-o pe Laura să facă o glumă pe tema jetoanelor și am izbucnit cu toții în rîs, inclusiv Miss Lucy. Apoi Miss Lucy a spus că, dat fiind faptul că toată lumea de la Hailsham nu mai știe să vorbească decît despre asta, ar fi mai bine să renunțăm să mai citim piesa și să ne petrecem restul orei expunîndu-ne părerile despre jetoane. Și asta făceam atunci cînd Polly a întreat din senin:

— Miss, de ce ne ia Madame lucrările? Toată lumea a amuțit. Miss Lucy nu se supăra prea des, însă atunci cînd o făcea, știai sigur că e

53

supărată și, preț de o clipă, toată lumea s-a gîndit că Polly o s-o încaseze bine de tot. Dar după aceea am văzut că Miss Lucy nu s-a supărat. Doar a rămas pe gînduri. Mi-aduc aminte că eram extrem de furioasă pe Polly fiindcă încălcase regula nescrisă, dar, în același timp, eram incredibil de curioasă să aud ce va răspunde Miss Lucy. Și, categoric, nu eram singura care avea sentimente atît de amestecate. Practic, toată lumea a săgetat-o pe Polly cu privirea înainte de a se întoarce surescitată către Miss Lucy — lucru, după părerea mea, destul de nedrept față de biata Polly. După ceea ce nouă ni s-a părut a fi un interval de timp foarte lung, Miss Lucy a spus: — Tot ce pot să vă zic acum e că are un motiv foarte întemeiat. Unul extrem de important. Dar dacă aș încerca să vă explic, nu cred că ați înțelege. Deocamdată. Într-o zi, sper, vi se va explica.

N-am presat-o. Atmosfera din jurul mesei devenise una de maximă stînjeneală și, oricît de curioși am fi fost să aflăm mai multe, voiam mult mai mult ca discuția să părăsească această zonă tulbure. Apoi, o clipă mai tîrziu, am fost cu toții ușurați cînd am început să ne certăm din nou aprins - chiar dacă un pic cam artificial - în legătură cu jetoanele. Însă vorbele lui Miss Lucy mă intrigaseră foarte tare și am continuat să mă gîndesc la ele iar și iar pe parcursul următoarelor zile. Din această cauză, în după-amiaza aceea, pe marginea iazului, cînd Tommy mi-a povestit despre discuția lui cu Miss Lucy și cum i-a zis ea că „nu ni se spune destul” despre anumite lucruri, amintirea zilei din bibliotecă -împreună cu, poate, încă unul sau două mici episoade de același gen - a început să mă frămînte tot mai tare.

Dacă tot sîntem la subiectul jetoane, vreau să spun doar cîteva cuvinte despre Solduri, pe care le-am pomenit deja de vreo cîteva ori. Soldurile erau foarte importante pentru noi fiindcă prin intermediul lor puteam să facem rost de lucruri din afară. Tricoul cu guleraș al lui Tommy, de pildă, provenea de la Solduri. De acolo ne luam hainele, jucăriile, lucrurile speciale care nu fuseseră făcute de alt elev. O dată pe lună pe șoseaua cea lungă se apropia o furgonetă mare, albă, lucru care stîrnea surescitare atît în casă, cît și pe terenurile de afară. În clipa în care furgonetă oprea în curte, o aștepta deja o mulțime - formată în principiu din Juniori, fiindcă de la doisprezece sau treisprezece ani în sus nu se făcea să lași să ți vadă chiar așa încîntarea pe față. Dar adevărul e că eram cu toții înnebuniți.

Acum, cînd îmi aduc aminte, mi se pare amuzant cum ne ambalam, fiindcă de regulă Soldurile erau o mare dezamăgire. Nu aveau nimic nici măcar pe departe special și ne cheltuiam jetoanele pur și simplu înlocuindu-ne chestiile uzate sau rupte cu altele destul de la fel. Dar ideea era, cred, că mai demult fiecare dintre noi își găsisese ceva la Solduri, un lucru care devenise special: o jachetă, un ceas, o foarfecă de croitorie niciodată folosită, însă ținută cu mîndrie lîngă pat. Fiecare găsisese la un moment dat așa ceva și, oricît ne străduiam să pretindem altceva, nu ne puteam înăbuși nicidecum vechile sentimente de speranță și încîntare.

Adevărul e că merita să stai prin preajma furgone-tei în timp ce era descărcată. Să te ții încontinuu -dacă erai Junior — după cei doi bărbați în salopete, care cărau cutii mari de carton, în drumurile lor spre magazie și înapoi, întrebîndu-i ce e înăuntru. — O groază de bunătăți, scumpete, era răspunsul tipic pe care-l primeai.

Apoi, dacă întrebai „Dar e o recoltă bogată?”, mai devreme sau mai tîrziu îți zîmbeau și-ți spuneau „Păi, eu așa aș zice, scumpete. O recoltă foarte bogată”, provocînd chiote încîntate în rîndul mulțimii.

54

55

Cutiile erau adesea deschise în partea de sus, așa că apucaai să zărești tot felin de lucruri și uneori, chiar dacă nu prea aveau voie, bărbații te lăsau să tragi cîteva afară, ca să le vezi mai bine. Iar acesta era motivul pentru care, pînă cînd venea ziua de Solduri, adică peste o săptămînă sau cam așa ceva, se împrăștiau deja tot felul de zvonuri, poate în legătură cu un anumit costum de trening sau cu o anume casetă cu muzică, și dacă se lăsa cu scandal, acesta era provocat de faptul că mai multor elevi le rămăsese inima la același articol.

Soldurile erau cît se poate de diferite de atmosfera Schimburilor. Ele se țineau în Sala de Mese și erau foarte înghesuite și gălăgioase. Adevărul e că îmbrîn-ceala și țipetele făceau parte din distracție și erau, în principiu, destul de relaxate. Doar că, așa cum am mai spus, din cînd în cînd lucrurile scăpau din mînă, elevii începeau să înșface și să tragă de lucruri și, uneori, să se bată. Atunci monitorii îi amenințau că închid sala și că la adunarea de a doua zi dimineața ne așteaptă o discuție foarte serioasă cu Miss Emily. Ziua noastră la Hailsham începea mereu cu o adunare, de regulă destul de scurtă - cîteva anunțuri și, poate, o poezie citită cu voce tare de un elev. De obicei Miss Emily nu vorbea prea mult. Se mulțumea doar să stea extrem de dreaptă pe scenă, încu-viînțînd din cap la cele spuse de unul sau altul și fixîndu-și cînd și cînd privirea înghețată asupra vreunui care șoptea ceva în mulțime. Însă în dimineața de după o zi de Solduri în care se lăsase cu scandal situația era complet diferită. Ne ordona să ne așezăm pe jos - de regulă, la adunări stăteam în picioare —, nu se făcea nici un anunț și nu avea loc nici un moment artistic, doar Miss Emily ne vorbea preț de douăzeci-treizeci de minute, uneori chiar și mai mult. Rareori ridica glasul, dar în asemenea ocazii avea ceva de oțel și nici unul dintre noi, nici măcar cei din Senior 5, nu îndrăznea să scoată vreun sunet.

56

Ne simțeam într-adevăr extrem de vinovați pentru că o dezamăgiserăm cu toții, însă, oricît ne chinuiam, nu reușeam deloc să-i urmărim discursul. În parte, asta se datora și limbajului ei. „Nedemni de privilegii” și „oportunități greșit înțelese” — acestea erau două dintre expresiile care ne veneau în cap mie și lui Ruth cînd o luam pe panta amintirilor în camera ei de la centrul din Dover. În mare, ideea era foarte clară: eram cu toții foarte speciali, fiind elevi la Hailsham, motiv pentru care era o dezamăgire cu atît mai mare atunci cînd ne purtam urît. În afară de asta însă, totul rămînea în ceață. Uneori perora foarte aprins, după care se oprea brusc, cu o replică de genul: „Ce anume este? Ce anume este? Ce anume ne face să opunem afîta rezistență?” După care rămînea acolo, cu ochii închiși și chipul îngrijorat, de parcă încerca să găsească răspunsul la întrebare. Și, deși ne simțeam nedumeriți și stîngaci, stăteam așa, așteptînd ca ei să i se dezvăluie răspunsul de care simțea că are nevoie. Apoi continua cu un ușor oftat - un semnal că urmează să fim iertați - sau, la fel de simplu, exploda, zicînd: „Dar pe mine nu mă va constrînge nimeni! Și nici Hailsham nu va fi niciodată constrîns!”

Cînd ne-am adus aminte de discursurile astea kilometrice ale ei, Ruth a remarcat cît de ciudate și de ininteligibile

erau, mai ales prin comparație cu cele de la ora lui Miss Emily, care folosea atunci cuvinte extrem de simple. Când am pomenit de faptul că uneori, în vise, o vedeam pe paznica-șefă rătăcind în jurul Hailshamului și vorbind de una singură, Ruth s-a ofensat și mi-a spus:

— Ba nu era deloc așa! Cum ar fi putut Hailsham să fie cum era dacă persoana care-l conducea ar fi fost o descreierată? Miss Emily avea o minte brici.

N-am contrazis-o. Categorie, Miss Emily avea o inteligență ieșită din comun. Dacă, să spunem, te aflai într-un loc unde nu trebuia să te afli, în casă sau afară, și auzai un paznic, adesea te puteai

57

ascunde undeva. Hailsham era plin de locuri în care să te ascunzi, atât afara, cât și înăuntru: bufete, cotloane, tufișuri, garduri vii. Dar dacă o vedeai venind pe Miss Emily, îți cam stătea inima în loc, fiindcă întotdeauna știa unde te-ascunzi. Era ca și cum ar fi avut un al șaselea simț. Dacă te băgai într-un bufet, închideai bine ușa și nu făceai nici cea mai mică mișcare, pur și simplu știai că pașii lui Miss Emily se vor opri în fața bufetului, iar glasul ei va spune: — Hai. Ieși de-acolo.

Asta i se întâmplase odată lui Sylvie C. pe palierul de la etajul al doilea și atunci a făcut Miss Emily una din crizele ei. Atunci când se supăra, nu țipa niciodată, așa cum făcea Miss Lucy, însă dacă Miss Emily se supăra pe tine, era de-a dreptul înspăimântătoare. Mijea ochii și începea să șoptească furioasă, ca pentru sine, de parcă ar fi discutat cu un coleg invizibil ce pedeapsă cumplită meriți să îți dea. Felul în care vorbea te făcea pe de o parte să mori de curiozitate să afli ce spune, iar pe de alta să nu vrei să afli absolut deloc. Însă de regulă știai că dinspre Miss Emily nu trebuia să te aștepti la ceva foarte rău. Extrem de rar te băga la izolator, te puneă să faci corvezi sau îți retrăgea privilegiul. Cu toate acestea, te simțeai îngrozitor numai la gândul că ai scăzut în ochii ei și imediat simțeai nevoia să faci ceva pentru a-i recâștiga stima.

Dar ideea e că atunci când era vorba de Miss Emily, nu știai niciodată. Sylvie primise atunci o porție zdravănă de muștruală, însă când Laura a fost prinsă alergând prin parcela cu rubarbă, Miss Emily s-a mulțumit doar să exclame „N-ar trebui să fii aici, fetițo! Dispari!” și a plecat mai departe.

A venit apoi acel moment, în care am crezut că mi-am dat și eu foc la valiză. Locul meu preferat era poteca ce înconjură partea din spate a casei. Ducea spre toate ascunzișurile și spre toate anexele. Trebuia să treci de arbuști, apoi să te strecoari pe

sub două bolți acoperite de iederă și printr-o poartă ruginită. Și în tot acest timp puteai să arunci priviri de control spre ferestrele casei, una după alta. Bănuiesc că o parte din motivul pentru care îmi plăcea atât de tare poteca era faptul că nu știam niciodată dacă nu cumva am ieșit din perimetrul admis. Sigur, în timpul orelor nu aveai voie să treci prin fața ferestrelor. Dar dacă în timpul weekendului sau seara aveai sau nu voie, asta nu era deloc clar.

Pentru orice eventualitate, majoritatea elevilor evitau să o facă și, poate, sentimentul că în felul ăsta scapi de toată lumea constituia o altă parte importantă a atracției.

În orice caz, într-o seară însorită tocmai făceam o mică plimbare. Cred că eram în Senior 3. Ca de obicei, în timp ce mergeam, mă uitam într-o sală de clasă goală, când m-am trezit brusc că mă uit într-o încăpere în care se afla Miss Emily. Era singură, se plimba încet încoace și-ncolo, vorbind în șoaptă, și arăta spre un public nevăzut din clasa respectivă, parcă răspunzându-i. Am presupus că repetă o lecție sau poate vreunul din discursurile ei de la adunarea de dimineață și tocmai încercam să plec înainte ca ea să mă vadă, când, chiar în acel moment, s-a întors și s-a uitat direct la mine. Am înghețat, gândin-du-mă că am încurcat-o, dar mai apoi am remarcat că ea continua să vorbească, doar că de data asta mi se adresa mie. După care s-a întors iar, cu un gest foarte firesc, și și-a fixat privirea asupra unui alt elev imaginar, dintr-un alt ungher al camerei. M-am furișat în lungul potecii și toată ziua următoare am așteptat cu spaimă clipa când Miss Emily avea să-mi spună că m-a văzut. Însă nu a făcut-o niciodată.

Dar nu despre asta vreau eu să vorbesc acum. Aș vrea să clarific câteva lucruri în legătură cu Ruth: felul cum ne-am întâlnit și am devenit prietene și primele noastre zile împreună. Pentru că zilele

58

59

astea voi șofa din ce în ce mai des pe lângă câmpuri, după-amiaza târziu, sau poate îmi voi bea cafeaua într-un popas de pe autostradă și mă voi trezi gîn-dindu-mă iar la ea.

Nu era genul de persoană cu care să mă împrietenesc de la-nceput. Îmi aduc aminte că pe la cinci sau șase ani îmi petreceam destul de mult timp cu Hannah și Laura, dar nu și cu Ruth. Din acea primă parte a vieților noastre am o singură și vagă amintire cu Ruth.

Mă joc la groapa cu nisip. În jurul meu se află destul de mulți copii. E o înghesuială prea mare și sîntem nervoși unii pe alții. Sîntem în aer liber și e un soare plăcut, așa că probabil e vorba de groapa cu nisip din spațiul de joacă al Bebelușilor. Se prea poate să fie groapa de la capătul pistei pentru săritura în lungime de pe Terenul de Nord. Oricum, e foarte cald, mi-e sete și nu sînt deloc încîntată de faptul că sîntem atât de mulți aici. Apoi o văd pe Ruth stînd în picioare, dar nu în nisip, ca noi toți, ceilalți, ci cam la un metru depărtare. E foarte furioasă pe două fetițe de undeva din spatele meu - din cauza a ceva ce, probabil, tocmai se întâmplase - și se uită furioasă la ele. Bănuiesc că la ora aia pe Ruth o știam doar vag, din vedere. Dar poate că-mi lăsase deja o impresie destul de puternică, fiindcă mi-amin-tesc că îmi vedeam foarte preocupată de ceea ce făceam, absolut înspăimîntată la

gîndul că și-ar putea fixa privirea asupra mea. N-am spus nimic, dar voiam cu disperare să o fac să-și dea seama că nu sînt cu fetele din spatele meu și că n-am nici o legătură cu lucrul care o supăraseră atît de tare.

Asta e tot ce-mi amintesc despre Ruth din vremea aia. Eram în același an, așa că probabil ne întîlneam destul de des, dar în afară de incidentul de la groapa cu nisip, nu-mi amintesc să fi avut ceva de împărțit cu ea pînă peste vreo doi ani, la Juniori, cînd aveam șapte-opt ani.

60

Terenul de Sud era folosit de regulă de Juniori și acolo, în timpul prînzului, Ruth a venit odată la mine în colțul dintre plopi, m-a măsurat din priviri și mi-a zis:

— Vrei să călărești calul meu?

În momentul respectiv eu tocmai mă jucam cu alți doi-trei copii, dar era limpede că Ruth mi se adresase exclusiv mie. Acest lucru m-a îneîntat peste măsură, dar m-am lăsat greu, făcîndu-mă că o cîntăresc și eu din ochi foarte atent înainte de a-i răspunde:

— Păi, cum îl cheamă pe calul tău? Ruth a făcut un pas spre mine.

— Pe cel mai bun cal al meu, a zis ea, îl cheamă Tunet. Dar nu te pot lăsa să-l călărești pe el. E mult prea periculos. Poți totuși să-l călărești pe Mur atîta timp cît nu-ți folosești cravașa pe el. Sau, dacă vrei, pot să ți-l dau pe oricare dintre ceilalți.

A continuat, zicîndu-mi alte cîteva nume, pe care nu mi le mai amintesc. După aceea m-a întrebat:

— Tu n-ai nici un cal?

Am privit-o lung și m-am gîndit foarte bine înainte de a răspunde:

— Nu. N-am nici un cal.

— Nici măcar unul?

— Nu.

— Bine, atunci. Poți să-l călărești pe Mur și dacă îți place, ți-l dau de tot. Dar n-ai voie să-l biciuiești cu cravașa. Și trebuie să vii acum.

Între timp prietenele mele îmi întorseseră spatele și își vedeau de-ale lor. Așa că am ridicat din umeri și m-am dus cu Ruth.

Terenul era îmțesat de copii care se jucau, unii mult mai mari decît noi, dar Ruth și-a croit drum printre ei fără probleme, mereu cu un pas sau doi în fața mea. Cînd am ajuns aproape de gardul de sîrmă care despărțea terenul de grădină, s-a întors și mi-a zis:

— OK, aici o să-i călărim. Tu ia-l pe Mur.

61

Am acceptat hăturile nevrzute pe care mi le întindea și am pornit, călărind în susul și-n josul gardului, uneori la trap, alteori la galop. Făcusem bine că-i spusese lui Ruth că n-am nici un cal al meu, fiindcă după ce l-am călărit o vreme pe Mur, m-a lăsat să-ncerc, pe rînd, și ceilalți cai ai ei, strigîndu-mi tot felul de instrucțiuni despre cum să fac față capriciilor fiecărui animal în parte.

— Ți-am spus! Pe Narcisa trebuie să te lași jos de tot pe spate! Mult mai mult decît atît! Nu-i place decît cînd ești de tot pe spate!

Probabil că m-am descurcat destul de bine, fiindcă în cele din urmă m-a lăsat să fac o tură cu Tunet, preferatul său. Nu știu cit timp ne-am petrecut în ziua aia cu caii ei. Mie mi s-a părut că au trecut ore întregi și cred că jocul ne-a absorbit cu totul. Dar apoi, brusc, fără nici un motiv clar, Ruth a hotărît să-i punem capăt, pretextînd că îi obosec caii cu bună știință și că va trebui să-i duc pe fiecare-n parte înapoi în grajd, la locul lui. A arătat spre o porțiune a gardului, iar eu am început să mîn caii în direcția respectivă, în vreme ce Ruth părea din ce în ce mai supărată pe mine și zicea că fac totul anapoda. După care m-a întrebat:

— Îți place de Miss Geraldine?

Poate că atunci a fost prima dată cînd m-am gîndit cu-adevărat dacă îmi place un paznic. În cele din urmă am spus:

— Sigur că-mi place de ea.

— Dar îți place cu adevărat de ea? Adică ești de părere că are ceva special? Că e preferata ta?

— Da, așa cred. E preferata mea.

Ruth a continuat să mă privească vreme îndelungată. Apoi, într-un final, mi-a spus:

— Bine. Atunci o să-ți dau voie să fii unul din paznicii ei secreți.

Am pornit spre clădirea principală și am așteptat să-mi explice ce-a vrut să spună, însă nu a făcut-o. Dar am aflat totuși într-una din zilele următoare.

62

}<Y■ ■

CAPITOLUL CINCI

Nu mai știu precis cît timp a durat povestea cu „paznicii secreți”. Atunci cînd am discutat despre ea cu Ruth în timp ce o îngrijeam la Dover, ea era de părere că a fost vorba doar de două sau trei săptămîni, dar mai mult ca sigur se înșela. Probabil că se simțea destul de stînjinită, așa că în amintirile ei totul se micșorase. După părerea mea, situația durase cam nouă luni, poate chiar un an, cam pînă pe la vîrsta cînd aveam șapte spre opt ani.

N-am știut niciodată dacă Ruth inventase povestea asta cu paznicii secreți, dar nu există nici o îndoială că ea era liderul. Eram între șase și zece paznici, numărul variind ori de câte ori Ruth permitea intrarea unui nou membru sau dădea afară pe cineva. După părerea noastră, Miss Geraldine era cel mai bun paznic de la Hailsham și lucram împreună la cadourile pe care să i le dăm - îmi vine în minte un cearșaf mare, cu flori lipite cu fierul de călcat. Însă motivul principal pentru care exista grupul nostru era acela de a o proteja.

În momentul în care m-am alăturat grupului, Ruth și celelalte erau deja de secole la curent cu amenințarea legată de răpirea lui Miss Geraldine. N-am știut niciodată cine se află în spatele acestei răpiri. Uneori îi bănuiam pe anumiți băieți de la Seniori, alteori pe băieții din anul nostru. Exista un paznic care nu ne prea plăcea - o anume Miss Eileen - și pe care am suspectat-o o vreme că ar

63

putea fi creierul din spatele acestei amenințări. Nu știam când urma să aibă loc răpirea, dar lucrul de care eram convins era ca, în mod categoric, pădurea avea să joace un rol important.

Pădurea se afla în virful dealului ce se ridica în spatele reședinței Hailsham. Tot ce vedeam noi era un șir întunecat de copaci, dar în mod sigur eu nu eram singura de vârsta mea care le simțea prezența zi și noapte. Cel mai tare te apăsa când îți aruncau umbra asupra întregului Hailsham. Nu trebuia decât să întorci capul sau să te îndrepti spre o fereastră și îi vedeai acolo, în fața ta, tronând amenințător în depărtare. Locul cel mai sigur era intrarea în clădirea principală, fiindcă aici nu se vedeau de la nici o fereastră. Chiar și așa însă, nu scăpai niciodată cu adevărat de imaginea lor.

Existau tot felul de povești îngrozitoare despre pădure. Odată, nu cu mult timp înainte de venirea noastră, a tuturor, la Hailsham, un băiat se certase rău cu prietenii lui și fugise din perimetrul reședinței. Trupul îi fusese găsit două zile mai târziu sus, în pădure, legat de un copac, cu mâinile și picioarele tăiate. Alt zvon spunea că printre copaci se plimbă stafia unei fete. Fusese elevă la Hailsham pînă într-o zi, când sărise gardul, pur și simplu pentru a vedea ce se află dincolo. Asta a fost cu mult timp înainte de noi, când paznicii erau mult mai stricți, chiar cruzi, și atunci când fata voise să vină înapoi, nu i se permisesse. Rămăsese afară, pe lângă garduri, implorînd să fie lăsată să intre, însă fără succes. În cele din urmă plecase, bîntuise prin zonă, i se întîm-plase ceva și murise. Dar stafia ei rătăcea neobosită prin pădure, privind spre Hailsham și tînjind să fie primită înapoi.

Paznicii insistau mereu pe ideea că toate aceste povești sînt niște prostii. Dar apoi elevii mai vechi ne ziceau că exact asta le spusese și lor paznicii cînd erau mai mici și că înapămintătorul adevăr ne

64

va fi dezvăluit destul de eurînd, așa cum le fusese dezvăluit și lor.

Gîndurile legate de pădure ne stăpîneau imaginația mai cu seama după căderea întunericului, în dormitoare, cînd încercam să adormim. Atunci aproape că auzai vîntul foșnind printre crengi, iar discuțiile despre aceste zgomote nu făceau decât să înrăutățească lucrurile. Îmi aduc aminte că într-o noapte, cînd eram foarte enervate pe Marge K. -căci ne făcuse să ne simțim extrem de prost în timpul zilei —, am hotărît să ne răzbunăm pe ea trăgînd-o cu forța afară din pat, lipindu-i fața de geam și obligînd-o să se uite la pădure. La început și-a ținut ochii închiși, dar i-am răsucit brațele și am obligat-o să deschidă pleoapele, pînă cînd a văzut în depărtare linia copacilor profilată pe cerul luminat de lună, iar asta a fost de ajuns ca să-i asigure o noapte de spaimă cumplită și de plîns înfricoșat.

Nu vreau să zic că la vârsta respectivă n-aveam altceva de făcut decât să ne temem de pădure. În ce mă privește, puteam să trec și cîteva săptămîni fără să mă gîndesc aproape deloc la ea și erau zile cînd o bruscă tresărire sfidătoare de curaj mă făcea să mă gîndesc: „Cum putem crede asemenea prostii?” Dar apoi ajungea un lucru cît de mic - una dintre aceste istorii, povestită de cineva, un pasaj înapămintător dintr-o carte, poate chiar și o remarcă întîm-plătoare care îți amintea de existența pădurii — și urma o altă perioadă în care te aflai sub imperiul spaimei. Astfel încît nu e deloc de mirare că, după părerea noastră, pădurea urma să joace un rol central în răpirea lui Miss Geraldine.

Dar, la o adică, nu-mi amintesc să fi făcut prea multe lucruri concrete pentru a o apăra pe Miss Geraldine.

Activitățile noastre se învîrteau în jurul strîngerii a cît mai multor dovezi privind planul de răpire în sine. Din nu știu ce motiv, aveam sentimentul că, făcînd asta, ținem pericolul la distanță.

65

Cele mai multe „dovezi” erau reprezentate de mărturiile privind întîlnirile conspiratorilor. Într-o dimineață, de pildă, i-am urmărit dintr-o sală de clasă de la etajul al doilea pe Miss Eileen și pe domnul Roger vorbind cu Miss Geraldine jo.s, în curte. După un timp Miss Geraldine și-a luat la revedere și s-a îndreptat spre Orangerie, însă noi am rămas la posturi și i-am văzut pe Miss Eileen și pe domnul Roger apropiindu-și capetele pentru a complota pe ascuns, cu privirile fixate asupra siluetei lui Miss Geraldine, ce dispăi-ea în depărtare.

— Domnul Roger, a oftat atunci Ruth, clătînd din cap. Cine ar fi bănuț că e și el implicat?

În acest fel ne făcuserăm o listă cu oameni despre care știam că fac parte din complot - paznici și elevi pe care nu i-am declarat dușmani de moarte. Și totuși cred că am bănuț întotdeauna că fundamentele fanteziei noastre sînt extrem de precare, fiindcă făceam tot posibilul să evităm confruntările directe. După discuții aprinse, puteam să hotărîm că un anume elev e membru al complotului, dar apoi găseam de fiecare dată un motiv să nu-l abordăm

pe tema aceasta - deocamdată - și să așteptăm pînă cînd „deținem toate dovezile”. De asemenea, întotdeauna ajungeam la concluzia că nici lui Miss Geraldine nu ar trebui să-i fie spusă nici o vorbă despre descoperirile noastre, fiindcă s-ar alarma fără rost.

Ar fi prea simplu să spun că Ruth a fost cea care a întreținut toată povestea cu paznicii secreți mult după ce crescuserăm și depășiserăm această perioadă. Evident, ideea de paznic era foarte importantă pentru ea. Știa de complot cu mult înaintea noastră, a celorlalte, iar asta îi dădea o autoritate enormă. Prin aluzii la faptul că adevărata dovadă provenea dintr-o perioadă de dinaintea momentului în care veniseră cele ca mine - deci că există lucruri pe care încă nu ni le-a spus nici nouă -, putea justifica aproape orice decizie pe care o lua în numele grupului. De exemplu, dacă hotăra să elimine din grup o persoană și simțea că i se opune rezistență, se mulțumea să facă aluzii sinistre la lucruri pe care le știa „de dinainte”. Fără îndoială, Ruth își dădea toată silința ca situația să continue. Dar adevărul e că fiecare dintre cele care-i deveniserăm apropiate își juca propriul rol în întreținerea fanteziei și în a o face să dureze cît se poate de mult. Ce s-a întîmplat după cearta noastră, iscată de jocul de șah, ilustrează destul de bine ce vreau să spun. Plecasem de la premisa că Ruth e mare expertă în șah și că va putea să mă-nvețe să joc. Nu era o idee atît de nebunească: trecuserăm pe lîngă atîția elevi aplecați asupra tablelor de șah, pe lavițele de lîngă fereastră sau afară, pe iarbă, iar Ruth se oprea adeseori pentru a studia o partidă. Și cînd porneam iar, îmi spunea despre nu știu ce mutare la care se gîndise și pe care nu o avusesse în vedere nici unul dintre jucători. „Incredibil de proști”, murmură ea, clătînd din cap. Toate astea mă fascinaseră și abia așteptam să vină ziua în care voi jongla și eu cu acele piese frumos sculptate. Așa că atunci cînd am găsit o tablă de șah la Solduri și m-am hotărît să o cumpăr - în ciuda faptului că m-a costat o groază de jetoane —, am contat pe ajutorul lui Ruth.

Cu toate acestea, în următoarele zile Ruth ofta sau se făcea că are ceva extrem de urgent de lucru ori de cîte ori aduceam în discuție subiectul. Cînd am prins-o într-un sfîrșit la înghesuială, într-o după-amiază ploioasă, și am așezat tabla în sala de biliard, a început să-mi arate un joc care semăna vag cu damele. După spusele ei, la șah fiecare piesă se muta în formă de L — bănuiesc că rămăsese cu ideea asta uitîndu-se la cal —, spre deosebire de dame, care se deplasau doar în salturi înainte. N-am

66

67

crezut-o și am fost destul de dezamăgită, dar am avut grijă să nu-i spun nimic și să o las să zică orice vrea ea. Cîteva minute întregi ne-am tot eliminat una altele piesele de pe tablă, făcînd întotdeauna ca figurina cu care atacam să alunece într-un L. Am continuat așa pînă cînd eu am încercat să-i iau regele și ea mi-a zis că nu se pune, fiindcă mi-am mutat piesa într-o linie prea dreaptă.

Atunci ra-am ridicat, am strîns tabla și am plecat. Nu i-am zis niciodată nimănui cu voce tare că Ruth nu știe să joace șah - oricît de dezamăgită eram, îmi dădeam seama că n-ar trebui să merg atît de departe -, dar bănuiesc că ieșirea mea furtunoasă a fost destul de elocventă.

O zi mai tîrziu, cred, am intrat în Sala 20, la mansardă, unde domnul George își ținea ora de poezie. Nu-mi amintesc dacă era înainte sau după oră și nici cît de multe eleve se aflau acolo. Mi-aduc aminte că aveam brațele pline de cărți, că am pornit spre locul în care Ruth și celelalte vorbeau și că o imensă rază de soare cădea chiar pe băncile pe care stăteau ele.

Vedeam foarte clar, după modul în care își țineau capetele lipite unul de altul, că vorbesc despre ceva legat de paznicii secreți și, deși - așa cum am mai spus — momentul de tensiune dintre mine și Ruth avusese loc doar cu o zi în urmă, din nu știu ce motiv, am pornit fără să mă gîndesc direct spre ele. Abia în clipa cînd am ajuns, practic, foarte aproape -probabil după un schimb rapid de priviri -, am înțeles brusc ce urmează să se întîmple. A fost ca atunci cînd îți dai seama, cu doar o fracțiune de secundă înainte de a intra într-o baltă, că ea e acolo, în fața ta, însă nu mai ai ce face. Am simțit o împunsătură în inimă chiar înainte ca fetele să amuțescă toate și să se uite la mine, chiar înainte ca Ruth să spună :

— O, Kathy, ce mai faci? Dacă nu te superi, acum avem ceva de discutat. Terminăm imediat. Scuze.

Nici n-a apucat să-și termine bine propoziția, că eu mă și răsucisem pe călcîie și eram lîngă ușă, enervată mai mult pe mine - fiindcă m-am băgat singură în situația asta penibilă - decît pe Ruth și pe celelalte. Evident, am fost foarte supărată, deși nu-mi mai amintesc dacă am și plîns. Și în următoarele zile, ori de cîte ori vedeam paznicii secreți strînși ciorchine într-un colț sau traversînd un teren de sport, simțeam că mi se urcă tot sîngele în obraji. Apoi, cam la două zile după umilirea mea publică din Sala 20, tocmai coboram scările clădirii principale, cînd m-am întîlnit cu Moira B., care era chiar în spatele meu. Am început să vorbim — niște chestii ne semnificative - și am ieșit din casă împreună. Trebuie să fi fost pauza de prînz, fiindcă în curte erau vreo douăzeci de elevi care pâlăvrăgeau în grupulețe. Ochiul mi s-au îndreptat automat spre partea cea mai îndepărtată a curții, unde Ruth stătea împreună cu trei paznici secreți, cu spatele la noi și cu privirea fixată asupra Terenului de Sud. Încercam să văd ce anume le captează atenția atît de tare, cînd mi-am dat seama că și Moira se uită în aceeași direcție cu mine. Atunci mi-am dat seama că pînă acum o lună și ea fusese paznic secret și că fusese dată afară. Următoarele cîteva clipe am simțit o jenă acută, pentru că acum stăteam amîndouă singure, una lîngă alta, legate de umilirile noastre recente și, practic, confruntîndu-ne cu propria noastră repudiere. Poate că și Moira trăia aceleași sentimente ca și mine. Oricum, ea a rupt tăcerea,

spunînd:

— Toată chestia asta cu paznicii secreți e o mare prostie. Cum de mai pot încă să creadă în așa ceva? Parcă ar fi tot la grupa mică.

Chiar și azi sînt uimită de forța emoției care a pus stăpînire pe mine cînd am auzit-o pe Moira spunînd asta. M-am întors spre ea, scăpărînd de furie:

68

69

— Ce poți să știi tu despre asta? Nu știi absolut m'mie, fiindcă nu mai faci parte din grup de o mie de ani! Dacă ai ști ce-am aflat, n-ai mai îndrăzni să spui asemenea tîmpenii !

— Vorbești prostii.

Moira nu era genul care să se lase cu una, cu două.

— E doar una dintre invențiile alea idioate ale lui Ruth, atîta tot.

— Atunci cum se face că i-am auzit cu urechile mele vorbind despre asta? Despre cum or s-o ducă pe Miss Geraldine în pădure cu o furgonetă de la lăptărie ? Cum se face că i-am auzit chiar eu plănuiind asta, fără nici o legătură cu Ruth sau cu altcineva?

Moira m-a privit, de data asta ușor nesigură.

— Ai auzit tu cu urechile tale? Cum? Unde?

— I-am auzit vorbind cît se poate de clar. Am auzit fiecare cuvîntel fără ca ei să știe că sînt acolo. Jos, lîngă iaz. Și nu își dădeau seama că pot fi auziți. Asta dovedește că nu știi absolut nimic!

Am trecut nervoasă pe lîngă ea și mi-am croit drum prin curtea aglomerată, aruncînd în urma mea o privire spre Ruth și spre celelalte, care stăteau încă întoarse către Terenul de Sud, fără să aibă habar de ceea ce tocmai se întîmplase între mine și Moira. Și mi-am dat brusc seama că nu mai sînt deloc furioasă pe ele, ci doar extrem de enervată pe Moira.

Chiar și acum, cînd conduc pe un drum lung, cenușiu, și gîndurile mele nu au nici o țintă precisă, mă trezesc adesea rememorînd iar și iar toate aceste întîmplări. De ce m-am purtat atît de ostil cu Moira B. în ziua aia, cînd ea era de fapt de partea mea ? Cred c-a fost vorba de faptul că Moira îmi sugera să facem un fel de echipă amîndouă, iar eu încă nu eram pregătită pentru una ca asta. Cred c-am simțit că sînt pe punctul de a trece împreună cu ea un anume prag, dincolo de care se afla ceva mai dificil

70

și mai întunecat, și nu voiam așa ceva. Nici pentru mine și nici pentru vreuna dintre noi.

Însă alteori mă gîndesc că greșesc, că toate astea n-au avut de-a face decît cu mine, cu Ruth și cu genul de loialitate pe care mi-o inspira pe vremea aceea. Și poate acesta este și motivul pentru care, în ciuda faptului că în mai multe ocazii am simțit foarte puternic nevoia de a o face, nu am adus niciodată vorba despre asta - despre ce s-a întîmplat în ziua aia cu Moira — în tot timpul cît am îngrijit-o pe Ruth la centrul din Dover.

Toate lucrurile astea legate de Miss Geraldine îmi amintesc de altceva, de ceva ce s-a întîmplat trei ani mai tîrziu, mult după ce ideea cu paznicii secreți și-a pierdut atractivitatea.

Ne aflam în Sala 5 de la parter, în partea din spate a casei, așteptînd să înceapă ora. Sala 5 era cea mai mică dintre sălile de curs și mai cu seamă într-o dimineață de iarnă ca aceea, cînd caloriferele erau date la maximum și abureau ferestrele, era destul de înăbușitoare. Probabil că exagerez, dar, din cîte îmi amintesc, pentru ca întreaga clasă să aibă loc în încăperea respectivă, elevii trebuiau să stea efectiv claie peste grămadă.

În acea dimineață Ruth apucase un scaun de la o bancă, eu mă așezasem chiar pe pupitru, iar două sau trei fete din grupul nostru se cocotaseră pe unde mai era loc sau stăteau rezemate prin apropiere. De fapt cred că abia în momentul în care tocmai mă strîngeam mai bine, ca să-i fac loc altcuiva, am remarcat pentru prima oară penarul. Îl văd și acum, de parcă l-aș avea în fața ochilor. Lucea ca un pantof lustruit. Era de un cafeniu închis, cu rotocoale din punctișoare roșii pe întreaga suprafață. În partea de sus fermoarul avea un pompon din blăniță, de care apucau ca să-l tragi. În timp ce-mi schimbam poziția, aproape că m-am așezat pe

71

el, iar Ruth l-a mutat repede, ferindu-l. Dar îl văzusem, cum, de altfel, și fusese intenția ei, și am zis :

— Vai! De unde îl ai? De la Solduri?

În încăperea era foarte mare gălăgie, dar fetele din apropiere au auzit și ele, așa că foarte curînd patru sau cinci dintre noi ne uitam admirativ la penar. Ruth n-a spus nimic preț de cîteva secunde, timp în care a examinat atentă fețele din jurul ei. În cele din urmă a declarat foarte hotărîtă:

— Să rămînă așa. Să rămînă că mi l-am luat de la Solduri.

După ce a zis asta, ne-a privit cu un zîmbet atotștiutor.

Știu că răspunsul ei poate părea destul de nevinovat, dar adevărul e că a fost ca și cum s-ar fi ridicat brusc în picioare și mi-ar fi tras o palmă, iar în următoarele clipe am simțit că mă ia efectiv cu frisoane. Înțelegeam exact ce vrea să spună cu răspunsul și cu zîmbetul ei: pretindea că penarul e un cadou de la Miss Geraldine.

Nu putea exista nici urmă de îndoială, pentru că dezvoltase tema săptămîni întregi. Ori de cîte ori voia să facă aluzie la un mic semn sau la o favoare pe care i le făcuse Miss Geraldine, Ruth surîdea și vorbea pe un ton anume, uneori însoțindu-și gestul sau vorbele cu un deget dus la buze ori cu o mînă ridicată și o șoptă teatrală :

la ora patru, în timpul săptămânii, Miss Geraldine îi permisesese lui Ruth să asculte o melodie la casetofon în sala de biliard; Miss Geraldine ceruse să nu se vorbească în timpul unei plimbări, dar când Ruth ajunsese lângă ea, începuse să îi vorbească, apoi îi lăsase și pe ceilalți din grup să discute. Întotdeauna era vorba de lucruri de felul ăsta, niciodată afirmate în mod explicit, ci doar implicate de surîsul ei sau de expresia de genul „să ne oprim aici cu discuția”.

Firește, în mod oficial paznicii nu aveau voie să favorizeze pe nimeni, dar între anumite limite existau întotdeauna mici semne de afecțiune, iar ceea ce sugera Ruth se încadra fără nici o problemă între aceste limite. Și totuși o uram atunci când făcea asemenea aluzii. Firește, nu știam niciodată sigur dacă spune adevărul, dar pentru că nu „spunea” de fapt nimic, ci doar făcea aluzii, niciodată nu puteai să-i pui cuvintele la îndoială. Așa că, ori de câte ori se întâmpla, trebuia să nu spun nimic, să-mi mușc buzele și să aștept ca respectivul moment să treacă. Uneori vedeam după direcția în care se îndrepta o conversație că va veni un astfel de moment și mă pregăteam mental pentru el. Dar chiar și așa, de fiecare dată mă lovea cu aceeași forță și minute întregi nu eram în stare să mă concentrez la nimic din ce se întâmpla în jurul meu. Însă în acea dimineață de iarnă din Sala 5, replica ei, complet neașteptată, mă lovea în moalele capului. Chiar și după ce văzusem penarul, ideea că un paznic putea să facă un astfel de cadou era atât de ieșită din comun, încât pur și simplu nu eram deloc pregătită să aud una ca asta. Așa că, în clipa în care Ruth a rostit acele cuvinte, nu am fost în stare să ignor valul de emoție puternică ce a pus stăpânire pe mine, așa cum făceam de obicei. Am rămas pur și simplu cu ochii la ea, fără să fac nici cel mai mic efort să îmi ascund mînia. Ruth, sesizînd probabil pericolul, mi-a zis repede, cu o șoaptă teatrală, „Să nu spui nimic!” și mi-a zîmbit iar. Dar eu nu am reușit să îi răspund tot cu un surîs și am continuat să mă uit la ea cu ochii scoși din orbite. Apoi, din fericire, a venit paznicul și a început lecția.

Nu am fost niciodată genul de copil care se gîndește ore întregi la aceleași lucruri. Am început s-o fac mai mult în ultimul timp, dar asta din cauza muncii mele și a lungilor ore de liniște absolută, cînd îmi conduc mașina pe lângă toate acele terenuri pustii. Nu eram deloc, să zicem, ca Laura, care, în ciuda clovneriilor sale, era în stare să se perpelească

72

73

zile - ba chiar săptămîni - întregi în legătură cu nu știu ce lucru minor pe care i-l spusese cineva. Însă după dimineața aceea din Sala 5 am început să fiu din ce în ce mai absorbită de gînduri. Mi se întâmpla destul de des să mă întrerup în mijlocul conversațiilor. Treceau lecții întregi fără să fiu cîtuși de puțin atentă la ce se întâmpla în jurul meu. Eram hotărîtă ca de data asta să n-o mai las pe Ruth să scape atât de ușor. Îmi imaginam scene dramatice, în care o dădeam în vileag și o obligam să recunoască faptul că totul este invenția ei. Am avut chiar și o fantezie destul de dubioasă, cu Miss Geraldine, care aude așa ceva și o face de ocară pe Ruth în ultimul hal, în fața tuturor.

După zile întregi petrecute astfel, am început să gîndesc ceva mai aplicat. Dacă penarul nu era de la Miss Geraldine, atunci de unde era? Putea să-l aibă de la un alt elev, însă era destul de puțin probabil. Dacă înainte de ea i-ar fi aparținut altcuiva - chiar cuiva mult mai în vîrstă ca noi -, un lucru atât de senzațional cu siguranță nu ar fi trecut neobservat. Ruth n-ar fi riscat niciodată să mizeze pe o asemenea poveste, fiindcă știa că penarul ar fi putut fi văzut înainte în Hailsham. Aproape sigur îl găsisese la Solduri. Dar și aici exista riscul ca alții să-l fi văzut înainte de a-l cumpăra ea. Dar dacă auzise că penarul urmează să vină și și-l rezervase cu ajutorul unuia dintre monitorii înaintea de ziua Soldurilor - așa cum se întâmpla uneori, deși nu era permis -, atunci putea să fie relativ sigură că e posibil să nu fi apucat să-l vadă nimeni.

Din păcate pentru Ruth, existau însă registre cu toate lucrurile cumpărate la Solduri și, de asemenea, cu toți cumpărătorii lor. Ele nu erau ușor de obținut - monitorii le duceau înapoi în biroul lui Miss Emily după fiecare zi de Solduri —, dar nu erau nici secrete păzite cu strășnicie. Dacă la următoarele Solduri îmi făceam de lucru pe lângă un

74

monitor, nu putea să-mi fie prea greu să frunzăresc respectivele pagini.

Așadar, mi-am schițat un plan și cred că am tot lucrat în detaliu la el mai multe zile, pînă cînd mi-am dat seama că nu era neapărată nevoie să trec prin toate acele etape. Dacă era adevărat că penarul provenea de la Solduri, nu trebuia decît să blufez.

Așa am ajuns să am acea conversație cu Ruth sub streășină casei. Toată ziua fusese ceață și burniță. Veneam împreună dinspre barăcile cu dormitoare și cred că ne îndreptam spre pavilion. Nu știu precis. Oricum, în timp ce traversam curtea, ploaia s-a întesit brusc și, pentru că nu ne grăbeam nicăieri, ne-am adăpostit repede sub streășină clădirii principale, un pic mai departe de intrare.

Ne-am adăpostit acolo o vreme. Din cînd în cînd din ceață apărea în fugă cîte un elev care intra repede pe ușă, dar ploaia nu se oprea deloc. Și cu cît stăteam mai mult acolo, cu atât îmi creștea încordarea, fiindcă îmi dădeam seama că asta e șansa pe care o așteptam. Sînt sigură că și Ruth simțea tensiunea din aer. În cele din urmă am hotărît să

o atac frontal.

— La Soldurile de marțea trecută, am spus, tocmai mă uitam prin catastif. Știi, registrul ăla...

— De ce te uitai în registru? a sărit repede Ruth. Ce ți-a venit să faci așa ceva?

— Ei, fără nici un motiv anume. Unul dintre monitori era Christopher C. și am intrat în vorbă cu el. E cel mai bun băiat de la Seniori, asta-i clar. Și răsfoiam paginile registrului doar așa, ca să-mi fac de lucru.

Mintea lui Ruth - o vedeam prea bine - lucra intens, așa că acum știa precis ce urmează să se întâmple. Dar s-a mulțumit să spună calmă:

— M-aș plictisi de moarte să mă uit prin așa ceva.

75

— Te înșeli. Să știi că de fapt a fost destul de interesant. Găsești notate acolo toate lucrurile pe care și le-a cumpărat unul sau altul.

Am rostit aceste cuvinte cu ochii la ploaie. Apoi mi-am aruncat privirea asupra lui Ruth și am rămas pur și simplu șocată. Nu știau la ce mă așteptasem dar, în ciuda tuturor fanteziilor din ultima lună, nu-mi imaginasem niciodată o situație reală, precum cea care se petrecea în fața ochilor mei. Acum am văzut cât de supărată era Ruth, cum, o dată în viață, pur și simplu rămăsese fără cuvinte și cum mi-a întors spatele, cu ochii aproape în lacrimi. Și, brusc, comportamentul meu m-a bulversat total. Tot acest efort, toată planificarea asta, doar ca să-mi rănesc cea mai dragă prietenă... Și ce dacă mințise în legătură cu penarul? Nu visam cu toții din când în când că un paznic sau altul va încălca regulamentul și ne va face o favoare? Ne va îmbrățișa din senin, ne va trimite o scrisoare secretă, ne va face un cadou... Iar Ruth nu făcuse altceva decât să ducă acel vis cu ochii deschiși un pic mai departe. Nici măcar nu o pomenise pe Miss Geraldine ca atare. După aceea m-am simțit absolut îngrozitor și-am fost total confuză. Și, cum stăteam așa, împreună, cu ochii la ceață și la ploaie, n-am reușit să găesc nici o metodă prin care să repar răul pe care îl făcusem. Cred că i-am spus ceva penibil, de genul „Stai liniștită, n-am văzut mare lucru”, iar cuvintele au continuat o vreme să răsune stupid în aer. Apoi, după alte câteva secunde de tăcere, Ruth a plecat prin ploaie.

CAPITOLUL ȘASE

Cred că m-aș fi simțit mai bine după cele întîm-plate dacă Ruth mi-ar fi purtat în vreun fel pică pe față. Dar a fost singura ocazie în care pur și simplu a părut că își acceptă înfrîngerea. A fost ca și cum era prea rușinată de întreaga poveste, prea distrusă ca să se mai enerveze sau să mai vrea să se răzbune pe mine. Primele câteva dați când am văzut-o după conversația noastră de sub streășină, eram pregătită să am de-a face cu o Ruth măcar ușor înțepată. Dar nu - a fost extrem de politicoasă, chiar dacă ușor distantă. Mi-am dat seama că e posibil să fie pur și simplu speriată de eventualitatea că aș fi în stare s-o fac de rîs în public - penarul, evident, dispăruse fără urmă - și voiam să-i spun că nu are de ce să se teamă din partea mea. Problema era că, dat fiind faptul că nu vorbisem pe față, nu găseam nici o cale să aduc iar vorba despre el în prezența lui Ruth. Între timp am făcut tot ce mi-a stat în putință să profit de orice ocazie pentru a da de înțeles că Ruth ocupă un loc special în inima lui Miss Geraldine. O dată, de pildă, mai multe dintre noi eram disperate să ieșim afară și să ne antrenăm la rounders în timpul pauzei, fiindcă fuseserăm provocate la joc de un grup cu un an mai mare. Problema noastră era că ploua și părea puțin probabil să fim lăsate afară. Am observat că unul dintre paznicii de serviciu era Miss Geraldine, așa că am spus:

— Dacă se duce Ruth și o roagă pe Miss Geraldine, atunci poate că avem o șansă.

76

77

Din câte îmi amintesc, sfatul mi-a fost total ignorat. Poate nici nu l-au auzit prea multe, fiindcă toată lumea vorbea. Dar ideea e că am spus-o aflîndu-mă chiar lingă Ruth și ara văzut foarte clar că i-a făcut mare plăcere. Apoi, altădată, câteva dintre noi tocmai ieșeam dintr-o sală de clasă împreună cu Miss Geraldine și întîmplarea a făcut să mă aflui imediat în spatele ei. Așa că am încetinit pasul, astfel încît Ruth, care venea în urma mea, să poată trece pragul ușii în același timp cu Miss Geraldine. Am făcut asta fără prea mare tevatură, de parcă era lucrul cel mai firesc și mai normal din lume și de parcă asta își dorea și Miss Geraldine - exact cum aș fi făcut dacă, să zicem, m-aș fi interpus din greșeală între doi prieteni foarte buni. Din câte îmi amintesc, Ruth a părut pentru o fracțiune de secundă nedumerită și surprinsă, apoi a încuviințat scurt din cap și a trecut pe lingă mine. Însă oricîtă plăcere i-ar fi făcut lui Ruth aceste lucruri minore, ele nu compensau nici pe departe ceea ce se întîmplase de fapt între noi în ziua aceea cețoasă, sub streășină, iar sentimentul că n-am să reușesc niciodată să repar situația a continuat să crească. Îmi amintesc foarte clar o seară cînd stăteam singură pe una din bănci, lingă pavilion, chinuindu-mi din răspuțeri creierii să găesc o cale de a ieși din situația asta, și eram atît de copleșită de greutatea remușcărilor și a frustrării, încît aproape că am izbucnit în plîns. Nu știu sigur ce s-ar fi întîmplat dacă treaba ar fi continuat la fel. Poate că în cele din urmă totul ar fi fost uitat sau poate că Ruth și cu mine ne-am fi înstrăinat. Asta era situația cînd, complet pe neașteptate, mi s-a oferit ocazia de a îndrepta lucrurile. Ne aflam în mijlocul uneia dintre lecțiile de artă ale domnului Roger, care, nu știu din ce motiv, ieșise brusc din sală. Așa că ne făceam de lucru printre șevalete, palavragind și uitîndu-ne urni la desenele celorlalți. La un moment dat o fată pe nume Midge A. a venit la noi și i-a zis lui Ruth pe un ton cît se poate de prietenos :

— Unde ți-e penarul? E absolut superb. Ruth s-a încordat vizibil și s-a uitat repede să vadă cine-i de față. Era grupul nostru obișnuit, plus vreo câțiva din afară, care bîntuiau prin apropiere. Nu pomenisem nimănui absolut nimic despre faza cu registrul de la Solduri, dar bănuiesc că Ruth n-avea de unde să știe, I-a răspuns lui Midge cu o voce extrem de caldă:

— Nu-i aici. Îl țin în cufărul în care am colecția.

— E absolut superb. De unde-l ai ?

Midge i-a pus întrebarea cu o nevinovăție absolută și asta se vedea extrem de clar. Insa noi, cele care fuseserăm în Sala 5 atunci cînd Ruth adusese penarul, eram cam toate aici și ne uitam la ea. Am văzut-o șovăind. Abia mai tîrziu, cînd mi-am derulat în minte întreg momentul, mi-am dat seama ce șansă unică mi se oferea. La ora aceea nu m-am gîndit deloc ce fac. Pur și simplu am intervenit înainte ca Midge sau altcineva să apuce să remarce dilema în care se află Ruth.

— Nu putem spune de unde îl are.

Ruth, Midge și celelalte s-au uitat la mine, parcă ușor mirate. Dar eu mi-am păstrat cumpătul și am continuat, adresîndu-mă exclusiv lui Midge:

— Există motive extrem de întemeiate pentru care nu-ți putem spune de unde îl are.

Midge a ridicat din umeri.

— Așadar, e secret.

— Un mare. secret, am spus, după care i-am zîmbit, pentru a-i demonstra că nu am cîtuși de puțin intenția să-i joc o festă.

Celelalte dădeau din cap a încuviințare, întă-rindu-mi spusele, în ciuda faptului că Ruth însăși avea pe chip o expresie ușor confuză, de parcă ar fi

78

79

fost brusc absorbită de un cu totul alt gînd. Midge a ridicat iar din umeri și, dm cîte îmi amintesc, asta a fost tot. Ori a plecat mai departe, ori a început să vorbească despre cu totul altceva.

Firește că, din exact același motiv pentru care nu fusesem în stare să vorbesc pe față cu Ruth despre ce i-am făcut cu registrul de la Solduri, nici ea nu mi-a putut mulțumi pentru modul în care intervenisem în discuția cu Midge. Însă din felul în care s-a purtat cu mine - nu doar în următoarele zile, ci pe parcursul următoarelor săptămîni - a fost evident că era extrem de încîntată de atitudinea mea. Și, după ce mă aflasem de curînd în exact aceeași situație, mi-era ușor să văd semnele ce arătau că voia să găsească o ocazie cît de mică de a face ceva drăguț, ceva cu adevărat special, pentru mine. A fost un sentiment extrem de plăcut și-mi amintesc că o dată sau de două ori chiar ra-am gîndit că poate ar fi mai bine să nu găsească multă vreme o asemenea ocazie, pentru ca relația noastră să poată continua cît mai mult în acest fel. Întîmpla-rea a făcut totuși ca la aproximativ o lună după episodul cu Midge să apară și ocazia, cea în care mi-am pierdut caseta audio preferată.

Mai am și astăzi o copie a acelei casete și pînă de curînd am ascultat-o cînd și cînd în timp ce conduceam printre cîmpiile nesfîrșite în zilele cu burniță. Însă casetofonul din mașina mea merge atît de prost, că nu mai îndrăznesc să pun caseta la el. Și nu știu cum, dar nu am niciodată timp să o ascult atunci cînd ajung în garsoniera mea. Chiar și așa, e unul dintre bunurile mele cele mai de preț. Poate la finele acestui an, cînd nu o să mai fii îngrijitoare, voi fi în stare s-o ascult mai des.

Albumul se numește Clntece după lăsarea întunericultui și e de Judy Bridgewater. Azi nu mai am caseta originală, cea pe care-o aveam la Hailsham

80

și pe care am pierdut-o. E cea găsită de Toramy și de mine în Norfolk, la mulți ani după aceea - dar asta e o alici poveste, la care mă voi întoarce mai tîrziu. Acum vreau să vă povestesc despre prima casetă, cea care a dispărut. Înainte de a continua, trebuie să vă explic toată istoria cu Norfolkul. Ea a continuat ani și ani la rînd - a devenit un fel de poantă cu final așteptat, bănuiesc - și a început de la o anumită lecție care ni s-a predat pe vremea cînd eram foarte mici.

Miss Emily însăși ne-a învățat despre diferitele comitate din Anglia. Agăța de tablă o hartă uriașă și lingă ea fixa un șevalet. Și dacă vorbea, de pildă, despre Oxfordshire, punea pe șevalet un calendar mare cu fotografii din respectivul ținut. Avea o adevărată colecție de asemenea calendare și, cu ajutorul lor, am trecut în revistă majoritatea comitatelor. Arăta cu indicatorul un anumit loc de pe hartă, se întorcea la șevalet și ne prezenta o altă fotografie. Erau sătucuri prin care treceau pîrîiașe, monumente albe pe pante de deal, biserici vechi, înconjurate de cîmpii, iar dacă ne vorbea despre o zonă de coastă, vedeam plaje înțesate cu oameni și sfînci cu pescăruși. Bănuiesc că voia să ne facem cît de cît o idee despre lucrurile din jurul nostru și e incredibil că pînă și azi, după atîtea sute sau mii de kilometri pe care i-am străbătut lucrînd ca îngrijitoare, percepția mea despre o regiune sau alta încă mai e influențată de fotografiile despre ele, cele pe care Miss Emily le așeza pe șevaletul ei. Dacă, să zicem, conduc prin Derbyshire și mă trezesc uitîndu-mă la un anume parc sătesc, cu o circiumă care s-ar vrea în stil Tudor, și la o piatră memorială dedicată celor căzuți în război, îmi dau seama că e chiar imaginea pe care ne-a arătat-o Miss Emily atunci cînd am auzit prima dată despre Derbyshire.

Oricum, ideea este că exista o singură lacună în colecția de calendare a lui Miss Emily: în nici unul

dintre ele nu se afla nici măcar o singură imagine cu Norfolk. De multe ori ne-a ținut aceste cursuri și de fiecare dată mă întrebam dacă găsise vreo imagine din Norfolk, însă era mereu la fel: flutura indicatorul deasupra hărții și zicea, de parcă abia acum îi venise ideea:

— Iar aici se află comitatul Norfolk. E o zonă foarte frumoasă.

O dată îmi amintesc cum s-a oprit și s-a lăsat furată de gânduri, poate fiindcă, în lipsa unei fotografii, nu se gândise ce să zică. În cele din urmă a revenit la realitate și a arătat iar spre hartă.

— Vedeți, pentru că e-ațit de izolat spre est, abandonat pe această limbă de pământ care se avîntă înspre mare, el e în drumul către nicăieri. Cei care merg spre nord și spre sud (și, zicînd aceste cuvinte, a mișcat bagheta în sus și în jos) îl ignoră cu desă-vîrșire. Din acest motiv, e un colț extrem de liniștit și destul de drăguț al Angliei. Dar este, de asemenea, un colț pierdut de lume.

Un colț pierdut. Așa-l numea și de-aici a pornit totul. Fiindcă și noi aveam la Hailsham propriul nostru „Colț al obiectelor pierdute”, sus, la etajul al treilea: locul în care se depozitau obiectele rătăcite. Dacă pierdeai sau găseai ceva, acolo te duceai. Cineva — nu-mi mai amintesc cine - a spus după oră că locul ăla, Norfolk, despre care Miss Emily spusese că e „colțul pierdut” al Angliei, este cel în care ajung toate lucrurile pierdute din țară.

Nu știu cum, dar ideea a început să circule și, după puțină vreme, a devenit practic un fapt acceptat de toți cei din anul nostru.

Nu cu mult timp în urmă, cînd Tommy și cu mine ne aminteam de toate astea, el a fost de părere că niciodată n-am crezut de fapt în povestea respectivă și că totul fusese o glumă chiar de la început. Dar sînt destul de sigură că se înșela. Categorie, pe la doisprezece sau treisprezece ani chestia cu Norfolkul

chiar devenise o mare glumă. Însă, din cîte mi-amin-tesc eu - și Ruth își amintea la fel —, la început chiar am crezut la propriu în ideea cu pricina: că, în paralel cu furgonetele care veneau la Hailsham cu mîncare și cu diverse lucruri de la Solduri, se desfășura o altă operațiune, una asemănătoare, doar că la o scară mult mai mare, cu vehicule care străbăteau întreaga Anglie și duceau toate lucrurile rămase pe rimpuri sau prin trenuri în acest loc numit Norfolk. Iar faptul că nu văzuserăm nici o fotografie a locului respectiv nu făcea decît să sporească misterul.

Știu că toate astea par o mare prostie, dar trebuie să vă amintiți faptul că în acea perioadă din viața noastră orice loc aflat dincolo de Hailsham era pentru noi un tărîm de legendă. Aveam doar idei extrem de vagi despre ce e posibil și ce nu e posibil acolo. În afară de asta, nu ne oboseam niciodată să ne gîndim mai serios la teoria noastră despre Norfolk. Ce era important pentru noi - așa cum a spus Ruth într-o seară, cînd stăteam în Dover, în rezerva ei cu gresie peste tot, și priveam spre asfințit — era că „atunci cînd pierdeam un lucru la care țineam mult, pe care îl căutam disperăți și nu-l găseam, nu eram total distruși. Încă mai aveam o ultimă fărîmă de speranță, gîndindu-ne că într-o zi, cînd vom fi mari și vom fi liberi să călătorim în voie prin toată țara, puteam foarte ușor să ne ducem și să-l găsim în Norfolk”.

Sînt sigură că Ruth avea dreptate. Norfolk devenise o adevărată sursă de alinare pentru noi - probabil mult mai mult decît recunoșteam la ora respectivă - și din cauza asta continuam să vorbim despre el, fie și în glumă, chiar și după ce mai crescuserăm. Și asta e motivul pentru care, mulți ani mai tîrziu, în ziua cînd Tommy și cu mine am găsit într-un orașel de pe coasta Norfolkului o copie a acelei casete pierdute, nu ni s-a părut chiar amuzant.

Am avut o stringere de mîmă și ara simțit amîndoi în adîncul sufletului vechea dorință de a crede din nou în ceva extrem de drag nouă.

Dar voiam să vă vorbesc despre caseta mea, Cîn-tece după lăsarea întunericului de Judy Bridgewater. Bănuiesc că era un LP original - înregistrarea data din 1956 -, dar nu aveam decît caseta și poza de pe copertă, care trebuie să fi fost o reproducere după coperta discului. Judy Bridgewater e îmbrăcată într-o rochie mov de satin, cu umerii goi, în genul rochiilor de la vremea respectivă, și îi vezi numai partea de sus, fiindcă stă pe un scaun de bar. Cred că locul se presupune că e America de Sud, fiindcă în spatele ei sînt palmieri și chelneri oacheși, în smochinguri albe. O vezi pe Judy exact din unghiul în care ar sta barmanul atunci cînd o servește. Ea te privește prietenos, dar nu exagerat de sexy, de parcă ar fi gata să flirteze un pic cu tine dacă nu te-ar cunoaște de atîta timp. Ce mai trebuie să spun despre copertă este că Judy stă cu coatele rezemate de bar și are în mînă o țigară aprinsă. Această țigară este motivul pentru care am fost ațit de secretoasă în legătură cu caseta de cînd am găsit-o la Solduri.

Nu știu cum era unde ați fost voi, însă la Hailsham paznicii erau foarte stricți în ce privește fumatul. Sînt sigură că ar fi preferat să nu aflăm niciodată că există așa ceva, însă, pentru că acest lucru era imposibil, aveam grijă să ne țină un discurs antifumat ori de cîte ori cineva pomenea subiectul țigărilor. Pînă și cînd ni se arăta o poză cu nu știu ce scriitor sau lider mondial faimos, dacă, întîmplător, acesta avea o țigară în mînă, lecția se întrerupea brusc. Circula chiar zvonul că anumite cărți clasice - precum cele cu Sherlock Holmes - nu se aflau în biblioteca noastră din cauză că personajele principale erau fumători înrăiți, iar cînd dădeai peste o carte cu ilustrații scoase sau peste o revistă cu paginile smulse,

însemna că ea conținuse o fotografie cu cineva care fumează. Apoi mai erau cursurile speciale, la care ți se arătau imagini cumplite cu efectele fumatului asupra organelor tale interne. De asta a fost atât de șocant atunci când Marge K. i-a pus lui Miss Lucy acea întrebare.

Stăteam pe iarbă după un meci de rounders și Miss Lucy tocmai ne ținuse discursul ei standard despre fumat, când Marge a întrebat-o pe nepusă masă dacă ea a fumat vreodată vreo țigară. Miss Lucy a rămas tăcută preț de câteva secunde. Apoi a zis :

— Aș vrea să-ți pot răspunde că nu. Dar, sinceră să fiu, am fumat și eu un timp. Cam doi ani, pe vremea când eram mai tânără.

Vă puteți imagina ce șoc imens am avut. Înainte ca Miss Lucy să răspundă, o priviserăm pe Marge cu ochii scoși din orbite de furie pentru că pusese o întrebare atât de impertinentă. După părerea noastră, ar fi putut la fel de bine s-o întrebe pe Miss Lucy dacă a atacat vreodată cu toporul pe cineva. Și îmi amintesc că după aceea i-am făcut lui Marge viața cât am putut de amară zile la rând. De fapt și acel incident despre care am vorbit mai devreme, din noaptea în care am obligat-o să stea cu fața lipită de geam și cu ochii spre pădure, și tot restul au făcut parte din consecințele clipei de atunci. Dar în momentul respectiv, când Miss Lucy a rostit acele cuvinte, eram prea confuze ca să ne mai gândim la Marge. Cred că am rămas toate pur și simplu încremenite. Ne-am uitat la Miss Lucy și am așteptat să vedem ce o să mai zică.

Atunci când a vorbit, a părut că-și cântărește cu mare atenție fiecare cuvânt.

— Nu e bine că am fumat. Nu a fost bine pentru mine, așa că am renunțat. Dar ce trebuie să înțelegeți e faptul că pentru voi - pentru voi toți - e

85

mult, mult mai rău să fumați decât a fost pentru mine.

Apoi s-a oprit și a tăcut. Cineva a spus mai târziu că ar fi început să viseze cu ochii deschiși, însă eu eram extrem de sigură - așa cum era și Ruth - că se gândește intens ce să zică în continuare, într-un final a rostit;

— Vi s-a mai spus. Sînteți elevi. Sînteți... speciali. Așa că grija față de corpul vostru, grija ca voi să aveți un trup cât se poate de sănătos e mult mai importantă decât grija pentru corpul meu.

S-a oprit din nou și ne-a privit într-un fel ciudat. După aceea, când am discutat despre asta, unii dintre noi au fost destul de siguri că murea de nerăbdare ca vreunul dintre noi să întrebe:

— De ce? De ce e mult mai rău pentru noi? Însă nimeni nu a făcut-o. Ne-am gândit de multe ori la ziua aceea și acum, în lumina celor petrecute mai târziu, sînt sigură că dacă am fi întrebat-o, Miss Lucy ne-ar fi explicat tot felul de lucruri. N-ar mai fi fost nevoie decât de încă o întrebare referitoare la fumat.

Așadar, de ce n-am spus nimic în ziua aceea? Presupun că fiindcă pînă și la vîrsta noastră de atunci - aveam nouă sau zece ani - știam suficient de multe ca să ne fie teamă de ce puteam afla. Acum e destul de dificil să ne amintim ce anume știam la ora respectivă. În mod sigur știam - deși la un nivel mai degrabă superficial - că sîntem altfel decât paznicii noștri și decât oamenii normali de afară. Poate că știam chiar că undeva, la capătul liniei, în viitorul îndepărtat, urmează să devenim donatori. Dar de fapt habar n-aveam ce înseamnă asta. Și dacă făceam tot posibilul să evităm anumite subiecte, era probabil mai mult din cauză că ne făceau să ne simțim prost. Uram faptul că paznicii noștri, de regulă atât de siguri pe ei, deveneau atât de jenați ori de câte ori ne apropiam de acest teritoriu.

Ne enerva să-i vedem că se schimbă așa la față. Cred că era din cauză că nu am pus niciodată întrebarea esențială și de-asta am pedepsit-o atât de nemilos pe Marge K. atunci când a adus vorba despre acest subiect în ziua cu meciul de rounders,

în orice caz, ăsta e motivul pentru care eram atât de secretoasă cu caseta mea. Întorsesem coperta cu fața spre interior, așa că nu o vedeai pe Judy cu țigara ei decât dacă deschideai carcasa de plastic, însă motivul pentru care caseta însemna atât de mult pentru mine nu avea nimic de-a face cu țigara și nici măcar cu vocea lui Judy Bridgewater. Era o cîntăreată tipică din vremea aceea, genul dizeuzelor de bar, după care în nici un caz nu ne dădeam în vînt noi, cei de la Hailsham. Caseta însemna atât de mult pentru mine datorită unui anumit cîntec: a treia melodie, „Să nu mă părăsești”.

E o melodie lentă, americană, de cîntat târziu în noapte, și-o anumită parte se repetă iar și iar, în care Judy cîntă „Să nu mă părăsești... O, baby, baby, să nu mă părăsești...” Pe vremea aceea aveam unsprezece ani și pînă atunci nu ascultasem prea multă muzică, însă acest cîntec mi-a mers drept la inimă. Aveam întotdeauna grijă să am caseta derulată exact la începutul melodiei, astfel îneît să o pot asculta de fiecare dată când se ivea ocazia.

Evident, vă dați seama că nu aveam prea multe posibilități, pentru că asta se întîmpla cu vreo cîțiva ani înainte de a începe să apară walkmenuri la Solduri. În sala de biliard exista un casetofon uriaș, însă acolo nu am ascultat caseta decât rareori, fiindcă era mereu plin de lume. Mai exista un casetofon și în Sala de Artă, dar și acolo era de regulă gălăgie. Singurul loc în care puteam s-o ascult în liniște era dormitorul nostru.

La ora aceea fuseserăm mutați deja în barăcile cu dormitoare mici, cu șase paturi, și aveam în

86

87

cameră, pe raftul de dea.supt. caloriferului, un ca.se-tofon portabil. Așa că acolo mă duceam ziua, când știam că am șanse destul de mari să fiu singură, pentru a-mi asculta iar și iar melodin.

Ce a'rea atît de special acel cîntec? Păi, cum să vă spun, adevărul e că nici nu ascultam cuvintele cu atenție. Așteptam doar să vină partea cu „Baby, baby, să nu mă părăsești...” Și îmi imaginam o femeie căreia i se spusese că nu poate să aibă copii și care toată, toată viața ei își dorise cu disperare unul. Apoi se întîmpla un miracol, iar ea avea copilul mult visat și își ținea acest copil foarte strîns la piept și se plimba prin cameră, cîntîndu-i „Baby, să nu mă părăsești...”, pe de-o parte extrem de fericită, iar pe de alta temîndu-se foarte-foarte tare ca nu cumva să se-ntîmple ceva, ca nu cumva acel copil să se îmbolnăvească ori să-i fie luat. Chiar și la vremea aceea mi-am dat seama că nu ăsta e sensul melodiei, că interpretarea mea nu se potrivește cu restul versurilor. Dar pentru mine nu avea nici cea mai mică importanță. Cîntecul era despre ce v-am spus și îl ascultam mereu, singură, ori de cîte ori aveam ocazia.

Cam în perioada aia a avut loc un incident destul de straniu, despre care ar trebui să vă povestesc. A fost un lucru care m-a marcat profund și, deși nu aveam să-i aflu adevărata semnificație decît mult mai tîrziu, la destui ani după aceea, cred că am simțit - chiar și atunci - că e una extrem de profundă.

Era o după-amiază cu soare și mă dusesem să iau nu știu ce din dormitor. Îmi aduc aminte ce puternic era soarele, fiindcă draperiile nu fuseseră trase decît parțial și soarele trimitea înăuntru raze puternice, în care pluteau firicele de praf. Nu avusesem intenția să pun caseta, dar dacă tot eram singură, am simțit impulsul de a o scoate din cutia cu obiectele mele de preț și am băgat-o în casetofon.

Poate că persoana care umblase la casetofon înaintea mea dăduse volumul prea tare. Nu știu. Dar era mult mai tare decît obișnuiam să-l dau eu și probabil din cauza asta n-am auzit-o mai devreme. Sau poate că deja nu-mi mai păsa. Oricum, am început să mă legăn încet în ritmul melodiei, țînînd un bebeluș imaginar la piept. De fapt, ca totul să fie și mai jenant, a fost una din dățile cînd am apucat o pernă și am lipit-o de mine, țînînd-o ca pe un copil, și tocmai începusem un dans lent, cu ochii închiși, cîntînd și eu ori de cîte ori erau reluate versurile: — O, baby, baby, să nu mă părăsești... Cîntecul era aproape de final cînd mi-am dat brusc seama că nu sînt singură și, în clipa în care am deschis ochii, m-am trezit privind-o pe Madame, care stătea dincolo de prag.

Am încremenit. Apoi, în următoarele clipe, am fost străbătută de un fior de îngrijorare, fiindcă era limpede că situația avea ceva extrem de ciudat. Ușa era întredeschisă - exista un fel de regulă nescrisă, că nu avem voie să închidem ușa de la dormitor decît atunci cînd dormim -, dar Madame rămăsese destul de departe de pragul ușii. Stătea pe hol, nemișcată, cu capul înclinat într-o parte, ca să vadă mai bine ce fac acolo, înăuntru. Și cel mai ciudat era faptul că plîngea. E posibil ca vreunul dintre suspinele ei să mă fi smuls brusc din reveria mea.

Acum, cînd mă gîndesc la asta, cred că, deși nu era paznic, era totuși un adult și ar fi trebuit să spună sau să facă ceva, fie și doar să mă certe. Atunci aș fi știut cum să mă port. Însă a continuat pur și simplu să stea acolo, zguduită de plîns și fixîndu-mă de dincolo de prag cu aceeași privire cu care se uita la noi întotdeauna, de parcă ar fi văzut un lucru care-i dădea fiori. Doar că de data asta în ochii ei era altceva, o expresie pe care n-am fost în stare să o interpretez.

89

N-am știut ce să spun, ce să fac ori la ce să mă aștept în continuare. Poate că urma să intre în cameră, să strige Ia nune, ba chiar să mă lovească. Habar n-aveam. Însă ea s-a întors pe călcîie și, o secundă mai tîrziu, i-am auzit pașii părăsind baraca. Acum începea următoarea melodie de pe casetă, așa că am oprit casetofonul și m-am așezat pe patul cel mai apropiat. Și, în timp ce făceam asta, am văzut-o pe fereastra din fața mea cum grăbește pasul spre clădirea principală. Nu s-a uitat înapoi nici măcar o dată, dar după cît de aduși în față îi erau umerii, era limpede că încă mai plîngea.

Peste cîteva minute, cînd m-am întors la prietenele mele, nu le-am spus nimic despre cele întîmplate. Cineva a remarcat că nu par în apele mele și a zis ceva, dar eu m-am mulțumit să ridic din umeri și să tac. N-aș putea spune că mi-era rușine, dar fusese oarecum la fel ca data trecută, cînd o încolțiserăm pe Madame în clipa în care a ieșit din mașină. Îmi doream tare mult ca acest lucru să nu se fi întîmplat și m-am gîndit că dacă nu pomenesc de el, îmi fac un serviciu și mie, și tuturor celorlalți.

Și totuși cîteva ani mai tîrziu i-am povestit incidentul lui Tommy. S-a întîmplat în zilele ce au urmat conversației noastre de lîngă iaz, cînd mi-a făcut confidențe despre Miss Lucy, zilele cînd - cum îmi dau seama acum - am început să ne punem întrebări și să medităm asupra noastră, poveste ce a continuat atîția și-atîția ani după aceea. Cînd i-am spus lui Tommy ce s-a întîmplat atunci, în dormitor, cu Madame, el a venit cu o explicație destul de simplă. Dar, firește, la ora respectivă știam cu toții un lucru pe care nu-l știuserăm mai demult și anume că nici unul dintre noi nu va putea avea copii. E posibil să fi prins cumva ideea din zbor cînd eram mai mică, fără a o înregistra de fapt ca atare, și ăsta să fi fost motivul pentru care de fiecare dată cînd ascultam melodia, o interpretam

în felul respectiv. Dar nu aveam cum să știu așa ceva atunci, demult. Cum am mai spus, la ora la care am discutat cu Tommy, ni se spusese deja destul de limpede. Întîmplarea face că nici unul dintre noi nu a fost prea afectat de veste. De fapt îmi amintesc că unii chiar au fost încîntați de ideea că putem face sex fără asemenea griji — deși avea să mai treacă destul timp pînă să putem face sex. Oricum, atunci cînd i-am spus lui Tommy ce s-a întîmplat, mi-a zis:

— Poate că Madame nu-i un om rău, în ciuda faptului că ne e atît de frică de ea. Și poate că, atunci cînd te-a văzut dansînd așa, cu copilul la piept, faptul că nu poți avea copii i s-a părut pur și simplu insuportabil de tragic.

Și de-asta a-nceput să plîngă.

— Dar, Tommy, am spus eu, de unde să știe ea că melodia aia are legătură cu ideea că o tipa își dorește extrem de tare un copil? De unde putea să știe că perna pe care-o țineam în brațe era în mintea mea un bebeluș? Asta era numai în capul meu.

Tommy a rămas pe gânduri, după care a spus, pe jumătate în glumă:

— Poate că Madame e în stare să citească gîndurile. Oricum, e ciudată. Poate că vede drept în sufletul omului. Nu m-ar mira deloc.

Asta ne-a înfiorat ușor și, deși am început să chicotim, discuția noastră s-a încheiat aici.

Caseta a dispărut la vreo două luni după incidentul cu Madame. În momentul respectiv nu am făcut nici cea mai mică legătură între cele două evenimente și nici acum nu am nici un motiv să le leg. Într-o noapte, exact înaintea stingerii, mă afluam în dormitor și tocmai cotrobăiam prin cufărul cu obiectele colecționate de mine, ca să-mi fac de lucru pînă cînd celelalte se întorceau de la baie. E ciudat, dar cînd mi-am dat seama că nu mai găsesc caseta,

90

oricît aș căuta-o, primul meu gînd a fost să nu las să mi se citească pe chip cît sînt de afectată. Îmi amintesc chiar că m-am străduit să fredonez ceva încetșor în timp ce căutam, de parcă n-aveam nici cea mai mică grijă. M-am gîndit mult la lucrul ăsta și tot n-am nici o explicație: acolo, în cameră cu mine, se aflau cele mai bune prietene ale mele și totuși nu voiam să știe cît sînt de supărată că mi-a dispărut caseta.

Presupun că avea legătură cu faptul că nimeni nu bănuia absolut deloc cît de mult țineam la ea. Poate că toți cei de la Hailsham aveau asemenea secrete -mici cotloane de spațiu personal, care existau doar în mintea noastră și în care ne puteam retrage cu fricile și dorințele noastre. Dar la ora respectivă simplul fapt că aveam asemenea nevoi trebuie să ne fi părut greșit, de parcă am fi lăsat cumva garda jos.

Oricum, în clipa în care am fost sigură de dispariția casetei, le-am întreat pe toate fetele din dormitor, pe un ton cît am putut de firesc, dacă nu cumva au văzut-o. Nu eram chiar total disperată, fiindcă încă mai exista o șansă - chiar dacă minimă -să o fi uitat în sala de biliard. Apoi mai aveam speranța că poate a împrumutat-o cineva și că mi-o aduce a doua zi dimineața.

Ei bine, caseta nu a apărut a doua zi și nici acum nu am nici cea mai vagă idee ce s-a întîmplat cu ea. Adevărul, cred, e că la Hailsham se fura mult mai mult decît voiam să acceptăm - atît noi, cît și paznicii. Însă motivul pentru care am intrat în toate aceste detalii este că am vrut să vă explic cum a reacționat Ruth. Trebuie să vă amintesc faptul că am pierdut caseta la mai puțin de o lună de la momentul în care Midge o întrebase pe Ruth în Sala de Artă despre penar, iar eu îi sărisem în ajutor. Așa cum v-am spus, din acel moment Ruth tot căuta să se revanșeze făcînd un lucru drăguț

pentru mine, iar dispariția casetei i-a oferit exact ocazia pe care o aștepta. S-ar putea chiar spune că abia după ce mi-a dispărut caseta relația noastră a revenit cu adevărat la normal - poate pentru prima oară de la acea dimineață ploioasă în care am pomenit de registrul de Solduri sub streășină clădirii principale.

În noaptea în care am observat prima oară că mi-a dispărut caseta am avut grijă să întreb pe toată lumea despre ea, deci, firește, și pe Ruth. Dacă stau să mă gîndesc, îmi dau seama că trebuie să fi înțeles pe loc ce anume înseamnă pentru mine dispariția casetei și cît de important era să nu fac prea mare tam-tam pe tema asta. Așa că în noaptea aceea mi-a răspuns cu o înălțare vagă din umeri și și-a văzut de ale ei. Însă a doua zi dimineața, cînd m-am întors de la baie, am auzit-o întrebînd-o pe Hannah pe un ton cît se poate de normal, de parcă nu era mare lucru, dacă e sigură că n-a văzut caseta.

Apoi peste vreo două săptămîni sau cam așa ceva, după ce mă împăcasem deja cu ideea că mi-am pierdut definitiv caseta, a venit la mine în timpul pauzei de prînz. Era una dintre primele zile cu adevărat frumoase ale acelei primăveri, iar eu stăteam pe iarbă și vorbeam cu niște fete mai mari. Cînd a venit Ruth și m-a întreat dacă nu vreau să merg la o plimbărică, mi s-a părut evident că vrea să-mi spună ceva anume. Așa că le-am lăsat pe fete și am urmat-o spre marginea Terenului de Nord, apoi pe dealul din apropiere, pînă cînd am ajuns la gardul de lemn, iar la picioarele noastre se întindea imensa panoramă verde, punctată de ciorchini de elevi. În vîrfurile dealului bătea un vînt destul de puternic și îmi aduc aminte că asta m-a surprins destul de tare, fiindcă jos, pe iarbă, nu îl simțisem cîtuși de puțin. Am rămas așa o vreme, uitîndu-ne la priveliștea de sub noi, după care ea mi-a întins o punguță. În clipa în care am luat-o, mi-am dat

92

93

seama imediat că înăuntru se află o casetă și aproape că mi-a sărit inima din piept. Însă Ruth a zis repede:

— Kathy, nu e caseta ta. Cea pe care-ai pierdut-o. Am încercat să dau de ea, dar chiar a dispărut.

— Da, am zis. E în Norfolk.

Am rîs amîndouă. Apoi am scos caseta din pungă, ușor dezamăgită, și nu știu sigură dacă nu cumva, în timp ce mă uitam la ea, dezamăgirea nu mi se citea încă pe față.

Aveam în mînă ceva care se numea Douăzeci de melodii de dans clasic. Mai tîrziu, cînd am ascultat-o, am descoperit că erau chestii cîntate de o orchestră pentru săli de dans. Evident, în clipa în care mi-a dat-o, n-am bănuțit ce fel de muzică e pe ea, dar am știut precis că n-are nici o legătură cu Judy Bridgewater. După care mi-

am dat seama imediat că Ruth n-avea de unde să știe, și că pentru ea, care habar n-avea de muzică, acea casetă era practic același lucru cu cea pe care o pierdusem. Și toată dezamăgirea mi-a dispărut brusc, înlocuită de o fericire cit se poate de reală. La Hailsham nu prea obișnuiam să ne arătăm prea multe semne de afecțiune unii altora. Dar atunci când i-am mulțumit, i-am strâns palma cu amîndouă mîinile. Și ea mi-a spus:

— Am găsit-o ultima oară la Solduri. M-am gîndit că ar putea să fie exact genul de lucruri care-ți place ție. Iar eu am zis că da, e exact ce-mi place. O mai am și acum. Nu o ascult prea des, fiindcă muzica pe care o conține nu are legătură cu nimic. E pur și simplu un obiect, cum ar fi o broșă sau un inel, și acum, când Ruth nu mai e, a devenit unul dintre bunurile mele cele mai de preț.

CAPITOLUL ȘAPTE

Acum vreau să vă povestesc despre ultimii ani pe care i-am petrecut la Hailsham. Vorbesc despre perioada între vîrsta de treisprezece ani și momentul cînd am plecat, la șaisprezece ani. În memoria mea viața la Hailsham se împarte în două epoci total distincte: această ultimă perioadă și tot ce a fost înainte. Primii ani - despre care tocmai v-am vorbit - mi s-au contopit în minte și sînt un fel de epocă de aur, iar de fiecare dată cînd mă gîndesc la ei — pînă și la lucrurile nu chiar atît de grozave -, le văd prin filtrul cald al nostalgiei. Însă acești ultimi ani îmi trezesc o cu totul altă reacție. N-aș putea să spun c-au fost ani nefericiți — am multe amintiri dragi din timpul lor -, dar au fost mult mai serioși și, în anumite privințe, mai întunecați. Poate că în mintea mea toate au căpătat proporții ușor exagerate, dar am rămas cu sentimentul că în acel interval de timp lucrurile au început să se schimbe extrem de rapid, așa cum ziua se topește în noapte.

De exemplu, discuția aia pe care am avut-o cu Tommy pe marginea iazului. Acum mă gîndesc la ea ca la o bornă care separă foarte clar cele două ere. Nu că s-ar fi întîmplat vreun lucru semnificativ la scurt timp după ea, însă cel puțin pentru mine conversația aceea a reprezentat un moment de coti» tură. Pot să spun cu mîna pe inimă că din clipa respectivă am început să privesc lucrurile cu totul

94

95

altfel. Dacă înainte mă feream, cit puteam să ating subiecte delicate, după aceea am început tot mai mult să pun întrebări, dacă nu cu voce tare, măcar în sinea mea.

În particular, acea conversație m-a făcut s-o văd pe Miss Lucy într-o lumină nouă. Am privit-o cu atenție ori de cîte ori am avut ocazia, nu doar din curiozitate, ci pentru că acum o vedeam drept cea mai importantă sursă de informații esențiale. Și așa se face că pe parcursul următoarei perioade de un an, doi am ajuns să remarc diverse lucruri ciudate pe care le-a spus sau le-a făcut și care prietenilor mei le-au scăpat cu desăvîrșire.

Odată, de pildă, poate la vreo cîteva săptămîni după discuția de lîngă iaz, Miss Lucy a făcut cu noi ora de engleză. Ne uitaserăm pe niște poezii, dar am ajuns, nu știu cum, să începem să vorbim despre soldații din cel de-al Doilea Război Mondial, care erau ținuți prizonieri în lagăre. Un băiat a întreat dacă gardurile care înconjurau lagărul erau electrificate și atunci cineva a zis ce ciudat trebuie să fie să trăiești într-un asemenea loc, unde puteai să te sinucizi cînd voiai tu, atingînd pur și simplu un gard. Poate că el vorbise serios, dar nouă, celorlalți, ni s-a părut destul de amuzant. Am început să rîdem și să vorbim toți odată și atunci Laura - ca întotdeauna - s-a suit pe scaun și a mimat o persoană care întinde mîna și se electrocutează. Toată lumea a murit de rîs și a început să strige și să mimeze că atinge un gard electrificat.

Am continuat să o privesc pe Miss Lucy în tot vacarmul ăsta și, preț de o fracțiune de secundă, am văzut cum, în timp ce se uita la noi, pe fața ei s-a așternut o expresie absolut îngrozită. Apoi - nu am scăpat-o din ochi nici o secundă -, cu un efort vizibil, a zîmbit și a zis:

— Ce bine că gardurile de la Hailsham nu sînt electrificate! Uneori se întîmplă niște accidente absolut cumplite.

96

A spus-o destul de blînd și, din cauza debandadei generale și a tărăboiului, aproape că nu a auzit-o nimeni. Eu însă am auzit-o. „Uneori se întîmplă niște accidente absolut cumplite." Ce accidente? Unde? Dar replica ei n-a avut nici cel mai mic ecou, iar noi am revenit la poezia noastră.

Au mai existat și alte incidente de acest gen și curînd am ajuns s-o judec pe Miss Lucy cu totul altfel decît pe ceilalți paznici. Se poate chiar să fi început să-mi dau seama încă de atunci de natura grijilor și frustrărilor ei. Dar probabil că exagerez puțin. E destul de posibil ca la ora respectivă să fi remarcat toate aceste mici amănunte, dar fără să știu cum naiba să le interpretez. Și dacă acum incidentele respective mi se par extrem de semnificative, ca bucățelele aceluiași puzzle, asta e probabil din cauză ca le văd prin prisma celor petrecute mai tîrziu. Mă refer în primul rînd la ce s-a întîmplat la pavilion în ziua aceea, cînd ne-am adăpostit de rafalele ploii.

Aveam cam cincisprezece ani și eram deja în ultimul an la Hailsham. Ne antrenaserăm în pavilion pentru un meci de rounders. Băieții treceau printr-o fază în care „le plăcea la nebunie" la rounders, pentru că în felul ăsta puteau flirta cu noi, așa că în după-amiaza aceea eram acolo vreo treizeci de elevi. În timp ce ne schimbam, începuse să plouă torențial și ne-am strîns cu toții pe verandă - și ea acoperită -, așteptînd să se oprească. Însă a continuat să plouă cu găleata și cînd au ieșit ultimii dintre noi, veranda era deja supraaglomerată, iar toată lumea se foia de colo colo. Îmi aduc aminte că Laura îmi arăta o manieră extrem de dezgustătoare de a-ți sufla nasul, utilă cînd voiai să trimiți un băiat la plimbare.

Miss Lucy era singurul paznic prezent. Stătea aplecată peste balustrada din față, cu ochii la ploaie,

97

de parcă încerca să zărească ceva anume pe terenul de sport. O priveam cât se poate de atent și, deși râdeam de Laura, din când în când mai aruncam priviri spre spinarea ei. Îmi amintesc că mi s-a părut destul de ciudat modul în care stătea: cu capul aplecat cam prea mult, de parcă ar fi fost un animal la pîndă care se pregătește să sară asupra prăzii. Și după cum se apleca în față, peste balustradă, din când în când puteau să-i mai cadă în cap picături de pe jghebul de scurgere de deasupra, însă nu părea să îi pese absolut deloc. Îmi aduc aminte că am reușit să mă conving că nu e nimic ieșit din comun în asta, că era pur și simplu nerăbdătoare ca ploaia să se oprească, și apoi mi-am îndreptat iar atenția asupra Laurei. Cîteva minute mai târziu, după ce uitasem complet de Miss Lucy și râdeam cu gura pînă la urechi, mi-am dat brusc seama că în jurul nostru lumea amuțise și că ea vorbea. Era în același loc ca și mai înainte, dar acum se întorsese cu fața spre noi, așa că stătea cu spatele la balustradă și cu cerul înnorat în spate.

— Nu, nu, îmi cer scuze, mi-e teamă că trebuie neapărat să te întrerup, tocmai spunea ea și am văzut că vorbește cu doi băieți care stăteau pe băncile aflate chiar lîngă ea.

N-aș zice că vorbea pe un ton ciudat, dar vorbea foarte tare, ca atunci cînd voia să ne anunțe ceva pe toți, și de-asta amuțise toată lumea.

— Nu, nu, Peter, va trebui să te întrerup. Nu mai pot să te ascult și să tac din gură.

A ridicat ochii, privirea i-a poposit rapid asupra fiecăruia dintre noi, după care a tras adînc aer în piept.

•—Bine, puteți să ascultați și voi. E valabil pentru toți. E timpul să vă spună cineva cum stau de fapt lucrurile. Am așteptat, iar ea a continuat să ne privească. Ulterior unii au spus că au crezut că vrea să ne

98

muștruluiască; alții că vrea să ne aducă la cunoștință o nouă regulă la jocul de rounders. Dar eu am știut, înainte ca ea să mai scoată vreun cuvînt, că e vorba despre cu totul altceva.

— Băieți, vă rog să mă iertați că am tras cu urechea la ce vorbeați. Dar vă aflați chiar în spatele meu, așa că n-a fost vina mea. Peter, de ce nu le spui și celorlalți ce îi spuneai adineauri lui Gordon? Peter J. a părut nedumerit și l-am văzut cum adoptă repede mutra de copil nevinovat, acuzat pe nedrept. Dar apoi Miss Lucy a repetat, de această dată mult mai blînd:

— Hai, Peter. Te rog, spune-le și celorlalți ce ziceai acum cîteva clipe.

Peter a ridicat din umeri.

— Tocmai vorbeam despre cum ar fi să fim actori. Despre cum ar fi viața noastră.

— Da, a zis domnișoara Lucy, și îi spuneai lui Gordon că dacă vrei să ai ceva șanse de reușită, va trebui să te duci în America.

Peter J. a ridicat iar din umeri și a murmurat

încetișor:

— Așa e, Miss Lucy.

Însă Miss Lucy își mutase acum privirea asupra noastră.

— Știu că nici unul dintre voi nu vrea să facă rău nimănui. Dar se spun prea multe asemenea lucruri. Le aud tot timpul și vi s-a permis să continuați, iar asta nu e bine deloc.

Tot mai multe picături cădeau de sus direct pe umărul ei, dar ea părea să nici nu le observe.

— Și dacă nimeni altcineva nu vrea să vă vorbească despre asta, am s-o fac eu. Problema, după cîte văd, este că vi s-a spus și nu vi s-a spus. Vi s-a spus, dar nici unul dintre voi nu înțelege cu adevărat și, îndrăznesc să spun, unii sînt chiar fericiți să lase lucrurile așa. Dar eu nu sînt. Dacă vreți să aveți o viață suportabilă, atunci trebuie să știți

99

adevărul. Nici unul dintre voi nu va ajunge în America. Nici unul nu va fi star de cinema. Și nici unul nu va lucra la supermarket, așa cum i-am auzit pe unu dintre voi făcîndu-și planuri zilele trecute. Viețile voastre au fost planificate de alții. Veți deveni adulți și la un moment dat, poate chiar înainte de patruzeci de ani, veți începe să vă donați organele vitale. Asta este motivul pentru care ați fost creați. Și nu sînteți ca actorii pe care-i vedeți pe casetele video. Nu sînteți nici măcar ca mine. Ați fost aduși pe lume cu un scop precis, iar viitorul vostru, al tuturor, a fost deja hotărît. Așa că vă rog mult să nu vă mai faceți visuri. Destul de curînd veți părăsi Hailshamul și ziua în care vă veți pregăti pentru prima donație nu e foarte departe. Să nu uitați niciodată asta. Dacă vreți să aveți niște vieți suportabile, trebuie să știți cine sînteți și ce vă așteaptă pe fiecare dintre voi.

Apoi a tăcut, dar impresia mea a fost că în mintea ei continua să ne spună tot felul de alte lucruri, fiindcă privirea i-a mai zăbovit o vreme asupra noastră, oprindu-se asupra unui chip, apoi asupra altuia, de parcă ar fi continuat să ni se adreseze. Am fost cu toții extrem de ușurați în clipa cînd și-a mutat iar privirea asupra terenului de sport.

— Hai, că parcă s-a mai oprit, a spus ea, deși ploua la fel de tare ca și mai înainte. Hai să ieșim! Poate că pînă la urmă o să se-arate și soarele.

Cred că asta e tot ce a zis. Acum cîteva ani, cînd am discutat despre toate astea cu Ruth la centrul din Dover, ea zicea că Miss Lucy ne-a mai spus și alte lucruri, că ne-a explicat cum, înainte de a dona un organ, vom petrece

mai întâi o vreme ca îngrijitori, apoi despre ordinea în care se donau organele, despre centrele de recuperare și așa mai departe. Dar sînt destul de sigură că n-a fost așa. Mă rog, poate că asta o fi fost intenția ei atunci cînd a început să vorbească. Numai că, după părerea mea,

100

în clipa în care a deschis gura, în clipa în care ne-a văzut chipurile uimite și stîmjenite, și-a dat seama că e absolut imposibil să termine ce începuse să zică. E greu de spus ce fel de impact a avut izbucnirea lui Miss Lucy atunci, la pavilion. Zvonurile au început să circule extrem de rapid, dar discuția se centra mai mult asupra lui Miss Lucy înseși decît asupra lucrurilor pe care încercase să ni le spună. Unii elevi au crezut că pur și simplu a luat-o puțin razna, alții că fusese rugată să ne spună toate astea de către Miss Emily și ceilalți paznici. Au existat chiar unii dintre cei de față care credeau că discursul ei fusese de fapt o admonestare pentru tărăboiul pe care-l făcuserăm pe verandă. Dar, așa cum am mai spus, s-a discutat incredibil de puțin despre ce a spus ea de fapt. Și de fiecare dată cînd subiectul era adus în discuție, elevii aveau tendința să zică „Și ce dacă? Știam deja toate astea”.

Dar chiar la asta se referise și Miss Lucy. „Ni se spusese și nu ni se spusese”, așa cum zisese ea. Acum cîțiva ani, atunci cînd am rememorat totul împreună cu Tommy și cînd i-am amintit de ideea lui Miss Lucy, că „ni se spusese și nu ni se spusese”, el a venit cu o teorie.

Tommy credea că era posibil ca, de-a lungul anilor pe care îi petreuserăm la Hailsham, paznicii să fi planificat cu mare atenție momentul în care ne spuneau un lucru sau altul, în așa fel înțit de fiecare dată să fim prea mici pentru a înțelege cu adevărat semnificația informației. Dar, firește, noi o înregistram la un anumit nivel, astfel înțit toate lucrurile existau deja în mintea noastră, fără ca noi să le analizăm cu prea mare atenție.

Pentru mine asta seamănă mult prea mult cu teoria conspirației - nu cred că paznicii noștri erau chiar atît de stăpîni pe acest domeniu -, dar probabil că există un grăunte de adevăr în toată povestea. Categorie, din cîte îmi amintesc, dintotdeauna am

101

știut într-un fel extrem de vag despre donații, chiar de pe Ja șase sau șapte ani. Și e ciudat că atunci cînd am mai crescut, iar paznicii au început să ne vorbească despre ele, nu am fost deloc luați prin surprindere. Mai auziserăm cîndva așa ceva.

O altă revelație pe care am avut-o de curînd a fost că atunci cînd paznicii au început să ne vorbească pe larg despre sex, au avut grijă să atingă cumva și subiectul donațiilor. La vîrsta respectivă -cum am mai spus, aveam cam treisprezece ani -eram cu toții destul de neliniștiți și de surescîtați în legătură cu subiectul sexului, și a fost ceva cit se poate de firesc ca în mintea noastră să împingem celălalt subiect undeva în fundal. Cu alte cuvinte, s-ar putea ca paznicii să fi reușit să ne strecoare pe nesimțite în minte o groază de lucruri esențiale legate de viitorul nostru.

Dacă stau bine să mă gîndesc, poate că era absolut normal să combine aceste două subiecte. Dacă, să zicem, ne spuneau că trebuie să avem mare grijă să nu luăm boli cu transmitere sexuală, ar fi fost destul de ciudat să nu pomenească și de faptul că pentru noi era cu mult mai important decît pentru oamenii obișnuiți de afară. Iar asta, firește, ne aducea la subiectul donațiilor.

Mai era apoi toată cheytia asta, cum că nu putem avea copii. Miss Emily ne ținea chiar ea multe dintre lecțiile despre sex și îmi aduc aminte cum o dată a adus la ora de biologie un schelet uman în mărime naturală, ca să ne arate cum se face. Ne-am uitat total interziși cum așază scheletul în cele mai ciudate poziții și cum arată cu indicatorul, fără cea mai mică urmă de jenă. Ne-a explicat pe larg, în detaliu, fiecare mișcare, ce și unde intră și diversele variații posibile, de parcă ne-am fi aflat tot la ora de geografie. Apoi, brusc, cu scheletul așezat într-o movilă obscenă pe catedră, și-a fixat privirea asupra noastră și a început să ne spună cum trebuie să

102

avem grijă cu cine facem sex. Nu doar din cauza bolilor, ci și fiindcă, a spus ea, „sexul influențează emoțiile în moduri la care nici nu te-aștepți”. Trebuia să fim extrem de atenți cînd făceam sex în lumea de afară, mai ales cu oamenii care nu erau elevi ca și noi, fiindcă acolo, afară, sexul însemna tot felul de lucruri. Acolo, afară, oamenii ajungeau chiar să se bată și să se ucidă unul pe altul pornind de la o simplă controversă legată de faptul că au făcut sex cu unul sau cu altul. Iar motivul pentru care subiectul era atît de important pentru ei - mult mai important decît, să zicem, dansul sau tenisul de masă - era că oamenii de afară erau extrem de diferiți de noi.

După ce făceau sex, ei puteau să aibă copii. De asta era atît de important pentru ei cine cu cine face sex. Și cu toate că, așa cum știam, nici unul dintre noi nu putea să aibă copii, acolo, afară, trebuia să ne purtăm și noi exact ca ei. Trebuia să respectăm regulile și să acordăm sexului o atenție deosebită.

Discursul lui Miss Emily din ziua respectivă a fost cît se poate de tipic pentru ceea ce vreau să demonstrez. Ne centram asupra sexului și, fără veste, în discuție se strecura și celălalt aspect. Bănuiesc că asta a fost ceva ce ținea de modul în care „ni s-a spus și nu ni s-a spus”.

Cred că în cele din urmă asimilaserăm destul de multe informații, fiindcă îmi amintesc că în jurul acelei vîrste a avut loc o schimbare vizibilă în felul cum ne raportam la tot ce însemna donație. După cum am povestit deja, pînă atunci făceam tot posibilul să evităm subiectul. La primul semn că sîntem pe punctul de a intra pe acest teritoriu, ne retrăgeam imediat și orice tîmpit care - ca Marge odinioară -încălca regula nescrisă era pedepsit cu

severitate. Dar, după cum spuneam, de pe la treisprezece ani lucrurile au început să se schimbe. Nici atunci nu vorbeam deschis despre donații și tot restul. Zona

103

ni se părea în continuare tulbure și deconcertantă. Inșă devenise un lucru despre care glumeam, așa cum glumeam despre sex.. Acum, când mă uit în urmă, cred că regula ccnform căreia nu aveam voie să vorbim pe față despre donații încă era respectată la fel de strict ca întotdeauna. Doar că mai nou se putea - și chiar era aproape necesar - ca din când în când să iei puțin peste picior aceste lucruri care ne așteptau.

Un bun exemplu e ce i s-a întâmplat lui Tommy atunci când cu rana de la cot. Cred că era chiar înainte de discuția mea cu el de lângă iaz. La ora respectivă Tommy tocmai ieșea, cred, din perioada în care era stîrnit și sîcîit.

Nu era o rană chiar atît de urîtă și, cu toate că a fost trimis de urgență la Față de Cioară, s-a întors aproape imediat cu un bandaj pătrat la cot. Nimeni nu i-a dat nici cea mai mică importanță pînă cu vreo două zile mai tîrziu, când Tommy și-a desprins bandajul ca să ne arate ceva între cicatrice și rană deschisă. Unele bucățele de piele începuseră să se unească, iar sub ele se vedeau altele, moi și roșii. Tocmai luam masa de prînz, așa că toată lumea s-a adunat în jurul lui, făcînd „Cîh!” Pe urmă Christopher H., dintr-un an mai mare, a spus extrem de serios:

— Păcat că e chiar în locul ăla din cot. Oriunde în altă parte nu conta.

Tommy a părut brusc îngrijorat - pe vremea aceea Christopher era o persoană pe care o admira foarte mult - și l-a întrebat ce vrea să zică. Christopher a continuat să mînce, după care a aruncat în treacăt:

— Nu știi ? Dacă e chiar deasupra cotului, poate să se despice. Ajunge să-ți îndoii cotul repede. Și atunci nu numai rana, dar tot cotul o să ți se despice dintr-odată. Credeam că știi.

104

L-am auzit pe Tommy plîngîndu-se că Față de Cioară nu-l avertizase deloc în legătură cu așa ceva, dar Christopher a ridicat din umeri și-a zis:

— Evident, credea că știi. Toată lumea știe. Mai mulți dintre cei de față au încuviințat din cap.

— Trebuie să-ți ții brațul perfect drept, a zis altcineva. E foarte periculos să-l îndoii.

A doua zi l-am văzut pe Tommy cum merge îngrijorat, ținîndu-și brațul foarte rigid și întins. Toată lumea rîdea de el și eu eram foarte enervată pe chestia asta, dar trebuie să recunosc că mă și amuza. Apoi, spre sfîrșitul după-amiezii, când plecam din Sala de Artă, a venit la mine pe coridor și mi-a zis: — Kath, pot să vorbesc ceva cu tine ? Asta a fost, probabil, la vreo două săptămîni după ce m-am dus la el pe terenul de sport ca să-i atrag atenția la tricoul cu guleraș, așa că ni se dusese buhul că sîntem buni prieteni sau ceva de genul ăsta. Și totuși faptul că a venit așa, direct, la mine și m-a rugat să schimb două vorbe cu el m-a iritat și m-a făcut să mă simt destul de prost. Poate că din pricina asta nu i-am fost de prea mare ajutor.

— Nu sînt îngrijorat sau ceva asemănător, a început el în clipa în care ne-am retras deoparte. Vreau doar să mă asigur, atîta tot. Nu trebuie să riscăm absolut nimic cu sănătatea noastră. Am nevoie de ajutor, Kath.

Mi-a explicat că se temea să nu i se întîmple ceva rău când dormea. În timpul nopții, din greșeală, putea foarte bine să-și îndoiaie cotul.

— Visez întruna cum mă bat cu o groază de soldați romani.

Cînd l-am luat un pic la întrebări, m-am lămurit imediat că tot felul de persoane — dintre cei care fuseseră de față la scena de la prînz — veniseră la el și-i repetaseră avertismentul lui Christopher H.

105

Unii dintre ei duseseră gluma chiar mai departe : îi spusese lui Tommy despre un elev care adormise odată cu o rană la cot exact ca a lui și se trezise cu toată mîna redusă la stadiul de schelet, cu pielea fluturîndu-i „ca o mînușă din aia lungă din My Fair Lady”.

Ce voia acum Tommy de la mine era să-l ajut să-și lege de braț o atelă care să i-l țină rigid pe timpul nopții.

— Nu am încredere în nimeni altcineva, mi-a zis, întinzîndu-mi o riglă groasă, pe care voia s-o folosească. Ar putea să mi-o pună intenționat aiurea, ca să mi se desfacă în timpul nopții.

Mă privea cu absolută inocență și nu știam ce să-i spun. O parte din mine voia cu disperare să-i explice ce se întîmplă și bănuiesc că știam că, orice altceva aș fi făcut, ar fi însemnat să-i trădez încrederea pe care o căpătase în mine din clipa cînd îi pomenisem de tricoul cu guleraș. Pe de altă parte, dacă îi înțepeneam brațul, însemna că iau și eu parte la complotul celor care-și băteau joc de el în halul ăla. Și acum mi-e rușine pentru că nu i-am spus adevărul. Dar trebuie să vă amintiți că eram doar un copil și trebuia să mă hotărîsc în numai cîteva clipe. Iar atunci cînd cineva te imploră atît de tare să faci ceva, pur și simplu nu ai cum să-l refuzi.

Cred că în hotărîrea pe care am luat-o cel mai mult a contat faptul că nu voiam să îl supăr, fiindcă am văzut că, dincolo de toată spaima asta legată de cot, Tommy era extrem de mișcat de grija pe care credea că i-o port.

Evident, știam că mai devreme sau mai tîrziu va afla adevărul, dar în acel moment nu puteam să fiu eu cea de la care îl află. Tot ce-am putut să fac a fost să-l întreb:

— Față de Cioară ți-a spus să faci asta ?

— Nu. Dar închipuie-ți ce supărată ar fi dacă aş rămîne fără cot.

106

Și acum mi se strînge inima cînd îmi amintesc, dar i-am promis să-i leg atela în Sala 14, cu o jumătate de oră înainte de clopoțelul de stingere, iar apoi l-am privit cum se îndepărtează, recunoscător și liniștit.

întîmplător, n-am mai apucat să o fac, fiindcă între timp Tommy a aflat adevărul. Era pe la ora opt seara, iar eu tocmai coboram scara principală, cînd am auzit un hohot de rîs dinspre parter. Mi-a stat inima, fiindcă am știut imediat că are legătură cu Tommy. M-am oprit pe palierul de la etajul întîi, m-am uitat peste balustradă și l-am văzut pe Tommy ieșind din sala de biliard cu pași mari, ca o furtună, îmi amintesc că mi-am spus „Bine măcar că nu vociferează”. Și n-a făcut-o în tot acel timp cît s-a dus la garderobă, și-a luat lucrurile și a ieșit din clădirea principală. În timpul ăsta dinspre ușa deschisă a sălii de biliard au continuat să se audă rîsete și voci care spuneau lucruri de genul „Dacă-ți ieși din fire, sigur îți plesnește cotul!”

M-am gîndit să mă duc după el afară și să-l prind din urmă înainte să ajungă la baraca în care își avea dormitorul, însă mi-am amintit cum i-am promis că în noaptea aceea o să-i pun atela, așa că am rămas pe loc. Și am continuat să-mi spun: „Bine măcar că nu l-au mai apucat pandaliile. Bine măcar că a reușit să-și țină nervii în frîu”.

însă am deviat un pic de la subiect. Am povestit toate astea pentru că, pornind de la cotul lui Tommy, ideea cu lucrurile care „se despică” a ajuns o glumă curentă de-a noastră legată de donații. Ideea era că atunci cînd va veni momentul, va fi de ajuns să-ți deschizi o părticică din corp, asemeni unui fermoar, iar un rinichi sau un alt organ va sări brusc afară și tu îl vei înmîna cui trebuie. Imaginea asta nu ne amuza ca atare, ci era mai degrabă o cale de a ne tăia unul altuia pofta de mîncare. Îți descriideai, să zicem, fermoarul de la ficat și-l trînteai în farfuria

107

cuiva. Ceva de genul asta. Îmi aduc aminte cum odată Gary B., care avea o poftă de mîncare absolut incredibilă, tocmai se întorsese la masă cu a treia porție de budincă și toți cei de acolo au început pur și simplu să-și „deschidă” diverse părți din corp și să le înghesuie în castronul lui, în timp ce Gary continua să se îndoape netulburat.

Tommy n-a fost deloc încîntat cînd treaba asta cu desfăcutul fermoarului a devenit ceva la ordinea zilei, dar în momentul acela vremea tachinării lui trecuse de mult și nimeni nu mai făcea legătura între el și glumă. Scopul ei era exclusiv acela de a provoca buna dispoziție, de a tăia pofta de mîncare a cuiva - și, bănuiesc, de a ne ajuta să ne obișnuim încet-încet cu ce ne așteaptă. Pentru că aici am vrut să ajung. În acea etapă a vieții noastre nu ne mai feream atît de tare de subiectul donațiilor, cum am fi făcut-o cu un an sau doi în urmă, dar nici nu ne gîndeam la el prea serios și nu îl discutam. Toată treaba asta cu „despicatul” ilustrează perfect atitudinea noastră față de subiect la vîrsta de treisprezece ani.

Așa că aş zice că Miss Lucy a avut dreptate atunci cînd, cîțiva ani mai tîrziu, a spus că „ni s-a spus și nu ni s-a spus”. Mai mult decît atît, acum, cînd mă gîndesc la toate astea, aş zice că lucrurile pe care ni le-a spus Miss Lucy în acea după-amiază au dus la o adevărată schimbare în atitudinea noastră. La scurtă vreme după aceea glumele despre donații au devenit din ce în ce mai rare, iar noi am început să ne gîndim mai serios asupra lucrurilor. Donațiile au redevenit un subiect pe care ne feream să-l abordăm, dar nu așa cum o făceam cînd eram mai mici. De data asta tonul discuțiilor noastre nu mai era sîngaci sau sîngenit, ci grav și serios.

— Ce ciudat! mi-a spus Tommy în urmă cu cîțiva ani, cîndne-am amintit despre asta. Nici unul dintre noi nu s-a gîndit măcar o clipă cum se simțea ea, Miss Lucy! Doamne, ce egoiști eram!

— Dar n-a fost vina noastră, am zis. Am fost învățați să ne gîndim unul la celălalt, nu și la paznici. Iar ideea că paznicii ar fi diferiți unii de alții nu ne-a trecut niciodată prin cap.

— Dar eram destul de mari, a spus Tommy. La vîrsta aia ar fi trebuit să ne treacă prin cap așa ceva. Dar nu ne-a trecut. Nu ne-am gîndit nici o secundă la biata Miss Lucy. Nici măcar după ziua aia, știi, cînd ai văzut-o tu. Mi-am dat seama imediat la ce se referea. Vorbea despre zorii aceia din ultima noastră vară la Hailsham, cînd am dat din greșeală peste ea în Sala 22. Acum, cînd mă gîndesc la asta, cred că Tommy a avut dreptate. După momentul acela ar fi trebuit să ne dăm seama, cu toată lipsa noastră de experiență, că Miss Lucy avea probleme serioase. Dar, așa cum a spus el, n-am făcut niciodată efortul de a vedea lucrurile și din punctul ei de vedere și nu ne-a dat niciodată prin cap să spunem sau să facem ceva ca s-o ajutăm.

108

109

CAPITOLUL OPT

La ora aceea mulți dintre noi aveam deja șaisprezece ani. Era o dimineață cu un soare superb și tocmai ieșiserăm cu toții în curte după o oră în clădirea principală, cînd mi-am adus aminte că mi-am uitat ceva în sala de clasă.

Așa că m-am întors la etajul al treilea și atunci s-a întîmplat chestia cu Miss Lucy.

În perioada respectivă aveam un joc secret. Ori de cîte ori eram singură, mă opream și căutam din ochi un unghi

— prin fereastră, să zicem, sau prin ușă, într-un dormitor —, orice unghi, atîta vreme cît în raza mea vizuală nu intra nici o persoană. Făceam asta ca să pot să-mi creez, măcar pentru cîteva secunde, iluzia că locul nu e ticsit de elevi, că Hailshamul nu este o școală, ci o casă liniștită și retrasă, în care locuiam împreună cu doar alți cinci

sau șase copii. Pentru a reuși acest lucru, trebuia să te proiectezi într-o stare de reverie și să faci abstracție de toate zgomotele și de toate vocile. De obicei îți trebuia destul de multă răbdare pentru asta. Dacă, să zicem, te focalizai printr-o fereastră asupra unei anumite părți din terenul de sport, puteai să aștepti mult și bine să prinzi acele câteva secunde în care să nu fie absolut nimeni în cadru. Oricum, asta făceam eu în dimineața aceea, după ce mi-am luat ce-mi uitasem în sala de clasă și am ieșit pe palierul de la etajul al treilea.

Stăteam nemișcată lângă o fereastră, privind în jos, spre o anumită parte a curții, unde fusesem cu doar câteva clipe mai înainte. Prietenele mele pleaseră, iar curtea se golea încet-încet, așa că tocmai așteptam momentul iluziei perfecte, când am auzit în spatele meu ceva care suna ca și cum de undeva ar fi izbucnit brusc niște gaz sau aburi.

Era un fel de șuierat, care continua cam vreo zece secunde, urmat de o pauză, după care reîncepea. Nu pot să spun că m-am alarmat, dar pentru că eram singura persoană de pe-acolo, m-am gândit că ar fi totuși mai bine să mă uit să văd despre ce-i vorba.

Am traversat palierul de-a lungul coridorului în direcția din care se auzea sunetul, trecînd pe lângă clasa în care tocmai fusesem, și am ajuns la Sala 22, a doua din capăt. Ușa era întredeschisă și exact în clipa în care am ajuns lângă ea, șuieratul a început din nou, cu și mai mare intensitate. Nu știu ce speram să descopăr în clipa când am împins prudentă ușa, dar am fost extrem de uimită să o găsesc acolo pe Miss Lucy.

Sala 22 era folosită doar rareori pentru cursuri, fiindcă era extrem de mică și aproape lipsită de lumină chiar și într-o asemenea zi însorită. Paznicii mai veneau câteodată aici ca să corecteze lucrări sau ca să citească. În dimineața aceea încăperea era chiar mai întunecată ca de obicei, fiindcă jaluzelele erau coborîte aproape complet. Două mese fuseseră unite pentru un grup mai mare, care să stea în jurul lor, însă Miss Lucy era singură în întuneric, undeva în spatele clasei. Pe masa din fața ei am văzut răsfirate mai multe file de hîrtie neagră și lucitoare. Era aplecată și concentrată, cu fruntea lăsată foarte jos și brațele întinse deasupra tăbliei mesei, tăind furioasă niște rînduri pe o pagină cu un creion. Sub liniile negre și groase se vedea un scris îngrijit, cu albastru. Am urmărit-o cum scrijelește hîrtia cu creionul, aproape la fel cum desenam noi umbre la ora de artă, doar că mișcările ei erau

110

111

mult mai nervoase, de parră ar fi vrut chiar să găurească hîrtia. Însă în aceeași clipă mi-am dat seama că de aici se aude acel zgomot straniu și că foile care mai devreme îmi păruseră a fi făcute din hîrtie neagră fuseseră cu puțin timp în urmă pagini cu scris îngrijit.

Era atît de absorbită de ceea ce făcea, că abia după cîtva timp și-a dat seama că mă aflui acolo. Cînd a ridicat privirea, tresărînd, am văzut că e roșie la față, dar în ochii ei nu era nici urmă de lacrimi. M-a privit lung, apoi a lăsat creionul jos. — Bună, domnișoară, a zis ea, apoi a inspirat adînc. Cu ce te pot ajuta?

Cred că m-am întors puțin într-o parte, ca să nu fiu nevoită să mă uit nici la ea, nici la foile de pe birou. Nu-mi amintesc ce-am spus - dacă i-am explicat despre zgomot și despre cum mi-am făcut griji să nu fie vorba de gaz. Oricum, n-a fost o conversație normală: nu-și dorea să fiu acolo, așa cum nu-mi doream nici eu. Cred că am bîlmăjit o scuză și am ieșit, destul de convinsă că mă va chema înapoi. Însă nu a făcut-o și îmi amintesc cum am coborît scările, arzînd de rușine și de frustrare, în clipa aia îmi doream mai mult decît orice pe lume să nu fi văzut ce văzusem, deși dacă m-ați întreba ce anume mă supărase atît de tare, nu cred c-aș fi în stare să vă explic. Așa cum am mai spus, fusesem copleșită de rușine și de mînie, deși n-aș zice că aceste sentimente aveau neapărat legătură cu Miss Lucy. Eram extrem de confuză și probabil că ăsta e motivul pentru care nu le-am povestit nimic prietenilor mei decît mult mai tîrziu.

După acea dimineață am fost din ce în ce mai convinsă că lui Miss Lucy urmează să i se întîmple ceva - ceva îngrozitor, probabil - și am stat cu ochii în patru și cu urechile ciulite, așteptînd acel ceva. Dar zilele au trecut, iar eu n-am auzit nimic. Ce nu știam în momentul acela era că în urmă cu doar câteva zile, înainte ca eu s-o văd în Sala 22, se întîmplase într-adevăr ceva destul de important între Miss Lucy și Tommy, ceva care pe el îl lăsase trist și dezorientat. Altădată, nu cu multă vreme în urmă, Tommy și cu mine ne-am fi spus unul altuia orice lucru de genul ăsta, însă cam în timpul acelei veri avuseseră loc diverse evenimente din pricina cărora nu am mai discutat foarte deschis.

Iată de ce nu am aflat despre acel lucru decît mult mai tîrziu. Iar cînd am aflat, mi-a venit să-mi dau pumni fiindcă nu ghicisem și singură, fiindcă nu-l căutasem pe Tommy și nu scosesem toate astea de la el. Dar, așa cum am spus, la ora aia se întîmplau destule între Tommy și Ruth, dar și multe alte chestii, și pusesem toate schimbările lui pe seama acestor lucruri.

Aș exagera, probabil, dacă aș spune că în vara aia comportamentul lui Tommy s-a schimbat radical, dar au fost dați cînd am fost efectiv îngrijorată să nu se transforme iar în ciudatul personaj plin de toane din urmă cu cîtiva ani. O dată, de pildă, mergeam cu alte câteva fete dinspre pavilion spre barăcile cu dormitoare și ne-am trezit în spatele lui Tommy și al altor băieți. Se aflau cu doar cîtiva pași în fața noastră și toți — inclusiv Tommy — păreau în formă foarte bună. Rîdeau și-și dădeau ghionti. De fapt, cred că Laura, care mergea lângă mine, a fost cea care a prins ceva din zbor, după felul în care rîdeau băieții. Ideea e că, probabil, Tommy stătuse pe pămînt mai devreme, fiindcă pe spatele tricoului de rugby, pe la jumătatea lui, i se lipise o bucată zdravănă de noroi. Evident,

el habar n-avea, așa cum nu cred c-aveau habar nici prietenii lui, altfel ar fi făcut mare haz. Oricum, Laura fiind Laura, a strigat ceva de genul:

— Tommy ! Vezi că ai caca pe spate! Ce-ai făcut ?

A zis-o pe un ton extrem de prietenos și dacă alții au mai avut câte o reacție oarecare, lucrul era

112

113

cît se poate de firesc la elevii de la Hailsham. Așa că a fost un adevărat șoc cînd Tommy s-a oprii brusc, s-a răsucit pe călcîie și s-a uitat la Laura cu o privire furibundă. Ne-am oprit și noi - băieții fiind la fel de uluiți - și, preț de cîteva secunde, am crezut că o să izbucnească isteric pentru prima oară după nu știu cîți ani. Dar el s-a îndepărtat brusc, cu pași mari, lăsîndu-ne să schimbăm priviri mirate între noi și să ridicăm din umeri.

Aproape la fel de rău a fost atunci cînd i-am arătat calendarul Patriciei C. Patricia era cu doi ani mai mică decît noi, dar toată lumea era topită după desenele ei și la toate Schimburile era bătaie pe lucrările ei. Eram extrem de încîntată de calendarul făcut de Patricia, pe care mi-l luasem de la ultima expoziție, fiindcă de cîteva săptămîni nu se vorbea decît despre el. Nu semăna deloc cu, să zicem, calendarele color, cu suprapoperte, ale lui Miss Emily, ce înfățișau diversele ținuturi englezești. Al Patriciei era micuț și pătrășos și pentru fiecare lună avea cîte o mică schiță în creion absolut uluitoare, reprezentînd o scenă din viața de la Hailsham. Îmi pare enorm de rău că nu-l mai am, mai ales că în unele dintre desene - cum ar fi în cele pentru luna iunie sau septembrie - se văd destul de clar chipurile anumitor elevi sau cele ale unor paznici. E unul din lucrurile pe care le-am pierdut cînd am plecat de la Căsuțe, cînd mintea îmi era în altă parte și nu mai eram deloc atentă ce iau cu mine... dar voi reveni la asta atunci cînd va fi momentul. Ce vreau să spun acum e că acest calendar al Patriciei era extrem de rîvnit și eu eram foarte mîndră de el. De aceea țineam atît de mult să i-l arăt lui Tommy. Îi zărisem stînd în picioare, în soarele după-amiezii tîrzii, sub platanul de lîngă Terenul de Sud și dacă tot aveam calendarul în geantă - mă lăudasem cu el toată ora de muzică -, m-am dus să i-l arăt și lui.

Era absorbit de un meci de fotbal pe care-l jucau niște băieți mai mici pe terenul de alături și în momentul respectiv părea destul de destins, ba chiar liniștit. Cînd am ajuns lîngă el, mi-a zîmbit și am schimbat cîteva vorbe de complezență. Apoi am zis:

— Tommy, uite ce am reușit să-mi iau.

N-am făcut nici cel mai mic efort de a-mi ascunde triumful din glas și poate chiar am rostit un „Ta-nam!” cînd l-am scos și i l-am dat. Cînd a luat calendarul, încă mai zîmbea, însă atunci cînd a început să-l răsfoiască, am văzut cum se închide în el.

— Patricia asta... am început să spun, dar îmi auzeam propriul glas schimbîndu-se. E atît de deșteaptă...

Însă Tommy mi-l întinsese deja înapoi. Apoi, fără să mai scoată o vorbă, a trecut pe lîngă mine, îndrep-tîndu-se spre clădirea principală.

Acest ultim incident ar fi trebuit să-mi deschidă cumva ochii. Dacă m-aș fi gîndit la el măcar cu jumătate de creier, ar fi trebuit să ghicesc că recente schimbări bruște de dispoziție ale lui Tommy au de-a face cu domnișoara Lucy și cu vechile lui probleme, legate de ideea de „a fi creativ”. Însă cu toate cîte se întîmplau la ora respectivă, nu am gîndit absolut deloc - așa cum am mai spus — în termenii ăștia. Bănuiesc că trebuie să fi plecat de la premisa că problemele din trecut au rămas undeva în urma noastră, că ele aparțin epocii copilăriei noastre și că în acel moment ne preocupau exclusiv marile întrebări ce se profilau la orizont.

Așadar, ce se întîmplase? Păi, în primul rînd Ruth și Tommy se certaseră la cuțite. În momentul acela erau cam șase luni de cînd deveniseră un cuplu sau cel puțin de cînd făcuseră acest lucru „public” - se plimbau ținîndu-se de mijloc și alte chestii de felul ăsta. Erau respectați ca pereche, fiindcă nu se dădeau deloc mari. Alții, ca, de exemplu, Sylvia B. și Roger D., îi făceau rău la stomac și era

114

115

nevoie de o întregă simfonie de icnete semănînd cu vomitul ca să-i faci să se mai potolească. Însă Ruth și Tommy nu făcuseră niciodată nimic scîrbos în fața altora, iar dacă uneori se mai drăgăleau sau cam așa ceva, aveai impresia foarte clară că o fac pentru ei, nu ca să-i vadă ceilalți.

Acum, cînd îmi aduc aminte, îmi dau seama că eram destul de nelămuriți în legătură cu toată povestea asta cu sexul. Bănuiesc că nici nu e de mirare, avînd în vedere faptul că, la urma urmei, aveam doar șaisprezece ani. Însă ceea ce ne-a sporit și mai mult confuzia - acum o văd mult mai bine - a fost faptul că și paznicii erau, la rîndul lor, la fel de ambigui. Pe de o parte aveam, să zicem, prelegerile lui Miss Emily, care ne spunea cît de important e să nu ne fie rușine cu trupurile noastre, să „ne respectăm necesitățile fiziologice”, căci sexul era „un dar foarte frumos” atîta timp cît oamenii chiar și-l doreau. Însă cînd totul devenea concret, paznicii acționau în așa fel îneît ne era pur și simplu imposibil să facem ceva fără a încălca regulamentul. N-aveam voie să ne ducem în dormitorul băieților după ora nouă seara, iar ei nu aveau voie să vină la noi. Accesul în sălile de clasă, ca și în zonele din spatele șoproanelor și al pavilionului ne era „strict interzis” seara. Și nu voiai s-o faci pe cîmp, nici măcar cînd era cald, dat fiind faptul că mai mult ca sigur urma să descoperi ulterior că ai fost urmărit de la fereastră de către un număr mare de inși, care-și treceau unul altuia binoclul. Cu alte cuvinte, în ciuda tuturor

acestor conversații care ne lăudau plăcerea sexului, aveam impresia că se poate de clară că dacă paznicii ne-ar surprinde asupra faptului, am avea probleme serioase.

Spun asta deși singurul caz de care am avut cunoștință personal a fost cel al lui Jenny C. și Rob D., care au fost prinși în Sala 14. Era după prânz și o făceau chiar acolo, pe o bancă, iar domnul Jack s-a întors să ia ceva. Jenny a zis că domnul Jack se făcuse roșu la față și ieșise imediat din sală, dar apariția lui le stricase tot cheful și se opriseră. Atunci când domnul Jack s-a întors, ca și cum atunci intra prima dată, dar luându-și un aer de om surprins și șocat, erau mai mult sau mai puțin îmbrăcați.

— Știi foarte bine ce făceați și nu se cade să o faceți, a zis el și le-a spus să se ducă amândoi la Miss Emily. Însă în clipa în care au ajuns în biroul ei, aceasta le-a spus că tocmai trebuie să plece la o ședință importantă și că n-are timp să stea de vorbă cu ei.

— Dar știți că n-ar trebui să faceți ce făceați și sper să nu o mai faceți, a spus ea înainte de a ieși grăbită, cu dosarele în mână.

Pe de altă parte, relațiile între persoanele de același sex erau un subiect care ne provoca și mai multă confuzie. Nu știu de ce, dar le numeam „sex umbrelă”: dacă îți plăcea cineva de același sex cu tine, erai o „umbrelă”. Nu știu cum era în cazul vostru, dar la Hailsham nu aveam pic de înțelegere nici pentru cel mai mic semn legat de homosexualitate. Mai ales băieții erau în stare de lucruri de o cruzime incredibilă. După spusele lui Ruth, asta era din cauză că destul de mulți dintre ei își făcuseră diverse lucruri unul altuia înainte de a-și da seama ce fac. Așa că acum subiectul le trezea o încordare absolut ridicolă. Nu știu dacă avea dreptate, dar e clar că dacă acuzai pe cineva că e „doar o umbrelă”, îți sărea mai mult ca sigur la beregată.

Când am vorbit despre toate astea - așa cum făceam la nesfârșit la ora respectivă -, nu ne puteam hotărî dacă paznicii voiau sau nu voiau ca noi să facem sex. Unii credeau că ei sînt de acord, dar că noi tot încercam să o facem în cele mai nepotrivite momente. Hannah venise cu teoria că era obligația lor să ne convingă să facem sex, fiindcă altfel mai târziu nu aveam cum să devenim buni donatori.

116

117

Potrivit spuselor ei, lucruri precum rinichii sau pancreasul nu funcționează perfect decât dacă faci sex. Altcineva a zis că trebuie să nu uităm că paznicii sînt „normali” și că de-aia se poartă așa de aiurea în cazul ăsta. Pentru ei sexul era ceva ce se făcea când voiai să ai copii și, deși teoretic știau că noi nu putem avea copii, tot se simțeau ciudat la ideea că noi facem sex, fiindcă în adîncul sufletului pur și simplu nu le venea să creadă că nu putem avea în nici un caz copii.

Annette B. avea o altă teorie: că pe paznici îi deranja ideea ca noi să facem sex unul cu altul, pentru că atunci le-ar veni și lor chef să facă sex cu noi. Mai ales domnul Chris, a zis ea, se uita la fete în felul ăsta. Laura a zis că Annette voia de fapt să spună că ea dorea să facă sex cu domnul Chris. Atunci am pufnit cu toții în rîs, fiindcă simpla idee de a face sex cu domnul Chris părea efectiv absurdă, dincolo de faptul că te făcea să-ți vină să vomiteți. Teoria cea mai apropiată de punctul meu de vedere era cea formulată de Ruth.

— Ni se vorbește despre sex pentru perioada de după ce vom pleca de la Hailsham, a zis ea. Vor să știm că o s-o facem cum trebuie, cu cineva care nu place și fără să ne îmbolnăvim. Dar ei au în vedere exclusiv perioada de după plecarea noastră de aici. Nu vor s-o facem aici, fiindcă asta le-ar da mult prea multă bătaie de cap.

Oricum, bănuiala mea e că de fapt nu se făcea chiar atîta sex pe cît se credea. Da, poate că lumea se drăgălea și se pipăia și existau perechi care sugerau că fac sex pe bune. Dar dacă stau să mă gîndesc, mă întreb cît din toate astea era adevărat. Dacă toți cei care pretindeau că o fac chiar ar fi făcut-o, atunci înseamnă că atunci când te plimbi prin Hailsham, ar fi trebuit să nu vezi decât perechi-perechi - la sfînga, la dreapta și la mijloc.

Ce îmi amintesc e că exista o înțelegere nescrisă între noi și anume să nu ne chestionăm unul pe altul pe tema asta în legătură cu afirmațiile noastre. Dacă, să zicem, Hannah își dădea ochii peste cap când discutați cu ea despre altă fată și murmura „E virgină” - ceea ce însemna „Evident, noi nu sîntem, dar ea este, așa că la ce te poți aștepta?” -, atunci era evident că nu se făcea s-o întreb „Tu cu cine ai făcut-o? Cînd? Unde?” Nu, doar dădeai din cap a încuviințare. Era ca și cum exista un univers paralel unde dispăream cu toții și unde făceam tot acest sex.

Probabil că nu era greu de remarcat că toate lăudăroșeniile pe care le auzai în jur erau complet fanteziste. Și totuși, pe măsură ce se apropia vara, am început să mă simt tot mai aiurea, să mă simt lăsată pe dinafară. Într-un fel, sexul era acum echivalentul lui „a fi creativ” din urmă cu cîțiva ani. Simțeam că dacă n-ai făcut-o încă, ar trebui neapărat s-o faci - și încă repede. Iar în cazul meu toată povestea a devenit și mai complicată, din cauză că două dintre fetele de care eram foarte apropiată o făcuseră în mod cert. Laura cu Rob D., chiar dacă nu erau un cuplu declarat. Iar Ruth cu Tommy.

În ciuda acestui fapt, eu tot amînasem momentul, repetîndu-mi în minte sfatul lui Miss Emily: „Dacă nu găsești persoana cu care ți-ai dori să împărtășești această experiență, atunci n-o face!” Însă prin primăvara anului despre care vorbesc am început să mă gîndesc că nu m-ar deranja să fac sex cu un băiat. Nu doar ca să văd cum e, ci și fiindcă mi-am dat seama că trebuie să mă familiarizez cu sexul și că n-ar fi rău să-l experimentez mai întîi cu un băiat de care nu-mi pasă prea mult. Apoi, mai târziu, dacă urma să găsesc acea persoană specială, o să am o șansă mai mare de a face totul cum trebuie. Ce vreau să spun e că dacă Miss Emily avea dreptate și sexul era o chestie

chiar atât de importantă, atunci n-aveam de gând să o fac pentru prima oară

118

119

într-un moment când era extrem de important ca totul să decurgă perfect.

Așa că am pus ochii pe Harry C. L-am ales pe el din mai multe motive. În primul rînd știam că a mai făcut-o, cu Sharon D, Apoi, nu mă înnebuneam chiar așa de tare după el, dar e clar că nu-l găseam deloc respingător. În afară de asta, era un băiat liniștit și cumsecade, deci era puțin probabil ca după aceea să se apuce să umble cu vorbe dacă ar fi fost un dezastru. Și adusesse de cîteva ori vorba cum că i-ar plăcea să facă sex cu mine. Sigur, la ora aceea mulți băieți flirtau în neștire, dar deja știam să ne dăm seama când ni se face o propunere serioasă și când era vorba doar de chestiile tipice pe care le fac băieții.

Așa că îl alesesem pe Harry și amînasem s-o fac toate lunile astea fiindcă vrusesem să mă asigur că povestea nu mă va afecta fizic în nici un fel. Miss Emily ne spusese că poate fi dureros și un eșec total dacă nu ești destul de udă și asta era marea mea grijă. Nu faptul că urma să fii despătată acolo jos, lucru de care rîdeam adesea și care era spaima secretă a destul de multor fete. Mă gîndeam întruna că atîta vreme cît am grijă să fiu suficient de udă, n-o să fie nici o problemă, și o făceam destul de des singură doar pentru a mă asigura.

Îmi dau seama că pot da impresia că dezvoltasem o adevărată obsesie pentru chestia asta, dar îmi amintesc că-mi petreceam destul de mult timp recitînd pasaje din cărți în care lumea făcea sex, reluînd rîndurile respective iar și iar, în încercarea de a afla cît mai multe idei. Din păcate, cărțile pe care le aveam la Hailsham nu ne erau de prea mare ajutor. Aveam o groază de chestii din secolul al nouăsprezecelea, de Thomas Hardy și alții ca el, care pur și simplu nu ne foloseau aproape la nimic, înalte cărți, mai moderne, de autoare precum Edna O'Brien și Margaret Drabble, existau unele scene

120

de sex, dar nu reieșea niciodată foarte clar ce se întîmplă exact, fiindcă scriitoarele plecau de la premisa că cititorul a făcut deja sex de nenumărate ori și nu are nici un rost să intre în detalii. Așa că aceste cărți mă iritau la culme și nici casetele video nu mă luminau în nici un fel. Cu cîțiva ani în urmă ni se adusesse în sala de biliard un videocasetofon și pînă în primăvara de care vorbesc, ne făcuserăm o colecție destul de bogată de filme. Multe dintre ele erau cu sex, dar majoritatea scenelor fie se terminau în clipa în care începea sexul, fie îți arătau doar fețele și spatele actorilor. Și atunci când exista o scenă mai explicită, era dificil s-o vezi cum trebuie, fiindcă de obicei în cameră se mai aflau încă vreo douăzeci de persoane care se uitau la film. Ne făcuserăm un sistem și ceream ca anumite scene să fie reluate - cum ar fi, de pildă, momentul când americanul sare cu bicicleta peste sîrma ghimpată în Marea evadare. Se auzea un tînguit general de „Dă înapoi! Dă înapoi!”, pînă când cineva lua telecomanda și vedeam din nou secvența respectivă, uneori de trei sau patru ori. Dar îmi era imposibil să strig de una singură să deruleze ca să revăd scenele de sex.

Așa că am continuat să amîn momentul saptă-mînă după saptă-mînă, timp în care am continuat să mă pregătesc, pînă a venit vara și am decis că sînt cît se poate de pregătită. La momentul respectiv eram suficient de încrezătoare în mine și am început să-i strecor aluzii lui Harry. Totul mergea bine, potrivit planului, cînd Ruth și Tommy s-au despărțit și a început confuzia.

121

CAPITOLUL NOUĂ

întîmplarea a făcut ca, la cîteva zile după ce s-au despărțit, să mă aflu în Sala de Artă cu alte cîteva fete, lucrînd la o natură moartă. Îmi amintesc că în ziua aia era destul de zăpușeală, în ciuda faptului că în spatele nostru zumzăia ventilatorul. Desenam în cărbune și, fiindcă ne luase cineva toate șevaletele, trebuia să ne mulțumim să lucrăm cu planșele în poală. Eu stăteam lîngă Cynthia E. și tocmai schimbasem vreo două vorbe cu ea și ne plînseserăm de căldură. Apoi, nu știu cum, am ajuns la subiectul băieți și ea a zis, fără să ridice nici o clipă ochii de la ce făcea:

— Săracul Tommy! Știam că n-are cum să dureze chestia cu el și Ruth. Ei, acum n-ai ce face, tu ești urmașa ei naturală.

A zis-o așa, în treacăt. Însă Cynthia era destul de ageră, iar faptul că nu era din grupul nostru nu făcea decît să dea mai multă greutate vorbelor ei. Vreau să spun că n-am putut să nu mă gîndesc că ea reprezintă punctul de vedere al oricărei persoane din afară. La urma urmei, atunci cînd a început chestia asta cu cuplurile, eram prietenă cu Tommy de ani de zile. Era absolut posibil ca o persoană din afară să mă considere „urmașa naturală” a lui Ruth. Și totuși n-am zis nimic, iar Cynthia, care oricum nu era pornită să facă mare tam-tam pe chestia asta, n-a zis nici ea nimic.

Apoi, poate o zi sau două mai tîrziu, tocmai ieșeam din pavilion cu Hannah, cînd m-am trezit că mă înghiontește și-mi arată cu capul un grup de băieți de pe Terenul de Nord.

— Uite, a zis încet. Tommy. Stă singur. Am ridicat din umeri, ca și cum aș fi zis „Și ce dacă?” Asta a fost tot. Însă apoi am început să mă gîndesc destul de mult la problemă. Poate că Hannah nu vrusesse decît să-mi arate că de cînd s-a despărțit de Ruth, Tommy pare un pic stingher, că e ca o piesă de rezervă. Dar nu prea îmi venea să cred. O cunoșteam eu bine pe Hannah. Felul în care m-a înghiontit și a coborît glasul spunea foarte clar că nu face decît să repete o presupunere care probabil că făcuse deja înconjurul Hailshamului, cum că eu aș fi „urmașa

naturală" a lui Ruth.

Așa cum am spus, toate astea m-au cam dat un pic peste cap, fiindcă pînă în acel moment îmi făcusem tot planul ăla cu Harry. De fapt, dacă stau bine să mă gîndesc, sînt sigură că așa fi făcut sex cu Harry dacă n-ar fi fost istoria cu „urmașa naturală". Aveam deja totul stabilit în minte, pas cu pas, iar pregătirile decurseseră cît se poate de bine. Și cred și acum că Harry era o alegere foarte bună pentru respectiva etapă din viața mea. Cred că ar fi fost blînd și cu mult bun-simț și ar fi înțeles ce doresc de la el.

L-am văzut în trecere acum cîțiva ani la centrul de recuperare din Wiltshire. Tocmai fusese adus pentru o donație. Eu nu eram în cea mai bună dispoziție, fiindcă propriul meu donator tocmai se sfîrșise noaptea trecută. Nimeni nu mă socotea vinovată pentru asta — fusese o operație cu complicații —, dar cu toate astea aveam o stare de spirit foarte proastă. Stătusem trează aproape toată noaptea să fac aranjamentele necesare și tocmai mă aflam la recepție și mă pregăteam de plecare, cînd l-am văzut pe Harry intrînd. Era într-un scaun cu rotile -fiindcă era foarte slăbit, cum am aflat mai tîrziu, și nu fiindcă nu s-ar fi putut ține pe picioare - și nu

122

123

sînt sigură că m-a recunosc* cînd m-am dus la el și l-am salutat. Bănuiesc că nu există nici un motiv pentru care așa fi meritat un loc aparte în memoria lui. Cu excepția acelei ocazii, nu avuseserăm prea mult de-a face unul cu celălalt. Pentru el, dacă își amintea vreo clipă de mine, așa fi fost doar fata aia ciudată care a venit odată la el și l-a întrebat dacă vrea să facă sex cu ea și apoi l-a lăsat cu ochii în soare. Probabil că era destul de matur pentru vîrsta lui, fiindcă nu s-a supărat și nici n-a început să împrăștie zvonul că sînt genul care te ațîță și-apoi te lasă baltă sau ceva asemănător. Așa că în ziua aia, atunci cînd l-am văzut, i-am fost recunoscătoare și mi-am dorit să fi fost eu îngrijitoarea lui. M-am uitat în jur, dar oricine-ar fi fost cel sau cea care-l îngrijea, nici măcar nu era prin preajmă. Brancardierii erau nerăbdători să-l ducă în cameră, așa că n-am apucat să vorbesc prea mult cu el. Doar l-am salutat, i-am spus că sper să se facă bine cît de curînd, iar el mi-a zîmbit obosit. Cînd am pomenit de Hailsham, a ridicat degetul mare în semn de apreciere, dar mi-am dat seama că nu știe de unde să mă ia. Poate mai tîrziu, cînd i-a mai trecut oboseala sau efectul medicamentelor s-o mai fi risipit, o fi încercat să mă plaseze în timp și și-o fi amintit. În orice caz, vorbeam despre cum era atunci, demult, și despre cum s-a ales praful de planurile mele după ce Ruth s-a despărțit de Tommy. Acum, cînd mă gîndesc la asta, îmi pare un pic rău pentru Harry. După toate aluziile pe care i le făcusem cu o săptămîină în urmă, am început brusc să retractez totul în șoaptă. Eram convinsă, cred, că abia așteaptă s-o facem și că trebuie să fac tot posibilul ca să-l țin în frîu, fiindcă ori de cîte ori îl vedeam, înșfăcam repede primul lucru care-mi cădea în mînă și dispăream rapid înainte ca el să apuce să-mi spună ceva. Abia mult mai tîrziu, cînd m-am gîndit mai bine la toate, mi-am dat seama că, poate, el nu se gîndea

absolut deloc la sex. Din cîte știu eu, poate că s-ar fi bucurat să uite complet de toată povestea, doar că de fiecare dată cînd mă zărea pe vreun hol sau afară, veneam la el și îmi ceream scuze în șoaptă că nu pot să fac sex cu el chiar atunci. Probabil mă credea complet dusă și dacă n-ar fi fost un tip atît de cumsecade, așa fi devenit bătaia de joc a tuturor în doi timpi și trei mișcări. Oricum, perioada în care am încercat să-i tai cheful lui Harry de a mai face sex cu mine a durat, probabil, cîteva săptă-mîni, după care a venit rugămîntea lui Ruth.

În vara aceea, cît a fost destul de cald ca să putem sta afară, ne-am făcut un stil al nostru de a asculta muzică împreună. După Soldurile de anul trecut la Hailsham începuseră să apară walkmenurile și la ora respectivă circulau deja vreo șase între noi. Ultima modă era să stăm mai mulți în iarbă, în jurul unui singur walkman, și să ne trecem căștile de la unul la altul. De acord, știu, pare o metodă cam stupidă de a asculta muzică, dar ne crea un sentiment cît se poate de plăcut. Ascultai, să zicem, douăzeci de secunde, îți dădeai jos căștile, apoi le pasai mai departe. După un timp, cu condiția să ascuți aceeași piesă încontinuu, constatai cu surprindere că era aproape ca și cum ai fi ascultat toată melodia de unul singur. Cum am mai spus, moda a făcut furori în vara aceea și în timpul pauzelor de prînz vedeai nu știu cîți ciorchini de elevi strînși pe iarbă în jurul walkmenurilor. Paznicii nu prea erau de acord, pentru că le era teamă să nu se răspîndească infecții la urechi, dar ne-au lăsat să continuăm. Nu mă pot gîndi la acea ultimă vară fără să-mi amintesc de toate după-amiezile alea ale noastre în jurul walkmenurilor. Ascultai și te trezeai că vine cineva la tine și te întreabă „Ce melodie e?" și dacă îi plăcea răspunsul, se așeza pe iarbă și aștepta să-i vină rîndul. La întîlnirile astea era întotdeauna o

124

125

atmosferă plăcută și nu-mi aduc aminte ca vreunei persoane să-i fi fost refuzată dorința de a i se da căștile.

În orice caz, asta făceam, împreună cu alte cîteva fete, cînd Ruth a venit la mine și m-a întrebat dacă am putea să vorbim un pic. Mi-am dat seama că e ceva important, așa că mi-am lăsat prietenele și am pornit împreună spre baraca în care se afla dormitorul nostru. Cînd am ajuns în cameră, m-am așezat pe patul lui Ruth, lîngă fereastră - soarele încălzise pătura -, iar ea s-a așezat pe al meu, lîngă peretele din fund. În jurul nostru zumzăia o muscă și ne-am distrat o vreme jucînd „tenis cu bîza", aruneîndu-ne mîinile în aer și pasîndu-ne biata insectă înnebunită de la una la alta. Într-un final musca și-a găsit drumul spre fereastră, iar Ruth a spus:

— Kathy, vreau să mă împac cu Tommy. Mă ajuți ? Apoi m-a întrebat:

— E vreo problemă ?

— Nu. Sînt doar puțin uimită după tot ce s-a întîmplat. Sigur că te ajut.

— N-am mai spus nimănui că vreau să mă împac cu Tommy. Nici măcar lui Hannah. Tu ești singura în care am încredere.

— Și ce anume vrei să fac ?

— Vorbește cu el, atîta tot. Tu ai știut mereu cum să-1 iei. Pe tine o să te asculte. Și o să știe că nu-1 minți atunci cînd îi vei vorbi despre mine.

O clipă am rămas așa, bălăngănindu-ne picioarele pînă sub pat.

— Mă bucur că mi-ai spus asta, am zis într-un final. Probabil că ai dreptate. Sînt persoana cea mai potrivită. Să vorbesc cu Tommy și tot restul.

— Nu vreau decît să o luăm de la capăt. Acum sîntem chit. Amîndoi ne-am făcut unul altuia tot felul de idioțenii ca să ne răzbunăm, dar mie mi-a ajuns. Auzi, tocmai cu tîmpita aia de Martha H.! Poate că a făcut-o pur și simplu ca să mă facă să

rîd. Ei bine, poți să-1 anunți că a reușit și că sîntem iar chit. E timpul să ne maturizăm și să o luăm de la capăt.

Kathy, îmi dau seama că tu știi cum să-1 faci să înțeleagă toate astea. Și că o să te descurci cel mai bine. Iar dacă după ce vorbești cu el încă nu e gata să-și bage mințile în cap, atunci o să știu că nu are rost să-mi mai pierd timpul. Am ridicat din umeri.

— Cum ai spus și tu, m-am înțeles întotdeauna foarte bine cu Tommy.

— Da, și el chiar te respectă. Știu asta fiindcă mi-a spus-o de nenumărate ori. Cum ai tu curaj și cum faci întotdeauna ce zici că faci. Mi-a spus odată că dacă ar fi la necaz, ar prefera să se bazeze pe tine decît pe vreunul dintre băieți.

A pufnit în rîs.

— Acuma trebuie să recunosc: ăsta da compliment! Așa că, înțelegi, tu ești singura care ne poate salva. Tommy și cu mine sîntem făcuți unul pentru celălalt și pe tine te va asculta. O faci de dragul nostru, da, Kathy?

O clipă n-am spus nimic. Apoi am întrebat-o:

— Ruth, ai intenții serioase cu Tommy? Vreau să spun că dacă îl conving și vă împăcați, promiți că nu-1 mai faci să sufere?

Ruth a oftat iritată.

— Evident că am intenții serioase. Acum sîntem adulți, oameni în toată firea. În curînd vom pleca de la Hailsham. Nu mai e un joc.

— OK. O să vorbesc cu el. Cum ai spus și tu, în curînd vom pleca de aici. N-avem timp de pierdut.

După asta îmi amintesc că am mai continuat să stăm așa pe paturi și să mai vorbim o vreme. Ruth mi-a repetat aceleași lucruri iar și iar: cît de prostește s-a purtat Tommy, cît de potriviți sînt ei unul cu celălalt, cum data viitoare vor face lucrurile altfel, cum își vor rezolva problemele între patru ochi, cum vor face sex în locuri mai frumoase și la ore

126

127

mai potrivite. Am discutat despre toate astea, iar ea mi-a cerut sfatul asupra tuturor lucrurilor. Apoi, la un moment dat, cînd tocmai mă uitam pe geam spre dealurile din depărtare, am tresărit, surprinsă de faptul că Ruth, apărută brusc lîngă mine, m-a strîns de umăr.

— Kathy, știam că putem conta pe tine, a zis. Are dreptate Tommy. Tu ești exact persoana la care să apelezi atunci cînd ești la necaz.

Următoarele zile m-am luat cu una, cu alta, și nu am apucat să vorbesc deloc cu Tommy. Apoi, într-o pauză de prînz, l-am zărit pe marginea Terenului de Sud jucîndu-se cu mingea de fotbal. Puțin mai devreme exersase niște driblinguri cu alți doi băieți, însă acum era singur și jongla cu mingea prin aer. M-am dus și m-am așezat pe iarbă, lîngă el, cu spatele rezemat de un par al gardului. Nu trecuse prea mult de cînd îi arătasem calendarul Patriciei C. și el plecase nervos, fiindcă îmi aduc aminte că acum nici el, nici eu nu prea știam în ce relații mai sîntem. A continuat să jongleze cu mingea, schimonosindu-se la față de concentrat ce era -genunchi, cap, cap, picior -, în timp ce eu stăteam, culegeam trifoi și priveam spre pădurile din depărtare, de care altădată ne era atît de frică. Într-un final m-am hotărît să sparg eu gheața și am spus:

— Tommy, hai să vorbim, te rog. Vreau să-ți spun ceva.

În clipa în care am spus asta, a dat drumul mingii și a venit să se așeze lîngă mine. Cum făcea de obicei, în clipa în care a fost sigur că vreau să-i vorbesc, orice urmă de supărare i-a dispărut brusc. Pe chipul lui nu se mai citea decît o nerăbdare plină de recunoștință, ce îmi amintea de clipa în care, pe vremea cînd eram Juniori, un paznic care ne muștrulise își regăsea brusc tonul normal. Gîfîia ușor și, deși știam că e din cauza fotbalului, lucrul

128

ăsta a accentuat senzația generală de nerăbdare. Cu alte cuvinte, chiar înainte să apuce să zică ceva, deja reușise să mă enerveze. Iar cînd i-am spus „Tommy, se vede de la o poștă. În ultimul timp n-ai fost prea fericit”, mi-a zis:

— Ce vrei să spui? Sînfecit se poate de fericit! Zău!

Și mi-a zîmbit larg, după care a început să rîdă cu poftă. Așa a făcut. Peste ani, cînd îl vedeam cum rîde așa, mă

mulțumeam doar să zîmbesc. Însă la ora respectivă încă mă mai călca pe nervi. Dacă îți spunea „Sînt foarte supărat”, își sublinia vorbele făcînd o față lungă și posomorită. Și nu era deloc ironic. În felul ăsta i se părea lui că e mai convingător. Așa că acum, ca să-mi demonstreze cît e de fericit, făcea tot posibilul să radieze de bună dispoziție. Cum am mai spus, urma să vină o vreme cînd toate astea aveau să mi se pară extrem de drăguțe, însă în vara aceea nu vedeam decît cît de copil e încă și cît de ușor poți profita de el. Nu știam prea multe despre lumea care ne aștepta dincolo de porțile Hailshamului, dar nu era greu să-mi închipui că va trebui să fim mereu cu ochii în patru și atunci cînd Tommy făcea un lucru de genul ăsta, simțeam că mă apucă brusc un fel de panică. Pînă în după-masa respectivă reușisem să nu mă iau de el - întotdeauna mi se păruse că ar fi mult prea greu să-i explic ce și cum -, dar de data asta pur și simplu am izbucnit, zicînd:

— Tommy, arăți ca un idiot cînd rîzi așa! Dacă vrei să pretinzi că ești fericit, nu face așa! Crede-mă pe cuvînt, nu așa se face! Îți spun sigur! Te rog mult, încearcă să te maturizezi! Și vino-ți în fire. În ultimul timp pari s-o fi luat razna rău de tot și amîndoi știm de ce.

Tommy m-a privit, de-a dreptul bulversat. Cînd a fost sigur că am terminat de vorbit, mi-a spus:

129

— Așa e. Am luat-o razna. Dar nu înțeleg deloc ce spui, Kath. Cum adică știm amîndoi de ce? Nu văd de unde ai putea să știi tu. N-am spus-o nimănui.

— Evident, nu cunosc toate detaliile. Dar știm cu toții că te-ai despărțit de Ruth.

Tommy a părut și mai uluit. În cele din urmă a pufnit ușor în rîs, dar de data asta pe bune.

— Înțeleg ce vrei să spui, a murmurat, după care a tăcut o clipă, gîndindu-se la ceva. Sincer să fiu, Kath, a spus el într-un final, nu asta e problema mea. E vorba de cu totul și cu totul altceva. Și nu mă pot abține să nu mă gîndesc la asta tot timpul. E ceva legat de Miss Lucy.

Așa am aflat ce se petrecuse între Tommy și Miss Lucy la începutul verii. Mai tîrziu, cînd am avut destul timp să mă gîndesc la asta, mi-am dat seama că trebuie să se fi întîmplat cu maximum cîteva zile înainte de dimineața în care o văzusem pe Miss Lucy în Sala 22, mîzgălind la foi. Și, cum am mai spus, mi-a venit să-mi dau pumni în cap că n-am aflat-o mai devreme de la el.

Se întîmplase într-o după-masă, foarte aproape de „ora moartă” - cînd terminam cursurile, dar încă mai era puțin timp pînă la cină. Tommy o văzuse pe Miss Lucy ieșind din clădirea principală, cu brațele pline de planșe și cutii, și fiindcă părea că din clipă-n clipă o să-i cadă ceva, se duse repede și se oferise s-o ajute.

— Deci mi-a dat cîteva chestii și mi-a zis că trebuie să le ducem pe toate la ea în birou. Și, deși eram doi, abia le puteam duce, așa că mi-au scăpat vreo două lucruri pe jos. Cînd am ajuns la Oran-gerie, ea s-a oprit brusc și m-am gîndit că poate acum îi căzuse ei ceva. Însă ea m-a privit așa, drept în ochi, cît se poate de serioasă. După care mi-a zis că trebuie să vorbim, trebuie neapărat să vorbim. Eu am zis că bine, așa că am intrat în Orangerie, în biroul ei, și am lăsat toate lucrurile jos. Iar ea

130

mi-a spus să mă așez și m-am trezit că stau exact unde am stat și data trecută, îți amintești, acum nu știu cîți ani. Și mi-am dat seama că și ea își amintește de ziua aia, fiindcă a început să vorbească despre ea ca și cum ar fi fost ieri. Fără explicații, fără nimic. A început pur și simplu zicînd ceva de genul: „Tommy, am greșit cînd ți-am spus ce ți-am spus. Și ar fi trebuit să-ți spun că am greșit de mai mult timp”. După care mi-a zis că trebuie să uit tot ce mi-a zis odinioară. Că mi-a făcut un mare deserviciu spunîndu-mi să nu-mi fac griji dacă nu pot fi creativ. Că de fapt ceilalți paznici au avut dreptate tot timpul și că nu am nici o scuză pentru faptul că lucrările mele artistice sînt atît de penibile...

— Stai puțin, Tommy! Chiar așa ți-a spus, că lucrările tale sînt penibile?

— Dacă nu „penibile”, atunci ceva de genul ăsta. Insignifiant. Poate ăsta e cuvîntul pe care l-a folosit. Sau „nereușite”. Deși s-ar putea să fi zis totuși „penibile”. Mi-a zis că îi pare rău că mi-a spus ce mi-a spus data trecută, fiindcă dacă n-ar fi făcut-o, poate că pînă acum aș fi reușit să fiu mult mai bun.

— Și tu ce i-ai zis după toate astea?

— N-am știut deloc ce să-i spun. Pînă la urmă a trebuit să mă întreb ea. A spus: „Tommy, ce zici?” Așa că i-am zis să nu-și facă nici o grijă, fiindcă acum totul e foarte bine cu mine. Și ea a spus că ba nu, nu e deloc foarte bine. Lucrările mele sînt bune de aruncat la gunoi și asta e parțial din cauza vorbelor ei. Iar eu i-am spus: „Dar ce importanță are? Acum mă simt foarte bine și nu mai rîde nimeni de mine”. Însă ea a continuat să clatine din cap și să zică:

— Ba are importanță. N-ar fi trebuit să-ți spun ce ți-am spus.

Așa că mi-am dat seama că vorbește despre viitor, despre momentul cînd vom pleca de aici, și i-am zis:

131

— Dar nu vâ faceți griji. Miss. Sînt pregătit și știu să am grijă de mine. Și cînd va veni timpul să donez, o voi putea face foarte bine.

Cînd am spus asta, a început să scuture din cap atît de tare, că mi-a fost frică să nu o apuce amețea. Apoi mi-a zis:

— Uite ce e, Tommy, arta ta chiar e importantă. Și nu doar fiindcă e o mărturie. Ci și pur și simplu pentru tine. Îți

aduce multe beneficii, ție personal.

— Ia stai așa! Cum adică „mărturie”? am intervenit eu.

— Nu știu. Dar categoric așa mi-a spus. Mi-a zis că arta noastră e importantă și „nu doar fiindcă e o mărturie”. Dumnezeu știe ce-o fi vrut să spună cu asta. Adevărul e că eu chiar am întrebat-o când mi-a zis așa ceva. I-am spus că nu înțeleg ce spune și am întrebat-o dacă are vreo legătură cu Madame și cu galeria ei. Iar ea a oftat adînc și a zis:

— Da, așa e, galeria lui Madame e importantă. Mult mai importantă decît am crezut mai demult, din cîte îmi dau eu seama acum.

După care a spus:

— Uite ce e, Tommy, sînt tot felul de lucruri pe care nu le înțelegi și despre care nu îți pot vorbi. Lucruri legate de Hailsham, de locul tău în univers... tot soiul de lucruri. Dar poate că într-o zi vei încerca să le afli. Nu îți va fi ușor, dar dacă o să vrei cu adevărat, dacă o s-o vrei din adîncul sufletului, s-ar putea să reușești să le afli.

Apoi a clătinat din cap, deși nu chiar atît de tare ca înainte, și a zis:

— Dar de ce să fii altfel decît restul ? Elevii care pleacă de aici nu află niciodată prea multe. De ce-ai fi tu altfel decît restul ?

Nu înțelegeam ce tot spune, așa că m-am mulțumit să zic iar:

— Nu vă faceți griji, Miss. O să mă descurc.

A rămas o vreme tăcută, după care s-a ridicat subit, s-a aplecat cumva deasupra mea și m-a îmbrățișat. Nu într-un fel sexy. Mai degrabă așa cum făceau cînd eram mici. Iar eu n-am schițat nici cea mai mică mișcare. Apoi ea s-a tras brusc înapoi și mi-a zis iar că îi pare foarte rău pentru ce mi-a spus mai demult și că nu e prea tîrziu, că ar trebui să încep să recuperez chiar acum timpul pierdut. Nu cred că am spus nimic, iar ea m-a privit iar și m-am gîndit că vrea să mă ia încă o dată în brațe. Însă, în loc de asta, mi-a zis:

— Fă-o măcar de dragul meu, Tommy. I-am spus că o să fac tot ce îmi va sta în putință, fiindcă nu știam cum să scap mai repede de acolo. Probabil că eram stacojiu la față după îmbrățișarea aia și tot restul. Vreau să spun că acum, cînd sîntem mari, nu mai e același lucru.

Pînă în clipa respectivă fusesem atît de absorbită de povestea lui Tommy, că uitasem complet chiar și motivul pentru care voisem să discut cu el. Însă vorbele lui cum că acum „sîntem mari” mi-au adus aminte de misiunea cu care venisem.

— Uite ce e, Tommy, am spus, va trebui să vorbim despre toate astea foarte serios cît de curînd. E extrem de interesant și înțeleg perfect de ce te-a afectat așa de tare. Însă, oricum ar fi, trebuie să te străduiești să te controlezi mai bine. Vara asta vom pleca de aici. Trebuie să știi exact cum stai și există un lucru pe care îl poți rezolva chiar acum. Ruth mi-a spus că ea crede că sînteți chit și că e gata să se împace cu tine. Și cred că trebuie să profiți de șansa asta. Să n-o ratezi.

El a rămas tăcut cîteva secunde, apoi a zis:

— Nu știu ce să zic, Kath. Am atîtea alte lucruri la care trebuie să mă gîndesc...

— Tommy, ascultă-mă! Ai mare-mare noroc. Dintre toți băieții de aici, tu ești cel pe care-l place Ruth. Și după ce plecăm, dacă ești cu ea, nu va mai trebui

132

133

să-ți faci griji. Ruth e extraordinară și o să te descurci bine atîta timp cît ești cu ea. Iar ea zice că vrea s-o luați de la capăt. Așa că nu da cu piciorul unei asemenea ocazii.

Am așteptat, dar Tommy n-a spus nimic și iar am simțit că mă cuprinde un fel de panică. M-am aplecat spre el și am spus:

— Uite ce e! Nu fi fîmpit! N-o să mai ai multe șanse ca asta. Nu-ți dai seama că n-o să mai fim împreună așa mult timp de-acum încolo ?

Spre surprinderea mea, răspunsul lui Tommy, atunci cînd a venit, a fost calm și foarte bine cumpănit, iar chipul lui de atunci aveam să-l văd tot mai des în anii ce au urmat.

— Îmi dau seama de asta, Kath. Asta e și motivul pentru care nu mă pot reperi să reiau relația cu Ruth. Trebuie să ne gîndim extrem de atent la următorul pas.

Apoi a oftat și m-a privit.

— Cum ai spus și tu, Kath: vom pleca de aici curînd. Și nu mai e un joc. Trebuie să ne gîndim bine.

Pur și simplu nu am știut ce i-aș putea răspunde, așa că am rămas acolo, culegînd absentă trifoi. Îi simțeam ochii fixați asupra mea, dar n-am ridicat privirea. Poate că am fi continuat să mai stăm așa o vreme, dar am fost întreruși. Cred că fie s-au întors băieții cu care jucase fotbal mai devreme, fie au venit alți elevi ieșiți la plimbare, care s-au așezat pe iarbă, lîngă noi. În orice caz, mica noastră conversație de suflet se încheiase și m-am întors în dormitor cu sentimentul că n-am făcut ce mă pornisem să fac -că, într-un fel, nu fusesem la înălțimea așteptărilor lui Ruth.

Nu am apucat să-mi dau seama de impactul vorbelor mele asupra lui Tommy, fiindcă exact a doua zi am aflat vestea cea mare. Era cam pe la

mijlocul dimineții și tGmai avusesem un curs de noțiuni de civilizație. La lecțiile respective trebuia să jucăm

diverse roluri, ale oamenilor cu care ne vom întâlni afară - chelneri în cafenele, polițiști și așa mai departe. Așteptam cu nerăbdare și, în același timp, cu îngrijorare aceste ore, așa că eram deja destul de încordați. Apoi, la sfârșitul orei, tocmai când ieșeam din clasă, Charlotte F. a intrat cu sufletul la gură și vestea că Miss Lucy a părăsit Hailshamul s-a răspândit cât ai clipi. Domnul Chris, cu care avuseserăm ora și care trebuie să fi știut adevărul în tot acest timp, a șters-o rapid, cu un aer vinovat, înainte ca noi să apucăm să-l întrebăm ceva. La început n-am știut sigur dacă nu e cumva doar un zvon, însă pe măsură ce Charlotte ne dădea mai multe detalii, devenea tot mai limpede că e adevărat. Mai devreme în dimineața respectivă o clasă de Seniori se duse în Sala 12, pregătită pentru ora de apreciere a muzicii, cu Miss Lucy. Însă în locul ei o găsiseră acolo pe Miss Emily, care le spusese că Miss Lucy nu poate veni, așa că va ține ea ora. Următoarele aproximativ douăzeci de minute lecția decursese destul de normal. Apoi, brusc - din câte se pare, chiar în mijlocul unei fraze -, Miss Emily se oprise din comentariul ei la Beethoven și-i anunțase că Miss Lucy părăsise Hailshamul și că nu se va mai întoarce. Ora se terminase cu câteva minute mai devreme - Miss Emily se grăbise să se retragă, cu o expresie îngrijorată pe față -, iar vestea a început să se răspândească din clipa în care elevii au ieșit din clădire. Am plecat imediat să-l caut pe Tommy, fiindcă voiam cu disperare ca eu să fiu cea care-i spune, însă când am ajuns în curte, am văzut că e prea târziu. Tommy se afla undeva în celălalt capăt al curții, la marginea unui cerc de băieți, încuviințând din cap la ce i se spunea. Ceilalți băieți păreau extrem de însuflețiți, poate chiar surescitați, însă

134

135

ochii lui Tommy erau lipsiți de orice expresie. În aceeași seară Tommy și Ruth s-au împăcat și îmi aduc aminte că Ruth m-a găsit câteva zile mai târziu și mi-a mulțumit pentru că „am rezolvat totul atât de bine”. I-am spus că probabil nu am avut o contribuție prea mare, însă ea nici n-a vrut să audă. Categorie, crescusem mult în ochii ei. Și, în mare, așa au rămas lucrurile pe parcursul ultimelor noastre zile la Hailsham.

PARTEA A DOUA

136

CAPITOLUL ZECE

Cîteodată, când străbat la volan un drum lung și șerpuitor, aflat într-o zonă mlăștinoasă, sau când trec pe lângă câmpuri cu brazde frumos trasate, când cerul e cenușiu și nesfârșit și nimic nu se schimbă în jurul meu kilometri întregi, mă trezesc gîndin-du-mă la lucrarea mea, cea pe care trebuia s-o scriu atunci, demult, când eram la Căsuțe. Paznicii ne vorbiseră întruna despre acele lucrări pe tot parcursul ultimei veri, străduindu-se să ne ajute să ne alegem un subiect care să ne poată menține interesul viu pentru o perioadă lungă, de aproape doi ani. Însă cumva - poate fiindcă simțeam ceva nedeslușit în comportamentul paznicilor - nimeni nu credea de fapt deloc că respectivele lucrări au cine știe ce importanță, iar între noi aproape că nu discutăm niciodată subiectul. Îmi amintesc că atunci când m-am dus la Miss Emily ca să-i spun, fără să fi stat prea mult pe gînduri, că mi-am ales ca subiect romanul victorian, mi-am dat imediat seama că ea știe asta. Dar s-a mulțumit să-mi arunce o privire iscoditoare de-a ei și nu a spus nimic.

Totuși, odată ajunși la Căsuțe, treaba asta cu lucrările a căpătat o cu totul altă dimensiune. În primele noastre zile acolo — iar pentru unii dintre noi chiar și mai mult - era ca și cum ne agățăm cu disperare de lucrare, de această ultimă temă de la Hailsham, ca de un cadou de despărțire dat de paznicii noștri. În timp imaginea lor avea să pălească

139

în amintire, însă o vreme aceste lucrări au fost cele care ne-au ținut pe linia de plutire în noile condiții în care ne treziserăm.

Azi, când mă gîndesc la lucrarea mea, o trec în revistă destul de amănunțit: mă gîndesc la un unghi complet nou din care aș fi putut trata subiectul sau la diverși scriitori și cărți asupra cărora m-aș fi putut opri. Să zicem că tocmai beau o cafea la un popas, cu ochii la șoseaua ce se vede prin geamurile uriașe, și, fără veste, îmi vine în minte lucrarea. Atunci chiar îmi face mare plăcere să stau așa acolo, recapitulîndu-mi-o în minte. De curînd m-am jucat chiar cu ideea de a o relua după ce n-o să mai fiu îngrijitoare și voi avea o groază de timp liber. Însă dacă e să fiu sinceră, nu prea cred că o să am chef să fac așa ceva. E vorba doar de o ușoară nostalgie, cu care îmi trec timpul. Mă gîndesc la lucrare în același mod în care m-aș gîndi la un meci de rounders de la Hailsham în care am jucat extraordinar sau la nu știu ce controversă de demult, pe care o reiau gîndindu-mă la toate lucrurile deștepte pe care ar fi trebuit să le spun atunci. Doar la nivelul ăsta -de reverie. Însă, așa cum am mai spus, atunci când am ajuns prima oară la Căsuțe, lucrurile au stat cu totul altfel.

La Căsuțe am ajuns opt dintre cei care am părăsit Hailshamul în vara respectivă. Alții s-au dus la Conacul Alb din Țara Galilor ori la Ferma cu Plopi din Dorset. În momentul acela habar nu aveam că toate aceste locuri aveau legături extrem de reduse cu Hailsham. Am ajuns la Căsuțe așteptîndu-ne să găsim o versiune a Hailshamului pentru elevi mai mari și cred că așa le-am și văzut o vreme. Categorie, nu ne gîndeam prea mult la viețile noastre dincolo de Căsuțe și nici la cine sînt cei care le administrează sau la locul acestora în lumea cea mare. La vremea respectivă nici unul dintre noi nu gîndea în asemenea termeni.

Căsuțele erau de fapt ceea ce rămăsese dintr-o fermă ce dăduse faliment cu ani în urmă. Era o casă veche, în

jurul căreia se aflau hambare, șoproane și grajduri, transformate în așa fel încît să putem sta în ele. Alte clădiri - de regulă cele de la exterior - practic mai aveau puțin și se prăbușeau, așa că nu le prea puteam folosi, dar ne simțeam cumva răspunzători pentru ele — în primul rînd din cauza lui Keffers. Acesta era un bărbat în vîrstă și fără chef de viață, care apărea în inspecție cu duba lui plină de noroi de două sau trei ori pe săptămînă. Nu-i prea plăcea să vorbească cu noi și felul în care se plimba peste tot, oftînd și clătînd din cap a dezgust, implica faptul că niciodată nu făceam destul pentru a avea grijă de acel loc. Dar nu era deloc clar ce anume voia să facem. La sosire ne arătase o listă cu treburi pe care le aveam de făcut, iar elevii aflați deja acolo - „veteranii”, cum le spunea Hannah - își făcuseră de mult un sistem de ture, pe care îl respectam extrem de conștiincioși. În afară de faptul că îi spuneam cînd plouă prin acoperiș sau dacă se spargea vreo țeava și să ștergem apa după aceea, nu prea mai puteam face noi mare lucru.

Vechea fermă - inima Căsuțelor — avea mai multe șeminee în care puteam arde buștenii tăiați și așezați în stive în hambarele exterioare. Altfel, trebuia să ne mulțumim cu niște radiatoare mari și pătră-țoase. Problema cu ele era că funcționau cu canistre de gaz și, în afara cazului în care era extrem de frig, Keffers era destul de zgîrcit cu ele. îl rugam mereu să ne lase o rezervă mai mare, însă el scutura mohorît din cap, de parcă îi era teamă să nu le folosim în nu știu ce alt scop sau să dăm foc la casă. Așa că îmi amintesc că, în afara lunilor de vară, trăgeam un frig cumplit. Te îmbrăcai cu cîte două, chiar și trei pulovere și îți înghețau blugii pe tine. Cîteodată stăteam toată ziua cu bocancii în picioare,

140

141

lăsînd dîre de noroi și de apă prin toată casa. Văzînd asta, Keffers clătina iar din cap, însă cînd îl întrebam ce altceva puteam face, podelele fiind în starea în care erau, nu spunea nimic.

Știu că sună destul de rău ce zic, însă pe nici unul dintre noi toate astea nu îl deranjau absolut deloc. Făceau parte din farmecul Căsuțelor. Și totuși dacă ne-ar fi întrebât cineva, mai cu seamă în primele zile, cei mai mulți dintre noi am fi recunoscut că ne e dor de paznici. Cîțiva chiar au încercat o vreme să se gîndească la Keffers ca la un fel de paznic, însă el nici n-a vrut să audă. Cînd venea cu dubita lui, te duceai să-l saluți și el se uita la tine ca la un nebun. Însă asta era alt lucru ce ni se repetase la nesfîrșit: că după Hailsham nu vor mai exista paznici, așa că trebuie să avem grijă unii de alții. Și așa zice că, una peste alta, Hailshamul ne-a pregătit bine pentru asta.

Cei mai mulți dintre apropiații mei de la Hailsham au ajuns în vara aia la Căsuțe. Nu m-ar fi deranjat să fie cu noi și Cynthia E. - fata care spusese atunci, în Sala de Artă, că eu aș fi „urmașa naturală” a lui Ruth -, însă ea s-a dus la Dorset cu prietenii ei. Iar Harry, băiatul cu care mai aveam puțin și făceam sex, am auzit că s-ar fi dus în Țara Galilor. Însă grupul nostru a rămas împreună. Și dacă ne era dor de ceilalți, ne spuneam că nu ne împiedică absolut nimic să ne ducem să le facem o vizită. În ciuda lecțiilor cu harta în față ale lui Miss Emily, habar nu aveam care sînt distanțele reale și cît de greu sau de ușor e să vizitezi un anumit loc. Vorbeam despre cum o să ne ia cu mașina veteranii cînd se duceau în excursii sau cum, în timp, vom învăța și noi să conducem, după care vom fi în stare să-i vedem ori de cîte ori aveam chef.

Firește, în realitate - mai ales în primele luni - rareori ieșeam din perimetrul Căsuțelor. Nu ne plimbam nici măcar prin zonele din jur și niciodată nu

142

rătăceam prin satul din apropiere. Nu știu de ce anume ne era frică. Știam cu toții că nu ne va opri nimeni dacă plecăm, cu condiția să ne întoarcem la ora și în ziua trecute în registrul lui Keffers. În vara în care am venit, vedeam întruna veterani făcîndu-și bagajele și rucsacurile și plecînd cîte două-trei zile, cu o aparentă detașare ce nouă ne dădea fiori. Îi priveam cu uimire, întrebîndu-ne dacă vara următoare vom face și noi la fel. Evident, așa s-a și întîmplat, dar în acele prime zile ni se părea absolut imposibil. Trebuie să vă amintiți că pînă la ora respectivă nu ieșiserăm niciodată din Hailsham și orice lucru, oricît de mic, ne buimăcea. Dacă mi-ar fi spus cineva că, nu mai tîrziu de un an, nu numai că voi ajunge să am obiceiul să fac plimbări îndelungate de una singură, ci că voi învăța chiar să conduc o mașină, i-aș fi spus că e nebun.

Pînă și Ruth a părut tulburată în ziua însorită în care microbuzul ne-a lăsat în fața fermei, a făcut un ocol în jurul micului lac și a dispărut în sus pe deal. În depărtare se vedeau coline care ne aminteau de cele pe care le vedeam de la Hailsham, însă acestea păreau extrem de stranii, ca atunci cînd desenezi chipul unui prieten și desenul aproape că seamănă, dar chipul care te privește de pe foaie îți dă cumva fiori. Însă măcar era vară, iar la Căsuțe încă nu era cum avea să fie peste doar cîteva luni, cu toate băltoacele alea cu gheață și pămîntul înghețat bocnă. Locul arăta frumos și primitiv, iar iarba era lăsată să crească în voie - o noutate pentru noi. Am rămas toți opt strînși unii într-alții și ne-am uitat la Keffers cum intră și iese din fermă, aștep-tîndu-ne să ni se adreseze în orice moment. Însă el n-a făcut-o și tot ce-am auzit de la el a fost cum bombăne iritat în barbă, referindu-se la elevii care locuiau deja acolo. O dată, în timp ce se îndrepta spre

143

duba lui, ne-a aruncat o privire mohorîtă, după care s-a întors în clădirea fermei și a închis ușa în urma lui. Nu mult timp după asta însă veteranii, care se amuzaseră copios uitîndu-se la figurile noastre jalnice - exact așa cum aveam să facem și noi în vara următoare -, au ieșit și ne-au luat în primire. Dacă stau să mă gîndesc bine, acum îmi dau seama că au făcut tot ce le-a stat în putință pentru a ne ajuta să ne instalăm. Dar chiar și așa, acele

prime săptămîni au fost destul de ciudate și eram extrem de fericiți că ne avem unii pe alții. întotdeauna mergeam peste tot împreună și ne petreceam o mare parte din zi uitîndu-ne ca proștii la ferma din jur, fiindcă nu știam ce altceva să facem.

E amuzant cînd îmi aduc aminte cum era atunci, la început, fiindcă dacă mă gîndesc la cei doi ani de la Căsuțe, toate sentimentele astea de spaimă și tulburare nu se potrivesc în nici un fel cu restul. Azi, dacă cineva pomenește de Căsuțe, îmi vin imediat în minte toată fișiala lejeră, în voie, dintr-o cameră în alta și lîncezeala plăcută în care ne petreceam după-amiaza, apoi seara și mai apoi noaptea. îmi vin în minte grămada mea de cărți în ediții ieftine, cu pagini care abia se mai țineau una de alta și arătau de parcă erau scoase din mare. îmi amintesc cum le citeam, tolănită pe burtă în iarbă, în după-amiezile călduroase și cum părul - pe care mi-l lăsasem lung - îmi cădea mereu pe față. îmi vin în minte diminețile cînd mă trezeam în camera mea de la mansarda Hambarului Negru și auzeam glasurile elevilor de afară, din curte, certîndu-se pe poezie sau filozofie, dar și iernile lungi, micul dejun în bucătăriile aburite, vobotele discuțiilor din jurul mesei, legate de Kafka, Picasso. Așa era mereu la micul dejun. Nu erai niciodată întrebă cu cine ai făcut sex noaptea trecută sau de ce nu își mai vorbesc Larry și Helen.

însă atunci cînd mă gîndesc la Căsuțe, îmi dau seama că și imaginea noastră din acea primă zi,

144

strînși unul într-altul în fața fermei, se integrează destul de bine în toate acestea. Fiindcă, poate, într-un anume fel, am fost incapabili să le lăsăm în urmă cu adevărat. Fiindcă undeva, în adîncul sufletului, o parte din noi a rămas mereu așa: înapămintată de lumea din jurul nostru și - oricît de tare ne-am fi disprețuit pentru asta - lipsită de forța necesară pentru a ne părăsi unul pe celălalt.

Veteranii, care, firește, nu erau deloc la curent cu istoria relației dintre Tommy și Ruth, i-au tratat ca pe un cuplu consacrat, iar asta a umplut-o de încîntare pe Ruth. În primele săptămîni de după sosirea noastră acolo a făcut tot ce-a putut ca să le demonstreze acest lucru, înconjurîndu-l încontinuu pe Tommy cu brațul și cîteodată chiar lipindu-se de spatele lui în prezența altora. Ei bine, lucrurile de felul ăsta erau absolut în regulă la Hailsham, dar aici, la Căsuțe, păreau pur și simplu o dovadă de imaturitate. Cuplurile de veterani nu se dădeau niciodată în spectacol în public, purtîndu-se cît se poate de decent, așa cum se poartă o mamă și un tată într-o familie normală.

Am remarcat însă un lucru în legătură cu aceste cupluri de veterani de la Căsuțe - ceva ce Ruth, cu toată atenția pe care le-o acorda, nu a observat — și anume faptul că multe din comportamentele pe care le afișau erau copiate de la televizor. Revelația acestui fapt am avut-o la un moment dat uitîndu-mă la cuplul Susie și Greg - probabil cei mai în vîrstă elevi de la Căsuțe, despre care se spunea că, practic, „răspund” de acest loc. Ori de cîte ori Greg începea să vorbească despre Proust sau mai știu eu cine, ea avea următoarea reacție: ne zîmbea, își dădea ochii peste cap și rostea în șoaptă, extrem de teatral, dar totuși audibil: „Ai milă, Doamne!” La Hailsham aveam program redus de televizor, iar la Căsuțe era la fel, deși nu ne împiedica nimeni să ne uităm

145

toată ziua dacă voiam. Doar ca nimeni nu se prea înnebunea după asta. Dar exista cite un televizor la fermă și în Hambarul Negru și eu mă mai uitam din cînd în cînd. Așa mi-am dat seama că treaba asta cu „Ai milă, Doamne!” vine de la un serial american, unul din cele cu public care rîde la tot ce spune sau face cineva. Era un personaj - o femeie corpolentă, ce locuia vizavi de personajele principale - care făcea exact ca Susie. Și de fiecare dată cînd soțul ei începea să țină un discurs interminabil, publicul aștepta ca ea să-și dea ochii peste cap și să spună „Ai milă, Doamne!”, ca să izbucnească în hohote uriașe de rîs. În clipa în care mi-am dat seama de asta, am început să remarc și alte lucruri pe care veteranii le împrumutaseră de la programele TV: felul în care gesticulau unul în prezența celuilalt sau cum stăteau pe canapea unul lingă altul, ba chiar și modul în care se certau și ieșeau ca o furtună din cameră.

în orice caz, ce vreau să spun este că n-a durat mult și Ruth a înțeles că modul în care se poartă cu Tommy e total inadecvat aici, la Căsuțe, și a început să-și schimbe comportamentul față de Tommy atunci cînd erau și alții prezenți. În primul rînd a preluat un anumit gest de la veterani. La Hailsham, dacă o pereche se despărțea, chiar și pentru cîteva minute, acest lucru era un pretext perfect pentru îmbrățișări și contopiri de trupuri. La Căsuțe însă, atunci cînd membrii unui cuplu își luau la revedere, nu se rostea nici un cuvînt, ca să nu mai zic că nu exista nici o îmbrățișare sau vreun sărut. În loc de asta, loveai ușor cu dosul palmei brațul partenerului tău în zona cotului, așa cum se face cînd vrei să atragi atenția cuiva. De obicei fata era cea care făcea un astfel de gest în clipa în care cei doi se despărțeau. Obiceiul a dispărut deja în timpul iernii, însă la sosirea noastră era la mare modă și curînd

146

am văzut că l-a preluat, și Ruth. Trebuie să vă spun că la început Tommy n-a înțeles deloc ce se întîmplă. Se întorcea brusc spre ea și o întreba „Ce-i?”, așa că ea era silită să-i arunce o privire furioasă, ca și cum ar fi jucat amîndoi într-o piesă de teatru, iar el și-ar fi uitat replicile. Bănuiesc că în cele din urmă l-a luat deoparte și i-a explicat, fiindcă după vreo săptămînă o făceau destul de firesc, mai mult sau mai puțin ca perechile de veterani. Gestul ăsta nu l-am văzut la televizor, dar sînt destul de sigură că de acolo venea, așa cum sînt sigură și că Ruth nici măcar nu și-a dat seama de asta. Din acest motiv, într-o după-masă, cînd citeam Daniel Deronda afară, pe

iarbă, și Ruth mă călca pe nervi, am hotărât că e timpul să i-o spună cineva.

Era aproape toamnă și vremea începea să se răcească. Veteranii petreceau tot mai mult timp în casă și, în principiu, reveneau la obiceiurile lor de dinaintea verii. Însă noi, cei care sosiserăm de la Hailsham, continuam să stăm afară, în iarba înaltă, încercând să păstrăm cit de mult puteam unicul obicei cu care ne obișnuiserăm. Chiar și așa, în după-amiaza respectivă, în afară de mine, erau poate încă trei sau patru persoane care citeau pe câmp și, fiindcă mă dădusem peste cap să găsesc un colțișor liniștit, numai al meu, sînt destul de sigură că nimeni n-a auzit ce s-a întîmplat între mine și Ruth. Stăteam lungită pe o foaie de cort, citind, așa cum am mai spus, Daniel Deronda, cînd Ruth a venit și s-a așezat lîngă mine. S-a uitat la coperta cărții și a încuviințat ușor din cap pentru sine. Apoi, peste nu mai mult de o secundă, cum eram absolut sigură că va face, a început să-mi povestească acțiunea din Daniel Deronda. Pînă în clipa respectivă eram destul de binedispusă și mă bucuram s-o văd pe Ruth, însă acum m-am enervat. Nu era prima

147

oară cînd îmi făcea asta și o văzusem făcîndu-le-o și altora. Cel mai tare mă irita felul în care o făcea : pe un ton nonșalant, dar sincer, de parcă se aștepta ca lumea să-i fie recunoscătoare pentru ajutorul dat. Evident, chiar și la ora aceea devenisem relativ conștientă de substratul atitudinii ei. În acele luni de început, nu știu de ce, ne intrase în cap ideea că gradul fiecăruia de acomodare la Căsuțe - cel mai bun mod în care puteai face față acestei noi vieți -se reflecta cumva în numărul cărților citite. Știu, pare ciudat, dar asta era situația. Era pur și simplu o idee ce ni se formase în minte celor veniți de la Hailsham. Întregul concept era intenționat neclar -de fapt, semăna destul de tare cu modul în care ne raportam la sex pe vremea cînd eram la Hailsham. Puteai foarte ușor să te plimbi, aruncînd cîte o vorbă cum că ai citit tot felul de chestii și încuviințînd cu un aer de cunoscător cînd cineva pomenea de, să zicem, Război și pace și exista un fel de consens subînțeleș că nimeni nu îți va pune cuvîntul la îndoială. Nu uitați că, din moment ce, din clipa în care veniserăm la Căsuțe, ne petreceam timpul exclusiv unii în compania altora, era pur și simplu imposibil ca vreunul dintre noi să fi citit Război și pace fără să-l vadă nimeni. Dar, exact ca în cazul sexului atunci cînd eram la Hailsham, exista și acum o înțelegere tacită, care permitea existența unei dimensiuni misterioase, legată de locul în care ne duceam și citeam toate aceste cărți.

Era, așa cum am mai spus, un fel de joc în care ne complăceam, într-o măsură mai mică sau mai mare, fiecare dintre noi. Însă chiar și așa, Ruth a fost cea care a dus lucrurile cel mai departe. Ea pretindea întotdeauna că a terminat ceva ce altul abia atunci citea și tot ea avea ideea fixă că singura cale prin care îți puteai demonstra superioritatea lecturilor era să te preumblî încoace și-ncolo și să le povestești altora intriga romanelor din care aceștia

148

citiseră abia jumătate. Din acest motiv, atunci cînd a început cu Daniel Deronda — cu toate că, sinceră să fiu, nu mă prea înnebuneam după el -, am închis cartea, m-am ridicat în capul oaselor și i-am spus

brusc :

— Ruth, de mult vreau să te întreb ceva. De ce îl tot lovești pe Tommy pe braț cînd îți iei la revedere de la el ?

Știi la ce mă refer.

Evident că ea a pretins că nu știe, așa că i-am explicat răbdătoare despre ce vorbesc. Ruth m-a ascultat cu atenție, apoi a ridicat din umeri.

— Nu mi-am dat seama că o fac. Probabil că am luat obiceiul de la altcineva din jur.

Cu cîteva luni în urmă poate că m-aș fi oprit aici - sau poate că nici măcar nu aș fi deschis discuția. Însă în după-masa aceea pur și simplu am apăsat mai tare pedala, explicîndu-i că e un gest dintr-un serial de televiziune.

— Nu e un lucru care să merite copiat, i-am spus. Nu e genul de lucruri pe care le fac oamenii normali, dacă la asta te gîndești.

Ruth era vizibil enervată, dar nu știa exact cum să riposteze. Și-a ferit privirea și a ridicat iar din umeri.

— Și ce dacă? a zis. Ce mare lucru? Mulți dintre

noi o fac.

— Vrei să spui că Rodney și Chrissie o fac.

În clipa în care am rostit aceste cuvinte, mi-am dat seama că am făcut o greșeală: că, pînă să menționez numele celor doi, Ruth era încolțită, dar acum tocmai o lăsasem să scape. A fost ca la șah, cînd faci o mișcare și, chiar în clipa în care îți iei degetul de pe piesă, îți dai seama de greșeala făcută și intri în panică, fiindcă nu cunoști încă dimensiunea dezastrului pe care l-ai provocat fără să vrei. Și, firește, în ochii lui Ruth a apărut imediat un licăr, iar în clipa în care a vorbit din nou, a făcut-o pe un cu totul alt ton.

149

— Deci despre asta e vorba! Asta o roade pe biata și micuța Kathy: faptul că Ruth nu-i acordă suficientă atenție. Că Ruth are prieteni noi și surioara cea mică e supărată că nu se mai joacă destul cu ea...

— Termină ! Oricum, nu așa se întîmplă în familiile reale. Nu știi nimic.

— Kathy, marea expertă în subiectul familiei reale! Îmi cer mii de scuze. Dar despre asta e vorba, nu? Încă te mai cramponezi de ideea asta, că noi, cei de la Hailsham, trebuie să rămînem uniți într-un mic grupuleț compact și că nu avem voie să ne facem alți prieteni.

— N-am zis niciodată așa ceva. M-am referit doar la Chrissie și la Rodney. Modul în care imiți tot ce fac ei e absolut ridicol.

— Dar am dreptate, așa-i? a continuat Ruth. Ești supărată fiindcă eu am reușit să mă rup de voi și să-mi fac prieteni noi. Unii dintre veterani abia dacă-și amintesc cum te cheamă. Și cine e de vină? Tu nu vorbești niciodată cu altcineva decât cu cei de la Hailsham. Însă nu te poți aștepta să te țin de mână tot timpul. Sîntem aici de aproape două luni.

N-am mușcat momeala și, în schimb, i-am zis:

— Uită-mă pe mine și uită Hailshamul. Îl lași mereu pe Tommy de izbeliște. Te-am urmărit și numai săptămîna asta i-ai făcut-o de cîteva ori. Îl lași baltă cînd îi e lumea mai dragă și-l faci să pară în plus. Și nu e corect. Tommy și cu tine trebuie să fiți un cuplu. Iar asta înseamnă să ai grijă de el.

— Ai dreptate, Kathy, sîntem un cuplu, așa cum ai spus și tu. Și dacă vrei neapărat să te bagi unde nu-ți fierbe oala, am să-ți spun. Am discutat despre asta și am căzut de acord. Dacă uneori el n-are chef să facă una sau alta cu Rodney și Chrissie, e problema lui. N-o să-l oblig să facă lucruri pentru care nu e pregătit. Însă am ajuns la un consens, și anume că asta nu trebuie să mă împiedice pe mine să fac ce vreau. Oricum, e drăguț din partea ta că te gîndești la noi.

150

Apoi a adăugat, pe o cu totul altă voce: — Acum, dacă stau să mă gîndesc, mi se pare că nici ție nu ți-a fost chiar atît de greu să te împrietenești măcar cu unii dintre veterani.

M-a privit cu atenție, apoi a rîs, de parcă ar fi vrut să spună „Sîntem încă prietene, da?” Însă eu n-am găsit nimic de rîs în această ultimă remarcă a ei. Mi-am ridicat cartea și am plecat fără să mai scot un cuvînt.

151

CAPITOLUL UNSPREZECE

Trebuie să vă explic de ce m-au deranjat atît de tare vorbele lui Ruth. Acele prime luni de la Căsuțe au fost o perioadă stranie în relația noastră. Ne certam de la tot felul de nimicuri, însă, în același timp, ne făceam mai multe confidențe ca niciodată. Mă refer în primul rînd la discuțiile noastre tete-ă-tete, ce aveau loc de regulă în camera mea de la mansarda Hambarului Negru chiar înainte de a ne culca. S-ar putea spune că erau un fel de rămășițe ale convorbirilor de odinioară din dormitor, de după stingere. Oricum, ideea e că oricît de tare ne-ara fi certat peste zi, ora de culcare ne găsea adeseori sînd una lîngă alta pe salteaua mea, bînd băuturi fierbinți și mărturisindu-ne una alteia sentimentele pe care ni le sîrnea noua noastră viață, dar la un nivel mult mai profund decît o făcuserăm vreodată. Iar în acea perioadă astfel de confidențe intime erau posibile -aș putea spune chiar că însăși relația noastră de prietenie a fost posibilă - pentru că era de la sine înțeles că tot ce ne spuneam una alteia în asemenea clipe va fi tratat cu maximum de respect, că vom ține la mare preț aceste destăinuiri și că, indiferent de certurile noastre, nu vom folosi niciodată una împotriva alteia nimic din ceea ce am aflat în timpul respectivelor discuții. E adevărat, nu am spus-o niciodată cu voce tare, dar era, așa cum am zis, un lucru de la sine înțeles și pînă în după-amiaza cu chestia cu Daniel Deronda nici uneia dintre noi nu

152

îi trecuse prin cap să încalce înțelegerea nescrisă. Din această cauză, atunci cînd Ruth a spus ce a spus despre faptul că nici mie nu mi-a luat prea mult să mă împrietenesc cu anumiți veterani, n-am fost doar supărată. Pentru mine vorbele ei au echivalat pur și simplu cu o trădare. Fiindcă nu exista nici o îndoială legată de ce anume a vrut să spună. S-a referit la un lucru pe care i-l destăinuisem într-o noapte, despre relația mea cu sexul.

Așa cum vă imaginați, la Căsuțe aveam altă relație cu sexul decît avusesem la Hailsham. Era o treabă mult mai directă - mai „matură”. Nu duceai birfa peste tot și nu chicoteai cu subînțeleș cînd vorbeai de cine o făcea cu cine. Dacă știai că doi elevi au făcut sex, nu începeai imediat să speculezi dacă deveniseră o pereche veritabilă. Și dacă într-o zi apărea un nou cuplu, nu începeai să vorbești despre el ca despre un mare eveniment. Îl acceptai fără vorbe și de atunci încolo, ori de cîte ori te refereai la unul dintre cei doi, aveai grijă să-l pomenești și pe celălalt, ca în „Chrissie și Rodney” sau „Ruth și Tommy”. Cînd cineva dorea să facă sex cu tine, totul era cît se poate de simplu și de direct. Băiatul venea la tine și te întreba dacă „nu vrei cumva” să-ți petreci noaptea în camera lui sau ceva de genul ăsta, fără fașoane. Uneori o făcea fiindcă era interesat să formeze un cuplu cu tine, iar alteori voia doar o aventură de-o noapte.

Atmosfera, așa cum am mai spus, era mult mai matură. Însă cînd stau să mă gîndesc mai bine, sexul la Căsuțe era mai degrabă ceva funcțional. Poate tocmai din cauza faptului că dispăruseră toată birfa și tot misterul. Sau, poate, din cauza frigului.

Cînd îmi amintesc cum era sexul la Căsuțe, îmi vine în minte imaginea mea făcînd-o în camere înghețate, într-un întineric absolut, de regulă sub o tonă de pături. Și adesea păturile nici măcar nu erau pături, ci o încropeală ciudată de draperii vechi,

153

ba chiar și de bucăți din covoare. Cîteodată era atît de frig, că trebuia să pui pe tine absolut tot ce găseai, și dacă făceai sex sub întregul maldăr de lucruri, simțeai că te apasă un munte de cearșafuri, așa că deseori te întrebai dacă o faci cu băiatul sau cu toată grămada aia de deasupra ta.

Oricum, ideea e că la scurtă vreme după ce am ajuns la Căsuțe, am avut cîteva relații de o noapte. Nu fiindcă așa

aș fi vrut. Planul meu era să nu mă grăbesc deloc și să formez un cuplu cu cineva pe care îl voi alege cu mare atenție. Nu mai avusesem niciodată o pereche și eram destul de curioasă să încerc și eu, mai ales după ce m-am uitat o vreme la Ruth și la Tommy. Așa cum am mai spus, asta fusese planul meu și când relațiile mele de o noapte au devenit tot mai dese, faza m-a cam dat puțin peste cap. Iată motivul pentru care mă hotărâsem să discut subiectul cu Ruth în noaptea aceea.

Din foarte multe puncte de vedere, fusese o seară tipică pentru noi. Ne aduseserăm cămile cu ceai la mine în cameră și stăteam una lângă cealaltă pe saltea, cu capetele ușor aplecate din cauza căpriorilor. Am vorbit despre diverși băieți de la Căsuțe și despre o eventuală compatibilitate a mea cu vreunul dintre ei. Iar Ruth fusese într-o formă de zile mari: încurajatoare, amuzantă, plină de tact și de înțelepciune. De-aia m-am hotărât să-i spun totul despre relațiile mele pasagere. I-am spus cum s-au întâmplat fără să le doresc de fapt și cum, deși sexul nu este pentru noi o cale de a avea copii, se repercutase în modul cel mai straniu asupra sentimentelor mele, exact așa cum ne avertizase Miss Emily. Apoi i-am spus:

— Ruth, vreau să te întreb un lucru. Pe tine te apucă vreodată o dorință coplesitoare de a o face? Aproape cu oricine?

Ruth a ridicat din umeri, apoi a zis:

— Eu am pereche. Și dacă vreau s-o fac, pur și simplu o fac cu Tommy.

154

— Înțeleg. Poate că numai mie mi se întâmplă asta. Poate e ceva în neregulă cu mine. Poate sînt defectă. Fiindcă uneori pur și simplu simt că trebuie neapărat s-o fac cât mai urgent.

— E foarte ciudat, Kathy.

M-a fixat cu o privire îngrijorată, care m-a speriat și mai tare.

— Deci ție nu ți se întâmplă niciodată, am zis. Ea a ridicat iar din umeri.

— Nu atît de tare încît să fiu disperată s-o fac cu absolut oricine. E destul de ciudat ce-mi spui, Kathy. Dar poate că la un moment dat o să-ți treacă.

— Cîteodată trece o perioadă lungă fără să simt deloc nevoia de a o face. După care, brusc, simt că mor dacă n-o fac. Așa s-a întâmplat prima oară. Tipul a început să se lipească de spatele meu și eu nu voiam decît să mă las în pace. Și, din senin, de nicăieri, m-a apucat. Trebuia neapărat s-o fac imediat.

Ruth a clătinat din cap.

— Sună destul de ciudat ce spui. Dar probabil că în timp va dispărea. Poate că are oarecare legătură și cu ce mîncăm aici.

Nu-mi fusese de prea mare ajutor, dar măcar mă ascultase cu înțelegere și ulterior m-am simțit puțin mai bine. De asta a fost așa un șoc cînd am auzit-o pomenind de ce-i spusese într-un cadru intim în toiul certeii noastre de pe cîmp din acea după-masă. E adevărat, poate că nu ne-a auzit nimeni, dar chiar și așa, făcuse un lucru pe care n-ar fi trebuit să-l facă. În acele prime luni de la Căsuțe prietenia noastră rămăsese intactă pentru că, cel puțin dinspre partea mea, în mintea mea existau două Ruth separate. Există o Ruth care încerca în permanență să-i impresioneze pe veterani și care nu se jena absolut deloc să ne ignore pe mine, pe Tommy sau pe oricine altcineva dacă avea senzația că o încurcăm în vreun fel. Asta era Ruth cea după care nu mă înnebuneam deloc, cea pe care o vedeam în fiecare zi dîndu-și

155

aere și jucînd teatru - Ruth ce? care făcea gestul cu lovitul cotului cu palma. Însă Ruth cea care stătea lângă mine la sfîrșitul zilei în cămăruța mea de la mansardă, cu picioarele întinse dincolo de marginea saltelei și cu cana aburindă ținută cu ambele mîini, era Ruth cea de la Hailsham și, orice s-ar fi întîmplat peste zi, puteam să reiau totul cu ea de unde rămăse-serăm ultima oară cînd stătuserăm așa împreună. Și pînă în după-amiaza aceea de pe cîmp existase un acord tacit între noi cum că aceste două Ruth nu se vor amesteca niciodată, că Ruth cea căreia îi făceam confesiuni înainte de culcare era cea în care puteam să am încredere sută la sută. De asta, atunci cînd a zis ce a zis despre faptul că „nu mi-a fost deloc greu să mă împrietenesc măcar cu unii dintre veterani”, m-am supărat atît de tare. De asta mi-am luat cartea și am plecat.

Însă acum, cînd mă gîndesc la tot ce-a fost, văd lucrurile mai bine și din punctul de vedere al lui Ruth. De pildă, văd cum s-ar fi simțit ea dacă eu aș fi fost cea care ar fi încălcat înțelegerea noastră. Mica ei insinuaie ar fi putut fi doar o simplă împunsătură răzbunătoare. La momentul respectiv nu m-am gîndit deloc la așa ceva, dar acum îmi dau seama că e și asta o variantă și o explicație pentru cele întîmplate. La urma urmei, chiar înainte ca ea să facă acel comentariu, eu mă luasem de lovitul cotului cu palma. Acum mi-e destul de greu să explic, dar între mine și Ruth se dezvoltase un acord implicit în legătură cu modul în care se purta în preajma veteranilor. E adevărat, de multe ori blufa și dădea de înțeles tot felul de lucruri despre care eu știam sigur că nu sînt adevărate. Uneori, așa cum am mai zis, făcea lucruri care să-i impresioneze pe veterani, punîndu-ne pe noi într-o lumină proastă. Dar, după părerea mea, Ruth credea, la un anumit nivel, că face toate astea în numele nostru, al tuturor. Iar rolul meu, ca prietenă apropiată a ei, era cel

156

de a-i acorda sprijin tacit, ca și cum ea s-ar fi aflat pe scenă, iar eu pe primul rînd, în sală. Se străduia din răspuțeri să devină altcineva și poate că simțea presiunea mai mult decît noi toți, ceilalți, fiindcă, așa cum am mai

spus, într-un fel luase pe umerii ei soarta noastră, a tuturor. Dacă așa stăteau, lucrurile, atunci s-ar putea ca modul în care mă luasem de gestul ei cu lovitul cotului să-i fi părut un semn de trădare și atunci poate că se simțise pe deplin îndreptățită să riposteze așa cum o făcuse. Cum am mai spus, abia de curînd am privit lucrurile și din această nouă perspectivă. În momentul acela nu am examinat situația în ansamblul ei, nici rolul pe care l-am jucat eu. Cred că, în general, pe vremea aceea n-am apreciat niciodată uriașul efort pe care îl făcea Ruth pentru a merge mai departe, pentru a se maturiza și a lăsa Hailshamul în urma ei. Acum, cînd mă gîndesc la asta, îmi amintesc de un lucru pe care mi l-a spus odată, pe vremea cînd o îngrijeam, la centrul de recuperare din Dover. Stăteam amîndouă în camera ei, privind asfințitul, așa cum făceam adesea, și bucurîndu-ne de apa minerală și de biscuiții pe care îi adusesem, iar eu tocmai îi spuneam cum încă mai am cea mai mare parte a lucrurilor din cutia mea cu articole colecționate la Hailsham, toate puse bine în lada de pin din garsoniera mea. Apoi - fără nici un gînd precis și fără să vreau să spun nimic anume - pur și simplu am întreat-o:

— Tu n-ai mai avut niciodată o colecție a ta după ce ai plecat de la Hailsham, așa-i?

Ruth, care stătea în capul oaselor în pat, a stat fără să spună nimic timp îndelungat, iar lumina apusului se reflecta pe peretele de faianță din spatele ei. Apoi a zis:

— Îți amintești că înainte să plecăm, paznicii ne tot ziceau că ne putem lua colecțiile cu noi, nu? Așa
157

că mi-am luat toate lucrurile pe care le aveam în cutia mea și le-am băgat într-o geantă de voiaj. Planul meu era ca, odată ajunsă la Căsuțe, să găsesc o cutie solidă de lemn în care să le pun. Însă tînd am ajuns aici, am văzut că nici unii dintre veterani nu aveau colecții. Doar noi aveam. Și nu era normal. Cred că ne dăduserăm cu toții seama, nu numai eu, dar n-am vorbit niciodată despre subiectul ăsta. Așa că nu mi-am mai căutat altă ladă. Lucrurile mele au rămas în geanta aia luni de zile, pînă cînd în cele din urmă le-am aruncat. M-am uitat lung la ea.

— Ți-ai aruncat colecția la gunoi ?

Ruth a clătinat din cap și în următoarele momente a părut că-și trece mental în revistă diversele articole din colecția ei. După care, într-un final, a zis:

r— Le-am pus pe toate într-un sac de gunoi, dar n-am putut suporta ideea de a le arunca afară, la gunoi. Așa că într-o zi l-am întreat pe bătrînul Keffers, care tocmai pleca, dacă poate duce acel sac la un magazin. Știam că există magazine de caritate. Mă documentasem. Keffers s-a uitat puțin prin sac, nu a înțeles deloc ce sînt toate alea - de ce ar fi înțeles? —, apoi a pufnit în rîs și a zis că nu știe nici un magazin care să vrea să primească așa ceva. La care eu i-am zis că sînt lucruri foarte bune, bune de tot. Iar el a văzut că mai am un pic și îmi dau lacrimile și a schimbat imediat tonul. Mi-a zis ceva de genul „Bine, don'șoară, am să le iau să le duc la cineva de la Oxfam". Apoi a făcut un efort vizibil și a mai spus „Acum, că m-am uitat mai bine, așa e, ai dreptate. Chiar sînt lucruri bune". Dar nu părea totuși deloc convins. Bănuiesc că pur și simplu le-a luat și le-a aruncat undeva într-o pubelă. Dar măcar n-a trebuit să o știu sigur.

După care mi-a zîmbit și mi-a zis:

— Tu ai fost altfel. Îmi aduc aminte. Ție nu ți-a fost niciodată jenă cu colecția ta și ai păstrat-o. Îmi doresc s-o fi făcut și eu.

158

Ce vreau să spun de fapt este că fiecare dintre noi se străduia din răzputeri să se adapteze la noua noastră viață și cred că fiecare a făcut atunci, demult, lucruri pe care apoi le-a regretat. Comentariul lui Ruth m-a rănit atunci foarte tare, dar acum nu are nici un sens să încerc s-o judec pe ea sau pe altcineva pentru felul în care s-a purtat în acele zile de început ale șederii noastre la Căsuțe.

A venit toamna, iar eu m-am obișnuit tot mai mult cu locul cel nou și am început să remarc lucruri pe care nu le observasem mai înainte. De pildă, modul destul de ciudat în care se vorbea despre elevii care plecaseră de curînd. După diverse vizite la Conacul Alb sau la Ferma cu Plopi, nu dura mult și veteranii începeau cu tot felul de anecdote amuzante despre diverse personaje întîlnite pe drum, însă abia dacă pomeneau despre elevi care, pînă în momentul venirii noastre, le fuseseră prieteni intimi.

Alt lucru pe care l-am remarcat - și care vedeam clar că e legat de primul - era tăcerea mormîntală ce se lăsa asupra veteranilor cînd plecau la „cursuri". Pînă și noi o știam că ele aveau de-a face cu faptul că urmau să devină îngrijitori. Se întîmpla să fie plecați chiar și patru sau cinci zile, timp în care aproape că nu le era pomenit numele, iar la întoarcere nimeni nu-i întrea nimic. Bănuiesc că în particular se destăinuiau prietenilor lor cei mai buni. Însă exista în mod clar un fel de lege nescrisă ce îți interzicea să vorbești deschis despre aceste plecări, îmi aduc aminte că într-o dimineață mă uitam pe geamul aburit al bucătăriei la doi veterani care plecau la un curs și că m-am întreat dacă primăvara sau vara următoare vor fi cumva plecați de tot și vom avea grijă să nu mai pomenim niciodată de ei.

Dar ar fi, probabil, exagerat dacă aș spune că elevii care plecaseră constituiau efectiv un subiect

159

tabu. Dacă trebuia să fie menționați, erau. De regulă, se făceau referiri la ei în mod indirect, în legătură cu un anume obiect sau cu o treabă casnică. De pildă, dacă era nevoie de reparații la vreo țeava, se vorbea destul de mult despre „ce priceput era Mike la chestia asta". Iar în fața Hambarului Negru era o buturugă căreia toată

lumea îi spunea „buturuga lui Dave”, fiindcă vreme de trei ani, pînă cu cîteva săptămîni înainte de sosirea noastră, acesta citea și scria acolo, uneori chiar și cînd ploua și era frig. Apoi poate cel mai memorabil dintre toți era Steve. Nimeni nu vorbea aproape niciodată despre ce fel de om fusese Steve, exceptînd faptul că îi plăceau revistele porno.

Din cînd în cînd găseai la Căsuțe cîte o revistă pentru adulți aruncată după o canapea sau băgată între niște ziare vechi. Erau ceea ce se numește porno „soft”, deși la ora respectivă noi nu cunoșteam aceste categorizări. Nu mai văzuserăm niciodată așa ceva și nu știam ce să credem despre ele. Veteranii rîdeau ori de cîte ori apărea o asemenea revistă și o răsfoiau rapid, cu o expresie de blazare pe față, înainte de a o arunca plictisiți, așa că și noi făceam la fel. Acum cîțiva ani, cînd mi-am amintit de toate astea împreună cu Ruth, ea susținea că la Căsuțe circulau zeci de asemenea reviste.

— Nimeni nu recunoștea că-i plac, mi-a zis. Dar îți amintești cum era. Cînd apărea una într-o cameră, cu toții se prefăceau că-i plictisește de moarte. După care, dacă te întorceai peste o jumătate de oră, nu o mai găseai. În orice caz, ce vreau să spun este că ori de cîte ori apărea vreo astfel de revistă, cei prezenți nu uitau să spună că e, probabil, o relicvă a „colecției lui Steve”. Cu alte cuvinte, Steve era răspunzător pentru toate revistele porno apărute din senin. Cum am spus, în afară de asta, nu am aflat mare lucru despre Steve. Și totuși chiar și atunci vedeam partea

160

amuzantă a situației, așa că în momentul în care cineva arăta spre respectiva publicație și zicea „A, uite, o revistă de-a lui Steve”, o făcea cu un strop de ironie.

întîmplarea face că aceste reviste îl scoteau efectiv din minți pe bătrînul Keffers. Se auzise că e habotnic și că e total pornit nu doar împotriva pornografiei, ci și a sexului în general. Uneori se enerva atît de tare - îi vedeai fața, dincolo de favoriții albi, pătată de furie -, că începea să trosnească, să bufnească și să intre în camere fără să bată la ușă, hotărît să dea de urma tuturor „revistelor lui Steve”. Cu puțin efort, reușeam să găsim situația amuzantă, dar adevărul e că în timpul acestor izbucniri ale lui ne era pur și simplu frică de el. Un semn clar că urmează un asemenea acces de isterie era faptul că bombă-nitul său obișnuit înceta brusc, fiind înlocuit de o tăcere rău prevestitoare.

îmi aduc îndeosebi aminte de o zi în care Keffers adunase șase sau șapte „reviste de-ale lui Steve” și ieșise cu ele ca o vijelie, îndreptîndu-se spre dubita lui. Laura și cu mine îl urmăream de la fereastra camerei mele de la etaj și eu tocmai rîdeam de o remarcă a Laurei. Apoi l-am văzut pe Keffers des-chizînd ușa de la dubă și - poate fiindcă avea nevoie de ambele mîini pentru a muta niște lucruri — punînd revistele jos, pe niște cărămizi sprijinite de clădirea boilerului, unde niște veterani încercaseră cu cîteva luni în urmă să construiască un grătar. Silueta lui Keffers, aplecată în față, cu capul și umerii înghițiți de dubită, a continuat să-și facă de lucru acolo mai mult timp și ceva mi-a spus că, în ciuda mîinii lui din urmă cu doar o clipă, în momentul imediat următor revistele îi ieșiseră complet din minte. Și așa a și fost. Cîteva minute mai tîrziu l-am văzut că se îndreaptă de șale, se urcă la volan, trîntește portiera și demarează.

Cînd i-am făcut semn Laurei spre revistele uitate, ea mi-a zis:

161

— Sînt sigură că n-or să rărirînă acolo unde sînt prea mult timp. Va trebui ca data viitoare, cînd e pus pe asemenea măsuri radicale, să le adune iar de pe unde or fi.

Însă cînd am trecut în plimbarea mea pe lîngă clădirea boilerului, cam peste o jumătate de oră, am văzut că revistele rămăseseră neatînse. O fracțiune de secundă ni-am gîndit să le duc la mine în cameră, dar mi-am dat seama că dacă le va găsi cineva acolo, o să devin instantaneu ciuca bățăilor de joc ale tuturor și era absolut imposibil ca restul să înțeleagă ce motive mă îndemnaseră s-o fac. Din cauza asta am luat revistele și am intrat cu ele în clădirea boilerului.

Clădirea boilerului era de fapt un hambar construit la capătul fermei, care se umpluse cu tot felul de seceri și furci vechi - lucruri despre care Keffers se gîndise că n-or să ia foc repede dacă într-o zi boilerul se hotăra să explodeze. Keffers mai ținea aici și o masă de lucru, așa că am pus revistele pe ea, am împins la o parte niște cîrpe răpciugoase și m-am trîntit și eu pe masă. Lumina nu era prea bună, dar undeva în spatele meu se afla un geamlîc murdar și cînd am deschis prima revistă la îndemînă, mi-am dat seama că se vede destul de bine. Erau o groază de poze cu fete care stăteau cu picioarele desfăcute sau care-și împingeau fundul spre aparat. Trebuie să recunosc că uneori, cînd mă uitam la genul ăsta de fotografii, mă excitam brusc, deși nu mi-ar fi trecut niciodată prin cap s-o fac cu o fată. Dar nu asta era ceea ce căutam eu în acea după-masă. Am dat repede paginile, nedorind să mă las distrasă de senzațiile pur fizice care musteau din acele pagini. Sinceră să fiu, aproape că nici n-am văzut trupurile contorsionate, fiindcă eu mă concentram asupra fețelor. Chiar și în micile reclame la casete video sau mai știu eu ce, înghesuite în cîte un colț de pagină, examinam cu grijă fiecare model înainte de a trece mai departe.

162

Abia cînd am ajuns la ultimele reviste, mi-am dat seama cu certitudine că în fața hambarului, chiar dincolo de ușă, se află cineva. Lăsasem ușa deschisă, fiindcă așa era normal și fiindcă aveam nevoie de lumină, și mai înainte ridicasem deja ochii de vreo două ori, avînd senzația că aud un zgomot oarecare. Însă nu era nimeni, așa

că îmi văzusem mai departe de ale mele. Dar acum eram convinsă că acolo e cineva și am lăsat revista jos cu un oftat adînc, ca să fiu sigură că e auzit.

Am așteptat să aud chicoteli sau să văd doi-trei elevi năvălind peste mine în hambar, nerăbdători să profite din plin de faptul că m-au prins cu un teanc de reviste porno. Însă nu s-a întîmplat nimic. Așa că am strigat, pe un ton pe care am făcut tot posibilul să sune cît mai plictisit:

— Încîntată de companie. De ce ești așa de timid? A urmat un mic rîset, apoi de dincolo de prag a apărut Tommy.

— Bună, Kath, a spus el, ușor rușinat.

— Hai, Tommy, intră. Hai să ne distrăm împreună. El s-a apropiat prudent și s-a oprit la cîțiva pași de mine. După aceea s-a uitat spre boiler și a zis:

— Nu știam că-ți place genul ăsta de chestii.

— Avem și noi, fetele, voie! Ce crezi?

Am continuat să mă uit pe revistă, iar el a rămas tăcut preț de cîteva secunde. Apoi l-am auzit că spune:

— N-am vrut să te spionez. Dar te-am văzut din camera mea. Te-am văzut cum ieși și iei teancul de reviste lăsat de Keffers.

— Ți le las cu dragă inimă și ție după ce termin. El a rîs jenat.

— Sînt doar chestii legate de sex. Și, sincer să fiu, cred că le-am văzut deja.

A rîs iar și cînd am ridicat privirea, am văzut că mă privește extrem de serios. Apoi a zis:

— Cauți ceva anume, Kath?

163

— Ce vrei să spui? Nu ve'i? Mă uit la poze deocheate.

— Doar așa, ca să te simți bine?

— S-ar putea spune și așa.

Am lăsat revista jos și am luat-o pe următoarea.

Apoi am auzit pașii lui Tommy apropiindu-se pînă cînd a ajuns exact lingă mine. Cînd am ridicat iar privirea, l-am văzut sfînd cu mîinile în aer, într-o stare de agitație interioară, de parcă eu tocmai făceam nu știu ce operațiune manuală complicată și el ardea de dorința de a mă ajuta.

— Kath, nu așa se face... Adică dacă o faci ca să te simți bine, nu așa se face. Trebuie să te uiți mult mai atentă la poze. Dacă dai pagina așa de repede, nu faci nimic.

— Dar de unde știi tu cum e la fete ? Sau poate că te-ai uitat la reviste împreună cu Ruth. Scuze, nu m-am gîndit la asta.

— Kath, după ce anume te uiți ?

L-am ignorat. Eram aproape de sfîrșitul teancului și acum voiam neapărat să termin cît mai repede. Atunci el a zis :

— Nu e prima oară cînd o faci. Te-am mai văzut. De data asta m-am oprit și l-am privit.

— Care-i problema ta, Tommy? Te-a angajat Keffers ca ajutor la patrula anti-porno ?

— Nu te spionam, să știi. Dar chiar te-am văzut săptămîna trecută, cînd am fost cu toții în camera lui Charley. Avea una din revistele astea, iar tu ai crezut că toată lumea a ieșit. Însă eu m-am întors să-mi iau puloverul, iar ușile lui Claire erau deschise și se vedea pînă la Charley în cameră. Așa că te-am văzut uitîndu-te pe revistă.

— Ei, și ce? Fiecare dintre noi are dreptul să facă tot ce vrea ca să se simtă bine.

— Dar tu nu de asta o făceai. Mi-am dat seama, ca și acum. După fața ta, Kath. Atunci, în cameră laCharley, aveai o expresie extrem de stranie. Poate tristă. Și, cumva, ușor înfricoșată.

Am sărit jos de pe masa de lucru, am adunat revistele și i le-am trîntit în brațe.

— Poftim! Dă-i-le lui Ruth. Vezi dacă o ajută în vreun fel.

Am trecut pe lingă el și am ieșit din hambar. Știam că e dezamăgit fiindcă nu i-am spus nimic, dar în momentul acela nu reflectasem îndeajuns asupra subiectului și nu eram gata să spun nimic nimănui. Însă nu mă deranjase deloc că venise în hambar după mine. Nu mă deranjase absolut deloc. Mă simțisem mîngîiată, aproape protejată. În cele din urmă i-am spus totuși, dar asta s-a întîmplat abia cîteva luni mai tîrziu, cînd am plecat în excursie la Norfolk.

164

165

CAPITOLUL DOISPREZECE

Vreau să vă povestesc acum despre excursia noastră la Norfolk și despre toate lucrurile care s-au întîmplat în ziua respectivă, dar mai întîi trebuie să mă întorc un pic în trecut, ca să vă schițez în linii mari contextul și să vă explic de ce ne-am dus.

Prima noastră iarnă aici aproape că se sfîrșise și ne simțeam deja cu toții de-ai locului. În ciuda micilor frecuşuri dintre noi, Kuth și cu mine ne păstraserăm obiceiul de a ne încheia ziua la mine în cameră, vorbind la o cană de băutură fierbinte, și într-una din aceste întrevederi ale noastre, în timp ce ne hlizeam în legătură cu nu mai știu ce subiect, ea a spus din senin:

— Bănuiesc că ai auzit ce spun Chrissie și Rodney. Când i-am spus că nu știu nimic, a râs și a continuat :

— Ei, probabil că voiau doar să facă mișto de mine. O glumă proastă de-a lor. Uită că ți-am spus.

Dar am văzut că abia așteaptă să se lase trasă de limbă, așa că am insistat pînă cînd, într-un final, mi-a spus, coborînd glasul:

— Ți aduci aminte că săptămîna trecută Chrissie și Rodney au fost plecați? Au fost la Cromer, orașul ăla din nordul coastei Norfolkului.

— Păi, ce-au făcut acolo?

— A, cred că au un prieten, cineva care a locuit

aici. Dar nu asta e ideea. Ideea e că amîndoi susțin că au văzut... o anume persoană. Care lucra într-o clădire de birouri. Și... ei bine, știi ce vreau să spun. S-au gîndit că persoana asta e o posibilă. Pentru mine.

Deși cei mai mulți dintre noi auziserăm de ideea asta cu „posibilii” încă de cînd eram la Hailsham, simțeam că nu avem voie să abordăm subiectul, așa că ne feriserăm s-o facem, deși, firește, ne intrigase și ne tulburase în egală măsură. Nici chiar la Căsuțe nu era un subiect pe care să-l aduci firesc în discuție. Era chiar mai dificil să vorbești despre posibili decît, de exemplu, despre sex. În același timp însă era limpede că toți eram de-a dreptul fascinați de idee — în unele cazuri chiar obsedați -, așa că ea apărea mereu în discuție, de regulă în timpul celor mai serioase certuri ale noastre, care erau de o cu totul altă factură decît, de pildă, cele legate de James Joyce. Ideea de la baza teoriei posibililor era cît se poate de simplă și aproape nimeni nu o punea la îndoială. Era ceva de genul următor: din moment ce fiecare dintre noi fusese copiat la un anumit moment după o persoană normală, însemna că pentru fiecare dintre noi exista acolo, afară, un model ce își vedea mai departe de viața lui sau a ei. Așadar, cel puțin teoretic, nu era chiar atît de imposibil să găsești persoana după care erai modelat. Din această cauză, atunci cînd te aflai în lume - în orașe, în centre comerciale, în cafenelele din stații -, stătea să pîndești „posibili”, adică oamenii care ar fi putut să fie modele pentru tine și prietenii tăi.

Totuși, dincolo de aceste cîteva lucruri de bază, nu exista un consens în adevăratul sens al cuvîntului. În primul rînd nu ne-am putut pune de acord ce anume căutam atunci cînd ne uitam după posibili. Unii elevi credeau că ar trebui să cauți o persoană cu douăzeci sau treizeci de ani mai în vîrstă decît tine - adică vîrsta pe care ar trebui să o aibă un părinte. Alții erau însă de părere că viziunea asta

166

167

era mult prea sentimentală. Dp ce-ar fi trebuit să existe o generație „naturală” între noi și modelele noastre? Ar fi putut fi folosiți și bebeluși, și oameni în vîrstă. Care-ar fi fost diferența? Alții replicau atunci că nu se folosesc drept modele decît oameni aflați în punctul maxim al sănătății și, prin urmare, modelele ar fi avut acum „vîrsta unui părinte normal”. Cînd ajungeam în punctul ăsta, simțeam cu toții că ne apropiam de un teritoriu în care nu doream să intrăm, așa că discuțiile se cam opreau aici.

Erau apoi toate acele întrebări despre motivul pentru care ne căutam modelele. Una dintre ideile cele mai răspîndite era că atunci cînd îți găseai modelul, pentru o fracțiune de secundă puteai să-ți zărești viitorul. Nu vreau să spun că toată lumea era convinsă că dacă modelul tău devenise, să zicem, lucrător la calea ferată, asta urma să ajungi și tu. Ne dădeam seama cu toții că nu e chiar atît de simplu. Cu toate astea, fiecare dintre noi credea, într-o măsură mai mică sau mai mare, că dacă ai vedea persoana după care ai fost copiat, ai înțelege mai bine cine ești în adîncul sufletului și, poate, ai vedea - măcar parțial - cum urmează să fie viața ta.

Existau și unii care erau de părere că e o prostie să-ți pierzi timpul gîndindu-te la posibili. Că modelele noastre nu au nici cea mai mică importanță, căci au fost doar un detaliu practic, necesar pentru aducerea noastră pe lume, și nimic mai mult. Și că depinde doar de noi să facem din viața noastră ce putem. Asta era tabăra de partea căreia susținea Ruth că se află și probabil că așa și era. În același timp însă, ori de cîte ori auzeam că a fost văzut un posibil - pentru oricare dintre noi -, nu ne puteam abține să nu devenim extrem de curioși.

După cîte îmi amintesc, întîlnirile cu posibili aveau tendința să apară la grămadă. Puteau să treacă săptămîni întregi fără ca nimeni să pomenească subiectul, după care cineva spunea că a

văzut un posibil și, la foarte scurt timp după asta, începea să se vorbească despre încă nu știu cîte alte cazuri.

Cele mai multe evident că nici măcar nu meritau să fie comentate: era vorba de o persoană văzută într-o mașină în mers sau de alte situații asemănătoare. Însă din cînd în cînd depistarea unui posibil părea un lucru suficient de veridic - așa cum era cazul persoanei despre care mi-a povestit în acea noapte Ruth.

Conform spuselor lui Ruth, Chrissie și Rodney tocmai vizitau orașul ăsta de pe țărmul mării. Se despărțiseră o vreme și fiecare se dusese unde avusese chef. Cînd se reîntîlniseră, Rodney era extrem de surescitat și-i spusese lui Chrissie cum s-a plimbat el pe străduțele laterale ce o porneau din strada principală și cum trecuse pe lîngă un birou cu fațada alcătuită din geamuri uriașe. Înăuntru se aflau o groază de oameni, dintre care unii erau la birouri, iar alții se foiau și pâlăvrăgeau. Și acolo o văzuse pe posibila lui Ruth.

— Imediat ce s-au întors, Chrissie a venit și mi-a spus. L-a pus pe Rodney să-mi descrie absolut tot, iar el s-a străduit cît a putut, dar i-a fost imposibil să-mi redea chiar fiecare amănunt. Și acum tot insistă să mă ducă acolo cu mașina, dar nu știu ce să zic. Nu știu dacă ar trebui să fac așa ceva.

Nu-mi amintesc exact ce i-am spus atunci, însă la ora respectivă eram destul de sceptică. De fapt, sinceră să fiu, bănuiala mea era că totul fusese o pură invenție a celor doi. Nu vreau deloc să sugerez că Rodney și Chrissie ar fi

fost rău intenționat. Ar fi extrem de nedrept din partea mea. Adevărul e că, din mai multe motive, chiar îmi plăcea de ei. Dar ideea era că modul în care ne priveau peăștia, noii-veniți, și mai ales pe Ruth era departe de a fi unul prietenos.

Chrissie era o fată înaltă și destul de frumoasă atunci când stătea dreaptă, însă părea să nu-și dea

168

169

seama de asta și-și petrece), majoritatea timpului cocârjată, ca să fie la fel «ie multa ca noi. Din cauza asta arăta mai degrabă ca Vrăjitoarea cea Rea decât ca o vedetă de cinema, impresie întărită și de felul enervant în care te împungea cu degetul cu o secundă înainte de a ți se adresa. Întotdeauna purta fuste lungi în loc de jeanși și niște ochelari mici, pe care și-i lipea prea tare de față. Fusese una din veteranele care se purtaseră foarte frumos în prima noastră vară acolo, iar la început îmi plăcuse foarte mult de ea și îi ceream mereu sfatul. Însă pe măsură ce săptămânile treceau. Începeam să am îndoieli în legătură cu ea. Era ceva straniu în modul în care nu uita niciodată să menționeze faptul că veneam de la Hailsham, ca și cum asta explica aproape totul în legătură cu modul nostru de a fi. Mereu ne întreba despre Hailsham - tot felul de detalii minore, cam cum fac și donatorii acum - și, oricât se străduia să ia un ton cât mai lejer când o făcea, vedeam limpede că în spatele întrebării ei există un interes greu de disimulat. Alt lucru care mă pune în gardă în legătură cu ea era că părea să facă tot posibilul pentru a ne despărți: îl lua pe câte unul dintre noi deoparte atunci când făcea ceva împreună sau îi invita pe doi dintre noi să facă ceva cu ea și Kodney, lăsându-i pe ceilalți doi pe dinafară .. genul ăsta de chestii. Pe Chrissie nu o vedeai decât foarte rar fără prietenul ei. Acesta avea în permanență părul prins la spate într-o coadă, ca un muzician din anii '70, și vorbea foarte mult despre lucruri precum reîncarnarea. Adevărul e că îl simpatizam destul de tare, dar Chrissie avea o influență mult prea mare asupra lui. Indiferent de tema discuției, știai că o va susține mereu pe ea și dacă Chrissie spunea ceva cât de cât amuzant, el se sufoca de râs, clătînind din cap, de parcă nu-i venea să creadă cât de haioasă poate fi.

E adevărat, poate că sînt un pic prea rea. Mi-am amintit de ei acum cîtva timp, cînd stăteam cu

170

Tommy, iar ei a fost de părere că erau un cuplu destul de cumsecade. Dar vă spun toate astea acum ca să vă explic de ce am fost atît de sceptică la ideea că o văzuseră pe posibila lui Ruth. Cum am mai spus, primul meu impuls a fost să nu cred și să presupun că ele fapt Chrissie urmărea cu totul altceva.

Celălalt lucru care m-a făcut să pun totul sub semnul întrebării era însăși descrierea persoanei respective, pe care o făcuseră Chrissie și Rodney: imaginea unei femei care lucra într-un birou drăguț, cu fațadă de sticlă. Pentru mine la ora respectivă semăna mult prea izbitor cu „viitorul visat” al lui Ruth, de care auziserăm cu toții.

Bănuiesc că în iarna aceea noi, proaspăt veniții, vorbiserăm cel mai mult despre „viitorul visat”, deși o făceau și destui veterani. Unii mai în vîrstă - mai ales cei care își începuseră deja cursurile - oftau discret și păraseu camera atunci cînd începeau asemenea discuții, însă a durat mult pînă ne-am dat seama de lucrul ăsta. Nu mai știi ce era în mintea noastră în timpul lor. Probabil știam că nu au nici un substrat serios și totuși sînt destul de siguri că nu le priveam nici ca pe niște pure fantezii. Poate că, odată ce lăsaserăm Hailshamul în urma noastră, înainte de toate discuțiile despre cum o să devenim îngrijitori, înainte de lecțiile de șofat și de tot restul, era posibil - măcar pentru aproximativ o jumătate de an - să uităm o vreme mai îndelungată cine eram cu adevărat, să uităm ce ne spusese paznicii, să uităm de izbucnirea lui Miss Lucy din ziua aceea, de la pavilion, să uităm toate acele teorii pe care le elaboraserăm singuri de-a lungul anilor. Firește, nu putea dura la nesfîrșit, dar, așa cum am mai spus, măcar în acel interval de doar cîteva luni am reușit cumva să trăim în acest tărîm atît de plăcut dintre două lumi, în care puteam medita la propriile noastre vieți și puteam face abstracție de

171

granițele lor obișnuite. Acum, cîr.d mă gîndesc la trecut, mi se pare că am petrecut secole întregi în bucătăria aburită, după micul dejun, sau cuibăriți pînă tîrziu, spre dimineață, în jurul șemineelor cu focul abia pîlpîind, adînciți în conversații legate de planurile noastre de viitor.

Nu trebuie însă să vă închipuiți că ne lăsam închipuirea să ajungă prea departe. Nu-mi amintesc să fi zis cineva că vrea să devină star de cinema sau ceva de genul ăsta. În general se vorbea despre cum ar fi să te faci poștaş sau să lucrezi la o fermă. Destul de mulți elevi își doreau să devină șoferi de un fel sau de altul și adesea, cînd discuția ajungea într-un asemenea punct, unii veterani începeau să compare diverse peisaje pe care le văzuseră, cafenelele preferate de pe marginea șoselelor, sensuri giratorii dificile și altele asemenea. Astăzi, firește, aș putea să-i bag pe toți sub masă la capitolele astea. Însă atunci mă mulțumeam doar să ascult fără să spun nimic, sorbindu-le fiecare cuvînt. Uneori, dacă era tîrziu, închideam ochii, mă cuibăream în jurul brațului canapelei - sau al unui băiat dacă era în timpul uneia din scurtele perioade în care eram oficial „cu” cineva - și așteptam, apoi mă trezeam și așteptam iar, lăsînd imaginile cu toate acele drumuri să mi se infiltreze încet, pe nesimțite, în minte. În orice caz - ca să închid paranteza -, în perioada în care aveam acest tip de discuții Ruth era adesea cea care o ducea mai departe decât oricine altcineva, mai ales cînd prin preajmă se aflau și veterani. Începuse să vorbească despre birouri chiar de la începutul iernii, dar abia după dimineața în care am fost amîndouă în sat a prins contur ideea care pentru ea a devenit „viitorul visat”.

S-a întîmplat într-o zi îngrozitor de rece, cînd sobele cu gaz ne făcuseră o groază de probleme. Ne petrecream ore

întregi chinându-ne să le pornim și încercînd fără succes să le aprindem, așa că, încet-încet,
172

am fost nevoiți să renunțăm la tot mai multe dintre ele și, odată cu ele, și la camerele pe care ar fi trebuit să le încălzească. Keffers refuza să se ocupe de asta, pretinzînd că e treaba noastră, însă în cele din urmă, cînd s-a făcut frig de tot, ne-a întins un plic cu bani și un bilet pe care scria ce fel de combustibil trebuia să cumpărăm. Ruth și cu mine ne-am oferit să mergem să-l luăm și așa se face că ne aflăm în dimineața aceea înghețată pe ulița ce ducea în sat. Ajunseserăm într-un loc în care gardurile vii erau înalte de ambele părți ale drumului, iar pămîntul era acoperit cu bălegar de vacă înghețat, și atunci Ruth s-a oprit brusc la cîțiva pași în spatele meu. Nu mi-am dat seama de asta decît o clipă mai tîrziu, așa că în momentul în care m-am întors spre ea, am găsit-o suflînd deasupra degetelor și privind în jos, absorbită de ceva aflat la picioarele ei. M-am gîndit că o fi vreo biată creatură moartă de frig, dar cînd am ajuns lîngă ea, am văzut că era o revistă color, dar altfel decît „revistele lui Steve”. Era genul de publicație în culori vesele și țipătoare, din cele pe care le primești gratuit odată cu ziarele. În cădere, aceasta se deschisese la o pagină dublă, cu o reclama pe hîrtie foarte lucioasă, și, în ciuda faptului că acum era îmbibată cu apă și avea noroi la un colț, se vedea destul de bine. Fotografia arăta o hală uriașă cu birouri, iar cei trei sau patru oameni care lucrau acolo păreau că tocmai glumesc unul cu celălalt. Atît locul, cît și oamenii îți luau pur și simplu ochii. Ruth rămăsese cu privirea lipită de poză și cînd m-a văzut lîngă ea, a zis: — Ei, așa un loc de muncă mai zic și eu!

Apoi și-a venit în fire - poate chiar s-a supărat că am văzut-o astfel - și a pornit iar la drum, în pas întins. Cîteva seri mai tîrziu însă, cînd mai mulți dintre noi stăteam la fermă, în jurul unui șemineu, Ruth
173

a început să ne spună despre biroul ideal în care i-ar plăcea să lucreze și l-am recunoscut imediat. A dat fiecare detaliu - plantele, echipamentul strălucitor, scaunele ergonomice și pe role - cu atîta însuflețire, încît n-a întrerupt-o nimeni foarte mult timp. O priveam cu mare atenție, dar părea să nu-i treacă nici măcar o secundă prin cap că aș putea face vreo legătură - sau poate că uitase ea însăși de unde îi venise acea imagine. La un moment dat chiar a vorbit despre cum cei din biroul ei ar trebui să fie „dinamici și puși pe treabă” și mi-am amintit cît se poate de clar că aceleași cuvinte erau scrise cu litere mari în partea de sus a reclamei: „Sînteți dinamici și puși pe treabă?” ori ceva de genul ăsta. N-am spus nimic, firește. De fapt, ascultînd-o, am început să mă întreb dacă așa ceva e exclus chiar cu totul, dacă nu este totuși posibil ca într-o zi să ne mutăm cu toții într-un asemenea loc și să ne continuăm viețile împreună.

Evident, în seara respectivă se aflau de față și Chrissie, și Rodney, care îi sorbeau fiecare cuvînt. Iar apoi, preț de mai multe zile, de fiecare dată cînd o prindea pe Ruth, Chrissie o punea să-i mai povestească. Treceam pe lîngă ele, care discutau în colțul unei camere, și o auzeam pe Chrissie întrebînd „Ești sigură că nu v-ați călca pe nervi reciproc dacă ați lucra împreună într-un loc ca ăsta ?” - asta doar ca s-o stîrnească pe Ruth să înceapă iar. Problema cu Chrissie - și asta era valabil și pentru mulți alți veterani - era că, dincolo de toată atitudinea ei condescendentă de la început, era extrem de impresionată de faptul că veneam de la Hailsham. Mi-a luat mult timp pînă m-am prins de asta. Uite, de pildă, povestea cu biroul lui Ruth. Chrissie n-ar fi vorbit niciodată despre cum ar fi să lucrezi într-un birou, chiar și într-unui oarecare, ca să nu mai zic de un birou precum cel la care visa Ruth. Dar fiindcă Ruth venea de la Hailsham, ideea,
174

oricît de exagerată ar fi putut părea, se încadra totuși în limitele posibilului. Așa vedea Chrissie lucrurile și bănuiesc că din cînd în cînd Ruth făcea diverse afirmații în sprijinul acestei idei, cum ar fi că, din nu știu ce motiv misterios, nouă, celor de la Hailsham, era cît se poate de firesc să ni se aplice alte reguli. N-am auzit-o niciodată pe Ruth mințindu-i efectiv pe veterani; mai degrabă era vorba despre faptul că nu nega anumite lucruri și, în plus, că mai sugera și altele. Au existat ocazii cînd aș fi putut s-o pun într-o situație în care toate aceste jumătăți de adevăr i s-ar fi spart în cap cît se poate de urît. Însă chiar și atunci cînd era stînjinită de faptul că-mi surprindea privirea în toiul unei povestiri, Ruth părea destul de încrezătoare și de sigură că n-o s-o dau de gol. Și, evident, n-am făcut-o niciodată.

Asta era, în linii mari, situația cînd Chrissie și Rodney au lansat ipoteza că ar fi văzut-o pe „posibila” lui Ruth. Înțelegeți acum de ce am fost destul de reticentă. Nu mă prea înnebuneam eu la ideea că Ruth s-ar putea duce cu ei la Norfolk, deși n-aș putea spune din ce motiv. Și, odată ce a fost limpede că e hotărîtă să se ducă, i-am spus că vin și eu. În primul moment n-a părut prea încîntată și a făcut chiar o aluzie la faptul că n-o să-l ia nici pe Tommy cu ea. Dar în cele din urmă ne-am dus toți cinci: Chrissie, Rodney, Ruth, Tommy și cu mine.
175

CAPITOLUL TREISPREZECE

Rodney, care avea carnet de conducere, făcuse toate aranjamentele pentru a lua cu împrumut o mașină pentru ziua respectivă de la lucrătorii din ferma Metchley, la cîțiva kilometri de noi. Făcuse la fel de mai multe ori în trecut, însă de această dată aranjamentul a căzut exact înainte să plecăm. Deși lucrurile s-au rezolvat destul de ușor - Rodney s-a dus la fermă și a obținut promisiunea că va primi o altă mașină —, interesant a fost modul în care a reacționat Ruth în acele cîteva ore în care se părea că excursia noastră s-a anulat.

Pînă atunci se comportase ca și cum toată treaba asta era un fel de glumă și, dacă tot a acceptat să intre în joc, a

făcut-o efectiv de dragul lui Chrissie. Și vorbise destul de mult despre cum nu profităm noi destul de libertate de când am plecat de la Hailsham sau cum își dorea ea de mult să meargă la Norfolk pentru „a-și găsi toate lucrurile pe care le-a pierdut”. Cu alte cuvinte, se dăduse peste cap să ne facă să credem că nu pune prea mare preț pe ideea de a da de urma „posibilei” ei.

Îmi amintesc că în ziua de dinaintea plecării noastre am ieșit să mă plimb cu Ruth și am ajuns în bucătăria de la fermă, unde Fiona, împreună cu alți câțiva veterani, tocmai făcea tocană într-o oală absolut uriașă. Și Fiona fusese cea care, fără măcar să-și ridice privirea de la ce făcea, ne-a spus că puțin mai devreme venise băiatul de la fermă cu

mesajul. Ruth stătea în picioare exact în fața mea, așa că nu-i vedeam fața, dar am văzut-o cum încremenește brusc. Apoi, fără o vorbă, s-a întors și a trecut pe lângă mine, ieșind din casă. Abia atunci i-am zărit chipul pentru o fracțiune de secundă și mi-am dat seama cât e de afectată. Fiona a început să spună ceva de genul „A, n-am știut...” însă eu am sărit repede:

— Nu de asta e supărată Ruth. E vorba de altceva. S-a întâmplat un pic mai devreme.

N-a sunat prea convingător, dar a fost tot ce-am putut scorni pe moment.

În cele din urmă, așa cum am spus, situația cu mașina s-a rezolvat și a doua zi dimineața, într-un întuneric beznă, ne-am suit toți cinci într-un Rover jerpelit, dar în stare bună. Chrissie s-a așezat în față, lângă Rodney, iar noi trei în spate. Ni s-a părut cât se poate de normal și am făcut-o fără să stăm nici un pic pe gânduri. Însă după doar câteva minute, când Rodney ne-a scos de pe ulițele întunecoase și șerpuitoare pe drumuri adevărate, Ruth, care se afla la mijloc, s-a aplecat în față și a început să discute cu cei doi veterani. A făcut-o într-un mod care pe Tommy și pe mine, aflați în dreapta și în stînga ei, ne împiedica să auzim vreun cuvînt din ce spune și, fiindcă ea era între noi, nu puteam nici să vorbim unul cu celălalt. Când și când, în rarele dați când se lăsa pe spate, am încercat să aflăm despre ce discută ei trei, dar Ruth nu și-a dat seama și în scurt timp s-a aplecat iar spre cuplul de veterani, cu capul băgat între cele două scaune din față.

După aproximativ o oră, când s-a crăpat de ziuă, ne-am oprit să ne dezmoțim picioarele, iar Rodney s-a dus să facă pipi. Trăseserăm pe dreapta lângă un cîmp pustiu, așa că am sărit peste șanț și ne-am petrecut următoarele câteva minute frecîndu-ne mîinile și privind cum aburii respirației ni se ridică în aer. La un moment dat am remarcat că Ruth s-a

176

177

îndepărat puțin de noi și am văzut-o că se uită la cîmpul scaldat în lumina răsăritului. Așa că m-am dus la ea și i-am sugerat că dacă tot are de gînd să vorbească doar cu veteranii, ar fi mai bine să facem schimb de locuri. În felul ăsta putea să continue să vorbească cel puțin cu Chrissie, iar eu puteam vorbi cu Tommy, ca să ne treacă timpul mai repede. Nici n-am apucat să termin bine ce aveam de spus, când Ruth mi-a zis în șoaptă:

— De ce ești atît de dificilă ? Tocmai acum ți-ai găsit! De ce vrei să ne faci probleme?

După care m-a smucit spre ea, în așa fel încît acum stăteam cu spatele la ceilalți și n-aveam cum să ne vadă dacă începeam să ne certăm. Modul în care a făcut-o, mai mult decît cuvintele ei, m-a făcut să văd brusc lucrurile din punctul ei de vedere. Am înțeles că Ruth face un mare efort de a ne prezenta - nu doar pe sine, ci pe noi, toți ceilalți - în lumina potrivită în ochii lui Chrissie și ai lui Rodney, iar eu amenințam să-i subminez eforturile și să provoc o scenă penibilă. Mi-am dat seama de toate astea, așa că am atins-o ușor pe umăr și m-am întors la ceilalți. Și când am revenit la mașină, am avut grijă să stăm exact ca înainte. Însă acum, după ce mașina a pornit, Ruth a rămas mai mult sau mai puțin tăcută, stînd cît se poate de dreaptă pe locul ei și răspunzînd cu monosilabe posomorite chiar și atunci cînd Chrissie și Rodney ne strigau una sau alta.

Totuși situația s-a înviorat considerabil în momentul în care am intrat în orașul nostru de pe malul mării. Am ajuns acolo pe la ora prînzului și am lăsat Roverul într-o parcare de lângă un teren de minigolf plin de steaguri ce fluturau în vînt. Era o zi însorită, deși destul de rece, și îmi amintesc că prima oră am fost cu toții atît de fericiți că sîntem liberi să facem absolut tot ce dorim, că am și uitat ce ne adusese aici. La un moment dat Rodney a scos niște țipete de plăcere, ne-a îmboldit pionierește, cu

178

gesturi largi ale mîinilor, să o luăm la pas și a pornit înaintea noastră în susul unei străzi în pantă, trecînd pe lângă șiruri de case și, ici și colo, pe lângă cîte un magazin, iar după imensitatea cerului îți dădeai pur și simplu seama că mergi în direcția mării.

De fapt, atunci cînd am ajuns la mare, ne-am trezit pe un drum săpat chiar în marginea unei stînci. Inițial versantul părea cît se poate de abrupt, dar în clipa în care te aplecai peste balustradă, vedeai mai multe cărării în zigzag ce duceau în vale, pînă la țărniș.

Eram de-a dreptul leșinați de foame, așa că am intrat într-o cafenea micuță, cocoțată în vîrfurile stîncii, chiar în punctul din care începeau potecile. Cînd am intrat, înăuntru nu se aflau decît două femei corpulente, cu șorțuri, care lucrau acolo. Fumau țigări la o masă, dar s-au ridicat instantaneu și au dispărut în bucătărie, așa că după aceea tot restaurantul a fost al nostru.

Ne-am pus la ultima masă din spate - adică la cea mai apropiată de marginea stîncii - și în clipa în care ne-am așezat, ne-am simțit efectiv suspendați deasupra mării. La ora respectivă nu aveam nici un termen de comparație,

dar acum îmi dau seama că era o cafenea foarte micuță, cu doar trei sau patru măsuțe. Lăsaseră o fereastră deschisă - probabil ca să nu umple locul cu mirosurile de prăjeală -, așa încît din cînd în cînd încăperea era străbătută de o adiere de vînt care făcea să fluture toate foițele volante de reclamă la ofertele zilei. Pe tejghea era prins în piuneze un cartonaș scris cu markere de diverse culori, iar în partea de sus a acestuia se vedea cuvîntul „look”, cu fiecare „o” avînd desenat în interiorul său un ochi larg deschis. Azi lucrul acesta mi se pare atît de banal, că nici măcar nu-l mai observ, dar atunci era prima oară cînd îl vedeam. Așa că l-am privit cu admirație, după care am

179

surprins privirea lui Ruth, mi-aiu dat seama că și ea se uită siderată la el și am pufnit amindouă în rîs. A fost un moment scurt și plăcut de complicitate, în care am simțit că am lăsat în urmă resentimentele apărute între noi în timpul drumului cu mașina. Întîmplarea a făcut însă să fie și ultimul astfel de moment între mine și Ruth pe tot restul acelei excursii.

Nu pomeniserăm absolut deloc despre „posibilă” din clipa în care am ajuns în oraș și am crezut că, odată așezați jos, vom discuta în fine problema așa cum se cuvine. Însă în clipa în care am început să ne mîncăm sandvișurile, Rodney a început să vorbească despre vechiul lor prieten Martin, care plecase de la Căsuțe cu un an în urmă și acum locuia undeva în oraș. Chrissie a preluat imediat subiectul din zbor și, la scurt timp după asta, amîndoi veteranii au început să se întrecă în anecdote legate de toate lucrurile haioase pe care le făcuse Martin. N-am prea putut să-i urmărim, dar Chrissie și Rodney păreau că se distrează de milioane. Tot rîdeau și schimbau priviri între ei și, deși susțineau că o fac pentru noi, era limpede că rememorarea era de fapt plăcerea lor. Acum, cînd mă gîndesc la toate astea, îmi dau seama că semi-tabuul de la Căsuțe, legat de apropiații noștri care plecaseră, putea să-i fi împiedicat să vorbească despre prietenul lor chiar și între ei și abia în momentul în care se aflau în altă parte, undeva departe, își mai permiteau această plăcere.

Ori de cîte ori rîdeau, rîdeam și eu, pur și simplu din politețe. Tommy părea să înțeleagă chiar mai puțin decît mine despre ce e vorba, iar rîsul lui -destul de forțat - era oarecum în contratimp. Ruth însă rîdea cu poftă și aproba din cap la absolut tot ce se spunea despre Martin, de parcă ar fi asistat și ea la lucrurile povestite. Apoi, o dată, cînd Chrissie

180

a pomenit de un lucru cu totul obscur - zicînd ceva de genul „A, da, atunci cînd și-a pus blugii!” -, Ruth a început să rîdă zgomotos și a făcut semn către noi, de parcă ar fi vrut să-i spună lui Chrissie „Hai, explică-le și lor, ca să se distreze și ei!” N-am zis nimic la toate astea, dar cînd Chrissie și Rodney au început să întrebe ce-ar fi să mergem cu toții să vedem apartamentul lui Martin, n-am mai rezistat și am spus, poate un pic prea rece:

— Dar ce anume face aici? Și de ce stă într-un apartament?

S-a lăsat tăcerea, apoi am auzit-o pe Ruth oftînd exasperată. Chrissie s-a aplecat spre mine peste masă și mi-a zis încet, de parcă-i explica unui copil:

— E îngrijitor. Ce crezi că face aici? Acum e îngrijitor. Cu asta se ocupă.

Am început să ne foim stînjiți, iar eu am zis:

— Asta spuneam și eu. Că nu putem să ne ducem pur și simplu la el.

Chrissie a oftat.

— OK. Nu avem voie să le facem vizite îngrijitorilor. Asta dacă e să fim stricți. Firește, e ceva care nu se face.

Rodney a chicotit și a adăugat:

— Categorie, nu se face. E o mare neobrăzare să mergem la el în vizită.

— Foarte mare, a spus Chrissie și a ținut din buze.

Apoi a intrat în vorbă și Ruth, zicînd:

— Iar Kathy urăște neobrăzarea! Așa că mai bine nu ne ducem la el.

Tommy se uita la Ruth, evident nelămurit de partea cui era ea, dar nici eu nu mai știam ce să cred. M-am gîndit că în mod sigur nu vrea să ne abatem de la scopul expediției și că, oricît de greu i-ar fi, trebuie totuși să fie de partea mea, așa că i-am zîmbit, dar ea nu mi-a întors privirea. Apoi Tommy a întrebă brusc:

181

— Rodney, unde ziceai că ai /ăzut-o pe posibila lui Ruth?

— A...

Acum, că eram în oraș, Rodney nu mai părea deloc interesat de posibilă și am văzut o undă de îngrijorare traversînd razant chipul lui Ruth. În cele din urmă Rodney a zis :

— Pe o străduță care o pornea din strada principală, undeva spre capătul ei. Evident, s-ar putea să fie ziua ei liberă.

Apoi, văzînd că nimeni nu spune nimic, a adăugat:

— Se mai întîmplă să aibă zile libere. Doar nu lucrează tot timpul.

În clipa în care a zis asta, m-a străbătut spaima că poate ne-am înșelat cumplit și că nu era deloc exclus ca veteranii să aducă vorba despre posibili doar ca să aibă un pretext pentru a pleca în excursie, dar că nu se așteptau în nici un fel ca lucrurile să meargă mai departe de atît. Poate că și Ruth gîndea exact la fel, fiindcă acum era de-a dreptul îngrijorată, însă într-un final a izbucnit în rîs, de parcă Rodney tocmai ar fi făcut o glumă

bună.

După care Chrissie a spus pe un cu totul alt ton :

— Știi, Ruth, poate că peste câțiva ani vom reveni aici pentru a te vizita pe tine. Iar tu vei lucra într-un birou drăguț. Nu văd cine ne-ar putea împiedica să-ți facem o vizită.

— Așa e, a zis repede Ruth. Puteți să treceți cu toții pe la mine.

— Bănuiesc, a spus Rodney, că nu există nici o lege care să ne interzică să venim în vizită la o persoană care lucrează într-un birou.

Apoi, fără veste, a pufnit în râs.

— Dar n-avem de unde să știm. Nu ni s-a întâmplat încă așa ceva.

— O să fie bine, a spus Ruth. O să vă dea voie. Puteți veni cu toții la mine în vizită. Adică toți, în afară de Tommy.

182

Tommy s-a uitat la ea șocat.

— Și eu de ce nu pot să vin?

— Fiindcă tu o să fii deja cu mine, prostule, a zis Ruth. Pe tine te păstrez.

Am râs cu toții - Tommy din nou cu o fracțiune de secundă mai târziu decât ceilalți.

— Am auzit despre o fată din Țara Galilor, a spus Chrissie. Fusese elevă la Hailsham. Poate cu câțiva ani mai mare ca voi. Se pare că acum lucrează într-un magazin de confecții. Unul foarte scump.

S-au auzit murmure de aprobare și, preț de o clipă, am rămas cu toții visători, privind către nori.

— Asta înseamnă să vii de la Hailsham, a spus într-un fmal Rodney și a clătinat din cap cu o ușoară uimire.

— Și pe urmă a mai fost și celălalt caz - Chrissie se întorsese acum spre Ruth -, cu băiatul despre care ne spuneai zilele trecute. Cel cu câțiva ani mai mare ca voi, care acum lucrează într-o parcare.

Ruth încuviință din cap, rămasă pe gânduri. Mi-am dat imediat seama că ar fi bine să-l avertizez pe Tommy din priviri, dar când m-am întors spre el, era prea târziu. Deschisese deja gura.

— Cine anume? l-am auzit că întreabă perplex.

— Știi foarte bine cine, Tommy, am zis eu repede. Era prea riscant să încerc să-i dau una cu piciorul pe sub masă, ba chiar să-i fac un semn discret, schimbând tonul. Chrissie s-ar fi prins cât ai clipi. Așa că i-am spus-o cât am putut de serioasă și ușor plictisită, de parcă ne saturaserăm cu toții de faptul că trebuia să-i amintim mereu de una sau alta. Însă asta n-a ajutat la nimic. Tommy era de neclintit.

— Cineva pe care l-am cunoscut noi ?

— Tommy, hai să nu începem iar cu chestia asta! am zis. Trebuie să te duci să-ți faci un control la creier. În fine, se pare că lui Tommy i-a picat fisa și a

amuțit.

183

Chrissie a spus:

— Știu că am fost foarte norocoasă să ajung la Căsuțe. Dar voi, cei de la Hailsham, ați fost cu adevărat norocoși. Și, știți...

A coborât glasul și s-a aplecat iar în față.

— Vreau de mult timp să vorbesc ceva cu voi. Dar acolo, la Căsuțe, e absolut imposibil. Toată lumea trage cu urechea.

Ne-a privit pe rând pe fiecare dintre noi, apoi a fixat-o pe Ruth. Rodney s-a încordat brusc și s-a aplecat în față. Și ceva mi-a spus că ne apropiem de ceea ce pentru Chrissie și Rodney era principalul scop al întregii expediții.

— Când eram cu Rodney în Țara Galilor, a spus Chrissie, atunci când am aflat de fata de la magazinul de confecții, am mai auzit ceva legat de elevii de la Hailsham. Se spune că, în anumite circumstanțe speciale, unii elevi de la Hailsham de mai demult au reușit să obțină o amânare. Că atunci când erai de la Hailsham, puteai face asta. Puteai cere să ți se amâne începutul donațiilor cu trei sau chiar patru ani. Nu era ușor, dar uneori îți permiteau lucrul ăsta. Atâta timp cât reușeai să-i convingi. Atâta timp cât te calificai.

Chrissie a făcut o pauză și s-a uitat la fiecare dintre noi în parte, poate pentru a crea suspans, poate pentru a vedea ce efect au vorbele ei. Tommy și cu mine aveam, probabil, niște fețe extrem de mirate, însă Ruth adoptase una din expresiile alea ale ei, în spatele cărora nu știai niciodată ce se ascunde.

— Se mai spune, a continuat Chrissie, că dacă era vorba de o fată și de un băiat și aceștia se iubeau, dacă erau foarte îndrăgostiți unul de celălalt și dacă o puteau dovedi, atunci cei care se ocupau de Hailsham îi ajutau. Iar modul în care îi ajutau era să le acorde dreptul de a petrece câțiva ani împreună înainte de a-și începe donațiile.

184

Atmosfera de la masă devenise brusc extrem de ciudată, iar în aer plutea un soi de încordare.

— Când eram în Țara Galilor, a continuat Chrissie, elevii de la Conacul Alb au ziseră despre o pereche de la Hailsham. Ilipl mai avea doar câteva săptămâni pînă când trebuia să devină îngrijitor. Și s-au dus la cineva care a amînat totul cu trei ani. Li s-a dat voie să locuiască împreună acolo, la Conacul Alb, fix trei ani, fără să trebuiască să urmeze nici un curs. Nimic. Trei ani doar ei doi, fiindcă au reușit să demonstreze că se iubesc cu

adevărat.

Abia acum am remarcat că Ruth încuviința din cap cu un aer atotștiutor. Chrissie și Rodney au observat și ei și, preț de câteva clipe, au privit-o absolut hipnotizați. Iar eu am avut o viziune subită, cu Chrissie și Rodney acasă, la Căsuțe, în lunile de dinaintea acestui moment, discutând și iar discutând subiectul între patru ochi. Mi-i imaginam aducînd vorba despre el, la început în treacăt, ridicînd din umeri, apoi lăsîndu-l deoparte, pe urmă discutîndu-l iar, dar fără a fi în stare să-l ignore vreodată. I-am văzut jucîndu-se cu ideea de a vorbi cu noi despre el și gîndindu-se în detaliu la modul în care o vor face, la ce anume ne vor spune. M-am uitat iar la Chrissie și la Rodney, care stăteau în fața mea și o fixau pe Ruth, și am încercat să le descifrez expresiile de pe chipuri. Chrissie părea în egală măsură înfricoșată și plină de speranță. Rodney era extrem de încordat, de parcă îi era teamă ca nu cumva, din greșeală, să scape vreo vorbă nelalocul ei.

Nu era prima oară cînd auzeam zvonul despre amînări. În decursul ultimelor săptămîni prinsesem mai multe frînturi de conversație pe tema asta la Căsuțe. Veteranii erau cei care o dezbăteau între ei și atunci cînd apărea vreunul dintre noi, erau ușor jenați și amuțeau brusc. Dar auzisem destule pentru a mă prinde cam despre ce era vorba și știam că se leagă în primul rînd de elevii de la Hailsham. Chiar

185

și așa, abia în ziua respectivă, 'a cafeneaua de pe faleză, am avut revelația importanței pe care o căpătase toată această idee pentru unii dintre veterani.

— Bănuiesc, a continuat Chrissie cu glasul ușor tremurător, că voi știți mai multe. Care sînt regulile și genul ăsta de lucruri.

S-a uitat la Rodney și el s-a uitat la ea, apoi privirile amîndurora s-au oprit asupra lui Ruth. Ruth a oftat și a zis:

— Păi, adevărul e că, evident, ne-au spus cîte ceva. Dar - aici a ridicat ușor din umeri - nu prea știm noi mare lucru. Și nici nu prea vorbim despre subiectul ăsta. În orice caz, ar trebui să plecăm în curînd.

— La cine trebuie să te duci ? a întreat-o brusc Rodney. La cine ai auzit că trebuie să mergi dacă vrei, mă-nțelegi, să faci o cerere ?

Ruth a ridicat iar din umeri.

— Păi, ți-am spus. Nu prea vorbeam despre asta. Aproape instinctiv, s-a uitat la mine și la Tommy pentru a ne cere sprijinul, ceea ce a fost, probabil, o greșeală, fiindcă Tommy a zis:

— Sincer să fiu, habar n-am despre ce vorbiți aici. Ce reguli mai sînt și astea ?

Ruth l-a săgetat cu privirea, iar eu am zis repede:

— Știi foarte bine, Tommy. Toate chestiile alea despre care se discuta la Hailsham.

Tommy a clătinat din cap.

— Nu-mi amintesc nimic, a zis el sec.

Și de data asta am văzut limpede - așa cum a văzut și Ruth - că nu e vorba că nu i-ar fi picat fisa.

— Nu-mi amintesc să fi auzit vreodată așa ceva cînd eram la Hailsham.

Ruth i-a întors spatele.

— Trebuie să știi un lucru, i-a spus ea lui Chrissie. Chiar dacă a fost la Hailsham, Tommy nu e chiar un elev tipic de Hailsham. A fost mereu lăsat deoparte, iar lumea îl considera un ciudat și rîdea

186

mereu de el. Așa că n-are nici un rost să-l întreb așa ceva. Acum hai, vreau să mergem să găsim persoana pe care a văzut-o Rodney.

În ochii lui Tommy a apărut o expresie care m-a făcut să-mi țin respirația, o expresie pe care nu o mai văzusem de multă vreme și care îi aparținea acelui Tommy care a trebuit să fie blocat într-o sală de clasă în timp ce el trăgea șuturi la bănci. Apoi expresia a dispărut, Tommy și-a întors privirea spre cerul de afară și a răsuflet adînc.

Veteranii n-au observat nimic din toate astea, fiindcă în aceeași fracțiune de secundă Ruth se ridicase brusc în picioare și își punea deja haina. Apoi a urmat o mică îmbulzeală, datorată faptului că ne-am tras cu toții scaunele în același timp. Eu fusesem numită responsabilă cu banii, așa că m-am dus să plătesc. Ceilalți au ieșit în urma mea și, în timp ce așteptam restul, i-am privit printr-una din uriașele ferestre aburite și i-am văzut tropăind în soare, fără să vorbească unul cu celălalt, cu ochii îndreptați în direcția mării.

187

CAPITOLUL PAISPREZECE

Cînd am ieșit afară, era limpede că toată încîn-tarea noastră din primele momente de după sosire se evaporase complet. Am pornit în tăcere, cu Rodney în față, pe străduțe laterale abia atinse de soare, cu trotuarele atît de înguste, încît adesea eram nevoiți să mergem în șir indian. A fost o ușurare cînd am ajuns în strada principală, unde zgomotul făcea ca dispoziția generală proastă a micului nostru grup să fie mai puțin evidentă. În timp ce traversam la un semafor operat manual de pietoni către partea mai însorită a străzii, i-am văzut pe Rodney și pe Chrissie discutînd despre ceva și m-am întreat cît din atmosfera încărcată dintre noi vine din faptul că ei cred că le ascundem cine știe ce mare secret de la Hailsham și cît din modul în care s-a purtat Ruth cu Tommy.

Apoi, după ce am traversat strada principală, Chrissie ne-a anunțat că ea și Rodney vor să se ducă să cumpere felicitări pentru zilele de naștere. Auzind asta, Ruth a rămas uluită, însă Chrissie a continuat netulburată:

— Ne place să le cumpărăm angro. Ieși mult mai ieftin. Și ai mereu una la îndemână când vine ziua cuiva.

A arătat către intrarea unui magazin Woolworth's:

— De-aici poți să-ți iei niște felicitări destul de bune la un preț foarte mic.

Rodney aproba din cap și mi s-a părut că zîmbetul lui are ceva ușor ironic.

188

— Evident, a zis el, te trezești cu multe felicitări identice, dar poți să-ți desenezi propriile ilustrații pe ele. Să le personalizezi, cum ar veni.

Ambii veterani stăteau acum în picioare în mijlocul trotuarului, lăsându-i pe cei în cărucioare să treacă pe lângă ei și așteptînd să răspundem la provocarea lor. Vedeam limpede că Ruth e extrem de furioasă, dar, oricum, fără ajutorul lui Rodney nu era nimic de făcut.

Așa că am intrat la Woolworth's și imediat m-am înveselit brusc. Chiar și azi îmi place genul ăsta de locuri: un magazin uriaș, cu multe culoare, de-a lungul cărora sînt expuse jucării de plastic viu colorate, felicitări, tone de cosmetice, poate chiar și o cabină foto. Astăzi, dacă mă aflu într-un oraș și îmi dau seama că am câteva ore libere, intru într-un loc ca ăsta, în care poți să te plimbi cît vrei și să te simți bine fără să cumperi nimic, iar vînzătorii nu se supără absolut deloc.

În orice caz, am intrat și, la scurtă vreme după asta, ne-am despărțit, fiecare ducîndu-se să se uite la un alt raion. Rodney rămăsese aproape de intrare, lângă un stativ enorm cu felicitări, și undeva mai în interiorul magazinului l-am zărit pe Tommy sub un poster imens cu o formație de muzică pop, scotocind pe la casetele cu muzică. După vreo zece minute, cînd eu mă aflam undeva spre partea din spate a magazinului, mi s-a părut că aud vocea lui Ruth și am pornit în direcția respectivă. Deja dădusem colțul spre raion - cel cu animale pufoase din pluș și cu jocuri de puzzle în cutii mari -, cînd le-am văzut pe Ruth și pe Chrissie stînd una lângă cealaltă în fundul raionului, într-un fel de tete-ă-tete. N-am știut cum să reacționez. Nu voiam să le întrerup, dar era timpul să plecăm și nu aveam chef să fac stînga-mprejur și să dispar din nou. Așa că m-am oprit acolo unde eram, prefăcîndu-mă absorbită de un puzzle, și am așteptat să mă vadă ele.

189

Abia atunci mi-am dat seama că au revenit la subiectul cu zvonul. Chrissie spunea, coborînd glasul, ceva de genul:

— Dar nu-mi vine să cred că în tot timpul cit ați fost acolo nu v-ați gîndit mai mult la cum veți face practic așa ceva. Că nu ați ailat la cine trebuie să mergi și tot restul.

— Nu înțelegi, a spus Ruth. Dacă ai fi fost la Hailsham, ai fi înțeles. Pentru noi n-a fost niciodată o chestie chiar atît de importantă. Bănuiesc că am știut mereu că dacă vrem să aflăm mai multe, nu trebuie decît să trimitem vorbă înapoi la Hailsham...

Atunci m-a văzut și a amuțit. Cînd am lăsat jos jocul de puzzle și m-am întors către ele, amîndouă mă priveau mînioase. În același timp, era ca și cum le-aș fi prins făcînd ceva ce n-aveau voie, căci s-au îndepărtat vinovate una de cealaltă.

— E timpul să plecăm, am spus, prefăcîndu-mă că n-am auzit nimic.

Dar n-am reușit s-o păcălesc pe Ruth. Cînd au trecut pe lângă mine, m-a săgetat cu o privire otrăvită.

Așa că în clipa în care am pornit iar la drum, conduși de Rodney, în căutarea biroului unde o văzuse cu o lună în urmă pe posibila lui Ruth, atmosfera din grup era mai încordată ca niciodată. Iar faptul că Rodney a luat-o încontinuu pe străzi greșite nu ne-a ajutat deloc. De cel puțin patru ori a cotit foarte sigur pe sine pe o anumită străduță ce pornea din strada principală, ca să ne trezim apoi că magazinele și birourile se termină brusc și că trebuie să ne întoarcem de unde am venit. După un timp Rodney căpătase un aer vinovat și părea pe punctul de a renunța. Și atunci l-am găsit.

Tocmai ne întorseserăm iar și ne îndreptam spre strada principală, cînd Rodney s-a oprit brusc. Apoi a arătat, fără o vorbă, spre cealaltă parte a străzii.

Și așa era. În fața noastră se afla chiar biroul despre care ne povestise. Nu era exact ca în reclama

190

pe care o găsisse Ruth pe jos în ziua aia, dar nu era nici prea departe de ea. Avea o fațadă mare de sticlă, ce cobora chiar pînă la nivelul străzii, astfel încît toți cei care treceau pe acolo puteau vedea ce e înăuntru : o încăpere spațioasă, cu vreo douăsprezece birouri aranjate în forme neregulate de L. În ghivece erau palmieri și existau atît echipamente de birotică strălucitoare, cît și lămpi cu lumină reglabilă. Oamenii se plimbau printre birouri sau se rezemau de cîte un perete despărțitor, pălăvrăgînd și spu-nîndu-și bancuri, în timp ce alții își trăsese scaunele ergonomice unul lângă celălalt și stăteau la o cafea sau la un sandviș.

— Uite, a zis Tommy. Sînt în pauza de prînz, dar nu ies să mănînce în oraș. Nici nu văd de ce-ar face-o.

Am continuat să îi privim, iar lumea la care ne uitam ni s-a părut una inteligentă, plăcută și mulțumită de ea însăși. I-am aruncat o privire lui Ruth și am observat că studiază neliniștită chipurile de dincolo de geam.

— OK, Rod, a spus Chrissie. Deci, care e posibila? A spus-o aproape sarcastic, de parcă ar fi fost

convinsă că toate astea se vor dovedi curînd o mare gafă din partea lui. Însă Rodney a spus încet, cu un mic tremur de surescitare:

— Acolo. Cea din colț. În costum albastru. Cea care acum vorbește cu femeia aia masivă în roșu.

La început am fost destul de rezervați, dar cu cît ne uitam mai mult la ea, cu atît ni se părea că seamănă mai tare. Femeia avea în jur de cincizeci de ani și se ținea destul de bine. Avea părul mai închis la culoare decît Ruth - deși ar fi putut foarte bine să fie vopsit - și și-l legase la spate într-o coadă simplă, așa cum făcea de multe ori și Ruth. Rîdea de ceva ce-i spunea tocmai atunci prietena ei în taior roșu, iar chipul ei, mai ales cînd își încheia rîsul cu un clătinat din cap, aducea destul de bine cu al lui Ruth.

191

Am continuat să o privim, fără să scoatem o vorbă. Apoi ne-am dat seama că două femei din altă parte a biroului ne observaseră. Una dintre ele a ridicat o mîină și a fluturat-o ezitant spre noi. Acest lucru a întrerupt vraja și am luat-o la fugă, chicotind speriați.

Ne-am oprit abia cînd am ajuns destul de departe și am început să vorbim cu însuflețire toți odată, în afară de Ruth, care a rămas tăcută în mijlocul agitației generale. Expresia de pe chipul ei din acel moment era greu de deslușit: categoric, nu era dezamăgită, dar nici euforică. Pe fața ei se așternuse un zîmbet, genul de zîmbet pe care îl are o mamă într-o familie obișnuită în timp ce cîntărește din ochi situația, iar copiii sar și țipă în jurul ei, rugînd-o să spună că da, au voie să facă tot ce doresc. Și iată-ne, fiecare expunîndu-și propriul său punct de vedere, iar eu eram fericită că puteam să spun cu mîna pe inimă că sînt perfect de acord cu ceilalți, că femeia pe care o văzuserăm nu ieșea deloc din discuție. Adevărul e că eram cu toții ușurați: fără să ne dăm cu adevărat seama, ne pregătiserăm mental pentru o eventuală dezamăgire. Însă acum puteam pleca liniștiți înapoi la Căsuțe. Ruth putea să se lase încurajată de ceea ce văzuse și noi, ceilalți, o puteam susține. Iar viața de birou pe care părea să o ducă femeia era cît de aproape am fi putut spera de cea pe care Ruth o descrisese adesea atunci cînd vorbea despre viitorul visat. Indiferent de cele petrecute între noi în ziua respectivă, în adîncul sufletului nici unul dintre noi nu își dorea ca Ruth să se întoarcă acasă deprimată, iar în momentul respectiv credeam că putem sta liniștiți. Și sînt destul de sigură că exact așa ar fi fost dacă am fi pus capăt poveștii în acel punct.

Însă atunci Ruth a spus:

192

— Hai să mai rămînem aici, pe zidul ăla. Doar cîteva minute. După ce trece suficient timp ca să fi uitat de noi, putem merge să mai aruncăm o privire.

Am fost de acord, însă în timp ce mergeam spre zidul scund indicat de Ruth, ce înconjura mica parcare, Chrissie a zis, poate puțin prea apăsător:

— Dar chiar dacă nu o mai vedem niciodată, sîntem cu toții de acord că e o posibilă. Și că e un birou foarte drăguț. Chiar este.

— Hai să așteptăm cîteva minute, a spus Ruth. Pe urmă plecăm.

Eu nu m-am așezat pe zid, fiindcă era jilav și destul de șubred și, în egală măsură, fiindcă m-am gîndit că e posibil să apară în orice clipă cineva care să înceapă să strige la noi că de ce stăm acolo. Însă Ruth s-a așezat, cu genunchii depărtați, de parcă ar fi stat pe un cal. Am și acum în minte, la fel de viu, imaginile cu cele zece-cincisprezece minute în care am stat și-am așteptat. Nici unul dintre noi nu mai vorbește despre posibilă. Ne mulțumim să pretindem că nu facem decît să ne omorîm niște timp, că ne-am oprit pur și simplu ca să admirăm un loc frumos în timpul unei excursii cu program de voie. Rodney execută un mic dans pentru a ne demonstra cît de bine se simte. Se urcă pe zid, încearcă să-și mențină echilibrul, apoi se lasă intenționat să cadă. Tommy face glume despre unii trecători și, deși nu sînt deloc amuzante, rîdem. Doar Ruth, aflată în mijlocul nostru, rămîne tăcută. Își păstrează același surîs pe față, dar abia dacă face vreo mișcare. Vîntul îi adie prin păr, iar soarele intens de iarnă o face să-și mijească ochii, astfel încît nu știi sigur dacă rîde de vreo comicărie de-a ta sau doar se strîmbă din cauza luminii. Iată imaginile pe care le păstrez în minte și se leagă de acele clipe în care am așteptat în parcare. Bănuiesc că așteptam ca Ruth să hotărască momentul în care ne vom duce să aruncăm o a doua privire. Ei bine, ce a urmat a scutit-o să ia o astfel de decizie.

193

.ii

j:

Tommy, care se întrecea cu Rodney în figuri de echilibristică pe zid, a sărit brusc jos și a rămas nemișcat. Apoi a zis:

— Uite-o! Ea e !

Ne-am oprit cu toții din ce făceam și ne-am uitat spre silueta ce venea din direcția biroului. Acum femeia era îmbrăcată cu un pardesiu bej și se chinuia să-și închidă servieta din mers. Incuietoarea îi făcea probleme, așa că tot încetinea pasul, apoi îl iuțea iar. Am continuat să ne uităm, ca într-un fel de transă, cum traversează. După care, în clipa în care tocmai dădea colțul spre strada principală, Ruth a sărit în picioare și a zis:

— Hai să vedem unde se duce.

Am ieșit instantaneu din transă și ne-am luat după ea. Ce-i drept, Chrissie a trebuit să ne amintească să mergem mai încet, pentru a nu le crea trecătorilor impresia că sîntem o bandă de răufăcători ce o urmăresc pe femeie. Am

pornit pe strada principală, la o distanță rezonabilă în spatele ei, hlizindu-ne, ferindu-ne de oamenii din sens contrar, despărțindu-ne și adunându-ne iar. Trebuie să fi fost undeva în jurul orei două, iar trotuarele erau pline de cumpărători. Din când în când aproape că o pierdeam de tot din vedere, dar continuam să mergem, făcându-ne de lucru prin fața vitrinelor atunci când ea intra în vreun magazin și strecurându-ne pe lângă cărucioare cu roțile și bătrâni atunci când ieșea iar.

Apoi femeia a cotit-o de pe strada principală spre străduțele de lângă faleză. Chrissie era îngrijorată ca nu cumva să ne observe acum, când nu ne mai puteam ascunde în mulțime, însă Ruth a continuat să meargă, iar noi am urmat-o.

În cele din urmă am ajuns pe o străduță laterală îngustă, cu câte o prăvălie ici și colo, unde se aflau aproape numai case obișnuite. A trebuit să pornim iar în șir indian și, în clipa în care din sens contrar

194

a venit o dubită, ne-am văzut siliți să ne lipim de pereții caselor pentru a-i face loc. În scurt timp femeia și cu noi eram singurii oameni de pe toată strada și dacă ea s-ar fi uitat în urmă, i-ar fi fost imposibil să nu ne observe. Însă a continuat să meargă la vreo zece pași în fața noastră, apoi a intrat pe o ușă - la „The Portway Studios”.

De atunci m-am întors de mai multe ori la Portway Studios. Acum câțiva ani și-a schimbat proprietarii, iar la ora actuală vinde tot felul de lucrări de artă sau de artizanat: ghivece, farfurii, animale din lut. Pe vremea aceea erau doar două încăperi mari și albe, în care nu existau decât tablouri frumos aranjate, cu suficient de mult spațiu între ele. Și totuși firma din lemn de deasupra ușii a rămas aceeași și azi. În orice caz, ne-am hotărât să intrăm după ce Rodney ne-a atras atenția asupra faptului că sîntem extrem de dubioși cum stăm așa, fără nici o treabă, pe străduță. Înăuntrul magazinului puteam măcar să ne prefacem că ne uităm la picturi.

Cînd am intrat, femeia pe care o urmăriserăm tocmai vorbea cu altă femeie, mult mai în vîrstă, cu păr argintiu, care părea să aibă grijă de magazin. Stăteau jos, de o parte și de alta a unui birouș de lângă ușă, și, în afara lor, galeria era pustie. Nici una dintre cele două nu ne-a acordat nici o atenție în clipa în care am trecut pe lângă ele unul câte unul, ne-am împrăștiat prin magazin și am încercat să ne arătăm fascinați de tablouri.

Adevărul e că, oricît de preocupată eram de ideea cu posibila lui Ruth, am început chiar să mă bucur de picturile din fața mea și de pacea desăvîrșită ce stăpînea acel loc. Mă simțeam la o sută de kilometri de strada principală. Pereții și tavanele erau de culoarea minții, iar aici și acolo vedeai afîrnat câte un fragment de plasă de pescar sau câte o bucată de lemn ros de vreme, de la o barcă, înfîptă sus, lângă cornișă. Tablourile - cele mai multe uleiuri în nuanțe

195

intense de albastru și verde — aveau și ele teme marine. Poate că ne prinsese din urmă, subit, oboseala - la urma urmei, eram plecați de dinainte de a se crăpa de ziuă -, dar n-am fost singura pe care farmecul locului a transportat-o pe tărîmul visului. Am rătăcit fiecare prin câte un colț și ne-am uitat la fiecare tablou pe rînd, făcînd doar cînd și cînd câte o remarcă în șoaptă, de genul „Vino să te uiți la ăsta!” În tot acest timp auzeam cum posibila lui Ruth și femeia cu părul argintiu continuau să discute. Nu vorbeau prea tare, dar în acel loc glasurile lor păreau să umple întregul spațiu. Discutau despre un bărbat pe care îl cunoșteau amîndouă și care habar n-avea cum să se poarte cu copiii lui. Și, în timp ce le ascultam, aruncînd priviri furișe în direcția lor, ceva a început să se schimbe încet-încet. Cel puțin pentru mine. Nu-mi dădeam seama dacă și cu ceilalți se întîmplă la fel. Dacă am fi plecat după ce o văzuserăm prima oară pe femeie prin geamul biroului, ba chiar și dacă, după ce-o urmăriserăm prin oraș, am fi pierdut-o, încă ne-am mai fi putut întoarce la Căsuțe plini de însuflețire și triumfători. Însă acum, în acea galerie, femeia era mult prea aproape de noi, mult mai aproape decît am fi vrut. Și cu cît o auzeam și o priveam mai mult, cu atît mai diferită ni se părea de Ruth. Era un sentiment din ce în ce mai puternic, aproape tangibil, ce creștea în sufletul fiecăruia dintre noi și îmi dădeam foarte bine seama că Ruth, care era absorbită de un tablou din colțul opus al încăperii, probabil îl simte și ea, la fel ca noi toți. De asta, cred, am zăbovit atîta în galeria respectivă: amînam cît puteam momentul în care va trebui să acceptăm acest adevăr. Apoi, pe neașteptate, femeia a plecat, iar noi am rămas acolo, evitînd să ne uităm unul la altul. Însă nici unul dintre noi nu se gîndise să o urmărim pe femeie și, pe măsură ce timpul trecea, secundă după secundă, a devenit limpede că, fără să rostim nici

196

un cuvînt, căzuserăm deja de acord asupra modului în care vedeam situația.

În cele din urmă femeia cu păr argintiu a venit de la birou și i-a spus lui Tommy, care se afla cel mai aproape de ea:

— Aceasta chiar este o lucrare deosebit de frumoasă. E preferata mea.

Tommy s-a întors spre ea și a pufnit în rîs. Apoi, în timp ce eu m-am grăbit să-i sar în ajutor, femeia a întrebat:

— Sînteți elevi la liceul de artă?

— Nu chiar, am spus eu înainte ca Tommy să apuce să răspundă. Sîntem doar... cum să zic? ...pasionați.

Femeia cu păr argintiu s-a luminat brusc la față, apoi a început să ne spună că artistul la opera căruia ne uităm este rudă cu ea și să ne povestească totul despre cariera lui de pînă atunci. Acest lucru a avut cel puțin efectul de a ne scoate brusc din starea de transă în care intraserăm și ne-am strîns în jurul ei pentru a o asculta, așa cum făceam la Hailsham atunci cînd un paznic începea să vorbească. Asta a stîrnit-o pe femeie să continue, iar noi

aprobam din cap și exclamam, în timp ce ea ne povestea despre locul în care fuseseră pictate tablourile, orele la care îi plăcea artistului să lucreze, cum unele lucrări fuseseră făcute fără nici o schiță... Apoi, cât se poate de firesc, expozeul ei s-a terminat, noi am oftat cu toții, i-am mulțumit și am ieșit.

Strada fiind atât de îngustă, un timp n-am putut vorbi unii cu alții și cred că am fost cu toții foarte recunoscători pentru asta. În timp ce ne îndepărtam de galerie în șir indian, l-am văzut pe Rodney, care mergea în față, întinzându-și brațele teatral, de parcă și-ar fi regăsit brusc buna dispoziție de la venirea noastră în oraș. Dar gestul lui n-a convins pe nimeni și în clipa în care am ajuns pe o stradă mai lată, ne-am oprit cu toții, în grup.

197

Eram din nou aproape de marginea unei stînri. Și, ca și mai înainte, dacă te uitați peste balustradă, observați potecile coborînd în zigzag pînă la malul mării, cu unica diferență că de data asta vedeai promenada, cu șirurile ei de cabine de lemn.

Am rămas cîteva clipe cu privirea în gol, bătuți de vînt. Rodney încă se mai chinuia să afișeze o veselie forțată, de parcă era hotărît să nu accepte ca toate cele întîmplate să ne strice o excursie atât de reușită. Ii arăta lui Chrissie ceva în mare, departe, la orizont. Dar Chrissie și-a întors privirea dinspre

el și a zis :

— Păi, cred că sîntem cu toții de acord, nu? Nu e Ruth.

A rîs scurt, apoi și-a lăsat o mîna pe umărul lui Ruth.

— îmi pare rău. Tuturor ne pare rău. Dar nu cred că e vina lui Rodney. N-a fost chiar atât de departe. Trebuie să recunoști, cînd am văzut-o prima oară dincolo de geam, chiar arăta...

A tăcut, apoi a atins iar umărul lui Ruth.

Ruth n-a spus nimic. S-a mulțumit să ridice slab din umeri, aproape ca și cum s-ar fi ferit de atingerea lui Chrissie. Stătea cu ochii mijiiți în zare, mai degrabă spre cer decît spre apă, Vedeam cît se poate de limpede că e supărată, dar cineva care n-o cunoștea bine ar ii putut crede că e doar dusă pe gînduri.

— îmi pare rău, Ruth, a spus Rodney și a atins-o și el ușor pe umăr.

Însă pe chip avea un zîmbet ce parcă spunea că nu se aștepta nici un moment să fie considerat vinovat de ceva. Genul de zîmbet pe care-l afișează cineva care a încercat să-ți facă un serviciu, dar nu a reușit.

Îmi aduc aminte că în momentul acela, uitîndu-mă la Chrissie și la Rodney, m-am gîndit că da, sînt OK. În felul lor, erau niște persoane cumsecade și

198

acum încercau să o scoată pe Ruth din starea asta. În aceeași timp însă, îmi amintesc că - deși ei erau cei care vorbeau, iar Tommy și cu mine tăceam — am simțit un fel de resentiment împotriva lor în numele lui Ruth. Fiindcă, oricît de plini de amabilitate erau, vedeam cît se poate de clar că în adîncul sufletului se simțeau ușurați. Erau ușurați că lucrurile decuseseră astfel și că acum erau în situația de a o alina pe Ruth, în loc să fi rămas să aștepte o explozie amețitoare a speranțelor ei. Erau ușurați că nu vor trebui să înfrunte, mai direct ca niciodată, ideea care îi fascina, nu le dădea pace și îi înspăimînta: ideea că nouă, elevilor de la Hailsham, ne sînt deschise tot felul de posibilități, care lor le sînt cu totul inaccesibile. Îmi amintesc că atunci mi-am dat seama cît de diferiți de noi trei erau Chrissie și Rodney.

Apoi Tommy a spus:

— Nu înțeleg deloc care e problema. Ne-am distrat și noi un pic.

— Poate că tu te-ai distrat un pic, Tommy, a spus Ruth tăios, încă privind undeva în fața ei. N-ai fi zis asta dacă am fi venit să-l căutăm pe posibilul tău.

— Ba cred că da, a spus Tommy. Nu văd cu ce ne ajută. Chiar dacă ți-ai găsi posibila, modelul real după care ai fost creată, tot nu văd cu ce ar schimba asta situația.

— Îți mulțumesc pentru contribuția extrem de prețioasă, Tommy.

— Eu cred că Tommy are dreptate, am zis eu. E o prostie să crezi că vei avea aceeași soartă ca și modelul tău. Sînt perfect de acord cu Tommy. Ne-am distrat și noi un pic, atîta tot. N-are nici un sens să ne ambalăm așa de tare.

Am întins mîna și am bătut-o și eu ușor pe Ruth pe umăr. Am vrut să simtă diferența dintre atingerea mea și cea a lui Chrissie și Rodney și am ales

199

dinadins același loc. Am așteptat o reacție, un semn că Tommy și cu mine avem o cu totul altă relație cu ea decît veteranii. Însă ea nu a făcut absolut nimic. Nici măcar n-a ridicat din umeri, cum făcuse

la Chrissie. Undeva în spatele meu l-am auzit pe Rodney făcînd ture în goană și scoțînd tot felul de sunete, care sugerau că a înghețat în bătaia extrem de puternică a vîntului.

— Ce-ați zice să mergem în vizită la Martin? a spus el. Apartamentul lui e foarte aproape de aici, chiar în spatele caselor de colo.

Ruth a oftat brusc și s-a întors către noi.

— Sinceră să fiu, a spus ea, am știut de la început că e o mare prostie.

— Mda, a zis repede Tommy. Ne-am distrat și noi un pic.

Ruth i-a aruncat o privire agasată.

— Tommy, te rog eu mult, termină odată cu chestia asta cu „ne-am distrat și noi un pic"! Nu te ascultă nimeni.

Apoi, întorcându-se către Chrissie și Rodney, a continuat:

— N-am vrut să vă spun atunci când mi-ați povestit prima oară despre tipa aia. Dar, cum să vă zic, n-am crezut nici o secundă. Nu se folosesc niciodată, dar niciodată, femeii ca ea. Gîndiți-vă și voi: de ce-ar vrea o femeie ca ea să participe la așa ceva? Știm cu toții asta, așa că ar fi mai bine să o recunoaștem deschis. Nu am fost creați după modele de genul ăsta...

— Ruth! am întrerupt-o tăios. Ruth, te rog, nu începe cu asta!

Însă ea a continuat:

— O știm foarte bine. Modelele noastre au fost ultimele scursuri umane. Drogați, prostituate, alcoolici, vagabonzi. Poate și pușcăriași, dacă nu erau psihopați. Ei sînt cei din care ne tragem. O știm

200
prea bine. așa că de ce să n-o recunoaștem, deschis? O femeie ca asta ? Să fim serioși! Așa e. Ai dreptate, Tommy. Ne-am distrat și noi un pic. Hai să ne distrăm și •-■oi un pic imaginîndu-ne cum ar fi. Și femeia cealaltă, prietena ei, cea de la galerie... Elevi la un liceu de artă, asta a crezut că sîntem. Credeți că ne-ar fi vorbit la fel de frumos dacă ar fi știut ce sîntem de fapt? Ce credeți că ar fi zis dacă i-am fi spus „Scuzați-mă, credeți că prietena dumneavoastră a fost vreodată model pentru clone?" Ne-ar fi aruncat pe ușă afară. O știm, așa că am putea să o și recunoaștem. Dacă vrei să-ți cauți posibilul, dacă vrei s-o faci ca lumea, atunci trebuie să cauți în șanț. în pubele de gunoi. în WC-uri publice. Acolo vei găsi persoana după care am fost modelați cu toții.

— Ruth - glasul lui Rodney era ferm și vag amenințător -, hai să uităm de toate astea și să ne ducem să-l vedem pe Martin. în după-amiaza asta e liber. O să-ți placă. E un tip foarte amuzant.

Chrissie și-a pus un braț în jurul umerilor lui Ruth.

— Haide, Ruth. Hai să facem cum zice Rodney. Ruth s-a ridicat în picioare, iar Rodney a luat-o la pas.

— Puteți să vă duceți, am spus eu liniștită. Eu nu merg.

Ruth s-a întors și m-a privit atent.

— Ei, ia te uită la ea! Te pomenești că te-ai supărat!

— Nu m-am supărat. Dar cîteodată spui niște prostii cît tine de mari, Ruth.

— Of, of, domnișoara s-a supărat! Biata de Kathy! Nu-i place deloc să spui lucrurilor pe nume.

— N-are nici o legătură. Pur și simplu nu am nici un chef să mă duc în vizită la un îngrijitor. Nu avem voie să facem asta și nici măcar nu-l cunosc pe tip.

Ruth a ridicat din umeri și a schimbat cîteva priviri cu Chrissie.

201

— Bine, a zis. Oricum, nu scrie nicăieri că trebuie neapărat să stăm în grup compact tot timpul. Dacă domnișoara nu dorește să ne însoțească, nu o obligă nimeni. Să facă ce vrea.

Apoi s-a aplecat spre Chrissie și i-a șoptit teatral:

— E lucrul cel mai bun de făcut cînd o apucă amocul. O lași singură, se plimbă și-i trece.

— Cel tîrziu la patru să fii la mașină, mi-a zis Rodney. Dacă nu, faci autostopul.

Apoi a izbucnit în rîs.

— Hai, măi, Kathy, nu face fața asta lungă! Vino și tu cu noi.

— Nu. Uar voi puteți să vă duceți. Eu n-am chef. Rodney a ridicat din umeri și a plecat. Ruth și Chrissie au pornit în urma lui, însă Tommy nu a schițat nici o mișcare. Abia în clipa în care Ruth s-a uitat lung la el, a zis:

— Eu rămîn cu Kath. Dacă ne despărțim, eu rămîn cu Kath.

Ruth l-a fulgerat mînioasă cu privirea, după care s-a întors și a plecat cu pași mari. Chrissie și Rodney s-au uitat neajutorați spre Tommy, apoi au plecat și ei.

202

CAPITOLUL CINCISPREZECE

Tommy și cu mine ne-am aplecat peste balustradă și am rămas cu ochii în zare pînă cînd ceilalți ne-au dispărut complet din vedere.

— Sînt doar vorbe, a zis el în cele din urmă. Apoi, după o pauză:

— Sînt vorbe pe care le spun cei cărora le place să-și plîngă de milă. Vorbe goale. Paznicii nu ne-au spus niciodată așa ceva.

Am pornit în direcția opusă celei în care plecaseră ceilalți și l-am lăsat pe Tommy să mă ajungă din urmă.

— N-are nici un rost să te superi din cauza asta, a continuat el. De la o vreme Ruth face mereu astfel de lucruri. E modul ei de a se descărca. Și, oricum, așa cum i-am spus și tu, și eu, chiar dacă ar fi adevărat, fie și pe sfert, nu văd cu ce ar schimba situația. Kath, modelele noastre și ocupațiile lor n-au absolut nici o legătură cu noi. Pur și simplu nu merită să te superi din atîta lucru.

— Bine, am spus și mi-am ciocnit intenționat umărul de al lui. Bine.

Am avut impresia că mergem spre centrul orașului, dar nu eram prea sigură. Încercam să găsesc o cale de a schimba subiectul, cînd Tommy mi-a luat-o înainte, zicînd:

— Ții minte mai devreme, cînd eram la Woolworth's ? Atunci cînd tu te-ai dus mai în spate, împreună cu ceilalți ? Eu căutam ceva. Ceva pentru tine.

203

— Un cadou? l-am privit eu uinită. Nu sînt prea sigură că Ruth ar fi de acord cu așa ceva. În afara cazului în care i-ai lua ei im cadou și mai mare.

— Un fel de cadou, da. Însă n-am găsit ce căutam. Nu voiam să-ți spun, dar uite că acum am o nouă șansă de a-l găsi. Doar că s-ar putea să am nevoie de ajutorul tău. Nu mă prea doacurc prin magazine.

— Despre ce vorbești, Tommy ? Vrei să-mi iei un cadou, dar vrei să te ajut, alegîndu-mi-l singură...

— Nu, știu ce anume e. Doar că... a rîs și a ridicat din umeri. Ei, asta e! Poate-ar fi mai bine să-ți spun. În magazinul în care am fost aveau un raft cu o groază de discuri și casete. Așa că m-am uitat după cea pe care ai pierdut-o atunci, demult. Ții minte, Kath? Doar că nu-mi mai amintesc ce anume era.

— Caseta mea? Nu credeam că știi despre ea.

— Ei, cum să nu știu? Ruth i-a pus pe toți să ți-o caute și le-a zis că ești foarte supărată că ai pierdut-o. Așa că a încercat să ți-o găsească. La vremea aia nu ți-am spus, dar și eu am făcut tot ce mi-a stat în putință ca să dau de ea. M-am gîndit că trebuie să existe locuri în care tu n-ai cum să intri, dar în care pot căuta eu. În dormitoarele băieților sau alte locuri de genul ăsta. Îmi amintesc că am căutat-o foarte mult timp, dar n-am găsit-o nicăieri. L-am privit și am simțit că proasta dispoziție îmi dispăre brusc.

— N-am știut, Tommy. A fost foarte drăguț din partea ta.

— Ei, bine, tot n-a fost de nici un folos! Dar voiam din suflet să ți-o găsesc. Și într-un final, cînd mi-am dat seama că a dispărut definitiv, mi-am zis pur și simplu că într-o zi o să mă duc la Norfolk și o să ți-o găsesc acolo.

— În colțul uitat al Angliei, am spus și am privit în jurul meu. Și iată-ne aici!

Tommy s-a uitat și el în jur și ne-am oprit. Ne aflam tot pe o stradă laterală, deși nu chiar atît de

204

îngustă precum cea cu galeria. O clipă am rămas amîndoi pe loc, privind teatral înjur, apoi am chicotit.

— Pînă la urmă n-a fost o idee chiar atît de proastă, a spus Tommy. La magazinul ăla Woolworth's de mai devreme aveau tot felul de casete, așa că m-am gîndit că trebuie să o aibă și pe a ta. Dar nu cred că o aveau.

— Nu crezi că o aveau? Vai, Tommy, vrei să spui că nici măcar nu te-ai uitat ca lumea?!

— Ba m-am uitat, Kath. Doar că, mă-nțelegi, mă enervează la culme că nu-mi amintesc cum se numea. Atunci, la Hailsham, răscoleam după ea în cuferele cu colecții ale băieților și peste tot, iar acum nu mai sînt în stare să-mi amintesc atîta lucru. Era Julie Bridges sau cam așa ceva...

— Judy Bridgewater. Cîntece după lăsarea întunericului.

Tommy a scuturat din cap solemn.

— Categorie nu aveau așa ceva.

Am rîs și i-am dat un pumn în braț. El a părut nedumerit, așa că i-am zis:

— Tommy, n-aveau cum să aibă așa ceva la Woolworth's. Acolo au doar cele mai recente hituri. Judy Bridgewater e o cîntăreață de acum o mie de ani! A fost o pură întîmplare că a ajuns la noi, la Solduri. N-ai nici o șansă s-o găsești la Woolworth's, prostule!

— Păi, ți-am spus deja, nu mă pricep deloc la lucrurile astea. Dar aveau atîtea și atîtea casete...

— Au niște casete, Tommy... Ei, lasă! A fost oricum o idee drăguță. Sînt foarte mișcată. A fost o idee extraordinară. La urma urmei, așa e, sîntem în Norfolk.

Am pornit iar și Tommy a spus șovăitor:

— Ei bine, de-asta am simțit nevoia să-ți spun. Am vrut să-ți fac o surpriză, dar n-am avut noroc. Nu știu unde să mă uit după ea, chiar dacă acum știu cum se numește. Dar fiindcă ți-am spus, mă poți ajuta. O putem căuta împreună.

205

— Tommy, ce tot spui tu aici!"

M-am străduit să adopt un ton cît mai critic, dar nu m-am putut abține să nu pufnesc în rîs.

— Păi, avem peste o oră. E o șansă cât se poate de concretă.

— Tommy, nu te prosti! Tu chiar crezi asta, nu? Chestia cu colțul obiectelor pierdute.

— Nu neapărat. Dar dacă tot sîntem aici, nimic nu ne împiedică s-o căutăm. Adică ți-ar plăcea s-o găsești, nu? Ce-ai de pierdut?

— Bine. Ești complet dus cu pluta, dar sînt de acord.

El și-a deschis brațele larg, a neajutorare. — Spune-mi, Kath, unde să mergem? Cum am mai spus, nu mă descurc deloc prin magazine.

— Trebuie să mergem la prăvălii la mîna a doua, am spus eu după un moment de reflecție. În locuri pline de haine și cărți vechi. Cîteodată se mai întîmplă să aibă și cîte o cutie plină cu discuri și casete.

— Bine. Dar unde se află prăvăliile astea? Acum, cînd mă gîndesc la acele clipe în care stăteam cu Tommy pe străduța aia laterală, gata să pornim în expediție, simt o căldură în piept. Brusc totul devenise perfect: aveam o oră pusă deoparte, care ne aștepta, și nu exista nici o altă cale mai potrivită pentru a o petrece. A trebuit să fac mari eforturi să nu chicotesc întruna ca proasta sau să nu încep să țopăi încoace și-ncolo pe trotuar, ca un copil mic. Acum nu foarte mult timp, cînd îl îngrijeam pe Tommy și am adus vorba despre excursia noastră la Norfolk, mi-a spus că și el se simțise exact la fel. Că în momentul în care ne-am hotărît să plecăm în căutarea casetei mele pierdute, orice urmă de nor dispăruse brusc și înaintea noastră nu se mai afla decît rîsul și voia bună.

La început tot nimeriam în cele mai nepotrivite locuri: anticariate sau prăvălii pline cu aspiratoare vechi, dar fără nici o legătură cu muzica. După un

206

timp Tommy a hotărît că nici eu nu sînt mai brează ca el, așa că m-a anunțat că va prelua comanda. Întîmplarea face că, printr-un noroc chior, a descoperit imediat o străduță cu patru prăvălii exact de genul pe care îl căutam, înșirate pur și simplu una după alta. Vitrinele le erau înțesate cu rochii, genți, almanahuri pentru copii și, atunci cînd intrai, te întîmpina un miros dulceag și stătut. Erau maldăre de cărți broșate, cu marginile îndoite, și cutii prăfuite, pline cu ilustrate și nimicuri. Un magazin era specializat în articole hippie, în vreme ce altul avea medalii militare și poze cu soldați. Dar toate aveau pe undeva și o cutie mare de carton sau chiar două, pline cu discuri și casete. Am început să scotocim prin aceste prăvălii și vă spun cu toată sinceritatea că după primele cîteva minute cred că am cam uitat de Judy Bridgewater. Ne bucuram pur și simplu de ocazia de a ne uita împreună la toate acele lucruri. Ne despărțeam, apoi ne regăseam iar și nu o dată ne trezeam că întindem amîndoi mîna, simultan, după aceeași cutie cu vechituri dintr-un colț plin de praf, luminat de o rază de soare.

Apoi, firește, am găsit-o. Tocmai cotrobăisem printr-un șir de casete, cu mintea la alte lucruri, cînd am văzut-o deodată sub degetele mele, arătînd exact cum arătase cu atîția ani în urmă: Judy, țigara ei, privirea cochetă adresată barmanului, palmierii de pe fundalul încețoșat.

N-am scos un strigăt, așa cum făcusem cînd dădusem peste alte lucruri care mă entuziasmaseră moderat. Am rămas acolo, nemișcată, cu ochii la carcasa de plastic, fără să pot să-mi dau seama dacă sînt sau nu încîntată. O clipă am simțit chiar că e o greșeală. Caseta fusese pretextul perfect pentru toată distracția, iar acum, că o găsisem, trebuia să punem punct. Poate că asta a fost motivul pentru care, spre propria mea uimire, inițial n-am zis nimic, motivul pentru care m-am gîndit să mă

207

prefac că n-am văzut-o. Acum, că stătea în fața mea, caseta avea ceva ușor penibil- de parcă ar fi fost un lucru pe care, deoarece crescusem mare, ar fi trebuit să-l las în urmă. Am mers atît de departe, încît am lăsat caseta să cadă în cutie și am acoperit-o cu cea de alături. Însă cotorul ei continua să mă fixeze și într-un final l-am strigat pe Tommy să vină la mine.

— Asta e?

Părea cît se poate de sceptic - poate din cauza faptului că nu-mi manifestasem în nici un fel bucuria. Am scos-o și am ținut-o cu ambele mîini. Apoi, brusc, am simțit o plăcere imensă - și încă ceva, ceva mult mai complicat, care mai avea puțin și mă făcea să izbucnesc în lacrimi. Dar am reușit să-mi țin emoția în frîu și m-am mulțumit să-l strîng ușor pe Tommy de braț.

— Da, asta e, am zis și pentru prima oară am surîs fericită. Iți vine să crezi? Chiar am găsit-o!

— Crezi că e posibil să fie chiar aceeași casetă? Vreau să spun chiar caseta aia a ta. Cea pe care ai pierdut-o.

Cînd am început s-o răsucesc între degete, mi-am adus aminte fiecare mic detaliu de design de pe spate, titlurile melodiilor, totul.

— Ar putea foarte bine să fie, am zis. Dar trebuie să știi, Tommy, că e posibil să existe mii de casete ca asta, aruncate aiurea.

Atunci a fost rîndul meu să observ că Tommy nu arăta atît de victorios pe cît ar fi trebuit să fie.

— Tommy, văd că nu pari prea bucurios pentru mine, am zis, deși pe un ton parcă puțin prea glumeț.

— Ba da, chiar sînt bucurios, Kath! Doar că... mă rog, aș fi vrut s-o găsesc eu.

Apoi a pufnit ușor în rîs și a continuat:

— Atunci, demult, cînd ai pierdut-o, mă gîndeam întruna cum ar fi să o găsesc și să ți-o aduc. Ce ai zice, ce expresie ai avea și tot restul...

Glasul îi era mai blînd ca de obicei și rămăsese cu ochii la carcasa de plastic din mîna mea. Și am devenit brusc foarte conștientă de faptul că sîntem singurele persoane din magazin, în afara tipului în vîrstă de la casa din față, care era absorbit de hărtoagele lui. Ne aflam chiar în spatele prăvăliei, pe o platformă ridicată, într-un loc întunecat și mai retras, de parcă tipul în vîrstă nu voia să se gîndească la chestiile pe care le avea în zona aia și pusese un fel de draperie mentală între el și locul respectiv. Preț de cîteva clipe, Tommy a rămas într-un fel de transă, pîrînd că derulează în minte una dintre fanteziile lui legate de momentul în care avea să-mi dea înapoi caseta pierdută. Apoi, din senin, m-am trezit că-mi smulge caseta din mîna.

— Ei, atunci măcar pot să ți-o cumpăr! mi-a spus cu un zîmbet larg și, înainte de a-l putea opri, a și coborît spre partea din față a magazinului.

Am continuat să mă uit prin dosul prăvăliei, în vreme ce tipul în vîrstă a început să caute caseta dinăuntru carcasei. Încă mai simțeam o împunsătură de regret, legată de faptul că o găsiserăm atît de repede, și abia mai tîrziu, cînd ne-am întors la Căsuțe și eram singură la mine în cameră, am apreciat cu adevărat faptul că aveam iar caseta -și acel cîntec. Chiar și la ora respectivă era vorba mai degrabă de nostalgie, iar azi, dacă se întîmplă să scot caseta și să mă uit la ea, îmi trezește amintiri legate de acea după-masă din Norfolk în aceeași măsură în care îmi amintește de zilele de odinioară de la Hailsham.

În clipa în care am ieșit din prăvălie, m-am străduit cît am putut să-mi regăsesc dispoziția lipsită de griji, aproape prostească, de dinainte. Însă cînd am făcut cîteva glumite, Tommy era dus pe gînduri și n-a reacționat în nici un fel.

Am început să urcăm o potecă foarte abruptă, iar în fața noastră - poate la vreo sută de metri mai

sus - era un fel de punct de observație plasat exact pe marginea stîncii, cu niște bănci orientate spre mare. Era un loc foarte drăguț, în care pe timp de vară, dacă voia, o familie ooișnuită putea să stea la picnic. Acum, în ciuda vîntului înghețat, ne-am trezit mergînd în direcția lui, însă cînd încă mai aveam destul pînă să ajungem, Tommy a încetinit pasul pîna aproape că s-a oprit și mi-a zis:

— Chrissie și Rodney au făcut o adevărată obsesie pentru ideea asta. Știi, cea despre posibilitatea de a-ți amîna momentul începerii donațiilor dacă dovedești că ești îndrăgostit. Sînt convinși că știu totul despre asta, dar la Hailsham nimeni nu ne-a spus așa ceva. Cel puțin eu, unul, n-am auzit nimic de genul ăsta, așa cum cred că n-ai auzit nici tu, Kath, nu? Nu. E doar un zvon care circulă printre veterani. Iar oamenii ca Ruth n-au făcut decît să pună și mai tare paie pe foc.

L-am privit cu atenție, dar era greu de zis dacă tonul pe care o spusese era unul de afecțiune răutăcioasă sau dacă nu cumva degaja un fel de dezgust. În orice caz, am văzut clar că se gîndește la altceva, care n-are nimic de-a face cu Ruth, așa că n-am zis nimic și am așteptat. În cele din urmă s-a oprit cu totul și a început să lovească ușor cu piciorul într-un pahar de hîrtie turtit de pe jos.

— Adevărul e, Kath, a spus el, că de o vreme mă tot gîndesc la asta. Sînt sigur că avem dreptate. Nu ne-a spus nimeni așa ceva cît am fost la Hailsham. Însă erau o groază de alte lucruri pe care nu le înțelegeam deloc la ora respectivă. Și m-am gîndit că dacă e adevărat, atunci zvonul ăsta ar putea fi răspunsul la multe lucruri. Lucruri care ne intrigau.

— Ce vrei să spui? Ce fel de lucruri?

— Galeria, de pildă.

Coborîse glasul și făcuse un pas spre mine, exact ca atunci cînd stăteam de vorbă la coada de la sala de mese sau lîngă iaz, pe vremea cînd trăiam la Hailsham.

— N-am aflat niciodată care este rostul Galeriei. Și de ce ne lua Madame cele mai bune lucrări. Însă acum cred că știu. Kath, îți amintești ziua aia în care am început să ne ciondănim în legătură cu jetoanele? Dacă n-ar trebui să primim și noi ceva în schimbul chestiilor pe care ni le lua Madame ? îți amintești cînd Roy J. s-a dus să vorbească despre asta cu Miss Emily? Ei bine, lui Miss Emily i-a scăpat atunci, fără să vrea, un lucru care m-a pus pe gînduri.

Pe lîngă noi au trecut două femei cu cîini în lesă și, oricît de stupid ar părea, am amuțit amîndoi pînă cînd au fost suficient de departe, în susul pantei, pentru a nu ne putea auzi. Atunci am zis:

— Ce lucru, Tommy? Ce lucru i-a scăpat fără să vrea lui Miss Emily?

— Cînd Roy J. a întrebat-o de ce ne ia Madame lucrările. îți amintești ce ne așteptam să spună?

— Îmi amintesc c-a spus că e un privilegiu și că ar trebui să fim mîndri...

— Dar asta n-a fost tot.

Tommy coborîse glasul pînă la nivel de șoaptă.

— Nu-ți aduci aminte, Kath, ce i-a spus lui Roy, ce i-a scăpat din greșeală, lucru pe care probabil că nu-l intenționase deloc? I-a spus lui Roy că lucrurile precum picturile, poezia și genul ăsta de chestii îți dezvăluie interiorul. A zis că ele îți dezvăluie sufletul.

Cînd a spus asta, mi-am amintit brusc de un desen pe care-l făcuse odată Laura, cu intestinele ei, și am rîs. Dar parcă-parcă îmi aminteam și eu ceva.

— Așa e, am spus. Îmi aduc aminte. Bun, și ce vrei să spui cu asta?

— Dacă vrei să știi, a zis Tommy cu glas domol, uite ce cred eu. Să zicem că e adevărat ce spun veteranii. Să zicem că așa e, că pentru elevii de la Hailsham chiar există un sistem special. Să zicem că un cuplu se iubește cu adevărat și cei doi își

211

doresc să petreacă mai mult timp împreună. În cazul ăsta, Kath, înseamnă că trebuie neapărat să existe o cale de a verifica dacă persoanele respective spun adevărul. Că nu spun că se iubesc doar așa, ca să-și mai amine donațiile. Ți dai seama ce greu e să stabilești așa ceva? Un cuplu poate chiar să creadă că se iubește, dar are de fapt doar o relație strict fizică. Sau doar o fixație. Înțelegi ce spun, Kath? Probabil că e foarte greu de stabilit și e destul de imposibil să iei de fiecare dată decizia corectă. Inșă ideea e că, indiferent cine e cel care decide - Madame sau oricine altcineva —, are nevoie de ceva pe care să-și fondeze hotărârea. Am încuviințat încet.

— Deci de-asta ne luau lucrările de artă...

— Poate. Madame are undeva o galerie plină cu chestii făcute de elevi pe vremea când erau mici. Să zicem că vin la ea un el și-o ea și-i spun că se iubesc. Atunci ea caută lucrările făcute de ei de-a lungul tuturor acestor ani și atunci vede foarte limpede dacă au ce căuta împreună. Dacă se potrivesc. Nu uita, Kath, ea are în posesia ei lucruri care îți dezvăluie sufletul. Este singura persoană care poate hotărî dacă două persoane sînt compatibile sau e vorba doar de o fixație prostească.

Am luat-o iar la pas, aproape fără să privesc în față. Tommy m-a urmat imediat, așteptîndu-mi răspunsul.

— Nu știi ce să cred, am zis. Categoric, ce spui tu ar putea să explice ce i-a spus Miss Emily lui Roy. Și bănuiesc că ar putea explica și de ce paznicii ne băteau mereu la cap că e important pentru noi să fim în stare să desenăm și toate alea.

— Exact. Și de-asta...

Tommy a oftat, apoi a continuat, cu un efort vizibil:

— De-asta a fost nevoită Miss Lucy să recunoască că s-a înșelat atunci când mi-a spus că nu contează.

212

A spus-o pentru ca la ora respectivă îi era foarte milă de mine. Inșă în adîncul sufletului știa că nu e adevărat, că toate astea chiar contează. Iar faptul că eram la Hailsham însemna că aveam această șansă specială și că dacă lucrările nu îți erau selectate pentru galeria lui Madame, însemna că nu faci decît să arunci la gunoii o șansă unică.

Abia după ce a spus asta, mi-am dat seama brusc, cu un fior, unde anume vrea să ajungă. M-am oprit și m-am întors spre el, inșă înainte de a apuca să zic ceva, Tommy a pufnit în rîs.

— Dacă e așa cum am spus, ei bine, atunci se pare că mi-am spulberat orice șansă.

— Tommy, nu ți-a fost luată absolut nici o lucrare pentru Galerie? Nici măcar cînd erai mic de tot?

Înainte de a rosti ultimele cuvinte, l-am văzut că începe deja să scuture din cap.

— Știi și tu ce penibil eram. Și pe urmă a mai fost și chestia aia cu Miss Lucy. Știu că era bine intenționată. Îi era milă de mine și voia să mă ajute. Sînt sigur că așa a fost. Inșă dacă teoria mea e valabilă, atunci...

— E doar o teorie, Tommy, am spus. Știi și tu cum e cu teoriile.

Voisem să mai destind puțin atmosfera, inșă n-am reușit să găsesc tonul potrivit și faptul că încă mă mai gîndeam foarte serios la ceea ce tocmai îmi spusese trebuie să fi fost extrem de vizibil.

— Poate că au tot felul de alte metode de a judeca, am spus eu o clipă mai tîrziu. Poate că arta e doar una dintre diversele modalități de a face asta.

Tommy a clătinat iar din cap.

— Cum ar fi? Madame n-a făcut niciodată cunoștință personal cu noi. Așa că n-are cum să-și amintească de fiecare dintre noi în parte. Și-n plus, probabil că nu ea e cea care hotărăște. Probabil că există niște oameni plasați mai sus decît ea și care

213

n-au pus în viața lor piciorul în Hailsham. M-am gîndit foarte mult la asta, Kath. Și toate se leagă. De-aia era atît de importantă Galeria și de-aia țineau atît de mult paznicii ca noi să ne dăm toată silința la arta și la poeziile noastre. La ce te gîndești,

Kath?

Sinceră să fiu, eu demult nu prea mai eram atentă la el. De fapt mă gîndeam la după-amiaza aceea în care mă aflam singură în dormitorul comun și ascultam caseta pe care tocmai mi-o luasem, la felul cum mă legănam, ținînd strîns la piept o pernă, și cum Madame mă urmărise din pragul ușii, cu ochii în lacrimi. Pînă și acest episod, pentru care nu am găsit nici pînă azi o explicație convingătoare, părea să confirme teoria lui Tommy. În mîntea mea eu îmi închipuiam că țin în brațe un bebeluș, dar, evident, Madame n-avea de unde să știe acest lucru. Poate ea crezuse că-mi închipui că-mi țin în brațe iubitul. Dacă teoria lui Tommy era corectă și dacă unicul rost al vizitelor lui Madame era cel de a ne ajuta să ne animăm momentul donațiilor mai tîrziu, cînd aveam să ne îndrăgostim, atunci toate păreau să aibă cu adevărat sens. În ciuda răcelii pe care o manifesta față de noi, dacă nimerea peste o asemenea scenă, era imposibil să nu fie mișcată. Toate aceste lucruri mi-au trecut prin minte ca

niște fulgere și cu greu m-am abținut să nu i le împărtășesc pe loc și lui Tommy. Însă m-am străduit să-mi țin în frâu surescitatea, fiindcă acum voiam să-l conving că teoria lui e greșită.

— Mă gîndeam pur și simplu la ce-ai zis, am spus. Cred că ar cam trebui să ne întoarcem. O să ne ia ceva timp pînă găsim parcare aia.

Am început să coborîm panta, dar știam că mai avem destul de mult timp, așa că nu ne-am grăbit.

— Tommy, l-am întrebat după ce am mers o vreme în tăcere, i-ai spus vreodată lui Ruth ceva de asta ?

El a scuturat din cap și a continuat să meargă, într-un final a zis :

214

— Problema e că Ruth crede absolut tot ce îi spun veteranii. Bine, îi place să pretindă că știe mult mai multe decît știe. Dar crede sincer. Și, mai devreme sau mai tîrziu, o să vrea să ia măsuri în sensul ăsta.

— Adică o să vrea să...

— Da. O să vrea să facă o cerere. Dar încă nu s-a gîndit serios. Nu așa cum ne-am gîndit noi acum.

— Nu i-ai spus niciodată teoria ta legată de Galerie?

El a clătinat iar din cap, fără să spună nimic.

— Dacă-i spui teoria ta, am zis, și o crede... Ei bine, o să se enerveze foarte tare.

Tommy a părut dus pe gânduri, dar tot n-a spus nimic. Abia cînd am ajuns iar pe străduțele laterale înguste, a vorbit din nou, cu un glas devenit brus șovăitor.

— Adevărul e, Kath, a zis, că de la un timp am început să fac niște chestii. Pentru orice eventualitate. N-am spus nimănui despre ele. Nici măcar lui Ruth. E doar un început.

Atunci am auzit pentru prima oară despre animalele lui imagine. Cînd a început să-mi descrie lucrările lui - căci abia peste cîteva săptămîni le-am văzut prima dată —, mi-a fost destul de greu să mă arăt entuziasmată. De fapt, trebuie să recunosc, mi-am amintit atunci de vechiul lui desen cu elefantul în iarbă, care provocase toate problemele lui Tommy la Hailsham. Inspirația, mi-a explicat el, îi venise de la o carte veche pentru copii, fără coperta din spate, pe care o găsisese la Căsuțe, după o canapea. Apoi îl convinsese pe Keffers să-i dea unul din caie-țelele negre în care-și mîzgălea el socotelile și de atunci Tommy terminase peste douăsprezece dintre creaturile sale fantastice.

— Ideea e că le fac foarte-foarte mici. Minuscule. Nu mi-a trecut niciodată prin cap să fac așa ceva cînd eram la Hailsham. Cred că aici am greșit. Dacă

215

le fac mici de tot - și trebuie să le fac așa, fiindcă paginile nu-mi permit altfel -, atunci totul se schimbă. E ca și cum ar prinde via+ă singure. Apoi, trebuie să le desenezi cu toate amănuntele. Trebuie să te gîndești cum se protejează și cum apucă lucrurile din jur. Crede-mă, Kath, nu se compară cu nimic din ce-am făcut la Hailsham. A început să-mi descrie animalele sale preferate, dar eu n-am reușit deloc să fiu atentă la el. Cu cît îmi vorbea mai cu înșuflețire despre ele, cu atît mai penibil mă simțeam. „Tommy”, îmi venea să-i spun, „o să devii iar bătaia de joc a tuturor. Animale imagine? Ce-i cu tine?” Dar n-am făcut-o. M-am mulțumit să-l privesc atentă, să-i spun „Sună foarte bine, Tommy” și să o repet, pentru a-mi întări spusele.

Apoi la un moment dat el a zis:

— Kath, ți-am spus: Ruth nu știe despre animale. Și cînd a zis asta, a părut că-și aduce brusc aminte de tot restul și în primul rînd de motivul pentru care începuserăm să vorbim despre animale și-am văzut cum de pe chipul lui dispare încet orice urmă de înșuflețire. Apoi am pornit iar în tăcere și cînd am ajuns la strada principală, am zis:

— Tommy, chiar dacă există vreun gram de adevăr în teoria ta, mai sînt o groază de alte lucruri pe care trebuie să le aflăm. În primul rînd cum te înscrii? Și ce trebuie să facă perechea respectivă? N-am văzut nici un formular din ăsta.

— Și eu mi-am pus aceleași întrebări. Glasul îi era iar liniștit și solemn.

— Din cîte îmi dau eu seama, nu există decît o singură cale de a afla. Și anume s-o găsim pe Madame.

Am rămas o clipă pe gînduri, apoi am spus:

— S-ar putea să nu fie chiar atît de ușor. Nu știm aproape nimic despre ea. Nu-i cunoaștem nici măcar numele. Și nu-ți aduci aminte cum era? Nu-i plăcea nici măcar să ne apropiem la cîtiva pași de

216

ea. Chiar dacă am da de urma ei, tot nu ne-ar ajuta prea mult.

Tommy a oftat.

— Știu, a spus. Păi, eu zic că mai avem timp. Nu cred că vreunul dintre noi se grăbește atît de tare.

În clipa în care am ajuns înapoi în parcare, cerul după-amiezii se acoperise de nori și se făcuse destul de răcoare. Încă nu se vedea nici urmă de ceilalți, așa că Tommy și cu mine ne-am rezemat de mașină și ne-am îndreptat privirile asupra terenului de minigolf. Nu juca nimeni, iar steagurile fluturau în vînt. Nu voiam să mai continui discuția despre Madame, Galerie și tot restul, așa că am scos din punguliță caseta cu Judy Bridgewater și am întors-o pe toate părțile.

— Îți mulțumesc că mi-ai cumpărat-o, am spus. Tommy a zîmbit.

— Dacă tu ai fi nimerit la discuri, iar eu la cutia aia cu casete, eu aș fi găsit-o primul. Mare ghinion pe bietul

Tommy!

— N-are nici o importanță. Am găsit-o doar fiindcă tu ai zis să mergem s-o căutăm. Eu uitasem toată chestia cu colțul obiectelor pierdute. După faza de mai devreme cu Ruth, aveam o stare groaznică. Judy Bridgewater. Vechea mea prietenă. E ca și cum n-am fi fost despărțite niciodată. Mă întreb cine mi-o fi furat-o atunci, odinioară?

Ne-am întors preț de o clipă spre stradă, căutându-i din priviri pe ceilalți.

— Știi, a spus Tommy, mai devreme, când Ruth ți-a zis ce ți-a zis și când te-am văzut așa supărată...

— Hai s-o lăsăm așa, Tommy. Acum mi-a trecut. Și n-am de gând să mai deschid iar subiectul când se întoarce.

— Nu, nu la asta m-am referit.

S-a îndepărtat de mașină, s-a întors și și-a pus un picior pe roata din față, de parcă ar fi vrut să vadă în ce stare e.
217

— Am vrut să apun că atunci când Ruth a venit cu toată chestia aia, mi-am dat seama de ce te tot uiți tu prin revistele alea porno. Bine, e exagerat să spun că mi-am dat seama. E doar o teorie. Altă teorie de-a mea. Însă mai devreme, când Ruth a zis ce a zis, am avut un fel de revelație.

Știam că se uită la mine, însă am rămas cu privirea ațintită în față, fără să spun nimic.

— Dar tot nu prea înțeleg, Kath, a spus el în cele din urmă. Chiar dacă e adevărat ce spune Ruth -deși eu nu cred că e —, de ce te uiți prin reviste porno vechi după posibilele tale? De ce ar trebui ca modelul tău să fie una din fetele alea?

Am ridicat din umeri, tot fără să mă uit la el.

— Nu mă aștept să înțelegi. Cîteodată simt pur și simplu nevoia să o fac.

Am zis asta în timp ce ochii mi se umpleau de lacrimi, lucru pe care am făcut eforturi să îl ascund de Tommy.

Însă glasul îmi tremura atunci când am

spus:

— Dacă te deranjează atît de tare, n-o s-o mai fac.

Nu știu dacă Tommy mi-a zărit lacrimile. În orice caz, în clipa în care s-a apropiat de mine și m-a strîns ușor de umăr, reușisem deja să-mi controlez emoțiile. Nu era prima dată când făcea asta. O mai făcuse și altădată. Însă gestul lui m-a făcut cumva să mă simt mai bine și am izbucnit în rîs. Atunci și-a tras mîna, dar am rămas unul lîngă celălalt, aproape atingîndu-ne, cu spatele lipit de mașină.

— Bine, știu că-i o mare prostie, am spus. Dar o facem toți, nu? Toți ne întrebăm cine ne-a fost model. La urma urmei, de asta am venit azi aici. Toți o facem.

— Kath, știi că n-am spus-o nimănui, nu? Faza din ziua aia, când te-am găsit în clădirea boilerului. Nici lui Ruth și nimănui altcuiva. Dar pur și simplu nu pricep. Nu pricep deloc despre ce e vorba.

218

— Bine, Tommy. O să-ți spun. Poate că nici după ce-ți spun tot n-o să te ajute cu nimic, dar o să-ți spun totuși. E vorba de faptul că uneori, din cînd în cînd, simt așa, o dorință puternică de a face sex. Cîteodată mă apucă din senin și o oră sau două e absolut înnebunitor. Aproape că îmi vine s-o fac chiar și cu bătrînul Keffers, așa e de rău. De-asta..., asta e unicul motiv pentru care am făcut-o cu Hughie. Și cu Oliver. Pentru mine, în adîncul sufletului, n-a însemnat nimic. Nici măcar nu-mi plăcea prea mult de ei. Nu știu ce e, iar după ce-mi trece, mă trezesc cuprinsă de o spaimă îngrozitoare. De-asta am început să mă gândesc... ei bine, că trebuiesă vină de undeva. Trebuie să existe o legătură între felul meu de-a fi și modelul meu.

Am tăcut, dar pentru că Tommy n-a zis nimic, am continuat:

— Așa că m-am gîndit că dacă îi găsesc fotografia într-una din acele reviste, măcar o să am o explicație. Nu vreau să mă duc s-o caut sau ceva de genul ăsta. Nu vreau decît... mă înțelegi, să-mi explic cumva de ce sînt așa cum sînt.

— Și mie mi se întîmplă cîteodată, a spus Tommy. Și pe mine mă apucă uneori o dorință puternică s-o fac. Cred că dacă ar fi sinceri, ar recunoaște cu toții că și ei trec prin exact aceleași stări. Nu cred că ești deloc altfel decît noi, ceilalți, Kath. Adevărul e că mie mi se întîmplă destul de des...

A tăcut și a pufnit în rîs, dar eu n-am rîs împreună cu el.

— Eu vorbesc despre altceva, am zis. M-am uitat la alții. Și pe ei îi apucă amocul, dar asta nu îi determină să facă tot felul de lucruri. Ei nu fac niciodată lucruri de genul celor pe care le-am făcut eu, nu o fac cu oameni ca Hughie...

Poate că aș fi început din nou să plîng, fiindcă am simțit brațul lui Tommy înconjurîndu-mi umerii. Oricît de supărată aș fi fost, eram conștientă de

219

punctul în care ne aflam și am făcut o mică verificare mentală, pentru a mă asigura că dacă Ruth și ceilalți ar apărea chiar atunci în celălalt capăt, al străzii și ne-ar vedea, nu ar putea să înțeleagă greșit postura în care eram. Stăteam încă unul lîngă celălalt, sprijiniți de mașină, și se vedea clar că sînt supărată dintr-o anumită cauză, iar Tommy nu face decît să mă aline. Apoi l-am auzit spunînd:

— Nu cred că e neapărat un lucru rău. Kath, în clipa în care-ți vei găsi pe cineva cu care îți dorești din suflet să

fii, atunci s-ar putea să fie foarte bine. Ți amintești ce ne ziceau mereu paznicii? Dacă o faci cu persoana potrivită, atunci te simți cu adevărat bine.

Mi-am mișcat puțin umărul, pentru a îndepărta brațul lui Tommy din jurul meu, apoi am tras adînc aer în piept.

— Hai să nu mai vorbim despre asta. În orice caz, acum am învățat să-mi controlez mult mai bine stările alea cînd îmi vin. Așa că hai să nu mai vorbim despre ele.

— Și totuși, Kath, e o tîmpenie să te uiți prin revistele alea.

—• Bine, e o tîmpenie. Hai s-o lăsăm baltă, Tommy!

Totul e în regulă, crede-mă!

Nu-mi amintesc despre ce am mai vorbit pînă la venirea celorlalți. N-am mai discutat lucruri dintr-as-tea serioase, iar dacă ceilalți au mai simțit în aer urmele discuției noastre anterioare, n-au zis nimic. Erau foarte binedispuși și mai ales Ruth părea cît se poate de hotărîtă să se revanșeze pentru scena urîtă de mai devreme. A venit la mine și m-a atins ușor pe obraz, făcînd nu știu ce glumă, iar în clipa în care ne-am urcat în mașină, a avut grijă să alimenteze în permanență veselie generală. Ea și Chrissie erau de părere că tot ce făcea Martin era comic și abia așteptaseră ocazia să rîdă pe față de el după ce părăsiseră apartamentul îngrijitorului.

220

Rodney avea un aer dezaprobator și mi-am dat seama că dansul și cîntecelul pe care Ruth și Ghrissie le improvizaseră ad-hoc aveau în primul rînd menirea de a-l sîcîi pe el. Dar nu păreau să o facă defel cu răutate. Totuși n-am putut să nu remarc că dacă pînă acum Ruth nu s-ar fi obosit cîtuși de puțin să ne lămurească pe mine și pe Tommy în legătură cu glumele și cu lucrurile de care vorbea, cît a durat drumul înapoi s-a întors încontinuu spre noi și ne-a explicat foarte grijulie la ce anume se referă. De fapt după un timp a devenit destul de obositor, fiindcă era ca și cum tot ce se spunea în mașină era în primul rînd pentru mine. Pe de altă parte însă eram destul de încîntată să o văd pe Ruth că se agită atîta ca să-mi facă mie pe plac. Am înțeles -așa cum a înțeles și Tommy - că recunoaște că s-a purtat urît mai devreme și că asta e modul ei de a admite că a greșit. Stătea pe locul din mijloc, așa cum stătuse și la dus, însă acum mi se adresa nonstop, întorcîndu-se din cînd în cînd în cealaltă parte, spre Tommy, pentru a-l strînge ușor de braț sau pentru a-i da cîte un sărut fugar. Atmosfera era foarte plăcută și nimeni n-a mai adus vorba despre posibila lui Ruth sau despre ceva asemănător. Și nici eu n-am pomenit de caseta cu Judy Bridgewater pe care mi-o cumpărase Tommy. Știam că Ruth va afla pînă la urmă de ea, într-un fel sau altul, dar nu voiam să știe încă. Pe drumul de întoarcere spre casă, în timp ce întunericul cobora încet asupra nefîrșitelor șosele pustii, am avut sentimentul că sîntem iarăși apropiați, toți trei, și n-am vrut să las să se strecoare între noi nici un lucru care ar fi putut distruge această senzație.

221

CAPITOLUL ȘAISPREZECE

Chestia ciudată în legătură cu excursia noastră la Norfolk a fost că din clipa în care ne-am întors, abia dacă am mai vorbit despre ea. Iar atitudinea noastră a fost atît de bătătoare la ochi, încît au început să circule tot felul de zvonuri despre ce anume făcuserăm. Însă chiar și după apariția acestor zvonuri am continuat să păstrăm tăcerea asupra subiectului pînă cînd, în cele din urmă, lumea și-a pierdut interesul.

Nu știu nici acum de ce s-a întîmplat așa. Poate fiindcă simțeam cu toții că Ruth trebuie să înceapă, că ea trebuie să hotărască ce anume avem voie să povestim, și așteptam să facă primul pas. Însă, dintr-un motiv sau altul, Ruth - poate jenată de evoluția situației cu posibila ei, poate complăcîndu-se pur și simplu în aerul de mister - rămăsese complet tăcută în privința excursiei. Evitam să vorbim despre ea pînă și între noi.

Datorită acestui aer de taină ce învăluia subiectul, mi-a fost și mai ușor să nu-i spun lui Ruth despre caseta cu Judy Bridgewater pe care mi-o cumpărase Tommy. N-am mers chiar pînă într-acolo încît s-o ascund. Se afla la vedere, în colecția mea, într-unui din micile teancuri de casete așezate pe jos, lîngă plintă. Dar aveam mereu grijă să nu o las deasupra. Au fost dați cînd am simțit cu disperare nevoia de a-i spune, cînd am vrut să ne aducem amîndouă aminte de Hailsham, cu caseta cîntîndu-ne în fundal.

222

Însă cu cit trecea mai mult timp de la excursia la Norfolk și eu încă nu-i spuseseam, cu atît mai tare am început să simt presiunea unui secret vinovat. Firește, pînă la urmă tot a observat caseta, însă mult mai tîrziu și, probabil, într-un moment mult mai nepotrivit, dar așa e viața.

A venit primăvara, tot mai mulți veterani au plecat pentru a-și începe specializarea și, deși au făcut-o așa cum se întîmpla de obicei, fără nici un fel de tam-tam, a fost de-a dreptul imposibil să nu remarcăm numărul mare al celor ce plecau. Nu sînt sigură ce simțeam atunci cînd eram martori la toate aceste plecări. Bănuiesc că, într-o anumită măsură, îi invidiam pe cei care plecau. Simțeam că îi așteaptă o lume nouă și incitantă. Dar, firește, dispariția lor ne-a lăsat în suflet o neliniște din ce în ce mai mare.

Apoi — cred că prin aprilie — Alice F. a fost prima din grupul nostru de la Hailsham care a plecat și, la scurtă vreme după aceea, s-a dus și Gordon C. Amîndoi ceruseră să-și înceapă instruirea și ne părăsiseră cu zîmbete vesele pe față, însă din acel moment atmosfera de la Căsuțe s-a schimbat pentru totdeauna, cel puțin pentru

grupul nostru.

Agitația stîrmită de plecările numeroase îi afecta și pe destul de mulți dintre veterani. Așa se explică, probabil, faptul că la scurt timp a început să se răspîndească o nouă tranșă de zvonuri de genul celor despre care ne vorbiseră Chrissie și Rodney la Norfolk. Au început să circule povești despre elevi din alte părți ale țării care obținuseră amînări fiindcă dovediseră că se iubesc - cu diferența că de această dată unii dintre elevii în discuție nu aveau nici o legătură cu Hailshamul. Și noi, cei cinci care fuseserăm la Norfolk, ne-am ferit din nou să abordăm subiectul. Pînă și Chrissie și Rodney, care altădată se aflau în centrul conversațiilor de acest gen, își fereau acum privirile cînd cineva pomenea iar de asemenea zvonuri.

223

„Efectul Norfolk” s-a făcut simțit chiar și la mine și Tommy. Crezusem că, odată întorși acasă, vom încerca să profităm de orice mică oportunitate ori de cîte ori vom rămîne singuri, pentru a aprofunda discuția referitoare la teoria lui despre Galerie. Însă, din nu știu ce motiv — atît din cauza mea, cît și a lui -, acest lucru nu s-a întîmplat niciodată. A existat, cred, o singură excepție și anume dimineața cînd, în casa gîstelor, mi-a arătat animalele lui imaginare.

Hambarul căruia îi spuneam „casa gîstelor” se afla la marginea cea mai îndepărtată a Căsuțelor și fiindcă acoperișul îi era găurit și ușa mereu scoasă din balamale, nu prea era folosit decît ca loc în care cuplurile se puteau retrage în lunile mai calde cînd voiau să fie singure. La ora aceea începusem să fac lungi plimbări solitare și cred că în ziua respectivă tocmai plecasem într-o asemenea plimbare și tocmai trecusem de casa gîstelor, cînd l-am auzit pe Tommy strigîndu-mă. M-am întors și l-am văzut în picioarele goale, cocoțat sîngaci pe o movilită de pămînt uscat, înconjurat de băltoace uriașe și cu o mîină sprijinită de hambar, pentru a-și păstra echilibrul.

— Ce s-a întîmplat cu bocancii tăi, Tommy? l-am întrebat.

În partea de sus era îmbrăcat ca de obicei, cu blugi și pulover gros.

— Cum să-ți spun, desenam...

A rîs și mi-a întins un caietel cu coperte negre, asemănător cu cel de care Keffer nu se despărțea niciodată. Trecuseră deja peste două luni de la excursia noastră la Norfolk, dar în clipa în care am zărit caietelul, mi-am dat seama imediat despre ce e vorba. Însă am așteptat ca el să spună:

— Kath, dacă vrei, îți arăt.

A luat-o înaintea mea spre casa gîstelor, sărînd pe pămîntul aspru, denivelat. Mă așteptasem ca înăuntru să fie întuneric, însă prin luminatoare

224

intra destul de multă lumină. Lîngă un perete se aflau tot felul de piese de mobilier aruncate aici de-a lungul ultimului an sau cam așa ceva - mese rupte, frigidere vechi, lucruri de genul ăsta. Bănuiesc că Tommy fusese cel care trăsese în mijlocul podelei o canapea cu două locuri, cu buretele ieșind prin husa neagră de plastic, și mi-am imaginat imediat că tocmai stătea acolo și desena, cînd mă văzuse trecînd prin apropiere. Iar bocancii se aflau chiar lîngă ea, căzuți într-o rînă, cu șosetele de fotbal bătate înăuntru.

Tommy s-a trîntit iar pe canapea și s-a uitat îngrijorat la degetul lui mare de la picior.

— Scuze, îmi cam put picioarele. Mi-am dat toate alea jos fără să-mi dau seama. Cred că m-am tăiat. Kath, vrei să te uiți pe astea ? I le-am arătat și lui Ruth săptămîna trecută și de-atunci tot vreau să ți le arăt și ție. Nu le-a mai văzut nimeni în afară de Ruth. Aruncă-ți un ochi peste ele, Kath.

Atunci i-am văzut pentru prima oară animalele. Cînd îmi spusese despre ele la Norfolk, văzusem imediat în minte versiuni miniaturale ale genului de desene pe care le făcea cînd eram mici. Așa că am fost efectiv luată prin surprindere cînd am văzut cît de minuțios e desenat fiecare dintre ele. De fapt mi-a luat puțin timp pînă să-mi dau seama că sînt chiar animale. Prima impresie a fost ca atunci cînd scoți carcasa unui radio: canale minuscule, nervuri răsucite, șurubele și roțițe desenate cu o precizie maniacală. Abia cînd țineai foaia la distanță, îți dădeai seama că e un fel de tatu sau, să zicem, o pasăre.

— Ea doua mea carte, a zis Tommy. Pe prima n-o s-o arăt la nimeni! Mi-a luat ceva pînă mi-am făcut mîna.

Acum stătea întins pe canapea, cu un ciorap deasupra piciorului, și făcea eforturi să-și ia un ton cît mai detașat, dar știam că e nerăbdător să-mi vadă reacția. Chiar și așa, o vreme n-am fost deloc

225

în stare să-mi adun suficient entuziasm pentru a-l lăuda. Poate că eram într-o oarecare măsură îngrijorată că orice lucrare artistică l-ar putea da iar peste cap. Pe de altă parte, mă uitam la ceva atît de diferit de orice ne învățase vreodată vreun paznic să facem la Hailsham, încît pur și simplu nu aveam termen de comparație. Am zis ceva de genul:

— Dumnezeule, Tommy, cred că ți-a luat foarte mult timp să le faci! Nu-mi vine să cred că ai reușit să vezi atît de bine aici, încît să trasezi toate detaliile astea minuscule.

Iar apoi, în timp ce răsfoiam paginile, poate fiindcă încă mă mai chinuiam să găsesc cel mai potrivit lucru pe care i l-aș fi putut spune, m-am trezit că-i zic:

— Mă întreb ce-ar zice Madame dacă le-ar vedea. Am spus-o pe un ton de glumă, iar Tommy a

răspuns cu un fel de rînjet, dar în aer s-a instalat brusc o tensiune care înainte nu existase. Am continuat să întorc paginile caietului - era plin cam pe un sfert - fără să mă uit la el și dorindu-mi să nu fi pomenit de Madame. În

cele din urmă l-am auzit
spunînd:

— Bănuiesc că va trebui să devin mult mai bun înainte ca ea să vadă vreunul dintre ele.

N-am știut dacă replica lui înseamnă că se așteaptă să-i spun ce bune sînt desenele, dar cu fiecare clipă ce trecea, eram din ce în ce mai sincer atrasă de aceste creaturi fantastice din fața mea. În ciuda trăsăturilor lor extrem de încărcate și de metalice, exista ceva cît se poate de drăgălaș, chiar vulnerabil, în fiecare dintre ele. Mi-am adus aminte cum mi-a spus la Norfolk că exact în timp ce le crea, își făcea griji pentru capacitatea lor de a se apăra sau de a se întinde și de a apuca diverse lucruri, iar acum, cînd mă uitam la ele, simțeam că mă cuprinde același gen de îngrijorare. Și totuși, din nu știu ce motiv pe care nu mi l-am putut explica, ceva m-a

226

împiedicat să rostesc cuvinte de laudă. Atunci Tommy a spus:

— În orice caz, nu doar de-asta le fac. Pur și simplu îmi place să le fac. Mă întrebam, Kath, dacă ar trebui oare să mai păstrez secretul. Mă gîndeam că poate n-ar fi chiar așa de rău ca lumea să afle de ele. Hannah încă mai face acuarele și o groază de veterani fac diverse alte lucruri. Nu vreau să spun că o să mă duc să le arăt fiecăruia în parte. Dar mă gîndeam că, mă rog, nu există nici un motiv să mai păstrez secretul.

În cele din urmă am reușit să-mi ridic privirea și să-i spun cu convingere:

— Așa e, Tommy, nu există nici un motiv. Nici cel mai mic motiv. Sînt bune. Chiar foarte bune. Sinceră să fiu, dacă ăsta e motivul pentru care te ascunzi aici, fiindcă te temi că n-ar fi suficient de bune, e o mare prostie.

N-a spus absolut nimic, dar pe chipul lui a înflorit un mic rînjete, de parcă tocmai rostise o poantă bună, și am știut că l-am făcut extrem de fericit. Nu cred că am mai vorbit prea mult după aceea. Am senzația că peste puțin timp și-a pus bocancii și am plecat amîndoi din casa gîștelor. Cum am mai spus, a fost cam singura dată cînd Tommy și cu mine am amintit în mod direct teoria pe care mi-o expusese în primăvara respectivă.

Apoi a venit vara și s-a făcut un an de la venirea noastră. A apărut o nouă tranșă de elevi, aduși de un microbuz, cum se întîmplase și cu noi, dar nici unul nu era de la Hailsham. Din multe puncte de vedere, a fost o adevărată ușurare: cred că deveniseră cu toții extrem de neliniștiți, gîndindu-se că un nou grup de elevi de la Hailsham ar complica destul de tare lucrurile. Însă cel puțin pentru mine faptul că n-a mai apărut nimeni de la Hailsham n-a făcut decît să-mi întărească senzația că Hailshamul

227

era de-acum foarte departe în trecut și că legăturile ce ne uneau cu foștii noștri colegi slăbeau cu fiecare zi ce trecea. Nu era vorba doar de faptul că persoane precum Hannah vorbeau întruna despre dorința de a-i urma exemplul lui Alice și de a-și începe instruirea. Alții, precum Laura, își găsiseră prieteni care nu erau de la Hailsham și aproape că uitaserăm că am fost odată atît de legați unii de alții.

Era apoi modul în care Ruth pretindea întruna că a uitat diverse lucruri de la Hailsham. Bine, în general era vorba de lucruri lipsite de importanță, dar atitudinea ei mă irita din ce în ce mai tare. O dată, de exemplu, Ruth cu mine și cu cîțiva veterani stăteam în jurul mesei de la bucătărie după un mic dejun prelungit. Unul dintre veterani tocmai spusese că dacă mînci brînză seara tîrziu, nu mai dormi bine, iar eu mă întorsesem spre Ruth și-i spusese ceva de genul „îți amintești? Și Miss Geraldine ne spunea asta mereu!” Fusese o simplă remarcă în treacăt, iar Ruth nu trebuia decît să zîmbească și să încuviințeze din cap. Însă ea m-a privit lung, fără nici o urmă de expresie, de parcă habar nu avea despre ce vorbesc. Abia cînd le-am spus veteranilor, drept explicație, „Unul dintre paznicii noștri”, a dat și Ruth din cap, încruntată, de parcă abia în momentul acela își amintise.

Atunci am iertat-o. Însă data următoare - și anume în ziua cînd stăteam cu ea în stația de autobuz părăsită - n-am mai rezistat. Atunci m-am enervat, fiindcă una era să joci jocul ăsta în fața veteranilor și cu totul alta cînd stăteam de vorbă doar noi două și mai ales cînd se întîmpla în toiul unei discuții cît se poate de serioase.

Pomenisem așa, în trecere, despre faptul că scurtătura spre iaz, prin parcela de rubarbă de la Hailsham, era în zona în care accesul ne era interzis. Cînd am văzut-o că-și ia figura aia nedumerită, am uitat complet ce voiam să spun și i-am zis:

228

— Ruth, e imposibil să fi uitat! Așa că nu mai face fața asta la mine!

Poate că dacă nu i-aș fi retezat-o atît de tăios -dacă m-aș fi mulțumit să glumesc pe seama acestui lucru și mi-aș fi văzut de discuție -, atunci și-ar fi dat și ea seama ce absurdă a fost și ar fi rîs. Dar fiindcă m-am războit așa la ea, Ruth mi-a întors iritată privirea și a zis:

— Și ce importanță are ? Ce legătură are parcela de rubarbă cu toate astea? Zi mai departe ce ziceai.

Era tîrziu, seara de vară era pe sfîrșite, iar vechea stație de autobuz mustea de apă și de aer jilav, urmare a furtunii de peste zi. Așa că nu aveam deloc dispoziția necesară să stau și să analizez de ce era atît de important pentru mine acel amănunt. Și, în ciuda faptului că m-am conformat și am continuat discuția începută, atmosfera s-a răcit subit, lucru ce nu ne era de prea mare folos pentru soluționarea dificilei noastre probleme.

Însă pentru a vă explica despre ce vorbeam în seara respectivă, va trebui să mă întorc un pic în timp. De fapt va trebui să mă întorc în timp cu cîteva săptămîni, pînă la începutul verii. Avusesem o relație cu unul dintre veterani, un băiat pe nume Lenny, o relație - ca să fiu sinceră - bazată strict pe sex. Iar el se hotărîse brusc să-și înceapă cursurile de instruire și plecase. Acest lucru mă cam debu-solase și Ruth se purtase ca o prietenă de nădejde,

făcîndu-mă să simt că e aproape de mine, dar fără să mă sufocă cu atențiile ei, fiind mereu gata să mă binedispună dacă mă vedea supărată. De asemenea, îmi făcea mici favoruri, cum ar fi cel de a-mi pregăti sandvișuri sau de a-mi prelua o parte din sarcini cînd îmi venea rîndul la curățenie. Apoi, cam la două săptămîni după plecarea lui Lenny, ne aflam amîndouă în camera mea de la mansardă, undeva după miezul nopții, pălăvrăgînd la o cană de ceai, și Ruth mă făcuse să rîd cu poftă

229

de Lenny. Nu era un tip chiar atît de rău, numai că, odată ce începusem să-i povestesc lui Ruth cîteva chestii mai intime, nu știu cum, dar toate lucrurile legate de el au început să mi se pară brusc cit se poate de amuzante și nu ne-am mai putut opri din rîs. Apoi, la un moment dat, Ruth a început să treacă cu degetul în sus și-n jos peste casetele stivuite în mici teancuri de-a lungul plintei zidului. Făcea asta relativ absentă, în timp ce continua să rîdă, dar ulterior am avut o revelație subită, că n-a fost deloc o pură întîmplare, că e posibil s-o fi observat în urmă cu mai multe zile, poate chiar să se fi uitat la ea, ca să se asigure că nu se înșală, după care așteptase cel mai bun moment în care s-o „găsească”. Mulți ani după aceea i-am făcut o vagă aluzie la asta lui Ruth, dar ea a părut să nu știe despre ce vorbesc, așa că poate m-am înșelat. În orice caz, tocmai rîdeam de nu mai puteam de fiecare dată cînd îmi mai aminteam cîte un amănunt legat de bietul Lenny, cînd cineva parcă a decuplat din senin totul. Ruth stătea într-o rîină pe covor, se uita absentă la cotoarele casetelor în lumina slabă și, o secundă mai tîrziu, avea în mînă caseta cu Judy Bridgewater. După ceea ce a părut o eternitate, a spus:

— Zi-mi și mie, de cînd ai caseta asta?

I-am spus pe un ton cît mai neutru posibil cum Tommy și cu mine am dat din întîmplare peste ea în ziua aia, cînd ea era plecată cu ceilalți. Ruth a continuat să o privească atentă, apoi a spus:

— Deci Tommy ți-a găsit-o.

— Nu. Eu am găsit-o. Eu am văzut-o prima.

— Și nici unul dintre voi nu mi-ați spus nimic. A ridicat din umeri.

— Sau eu, una, nu-mi amintesc nimic în sensul ăsta.

— Era adevărată chestia cu Norfolkul, am spus. Știi care — că este colțul cu obiectele pierdute din Anglia.

230

Mi-a trecut fulgerător prin minte gîndul că e posibil ca Ruth să pretindă că nu-și amintește nimic ieșit de asta, dar a încuviințat gînditoare.

— Păi, ar fi trebuit să-mi amintesc și eu, a zis ea. Poate că mi-aș fi găsit și eu fularul ăla roșu.

Am rîs amîndouă și momentul de stînjeneală părea să fi trecut. Însă după felul în care a pus caseta înapoi, fără a mai pomeni nimic despre ea, mi-am dat seama că discuția nu se încheiase aici.

Nu știu dacă turnura pe care a luat-o conversația noastră a fost cumva controlată de Ruth în lumina recenteii sale descoperiri sau dacă am fi ajuns oricum în acest punct și abia după aceea și-a dat ea seama că poate folosi ceea ce tocmai a aflat în modul în care a făcut-o. Am revenit la discuția despre Lenny și mai ales despre stilul lui de a face sex și am început iar să rîdem în hohote. În momentul acela cred că eram pur și simplu ușurată că, în fine, a aflat de casetă și nu mi-a făcut o scenă cumplită, așa că poate n-am mai fost așa de precaută, cum aș fi fost în alte condiții. Fiindcă n-a durat mult și, de la glumele pe seama lui Lenny, am ajuns la cele pe seama lui Tommy. La început am făcut-o fără nici o urmă de răutate, ci cu tandrețe, așa cum vorbești despre un om care îți e foarte drag. Însă, dintr-una într-alta, am ajuns să rîdem de animalele lui.

Așa cum am mai spus, n-am știut niciodată dacă Ruth a împins sau nu dinadins discuția în direcția asta. Sinceră să fiu, nici măcar nu pot spune cu precizie dacă ea a fost cea care a pomenit prima despre animale. Însă odată ce am început, am rîs și eu la fel de tare ca și ea de felul cum unul dintre ele arăta de parcă ar fi purtat chiloți, iar altul parcă ar fi fost inspirat de un arici storcit. Bănuiesc că la un moment dat ar fi trebuit să spun că desenele sînt bune și că era foarte bine că lucrase la ele atît de mult, încît chiar îi ieșiseră bine. Însă n-am făcut-o. În parte din cauza casetei și, poate, dacă e

231

să fiu sinceră pînă la capăt, fiindcă eram încîntată de faptul că Ruth nu ia foarte în serios animalele lui Tommy și de toate lucrurile ce derivau de aici. Cred că într-un final, atunci cînd ne-arn spus noapte bună, ne-am simțit mai apropiate ca niciodată una de alta. În drum spre ieșire mi-a atins ușor obrazul, spunînd:

— E incredibil cum reușești să-ți păstrezi mereu optimismul, Kathy.

Așa că n-am fost cîtuși de puțin pregătită pentru ce avea să se întîmple în curtea bisericii cîteva zile mai tîrziu. În vara aceea Ruth descoperise o biserică veche și încîntătoare, aflată la mai puțin de un kilometru de Căsuțe, în spatele căreia se afla un loc cu pietre funerare foarte vechi, aproape căzute în iarbă, pe unde îmi plăcea să hoinăresc. Iarba stăpînea în voie locul, dar era atîta liniște și pace aici, încît Ruth venea adesea să citească lîngă gardul din spate, pe o bancă aflată sub o salcie uriașă. Inițial situația nu m-a încîntat peste măsură, pentru că păstram încă vie amintirea verii trecute, cînd stăteam cu toții afară, pe iarbă, chiar lîngă Căsuțe. Și totuși, dacă se întîmpla să plec să mă plimb și știam că Ruth ar putea fi acolo, mă trezeam uneori intrînd pe poarta scundă de lemn și luînd-o pe alea năpădită de buruieni, apoi pe lîngă morminte. În după-amiaza respectivă era cald, nu se

simțea nici o adiere de vînt și eu mergeam pe alee, cu gîndurile aiurea, citind din mers numele de pe pietre, cînd am văzut-o pe Ruth, - nu singură, ci împreună cu Tommy - pe banca de sub salcie.

Adevărul e că doar Ruth stătea efectiv pe bancă, pentru că Tommy se sprijinea cu un picior de spătarul ei ruginit și făcea un fel de exercițiu de întinderi în timp ce vorbeau. Nu păreau să poarte cine știe ce conversație importantă, așa că n-am ezitat și m-am dus întins spre ei. Poate că ar fi trebuit să-mi dau seama după felul în care m-au salutat, dar sînt

sigură că a fost. ceva destul de greu de prins din zbor. Ardeam să le povestesc ultima bîrfă pe care o auzisem - ceva legat de unul din noii-veniți -, așa că o vreme eu am fost cea care a turuit întruna, în vreme ce ei mă aprobau absent din cap și-mi puneau cînd și cînd cîte o întrebare. A trecut un timp pînă să-mi dau seama că nu e totul în regulă și chiar și cînd m-am oprit și î-am întreat „V-am întrerupt din ceva ?”, am făcut-o tot pe un ton de glumă. Dar atunci Ruth a spus:

— Tommy tocmai mi-a povestit marea lui teorie. Zice că ție ți-a spus-o deja. Acum o mie de ani. Iar azi a avut amabilitatea să mi-o expună și mie.

Tommy a oftat și tocmai era pe punctul de a spune ceva, cînd Ruth a zis, cu un fel de șoaptă ironică:

— Marea teorie a lui Tommy despre Galeria! Apoi s-au uitat amîndoi la mine, de parcă eu eram cea care hotăra totul și care decidea ce trebuie să urmeze.

— Nu-i rea, am zis. S-ar putea să fie corectă. Nu știu. Tu ce crezi, Ruth?

— A trebuit s-o scot cu cleștele de la Făt-Frumos. Nu prea voi ai deloc să mi-o împărtășești, nu, scum-pilici? A trebuit să-l bat un an la cap ca să-mi explice cam ce vrea să însemne toată arta asta a lui.

— Nu doar de asta o fac, a spus indispus Tommy. Continua să-și țină piciorul pe spătarul băncii și să-și întindă, ca la balet.

— N-am zis decît că în cazul în care am dreptate în ce privește Galeria, înseamnă că aș putea încerca oricînd vreau să trimit animalele, în ideea că ar putea fi selectate...

— Scumpul meu Tommy, te rog mult, nu te face de rîs în fața prietenei noastre. În fața mea poți s-o faci cît vrei, nu e nici o problemă! Dar n-o face în fața dragei noastre Kathy!

232

233

— Nu înțeleg ce-i de rîs aici, a spus Tommy. E o teorie la fel de bună ca oricare alta.

— Nu teoria ta zic eu că e de rîs, scumpilici! Poate că o să-i convingi cu teoria, de ce nu? Dar ideea că ai de gînd să ți-o susții arătîndu-i lui Madame animăluțele astea ale tale...

Ruth a zîmbit și a clătinat din cap.

Tommy n-a zis nimic și a continuat cu exercițiile lui. Am vrut să-i sar în apărare și mă gîndeam la cel mai potrivit lucru pe care l-aș putea spune și care să-l facă să se simtă mai bine, dar fără să o înfurie și mai tare pe Ruth, însă chiar în acel moment Ruth a spus ce-a spus, Pînă și atunci mi s-a părut ceva destul de dur, dar n-am bănuț nici o clipă în ziua aia, în curtea bisericii, că vorbele ei vor avea urmări atît de grave. A spus:

— Nu doar eu zic asta, scumpete. Și Kathy e de aceeași părere. Animalele tale sînt de toată jena.

Primul meu imbold a fost să neg, apoi să rîd. Însă Ruth vorbise pe un ton sigur și tranșant și toți trei ne cunoșteam prea bine ca să nu recunoaștem că exista o urmă vagă de adevăr în cuvintele ei. Așa că într-un final am ales tăcerea, în vreme ce mintea mea rula frenetic înapoi și, cu un fel de spaimă înghețată, s-a oprit la noaptea din camera mea, cînd stătuserăm de vorbă la o cană de ceai. Și am auzit-o pe Ruth spunînd:

— Cîtă vreme lumea crede că faci toate astea din simplu amuzament, e OK. Dar nu începe să ne explici ca e ceva serios. Te rog!

Tommy terminase cu întinderile și mă privea întrebător. Deodată era iar ca un copil. Uitase complet de orice mască. I-am văzut ochii întunecîndu-se brusc și am citit în ei îngrijorarea cea mai profundă.

— Uite ce e, Tommy, încearcă să înțelegi, a continuat Ruth. N-are nici cea mai mică importanță dacă Kathy și cu mine ne distrăm pe seama ta, fiindcă noi sîntem de partea ta. Dar te rog, hai să nu-i băgăm și pe ceilalți în povestea asta.

Am reluat de multe ori în minte acele clipe. Ar fi trebuit să găsesc ceva de spus. Aș fi putut pur și simplu să neg totul, deși probabil că Tommy nu m-ar fi crezut. Iar să încerc să explic cum văd eu lucrurile cu adevărat ar fi fost mult prea complicat. Însă aș fi putut să fac ceva, orice. Aș fi putut s-o provoc pe Ruth, să-i spun că mi-a răstălmăcit vorbele, că și dacă am rîs, n-am făcut-o în sensul în care sugera ea că aș fi făcut-o. Aș fi putut chiar să mă duc la Tommy și să-l iau în brațe acolo, în fața lui Ruth. La varianta asta m-am gîndit abia mulți ani mai tîrziu și probabil că la ora respectivă nu era o opțiune valabilă, date fiind firea mea și relația dintre noi trei din acel moment. Dar ar fi fost unicul mod prin care aș fi putut compensa răutatea cuvintelor lui Ruth, căci vorbele n-ar fi făcut decît să adîncească și mai tare prăpastia creată între noi.

Însă n-am zis și n-am făcut nimic. Parțial, bănuiesc, din cauză că am fost pur și simplu redusă la tăcere de faptul că Ruth a fost în stare să se folosească de o asemenea chestie. Îmi amintesc cum m-am simțit copleșită brusc de o oboseală uriașă, de un fel de letargie, în fața firelor încurcate ale dezastrului din fața mea. Era ca atunci cînd ți se dă de rezolvat o problemă de matematică într-un moment în care creierul ți-e extrem de obosit și tu știi că există nu știu ce soluție care-ți trece într-o străfulgerare prin fața ochilor, dar nu reușești să-ți aduni deloc energia pentru

a încerca să o descoperi. Ceva în mine pur și simplu a renunțat. Am auzit o voce care mi-a spus „Nu face nimic, lasă-1 să creadă ce-i mai rău. Lasă-1 să creadă, lasă-1 să creadă asta”. Și bănuiesc să m-am uitat la el cu resemnare, cu o față care zicea „Da, e adevărat. La ce te așteptai?” Îmi amintesc foarte bine și acum, de parcă ar fi fost ieri, chipul lui Tommy, de pe care furia se stingea încet, fiind înlocuită treptat de o expresie pe muchia uimirii, ca și cum așa fi fost un fluture exotic ce-i apăruse brusc în față, pe un gard.

234

235

Nu că mi-ar fi fost teamă ca nu cumva să izbucnesc brusc în lacrimi, să-mi ies din fire ori ceva de genul ăsta. Însă m-am hotărât să le întorc pur și simplu spatele și să plec. Peste doar câteva ore mi-am dat deja seama că făcusem o maro greșeală. Tot ce pot să spun acum e că lucrul de care-mi era cel mai teamă în momentul respectiv era că unul dintre ei va avea o ieșire intempestivă, iar eu voi rămîne cu celălalt. Nu știu de ce, dar nu mi se părea posibil ca mai mult de unul dintre noi să aibă o ieșire intempestivă și am vrut să mă asigur că persoana care o face sînt eu. Așa că m-am întors și am pornit cu pași apăsați înapoi, pe drumul pe care venisem, trecînd pe lîngă morminte și îndreptîndu-mă hotărîtă spre poarta scundă de lemn, și am trăit preț de câteva clipe un sentiment de triumf. Acum, că rămăseseră singuri, îndurau o soartă pe care o meritau pe deplin.

236

CAPITOLUL ȘAPTESPREZECE

Așa cum am spus, abia mult timp după aceea — mult după ce am lăsat în urma mea Căsuțele — mi-am dat seama cît de importantă fusese mica noastră întîlnire din curtea bisericii. Da, la momentul acela mă supărasem foarte tare. Dar nu-mi trecuse nici măcar o clipă prin minte că ar fi fost altceva decît o simplă ciondăneală obișnuită de-a noastră. Nu mă gîndisem niciodată că firele vieților noastre, pînă atunci atît de adînc întreșesute, se pot desface și separa din atîta lucru.

Însă bănuiesc că la ora respectivă puternice forțe nevăzute începuseră deja să ne despartă și a fost nevoie doar de o întîmplare banală de acest gen pentru ca lucrarea lor să se poată desăvîrși. Dacă am fi înțeles asta atunci, demult, cine știe? Poate că ne-am fi ținut mai strîns unul de celălalt.

În primul rînd tot mai mulți elevi plecau pentru a deveni îngrijitori și în rîndul grupului nostru de la Hailsbam începea să se răspîndească tot mai tare sentimentul că acesta e cursul natural al evenimentelor, încă mai aveam de terminat lucrările, dar se știa că dacă ne începem specializarea, nu mai e neapărată nevoie să le finalizăm. În primele noastre zile de la Căsuțe ideea de a nu ne termina lucrările ar fi fost pur și simplu de neconceput. Însă cu cît lăsam Hailshamul mai departe în urma noastră, cu atît mai puțin importante ni se păreau aceste lucrări. La ora respectivă îmi trecuse prin cap gîndul,

237

probabil corect, că dacă ni se permisese să ajungem să acordăm tot mai puțină însemnătate lucrărilor, același lucru avea să se întîmple și cu toate celelalte lucruri ce ne legau pe toți cei de la Hailsham. Iată motivul pentru care m-am străduit o vreme cît am putut să păstrez viu entuziasmul general față de cărțile citite și față de notițele pe care ni le luam. Însă pe fondul plecării masive a atîtor elevi și fără nici cea mai mică dovadă a faptului că aveam să ne mai întîlnim vreodată cu paznicii noștri, curînd am început să simt că lupt pentru o cauză deja pierdută. În orice caz, în zilele ce au urmat conversației noastre din curtea bisericii am făcut tot ce mi-a stat în putință pentru a mi-o scoate complet din minte. M-am purtat atît față de Tommy, cît și față de Ruth ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat, iar ei au făcut la fel. Însă acum în aer plutea mereu ceva nedefinit și nu doar între mine și ei. În ciuda faptului că încă se mai afixau ca un cuplu - încă mai făceau gestul ăla cu lovitul brațului cînd se despărțeau -, îi cunoșteam prea bine ca să nu văd cît se poate de clar că începuseră să se înstrăineze unul de celălalt.

Firește, mi-a părut foarte rău și mai cu seamă mi-a părut rău de animalele lui Tommy. Dar lucrurile se complicaseră deja mult prea tare și ar fi fost destul de greu să mă duc la el și să-i explic cum stătea de fapt situația. Cu cîtiva ani - poate chiar și cu șase luni - în urmă acest lucru ar fi fost încă posibil. Aș fi discutat cu Tommy și am fi scos-o noi cumva la capăt. Însă nu știu din ce motiv, în acea a doua vară totul se schimbă. Poate era din cauza relației mele cu Lenny. Nu știu. În orice caz, nu mai era deloc la fel de simplu ca odinioară să vorbesc cu Tommy. La suprafață lucrurile păreau să stea la fel ca înainte, dar n-am mai pomenit niciodată despre animalele lui sau despre cele întîmplare în curtea bisericii.

Așadar, așa stăteau lucrurile în momentul discuției mele cu Ruth din stația de autobuz abandonată, cînd mă iritase la culme faptul că se făcea că nu-și mai amintește de parcela de rubarbă de la Hailsham. Cum am mai spus, probabil că nu m-aș fi supărat atît de tare dacă n-ar fi venit cu chestia asta chiar în toiul unei conversații atît de serioase. Bine, atinseserăm deja punctele cheie ale discuției, dar chiar și așa, chiar dacă la ora respectivă eram deja destul de relaxate și vorbeam tot felul de nimicuri, ele erau toate o parte integrantă a încercării noastre de a aranja lucrurile între noi și zău că nu era loc pentru asemenea minciuni complet gratuite.

Iată ce se întîmplase. În ciuda tensiunii din relația mea cu Tommy, legătura cu Ruth părea să fi fost mult mai puțin afectată de recentul eveniment -sau cel puțin așa am crezut eu -, așa că am hotărît că e timpul să vorbesc cu ea despre ce se întîmplase în curtea bisericii. Fusese una din zilele acelea de vară cu ploaie și furtună și ne adăpostiserăm cu toții în casă, în ciuda umidității. Așa că seara, cînd cerul a părut că se limpezește și apusul 1-a

colorat într-un trandafiriu extrem de plăcut, i-am propus lui Ruth să ieșim să luăm o gură de aer. Descoperisem o potecă abruptă, ce ducea pînă la marginea văii, și chiar în locul în care aceasta se unea cu șoseaua se afla o stație de autobuz părăsită. Autobuzele nu mai opreau aici de secole, tăblița cu semnul de stație fusese luată de mult, iar pe peretele din spate al refugiului nu se mai afla decît rama a ceea ce probabil fusese odinioară un anunț cu intervalele orare în care circula autobuzul. Însă refugiul însuși -ce amintea de o cabană construită cu dragoste, cu una dintre laturi deschisă către cîmpiile în pantă — mai era încă în picioare și pînă și băncuța îi rămăsese intactă. Așa că aici ne-am așezat, Ruth și cu mine, pentru a ne regăsi suflul, cu ochii la pînzele de păianjen de pe grinzi și la seara de vară ce se

238

239

întindea în fața noastră. Apoi en i-am spus ceva de genul:

— Știi, Ruth, ar trebui să încercăm să rezolvăm cumva problema asta. Mă refer la ce s-a întîmplat zilele trecute. Îmi luasem un ton conciliant, la care am primit de la Ruth răspunsul așteptat. Mi-a zis imediat că e o mare prostie să ne certăm tustrei pentru niște lucruri atît de lipsite de sens. A pomenit de alte certuri de-ale noastre și am rîs un pic rememoraîndu-le. Dar nu aveam de gînd să mă mulțumesc să ne îngropăm așa, pur și simplu, recenta dispută, așa că am spus, cu cel mai puțin provocator ton de care am fost în stare:

— Ruth, știi, eu cred că uneori, atunci cînd ești parte a unui cuplu, se poate întîmpla să nu vezi lucrurile la fel de clar cum poate că le vede cineva din afară. Uneori.

Ea a încuviințat din cap. —• Probabil că ai dreptate.

— Nu vreau să mă bag unde nu-mi fierbe oala. Dar uneori, mai ales de la o vreme înapoi, mi se pare că Tommy e foarte supărat. Știi ce vreau să spun. E vorba de anumite lucruri pe care le-ai spus sau le-ai făcut tu.

Mi-a fost teamă ca nu cumva Ruth să se enerveze subit, dar ea a aprobat din cap și a oftat.

— Cred că ai dreptate, a spus într-un final. M-am gîndit și eu destul de mult la asta.

— Atunci poate că n-ar fi trebuit să aduc subiectul în discuție. Trebuia să-mi închipui că vezi și singură ce se întîmpla. Știu că e un lucru care nu mă privește.

— Ba te privește, Kathy. Ești prietena noastră, așa că sigur că te privește. Ai dreptate, a fost destul de urît din partea mea. Știu la ce te referi. La chestia aia de zilele trecute, legată de animalele lui. A fost urît din partea mea. I-am spus că îmi pare rău.

— Mă bucur că ați discutat despre asta. Nu știam că ați făcut-o.

În timp ce vorbea, Ruth aduna absentă niște rumeguș de pe bancă și o clipă a părut total absorbită de ce face.

Apoi a zis:

— Uite ce e, Kathy, e bine că vorbim acum despre Tommy. De mult timp vreau să-ți spun ceva, dar n-am știut niciodată cum să ți-o spun sau cînd anume ar fi cel mai bun moment să o fac. Kathy, promite-mi că n-o să te superi prea tare pe mine.

M-am uitat la ea și am zis:

— OK, dacă nu e vorba iar de tricourile alea.

— Nu, serios! Promite-mi că n-o să te superi prea tare. Fiindcă trebuie neapărat să-ți spun. Nu mi-aș ierta-o niciodată dacă nu ți-aș spune-o.

— OK, despre ce e vorba?

— Kathy, mă gîndesc de mai mult timp la asta. Ești o fată deșteaptă și îți dai seama foarte bine și singură că s-ar putea ca Tommy și cu mine să nu rămînem împreună pentru tot restul vieții. Nu e o tragedie. Odinioară eram foarte potriviți unul pentru celălalt. Însă nimeni nu poate ști dacă vom mai fi compatibili și de acum încolo. Și, știi și tu, acum toată lumea vorbește despre cuplurile care-ar putea încerca să obțină amînări dacă reușesc să dovedească... știi la ce mă refer — că se iubesc cu adevărat. OK, uite ce-am vrut să-ți spun. Ar fi cît se poate de normal să te gîndești, mă-nțelegi, ce se va întîmpla dacă eu și Tommy hotărîm să nu mai fim împreună. Nu mă înțelege greșit; nu avem de gînd să ne despărțim. Dar mi se pare absolut firesc să-ți pui măcar problema. Ei bine, Kathy, ce trebuie tu să știi este că Tommy nu te vede deloc în felul ăsta. Te place, te place foarte mult, și zice că ești o persoană absolut extraordinară. Dar știu că nu te vede, știi tu, ca pe o prietenă în sensul la care mă refer. Și, în plus...

Ruth a făcut o pauză, apoi a oftat.

240

241

— Și, în plus, știi cum e Ton,my. Poate fi destul de pretențios.

M-am uitat lung la ea.

— Ce vrei să spui?

— Nu se poate să nu știi ce vreau să spun. Lui Tommy nu-i plac fetele care au fost cu... știi la ce mă refer, cu unul și cu altul. Are el chestia asta. Îmi pare rău, Kathy, dar n-ar fi fost corect să nu-ți spun.

Am rămas puțin pe gînduri, apoi am zis:

— Întotdeauna e bine să știi asemenea lucruri. Am simțit mîna lui Ruth pe brațul meu.

— Știam că n-o să-mi interpretezi greșit cuvintele. Dar trebuie să nu uiți nici o clipă că are cea mai bună părere

din lume despre tine. Asta e un lucru cert.

Am vrut să schimb subiectul, dar pe moment mi-am simțit mintea complet golită de orice gând. Poate că Ruth s-a prins din zbor, fiindcă și-a întins brațele și a scos un fel de căscat, zicînd:

— Dacă învăț vreodată să conduc mașina, o să mergem cu toții într-o excursie spre un loc sălbatic. Să zicem Dartmoor. Noi trei. Poate și Laura cu Hannah. Mi-ar plăcea foarte mult să văd mlaștinile alea și tot restul.

Ne-am petrecut următoarele câteva minute discu-tînd despre ce am face într-o asemenea excursie în caz că am ajunge s-o facem vreodată. Am întrebat-o unde am sta, iar Ruth a spus că am împrumuta un cort de mai multe persoane. I-am atras atenția că e posibil ca vîntul să fie destul de aspru în asemenea locuri, iar cortul ne-ar putea fi luat pe sus cu ușurință în timpul nopții. Vorbeam și noi ca să ne aflăm în treabă. Dar cam în acest punct al discuției mi-am adus aminte de ziua aceea de demult, de la Hailsham, cînd eram încă la Juniori și tocmai făcuserăm un picnic lîngă iaz împreună cu Miss Geraldine. îl trimiseserăm pe James B. înapoi acasă pentru a

242
aduce tortul pe care îl făcuserăm împreună mai devreme, însă în drumul spre noi o pală puternică de vînt îi luase pe sus primul blat de pandișpan și-l aruncase pe frunzele de rubarbă. Ruth a zis că nu-și mai amintește incidentul decît foarte vag și atunci îi spusese, pentru a o ajuta să-și amintească:

— Ideea e că a intrat în belea, fiindcă asta dovedea că venise prin parcela de rubarbă.

Atunci a fost momentul în care Ruth se uitase la mine și spusese:

— Și? Care era problema?

A fost vorba de tonul vocii ei — atît de fals, că oricine ar fi asistat din întîmplare la schimbul nostru de replici și-ar fi dat seama imediat că Ruth joacă teatru. Am oftat iritată și am zis:

— Ruth, termină cu prostiile! Nu se poate să fi uitat. Știi foarte bine că n-aveam voie s-o luăm pe acolo.

Poate că m-am răstit prea tare la ea. Poate că a fost vina mea. În orice caz, Ruth nu s-a lăsat deloc. A continuat să pretindă că nu-și amintește nimic, iar eu m-am supărat și mai tare. Atunci a spus:

— Și ce importanță are? Ce legătură are parcela de rubarbă cu toate astea? Zi mai departe ce ziceai.

După aceea cred că am continuat să conversăm mai mult sau mai puțin prietenește și, peste nu foarte mult timp, am pornit-o amîndouă pe potecă, în lumina amurgului, înapoi spre Căsuțe. Însă atmosfera a continuat să rămîna încărcată și cînd ne-am luat la revedere în fața Hambarului Negru, ne-am despărțit fără să mai facem gestul nostru obișnuit de a ne atinge ușor pe braț și pe umăr.

Hotărîrea am luat-o la scurtă vreme după aceea și din momentul în care am luat-o, nu am mai ezitat nici măcar o clipă. Într-o dimineață m-am trezit și

243

i-am spus pur și simplu lui Keffars că doresc nă-mi încep instruirea, ca să devin îngrijitoare. A fost surprinzător de ușor. El tocmai se plimba prin curte, cu bocancii acoperiți de noroi, boscorodind în barbă și avînd în mînă o bucată de țeava. M-am dus la el și i-am spus, iar el m-a privit iritat, de parcă l-aș fi deranjat pentru a-i cere mai multe lemne de foc. Apoi a mormăit ceva de genul că să trec pe la el mai tîrziu, în după-amiaza respectivă, ca să completez formularele. Atît de simplu a fost.

Firește, a mai durat puțin după aceea, dar mașinăria se pusese deja în mișcare și am început brusc să văd totul - Căsuțele și pe cei de acolo - într-o lumină nouă. Acum eu eram cea care pleca și curînd toată lumea a aflat acest lucru. Poate că Ruth credea că vom petrece ore întregi disciutînd despre viitorul meu; poate credea că nu îi va fi deloc greu să mă facă să mă răzgîndesc. Însă eu am păstrat o anumită distanță între noi, așa cum am făcut și cu Tommy. Cît timp am mai rămas la Căsuțe, nu am avut niciodată vreo altă discuție serioasă cu ea și, pe nesimțite, a venit și ziua în care mi-am luat rămas-bun.

PARTEA A TREIA

244

CAPITOLUL OPTSPREZECE

În general meseria de îngrijitoare mi se potrivea de minune. Aș putea spune chiar că m-a făcut să dau ce-i mai bun din mine. Însă unii oameni pur și simplu nu sînt făcuți să o practice și pentru ei totul se transformă într-o adevărată luptă. Poate că la început sînt destul de optimiști, dar apoi vine tot acel timp pe care îl petreci atît de aproape de durere și de îngrijorare. Și, mai devreme sau mai tîrziu, un donator nu reușește să supraviețuiască, deși — să spunem — se află doar la a doua donație și nimeni nu s-a așteptat la complicații. Atunci cînd un donator o sfîrșește așa, din senin, nu prea mai contează ce îți spun asistentele după aceea și nici scrisoarea care-ți zice că sînt siguri că ai făcut tot ce ți-a stat în putință și că s-o ții tot așa. Cel puțin o vreme ești cu moralul la pămînt. Unii dintre noi învață destul de repede cum să facă față acestor situații. Însă alții - ca Laura, de exemplu - nu reușesc niciodată.

Apoi mai e și singurătatea. Creștii înconjurat de mulțimi de oameni. Așa a fost toată viața ta de pînă acum. Și peste noapte devii îngrijitor. Îți petreci oră după oră de unul singur, circulînd cu mașina de-a lungul și de-a latul țării, de la un centru la celălalt, de la spital la spital. Dormi în rezerve de spital, fără să ai pe nimeni căruia să-i poți împărtăși temerile tale, pe nimeni cu care să poți rîde. Din cînd în cînd ai norocul să dai peste un fost elev

247

pe care îl știi un îngrijitor sau an donator pe care îl recunoști din vremurile de odinioară -, dar nu ai niciodată

prea mult timp la dispoziție. Ești mereu grăbit sau prea epuizat ca să fii în stare de o conversație. Și, curînd, programul prelungit, faptul că ești mereu pe drum și somnul neregulat ți se strecoară încet-încet în propria ființă și devin parte integrantă din tine, iar asta se vede în orice clipă în ținuta și în privirea ta, în felul în care te miști și vorbești.

Nu pretind că am fost imună la toate acestea, dar am învățat să trăiesc cu ele. Pe alți îngrijitori însă îi distruge chiar propria lor atitudine. Destul de mulți dintre ei, după cum îți dai seama de cînd îi vezi, nu mai opun nici cea mai mică rezistență, așteptînd ziua în care li se va spune că se pot opri și că pot deveni donatori. Mă deprimă îngrozitor modul în care atît de mulți dintre ei „se fac mici” din prima secundă în care pun piciorul într-un spital. Nu știu cum să discute cu cei în halate albe și nu reușesc să vorbească în numele donatorului lor. Nu-i de mirare că ajung să fie frustrați și să dea vina pe ei înșiși atunci cînd lucrurile nu merg cum trebuie. Nu vreau să vă devin nesuferită, dar trebuie să vă spun că eu am descoperit cum să mă fac auzită atunci cînd e nevoie. Firește, atunci cînd lucrurile merg rău, mă necăjesc, dar măcar simt că am făcut tot ce mi-a stat în putință și judec situația din perspectiva cea mai corectă.

A început să-mi placă pînă și singurătatea. Asta nu înseamnă că nu aștept cu nerăbdare un pic de companie la sfîrșitul acestui an, cînd voi fi terminat cu toate. Însă îmi place sentimentul pe care îl am atunci cînd mă sui în mașinuța mea, știind că timp de cîteva ore vom fi numai eu și drumul din fața mea, iar uriașul cer cenușiu și visarea vor fi timp îndelungat singurii mei prieteni. Și dacă mă aflu undeva în vreun oraș și am de stat acolo cîteva minute, mă relaxez rătăcind pe străzi fără vreo

248

țintă anume undu-mă la vitrinele magazinelor. Aici, în garsoniera mea, am aceste patru lămpi de birou, fiecare "!" altă culoare, dar cu același design -cu gîturi striate, pe care le poți îndoi în orice direcție dorești. Așa că, de pildă, mă pot trezi uitîndu-mă în vitrina unui magazin la o lampă ca ale mele - nu ca să o cumpăr, ci doar ca să o compar cu cele pe care le am acasă.

Uneori sînt atît de adîncită în singurătate, încît dacă se întîmplă să dau din greșală peste o persoană pe care o cunosc, am un fel de șoc și îmi ia ceva timp pînă mă adaptez la situație. Așa s-a întîmplat în dimineața în care traversam parcare a măturată de vînt a popasului și am zărit-o pe Laura la volanul unuia dintre automobilele parcate, privind în gol spre șosea. Eram destul de departe de ea și preț de o clipă, în ciuda faptului că nu ne întîlniserăm de șapte ani, de la Căsuțe, am fost tentată să o ignor și să îmi văd de drum. O reacție ciudată, știu, avînd în vedere faptul că fusese una dintre cele mai bune prietene ale mele. Cum am mai spus, s-ar putea să fi fost parțial din cauza faptului că nu-mi plăcea deloc să fiu scoasă brusc din starea mea de reverie. Uar în egală măsură, bănuiesc, și fiindcă atunci cînd am văzut-o așa de distrusă, în mașina ei, mi-am dat imediat seama că devenise unul dintre îngrijitorii despre care v-am vorbit și o parte din mine pur și simplu nu dorea să afle mai multe despre ea.

Însă firește că m-am dus la ea. Am pornit spre mașina ei combi, parcată mai departe de celelalte, cu vîntul rece suflîndu-mi în față. Laura avea pe ea un hanorac albastru și lăliu, iar părul - mult mai scurt decît înainte - îi era lipit de frunte. Cînd i-am bătut ușor în geam, nu a tresărit și nici măcar n-a părut surprinsă să mă vadă după tot acest timp. A fost ca și cum ar fi stat acolo, așteptînd pe cineva — pe mine sau pe cineva ca mine, din vremurile de demult. Iar acum, că apărusem, primul ei gînd părea

249

să fi fost „în sfîrșit!”, fiindcă i-am văzut umerii coborîndu-i ca într-un fel de oftat, apoi, fără vreun gest suplimentar, s-a aplecat și mi-a deschis portiera.

Am vorbit vreo douăzeci de minute. N-am plecat pînă cînd n-am fost efectiv obligată să plec. Cea mai mare parte a discuției a fost despre ea, despre cît era de epuizată, despre cît de dificil era unul dintre donatorii ei, despre cît de tare îi ur'a pe asistenta X sau pe doctorul Y. Am așteptat să o zăresc, fie și pentru o fracțiune de secundă, pe vechea Laura, cu zîmbetul ei răutăcios și nelipsitele ei poante, însă acest lucru nu s-a întîmplat. Vorbea mai repede decît înainte și, în ciuda faptului că părea sincer încîntată că mă vede, în anumite momente aveam impresia că pentru ea n-ar fi avut prea mare importanță dacă în locul meu ar fi fost altcineva atîta timp cît avea, în fine, ocazia să vorbească.

Poate am simțit amîndouă că ar fi destul de periculos să menționăm vremurile apuse, fiindcă am făcut tot ce-am putut pentru a evita orice referire, cît de mică, la ele. În cele din urmă însă ne-am trezit vorbind despre Ruth, peste care Laura dăduse din întîmplare cu cîțiva ani în urmă, într-o clinică, pe vremea cînd Ruth încă era îngrijitoare. Am început s-o întreb ce mai face Ruth, dar era atît de necooperantă, că în cele din urmă i-am spus: — Trebuie să fi vorbit voi despre ceva. Laura a oftat prelung.

— Știi și tu cum e, a zis. Ne grăbeam foarte tare amîndouă.

După care a adăugat:

— În orice caz, atunci, la Căsuțe, nu ne-am despărțit tocmai prietene. Așa că poate n-am fost chiar așa de încîntate să ne revedem.

— N-am știut că nici voi n-ați mai rămas prietene, am spus.

Ea a ridicat din umeri.

250

— N-a fost mare lucru. Îți aduci aminte cum era ea pe vremea aia. Și încă nu știi nimic. După ce-ai plecat tu, a luat-o și mai tare razna. Știi la ce mă refer. Mereu le spunea la toți ce să facă. Așa că am început să mă feresc din calea ei, atîta tot. Nu ne-am certat ca la ușa cortului sau ceva de genul ăsta. Deci voi nu v-ați mai văzut de atunci?

— Nu. Ciudat, dar nici măcar n-am zărit-o de la distanță, din întîmplare.

— Da, e ciudat. Credeam că ne vom întîlni mult mai des. Am văzut-o de cîteva ori pe Hannah. Și pe Michael H. Apoi Laura a zis:

— Am auzit un zvon, cum că prima donație a lui Ruth ar fi decurs destul de rău. A fost doar un zvon, dar l-am auzit de mai multe ori.

— Și eu l-am auzit, am spus.

— Biata Ruth.

Am rămas o clipă în tăcere. Apoi Laura m-a întrebat:

— E adevărat ce se spune, Kathy? Că acum te lasă să-ți alegi singură donatorii?

Nu-mi pusese întrebarea pe tonul acuzator pe care mi se pune uneori, așa că am încuviințat din cap și am spus:

— Nu de fiecare dată. Dar m-am descurcat destul de bine cu cîțiva donatori, așa că da, din cînd în cînd mă mai întrebă și pe mine.

— Dacă ai posibilitatea să alegi, a spus Laura, de ce nu ceri să-ți fie dată în grijă Ruth?

Am ridicat din umeri.

— M-am gîndit și eu la asta. Dar nu sînt sigură că e o idee chiar așa de bună.

Laura a părut nedumerită.

— Dar Ruth și cu tine erați cît se poate de apropiate !

— Mda, bănuiesc că da. Dar și cu mine s-a întîmplat la fel, Laura. N-am mai rămas chiar atît de prietene pînă la sfîrșit.

251

— Bine, dar asta a fost atun:i, demult. Ruth a trecut printr-o perioadă foarte proastă. Și am auzit că nici cu îngrijitorii nu se înțelege prea bine. A schimbat o groază.

— De ce nu mă mir? am zis. Îți poți imagina? Să

fii îngrijitoarea lui Ruth?

Laura a rîs și o fracțiune de secundă am văzut în ochii ei o expresie care m-a făcut să cred că, în fine, o să urmeze și poanta mult așteptată. Însă luminița s-a stins și ea a rămas așa, cu un aer obosit.

Am mai vorbit o vreme despre problemele ei și cu precădere despre o anume soră medicală care se părea că-i cam pusese gînd rău. Apoi, cînd a venit momentul să plec, am apucat mînerul portierei și i-am spus că data viitoare cînd ne vom mai întîlni, trebuie neapărat să vorbim mai mult. Însă în momentul respectiv eram amîndouă dureros de conștiente de un lucru încă nerostit și cred că am simțit și eu, și ea că ar fi cît se poate de nepotrivit să ne despărțim în acest mod. De fapt la ora asta sînt destul de sigură că în acel moment mințile ne erau străbătute de același gînd. Atunci ea a zis:

— E foarte straniu. Te gîndești că de-acum gata, s-a terminat.

M-am răsucit în scaun pentru a ajunge față în față cu ea.

— Da, e destul de ciudat, am spus. Pur și simplu nu-mi vine să cred că toate astea nu mai există.

— E incredibil de ciudat, a spus Laura. Bănuiesc că n-ar trebui să mă mai intereseze acum. Și totuși mă interesează.

— Știu ce vrei să spui.

Acest ultim schimb de replici, în care am pomenit pînă la urmă de închiderea Hailshamului, a fost cel care ne-a apropiat iar brusc și ne-am trezit că ne îmbrățișăm, nu atît pentru a ne alina una pe cealaltă, ci și în încercarea de a confirma existența

252

Hailshamului, faptul că el încă mai dăinuie în amintirile noastre. Apoi a trebuit să fug spre mașina mea. Începusem să aud zvonuri despre închiderea Hailshamului cam cu un an înainte de întîlnirea mea cu Laura din parcare. În timpul conversației cu un donator sau cu un îngrijitor, pomeneau în treacăt subiectul, de parcă s-ar fi așteptat ca eu să știu totul despre asta. „Ai fost la Hailsham, nu? Zi, e adevărat?” Genul ăsta de lucruri. Apoi, într-o zi tocmai ieșeam dintr-o clinică din Suffolk, cînd am dat peste Roger C, care era cu un an mai mic decît mine, iar el mi-a spus pe un ton foarte sigur că urmează să se întîmple cu adevărat. Hailsham avea să fie închis din clipă în clipă și existau planuri de a vinde clădirea și terenul unui lanț hotelier. Îmi amintesc care a fost prima mea reacție la auzul acestei vești. I-am spus „Dar ce se va întîmpla cu toții elevii?” Roger se gîndise, evident, că mă refer la cei încă aflați acolo, la cei mici și încă dependenți de paznicii lor. Și-a luat o mină îngrijorată și a început să facă speculații despre cum aceștia urmau, probabil, să fie transferați la alte cămine din țară, chiar dacă unele dintre ele erau la mama naibii. Dar, firește, eu nu la asta mă referisem. Mă referisem la noi, la toți elevii cu

care crescusem și care erau răspîndiți în întreaga țară, îngrijitori și donatori deopotrivă, acum despărțiți, dar, cumva, încă legați de locul de unde veneam.

În acea noapte, în timp ce mă străduiam să ațipesc într-o rezervă de serviciu, m-am tot gîndit la un lucru care mi se întîmplase cu cîteva zile în urmă. Mă dusesem într-un oraș de la malul mării, în nordul Țării Galilor. Plouase cu găleata toată dimineața, însă după prînz ploaia se oprise și apăruse soarele. Tocmai mă întorceam spre locul în care îmi lăsasem mașina, de-a lungul unui drum drept, așa cum sînt cele care duc spre mare. Strada era aproape pustie, așa că în fața mea se întindea un șir

253

r

neîntrerupt de pietre de pavaj ude. După un timp o dubită a oprit cam la vreo trezeci de metri în fața mea și dinăuntru a ieșit un bărbat îmbrăcat în clovn. A deschis ușa din spate a dubitei, a scos de acolo un mănunchi de baloane cu heliu - să tot fi fost vreo duzină -, s-a aplecat o clipă și a început să scoțească după ceva anume în mașină, cu baloanele în nună. Cînd m-am apropiat, am văzut că baloanele aveau desenate pe ele chipuri și urechi și arătau ca un mic trib ce fremăta de nerăbdare, așteptînd ca proprietarul lor să termine ce are de făcut.

Apoi clovnul s-a îndreptat de spate, a închis dubita și a pornit în aceeași direcție ca și mine, la cîteva pași înaintea, cu o valioară în mîină și baloanele în cealaltă. Drumul se întindea drept și nesfîrșit și mi s-a părut că am mers în spatele lui o veșnicie. Din cînd în cînd mă simțeam ușor penibil și m-am gîndit chiar că la un moment dat clovnul ar putea să se întoarcă spre mine și să-mi zică ceva. Dar asta fiind direcția în care trebuia să merg, n-am avut ce să fac. Am continuat să merg așa, în urma clovnului, de-a lungul trotuarului pustiu, încă ud de la ploaia de dimineață, și în tot acest timp baloanele au continuat să se ciocnească și să rînjească, uitîndu-se la mine de sus. Din cînd în cînd vedeam pumnul bărbatului, către care convergeau toate sforile baloanelor, și mă uitam cum sînt ele răsucite laolaltă, pentru mai multa siguranță, și cît de tare le strînge clovnul în mîină. Chiar și așa, îmi țineam cu greu în frîu îngrijorarea față de faptul că una dintre sfori s-ar putea desface și un balon solitar și-ar lua zborul cît ai clipi spre cerul acoperit de nori.

În noaptea de după întîlnirea mea cu Roger, cum stăteam așa în pat, fără să pot adormi, mi-a revenit iar și iar în minte imaginea acelor baloane. Iar închiderea Hailshamului era ca și cum ar fi venit cineva cu o foarfecă și ar fi tăiat ațele baloanelor exact în locul în care erau răsucite împreună, deasupra

254

pumnului bărbatului. Din clipa în care se întîmpla acest lucru, nu mai știai deloc care baloane sînt pereche. În timp ce-mi dădea vestea despre Hailsham, Roger făcuse o remarcă, zicînd că, după părerea lui, asta n-avea de ce să ne afecteze în nici un fel pe cei ca noi. Și, în anumite privințe, poate că avea dreptate. Dar era foarte enervant să știi că lucrurile nu mai sînt deloc cum erau, cum fuseseră odinioară; că, de pildă, o Miss Geraldine nu mai conduce grupurile de Juniori în jurul Terenului de Nord.

În lunile de după acea discuție cu Roger am continuat să mă gîndesc destul de mult la asta — la închiderea Hailshamului și la toate lucrurile ce decurg de aici. Și bănuiesc că am început să-mi dau seama că s-ar putea să fi venit deja momentul să fac multe dintre lucrurile pentru care pînă atunci considerasem că am destulă vreme și că dacă nu acționez repede, s-ar putea să nu le mai fac niciodată. Nu vreau să spun că m-ar fi apucat panica sau așa ceva. Însă, categoric, dispariția Hailshamului schimbă multe în jurul nostru. Iată motivul pentru care vorbele Laurei din acea zi despre faptul că aș putea deveni îngrijitoarea lui Ruth au avut, în ciuda eschivării mele din acel moment, un asemenea impact asupra mea. A fost ca și cum o parte din mine luase deja această decizie, iar cuvintele Laurei nu făcuseră decît să dea la o parte un vâl care o acoperise.

Am apărut la centrul de recuperare al lui Ruth din Dover - cel modern, cu pereții îmbrăcați în gresie - la doar cîteva săptămîni după acea conversație cu Laura. Trecuseră vreo două luni de la prima donație a lui Ruth — care, așa cum spusese și Laura, nu decursese deloc bine. Cînd am intrat în camera ei, stătea pe marginea patului în cămașă de noapte și mi-a zîmbit larg. S-a ridicat să mă îmbrățișeze, dar s-a așezat la loc aproape imediat. Mi-a spus că

255

arăt mai bine ca niciodată și ca îmi stă foarte bine cu părul aranjat așa. I-am făcut ș: »',.. !a rîndul meu, cîteva complimente -i 'ii-măto^rM nimătats de oră sau cam așa ceva cred <4 am fr^-t rit se poate de sincer încîntate de faptul că eram împreună. Am vorbit despre tot felul de lucruri - despre Hailsham. despre Căsuțe, despre ce am făcut Fiecare din noi de cînd nu ne-am mai văzut - și am avut sentimentul că am putea-o ține așa la nesfîrșit. Cu alte cuvinte, a fost un început cu adevărat încurajator - mai bun decît aș fi îndrăznit să sper.

Însă chiar și așa, în timpul acelei prime întîlniri nici una dintre noi n-a făcut nici o referire la modul în care ne despărțiserăm. Poate că dacă am fi tranșat problema de la bun început, lucrurile ar fi luat o altă turnură. Cine știe? întîmplarea a făcut să omitem cu bună știință subiectul și, după ce am vorbit o vreme, a fost ca și cum am fi căzut de acord să ne prefacem că nimic din toate astea nu s-a întîmplat.

Poate că nici nu puteam cere mai mult de la o primă întîlnire. Însă din momentul în care am devenit în mod oficial îngrijitoarea ei și am început să ne vedem regulat, sentimentul că lucrurile nu sînt cum ar trebui să fie în relația dintre noi a devenit tot mai puternic. Mi-am făcut un fel de program fix, care consta din trei sau patru

vizite pe săptămână, după-amiază târziu, vizite la care aduceam cu mine apă minerală și un pachet cu biscuiții ei preferați și care ar fi trebuit să fie cât se poate de plăcute, dar în primele săptămâni au fost orice altceva, numai asta nu. Începeam să vorbim despre ceva, despre un lucru cu totul nevinovat, și deodată, fără nici un motiv anume, amuțeam. Sau dacă reușeam să purtăm o conversație, cu cât era mai lungă, cu atât mai încordată și mai reținută devenea ea.

Apoi, într-o după-amiază, când tocmai veneam pe hol spre rezerva ei, am auzit pe cineva în baia
256

cu duș de vizavi. Am presupus că e Ruth, așa că am intrat la ea în cameră și am rămas în picioare, așteptînd-o și privind acoperișurile ce se vedeau de la fereastra ei. Au trecut vreo cinci minute, apoi Ruth a ieșit, înfășurată într-un prosop. Adevărul e că știa că vin abia peste vreo oră și bănuiesc că fiecare dintre noi se simte ușor vulnerabil după ce-a făcut duș și are pe el doar un prosop. Chiar și așa, expresia alarmată ce i-a traversat chipul m-a luat complet prin surprindere. Trebuie să vă explic un pic de ce. Firește, mă așteptasem să fie ușor luată prin surprindere. Dar problema a fost că după ce și-a revenit și a văzut că sînt eu, a urmat o secundă, poate chiar mai mult, în care a continuat să se uite la mine, dacă nu cu frică, atunci măcar cu o neliniște clară. A fost ca și cum se așteptase mereu să sar la ea și să-i fac ceva și credea că, în fine, acel moment sosise.

O clipă mai târziu expresia de teamă i-a dispărut și ne-am văzut de ale noastre, de parcă nimic nu s-ar fi întîmplat, dar incidentul de mai devreme ne-a pus pe amîndouă în gardă. Pe mine m-a făcut să îmi dau seama că Ruth nu are încredere în mine, iar pe Ruth să aibă revelația acestui fapt, pe care poate că nici măcar nu-l bănuiesc pînă în acel moment, în orice caz, după aceea zi atmosfera a devenit și mai apăsătoare. Era ca și cum lăsaserăm ceva să plutească în aer, iar acel ceva, în loc să limpezească lucrurile, ne făcuse mai conștiente ca niciodată de tot ce intervenise între noi. Ajunsesem la punctul în care, înainte de a mă duce să o văd, stăteam cîteva minute la mine în mașină, pregătindu-mă sufletește pentru calvarul ce urma. După una dintre aceste ședințe ale noastre, cînd am examinat-o într-o tăcere împietrită, după care am stat pur și simplu o vreme în aceeași tăcere, m-am hotărît să le spun că n-a mers și că nu mai pot avea grijă de Ruth. Și

257

atunci situația s-a schimbat, radical, iar asta s-a întîmplat datorită vasului de pescari.

Dumnezeu știe cum se întîmplă lucrurile astea. Uneori totul pornește de la o glumă aruncată în treacăt, alteori de la un simplu zvon. Vestea se răspîndește de la centru la centru, străbătînd întreaga țară în numai cîteva zile, și, brusc, toți donatorii nu mai vorbesc despre nimic altceva. Ei bine, de data asta a fost vorba de un vas de pescari. Prima oară auzisem despre el de la un cuplu de donatori din nordul Țării Galilor. Cîteva zile mai târziu a început și Ruth să-mi vorbească despre el. Eram de-a dreptul ușurată că am găsit un subiect comun de discuție, așa că am încurajat-o să continue.

— Băiatul de la etajul de deasupra, a zis ea. Îngrijitorul lui chiar a fost și l-a văzut. Zice că nu e prea departe de șosea, așa că oricine poate ajunge la el fără prea mari probleme. Și cîcă vasul ăsta stă pur și simplu acolo, eșuat în mlaștină.

— Dar cum a ajuns acolo? am întrebat.

— De unde să știi eu? Poate că proprietarii voiau să scape de el. Sau poate că la un moment dat, cînd s-au revărsat apele, a fost împins de curenți în direcția asta și s-a înțepenit aici. Cine știe? Se spune că e un vas vechi de pescuit. Cu o cabină strîmtă, în care să se poată adăposti vreo două persoane pe timp de furtună.

Următoarele cîteva dați cînd am trecut pe la ea, făcea ce făcea și iar aducea vorba de vas. Apoi într-o după-amiază, cînd a început să-mi spună cum unul dintre ceilalți donatori de la centru fusese cu îngrijitorul lui să îl vadă, i-am spus:

— Știi foarte bine că e destul de departe. Probabil că ne-ar lua o oră, poate chiar o oră și jumătate cu mașina.

— Dar nu ți-am cerut nimic de genul ăsta. Știi că ai și alți donatori pe cap.

258

— Dar ți-ar plăcea să-l vezi. Ți-ar plăcea să vezi vasul ăsta, nu, Ruth?

— Cred că da. Cred că mi-ar plăcea. Îmi petrec fiecare zi numai și numai în locul ăsta. Da, mi-ar prinde bine să mai văd și altceva.

— Și ce-ai zice, am spus cu blîndețe, fără nici o urmă de sarcasm, dacă tot batem tot drumul ăla, să-i facem o vizită și lui Tommy? Avînd în vedere că centrul lui e la o aruncătură de băț de locul în care ar trebui să fie vasul ăsta...

În primele clipe pe chipul lui Ruth nu s-a putut citi absolut nimic.

— Cred că am putea, a zis. Apoi a rîs și a adăugat:

— Serios acum, Kathy, n-a fost singurul motiv pentru care ți-am făcut capul mare cu vasul. Vreau să-l văd.

Chiar vreau asta. Am petrecut atîta amar de vreme intrînd și ieșind din spitale. Apoi închisă aici, între patru pereți. Asemenea lucruri contează mult mai mult acum decît odinioară. Dar ai dreptate, știam. Știam că Tommy e la centrul Kingsfield.

— Ești sigură că vrei să-l vezi?

— Da, a zis ea fără ezitare, privindu-mă drept în ochi. Da, vreau.

Apoi a spus încetișor:

— Nu l-am mai văzut pe băiatul ăsta de foarte mult timp. De când eram la Căsuțe.

Apoi, în fine, am început să vorbim despre Tommy. N-am întors totul pe toate fețele, iar eu n-am aflat aproape nimic în plus față de ceea ce știam deja. Dar cred că ne-am simțit amîndouă mult mai bine după ce am început să discutăm despre el. Ruth mi-a spus cum în toamna aceea, la ora la care a plecat ea de la Căsuțe, imediat după mine, ea și Tommy se înstrăinaseră tot mai tare unul de celălalt.

— Avînd în vedere faptul că oricum eram trimiși ia cursul de instruire fiecare în altă parte, a zis ea,

259

I

am căzut de acord că n-avea nici un rost să ne despărțim de tot atunci. Așa că am rămas împreună pînă cînd am plecat eu.

Și la momentul respectiv nici ea, nici eu nu am mai spus nimic în plus pe tema asta.

Cît despre excursia al cărui scop era să vedem vasul cea primă dată cînd am vorbit despre ea n-am zis nici nu, nici da. Însă pe parcursul următoarelor săptămîni Ruth a continuat să aducă vorba de ea, planurile noastre au căpătat tot mai mult contur, iar într-un final i-am trimis un mesaj îngrijitorului lui Tbmmy printr-o persoană de legătură, spunndu-i că în afară de cazul în care Tommy se opune, vom apărea la Kingsfield într-una din după-amiezile săpta-mîinii următoare.

CAPITOLUL NOUĂSPREZECE

Pe vreme aceea fusesem, poate, o singură dată la Kingsfield, așa că pe drum Ruth și cu mine a trebuit să consultăm harta de mai multe ori și tot am ajuns cu o întîrziere de cîteva minute. Nu este unul dintre centrele de recuperare de vîrf și dacă nu m-ar lega de el niște amintiri extrem de puternice, inima nu mi-ar da deloc ghes să mai trec vreodată prin părțile alea. E cam izolat, e destul de greu să ajungi la el și chiar și atunci cînd reușești să ajungi, nu dai peste un loc cum te-ai aștepta, plin de liniște și pace. De dincolo de garduri se aude în permanență traficul intens de pe drumurile naționale și te copleșește sentimentul că așezămîntul a fost dat în folosință mult înainte ca reconversia lui în spital să fi fost finalizată. În multe dintre camerele donatorilor e imposibil să intri cu un cărucior cu roțile, aerul e prea înăbușitor sau e prea mult curent. Nu sînt suficiente băi, iar cele care există sînt foarte greu de întreținut, sînt foarte reci pe timp de iarnă și, în general, se află mult prea departe de rezervele donatorilor. Cu alte cuvinte, Kingsfield e la ani-lumină de un loc precum centrul lui Ruth de la Dover, cu gresia lui strălucitoare și cu ferestrele cu geamuri duble, ce se închid perfect etanș la o simplă răsucire de mîner. Mai tîrziu, după ce Kingsfield a devenit locul familiar și atît de drag mie, pe cînd mă aflam într-una din clădirile administrative, am dat peste o fotografie

260

261

alb-negru a locului, așa cum arata înainte de a fi reconvertit și era doar o stațiune de vacanță pentru familii de oameni obișnuiți. Probabil că fotografia fusese făcută la finele anilor '50 sau începutul anilor '60 și arăta o piscină imensă, de formă dreptunghiulară, plină cu oameni fericiți - copii și părinți -ce plonjează în apă și se simt de milioane. Piscina e înconjurată de ciment, dar lumea și-a fixat scaunele pliante și șezlongurile și fiecare are cîte o umbrelă uriașă de soare care să-l protejeze. Cînd am văzut prima dată fotografia, mi-a trebuit ceva timp pînă să-mi dau seama că mă uit la ceea ce donatorii numesc acum „Suarul” - locul în care intri cu mașina în clipa în care ajungi la centru. Firește, acum piscina e acoperită cu ciment, dar conturul îi e încă vizibil și la unul dintre capete au lăsat în continuare cadrul metalic al trambulinei pentru sărituri - exemplu perfect al atmosferei de lucru neterminat ce domină locul. Abia cînd am văzut fotografia, mi-am dat seama ce e cu acel cadru și ce caută acolo, iar azi, de fiecare dată cînd dau cu ochii de el, îmi vine imediat în minte imaginea unui înotător ce se pregătește să sară și, inevitabil, se face zob de ciment.

Poate că n-aș fi recunoscut decît cu mare greutate Suarul în fotografie dacă pe fundalul acesteia nu ar fi existat clădirile albe, cu două etaje, stil buncăr, plasate pe toate cele trei laturi ale spațiului piscinei. Aici se aflau, probabil, apartamentele de vacanță ale familiilor din poză și, deși bănuiesc că interioarele au suferit destul de multe modificări, fațadele arată și azi destul de asemănătoare. În anumite privințe, cred că Suarul de azi nu este chiar atît de diferit de piscina de odinioară. E centrul social al locului, unde donatorii vin să ia o gură de aer și să mai schimbe o vorbă. În jurul Suarului au fost puse cîteva bănci de lemn, semănînd cu băncile de picnic, dar adesea — mai ales cînd soarele arde prea

262

tare sau cînd plouă - donatorii preferă să se strîngă sub acoperișul plat, cu streșini largi, al sălii de recreație din capătul mai îndepărtat, în spatele cadrului metalic ce susține în alte vremuri trambulina.

În după-amiaza cînd am venit la Kingsfield cu Ruth era înorat și destul de rece și atunci cînd am intrat cu mașina în Suar, sub acel acoperiș se afla doar un grup de vreo șase-șapte siluete în penumbră, în momentul în care am parcat, undeva în perimetrul vechii piscine - despre care, firește, pe atunci habar nu aveam - din grup s-a detașat o siluetă care a pornit spre noi și am văzut că e Tommy. Avea pe el un trening verde, decolorat de la spălat, și arăta cu vreo șase kilograme mai solid decît ultima oară cînd îl văzusem.

Ruth, aflată lângă mine, a părut preț de o clipă cuprinsă de panică.

— Ce facem? a zis. Ieșim? Nu, nu, hai să nu ieșim! Nu te mișca, nu te mișca!

Nu știu care fusese intenția mea inițială, dar în clipa în care Ruth a spus asta, din nu știu ce motiv, dar fără să mă gândesc, pur și simplu m-am dat jos din mașină. Ruth a rămas unde era, iar asta a fost motivul pentru care, atunci când Tommy a ajuns lângă noi, privirea i s-a fixat asupra mea și eu am fost cea pe care a îmbrățișat-o prima. Simțeam în jurul lui un miros ușor de ceva medical și am încercat fără succes să-l identific. Apoi, deși încă nu apucaserăm să ne spunem nici un cuvânt, am simțit amândoi că Ruth ne privește din mașină și ne-am îndepărtat imediat.

Cerul se reflecta generos în parbriz, așa că nu o vedeam foarte bine. Însă am avut impresia că are o expresie serioasă, aproape împietrită, de parcă Tommy și cu mine am fi fost niște actori dintr-o piesă unde ea era spectrotoare. În privirea ei se distingea ceva ciudat, ceva ce m-a făcut să mă simt

263

ușor aiurea. Apoi Tommy a trecut pe lângă mine, ducându-se la mașină. A deschis portiera din spate, s-a urcat pe banchetă și a fost rîndul meu să îi privesc înăuntrul mașinii, schimbînd întîi cuvinte, apoi pupături protocolare pe obraji.

Donatorii de sub acoperiș priveau și ei scena de dincolo de Scuar și, deși n-am simțit nimic ostil în atitudinea lor, m-a copleșit brusc o dorință fierbinte să plec de aici cît mai repede. Dar am încercat să mai stau puțin înainte să mă întorc la mașină, în așa fel încît să-i las singuri pe Tommy și pe Ruth cît mai mult timp.

Am luat-o întîi pe drumeaguri înguste și șerpuitoare. Apoi am ajuns în cîmp deschis, într-un peisaj de țară nedefinit, și am mers pe o șosea aproape pustie. Ce îmi aduc aminte din acea parte a călătoriei noastre către vasul de pescuit este că pentru prima oară soarele a început să strălucească slab, străpungînd cenușiul cerului, și de fiecare dată când mă uitam la Ruth, aflată lângă mine, îi vedeam surîsul liniștit, abia schițat. Cît despre conținutul discuției noastre, ei bine, amintirea pe care o păstrez despre ea este că ne-am purtat ca niște oameni care se văd destul de des și, prin urmare, nu sînt nevoite să vorbească decît despre lucrurile de maximă actualitate. L-am întrebat pe Tommy dacă a fost deja să vadă vasul, iar el mi-a spus că nu, n-a fost, dar că mulți dintre ceilalți donatori de la centru au fost. Avusese cîteva ocazii, dar nu profitase de ele.

— Nu e vorba că n-am vrut să mă duc, a zis el, aplecîndu-se spre scaunele din față. Dar pur și simplu n-am avut cum. La un moment dat tocmai urma să plec cu alți cîțiva și cu îngrijitorii lor, dar s-a întîmplat să încep să sîngerez, așa că nu m-am mai putut duce. Asta a fost acum o mie de ani. Acum nu mai am astfel de probleme.

Apoi, după o vreme, în timp ce străbăteam același peisaj de țară pustiu, Ruth s-a întors spre dreapta pînă când s-a plasat față în față cu Tommy și a rămas așa, uitîndu-se la el. Încă mai avea pe față o umbră de surîs, dar nu a spus nimic și am văzut în oglinda retrovizoare că Tommy se simte cît se poate de stînjinit. Se uita țintă pe geamul de alături, apoi iar la ea, apoi din nou pe geam. După un timp, fără să-și mute privirea de la el, Ruth a început să ne spună o anecdotă cu mii de paranteze despre nu știu ce persoană, o donatoare de la centrul ei, cineva despre care nu auziserăm niciodată, iar în tot acest timp nu l-a scăpat nici o secundă din ochi pe Tommy și nici surîsul nu i-a dispărut de pe chip. Poate din cauză că anecdota ei începuse să mă plictisească sau poate fiindcă voiam să-l salvez pe Tommy din situația asta, am întrerupt-o după un minut sau cam așa, zicînd:

— Bine, bine, nu avem nevoie să știm chiar fiecare amănunt despre ea.

Am spus-o fără nici o urmă de răutate și chiar nu avusesem nici cea mai mică intenție în sensul ăsta. Dar chiar înainte ca Ruth să tacă, aproape simultan cu vorbele mele, Tommy a pufnit brusc în rîs, aproape explodînd, cu un zgomet pe care nu-l mai auzisem niciodată la el. Apoi a zis:

— Exact asta voiam și eu să spun. Am pierdut șirul de mult.

Eu eram cu ochii la drum, așa că n-am știut sigur dacă mi se adresează mie sau lui Ruth. În orice caz, Ruth a amuțit și s-a răsucit în scaun, revenind cu fața spre parbriz. Nu părea să se fi supărat prea tare, dar zîmbetul îi dispăruse, iar ochii îi priveau în gol, fixați undeva pe cerul de deasupra noastră. Însă trebuie să recunosc că în acel moment nu la Ruth îmi era mie gîndul. Îmi sărise inima din piept, fiindcă într-o fracțiune de secundă, doar cu acel mic rîset de aprobare, am simțit că Tommy și cu mine ne apropiaserăm iar după toți acești ani.

265

264

Am ajuns la bifurcația la care -e trebuia după vreo douăzeci de minute de cînd plecaserăm din Kngsfield. Am coborît pe un drumeag șerpuitor, flancat de garduri vii, și am parcat lângă un pîlc de platani. Am pornit-o, cu mine în frunte, în direcția în care începea pădurea, dar în clipa în care am dat de trei cărări distincte ce o porneau printre copaci, a trebuit să mă opresc și să consult hîrtia cu indicații pe care o adusesem cu mine. Și, cum stăteam eu așa și-ncer-cam să descifrez scrisul persoanei respective, am devenit subit conștientă de faptul că Ruth și Tommy stăteau în spatele meu fără să vorbească, aproape ca niște copii, așteptînd să le spun încotro s-o apuce. Am intrat în pădure și, deși drumul era destul de ușor, am observat că Ruth respiră din ce în ce mai greu. Spre deosebire de ea, Tommy nu părea să aibă nici cea mai mică problemă, în ciuda faptului că mergea cu un ușor șchiopătat. Am ajuns la un gard de sîrmă ghimpată căzut într-o rînă și ruginit, cu sîrma ruptă violent în mai multe locuri. Cînd a dat cu ochii de el, Ruth s-a oprit brusc.

— Aoleu! a spus ea neliniștită. Apoi s-a întors spre mine :

— Nu mi-ai spus nimic despre asta. Nu mi-ai spus că trebuie să trecem peste un gard de sîrmă ghimpată.

— N-o să fie așa de greu, am răspuns. O să trecem pe sub el. Nu trebuie decît să-l ținem ridicat unii pentru ceilalți.

Însă Ruth a părut de-a dreptul supărată și nici nu s-a clintit. Și abia în acel moment, cînd a rămas acolo, în picioare, cu umerii ridicîndu-i-se și cobo-rîndu-i odată cu respirația, Tommy a părut că-și dă seama pentru prima oară cît de fragilă e. Poate că observase deja, dar nu vruse să o recunoască. Însă acum a privit-o lung, preț de cîteva secunde bune. Apoi cred - deși, firește, n-am de unde să știu sigur - că amîndoi, atît Tommy, cît și eu, ne-am

am

266
adus aminte ce s-a întîmplat în mașină, cînd ne-am coalizat - mai mult sau mai puțin - împotriva ei. Și ne-am dus amîndoi aproape automat la ea. Eu am luat-o de braț, Tommy a ținut-o de cotul celălalt și am pornit cu ea în direcția gardului.

I-am dat drumul puțin, doar cît să trec pe sub gard. Apoi am ținut sîrma ghimpată cît de sus am putut și am ajutat-o, împreună cu Tommy, să treacă și ea. În cele din urmă nu s-a dovedit chiar așa de greu: era mai mult o dovadă de încredere în propriile puteri și, cu noi alături, părea să-și fi învins frica pe care i-o sfîrnise gardul. Pe de altă parte, și Ruth s-a străduit să-mi dea o mîină de ajutor să-i țin gardul lui Tommy, El a trecut fără nici cea mai mică problemă, iar Ruth i-a spus:

— Doar cu aplecatul am uneori probleme. Cîte-odată nu reușesc deloc.

Tommy părea ușor pierit și m-am întrebat dacă e jenat de scena de adineauri sau fiindcă tocmai și-a reamintit cum am făcut front comun împotriva lui Ruth în mașină. A arătat din cap spre copacii din fața noastră și a spus:

— Bănuiesc că pe acolo e. Nu-i așa, Kath? Mi-am aruncat privirea pe foaie și am pornit iar în fața lor. Printre copaci era destul de întuneric, iar pămîntul devenea din ce în ce mai mlăștinos.

— Sper să nu ne rătăcim, am auzit-o pe Ruth că-i spune lui Tommy, rîzînd, deși în fața noastră se vedea clar un luminiș.

Și acum, că aveam destul de mult timp să reflectez asupra problemelor, mi-am dat seama de ce fusesem atît de deranjată de cele întîmplate în mașină. Nu doar fiindcă ne coalizaserăm împotriva lui Ruth, ci și din cauza modului în care reacționase ea. Altădată ar fi fost de neconceput ca ea să fi acceptat să se întîmple așa ceva fără să reacționeze instantaneu, în clipa în care am avut această revelație, m-am oprit în mijlocul cărării, i-am așteptat pe Ruth și pe

267

Tommy să mă ajungă din urmă și i-am înconjurat umerii lui Ruth cu brațul.

N-a părut deloc un gest siropos, ci mai degrabă unul firesc, de îngrijitor, dat fiind faptul că exista cu adevărat o anume nesiguranță în mersul ei, și m-am întrebat dacă nu cumva îi subestimasesem extrem de tare slăbiciunea. Respira din ce în ce mai precipitat și din cînd în cînd, în timp ce mergeam amîndouă, se mai sprijinea de mine. Destul de curînd însă am trecut de copaci și am ajuns în luminiș, iar acolo am văzut vasul.

De fapt locul în care pătrunseserăm nu era chiar un luminiș. Era mai degrabă vorba de faptul că ajunseserăm la capătul păduricii, iar acum în fața noastră se întindea, cît vedeai cu ochii, mlaștina. Cerul palid părea uriaș și îl vedeai reflectat cînd și cînd în micile băltoace cu apă ce presărau pămîntul. Probabil că nu cu mult timp în urmă pădurea se întindea pînă mult mai departe, fiindcă ici și colo zăreau trunchiuri de copaci uscate și fantomatice, nu mai înalte de un metru și ceva, ieșind din sol. În dincolo de aceste trunchiuri moarte, la vreo șazeci de metri, eșuat în mlaștinile de sub soarele lipsit de putere, se afla vasul.

— Vai, e chiar așa cum a spus prietena mea! a zis Ruth. E chiar frumos!

Am pornit spre vas și plescăitul tălpilor noastre se auzea amplificat în liniștea ce ne împresura. La scurt timp însă am observat că picioarele mi se scufundă sub smocurile de iarbă, așa că am strigat:

— OK, mai departe de aici nu putem merge! Ceilalți doi, care erau în urma mea, n-au avut nici o obiecție și cînd m-am uitat peste umăr, l-am văzut pe Tommy ținînd-o iar pe Ruth de braț. Era însă cît se poate de limpede că o face doar pentru a o ajuta să stea dreaptă. Am pornit cu pași mari spre cel mai apropiat trunchi de copac mort, unde solul era mai tare, și m-am ținut de el ca să-mi

268

regăsesc echilibrul. Urmîndu-mi exemplul, Ruth și Tommy și-au croit și ei drum către un alt trunchi mort, mai scobit și mai ros de vreme decît al meu, aflat foarte aproape, în stînga mea. S-au cocoțat de o parte și de alta a lui și au părut că-și revin. Apoi ne-am uitat cu toții spre vasul eșuat. I-am văzut vopseaua crăpată și grinzile ce susțineau cabina micuță cedînd sub presiunea timpului. Odinioară era vopsit într-un albastru ca al cerului, iar acum părea aproape alb sub cer.

— Mă întreb cum o fi ajuns aici, am zis. Ridicasem vocea ca să mă audă și ei doi și mă așteptasem la un ecou. Dar sunetul s-a auzit surprinzător de aproape, de parcă am fi fost într-o cameră cu covoare.

Apoi l-am auzit pe Tommy din spatele meu;

— Poate că așa arată acum și Hailshamul. Ce credeți ?

— Și de ce, mă rog, să arate așa? Ruth a părut sincer uimită.

— Nu văd de ce, în urma închiderii lui, s-ar transforma într-o mlaștină.

— Cred că ai dreptate. Nu m-am gândit. Dar în mintea mea așa arată acum Hailshamul. Știu, n-are nici o logică. De fapt locul ăsta aduce incredibil de mult cu imaginea din mintea mea. Doar că, firește, nu există nici un vas. Nici n-ar fi chiar așa de rău dacă acum ar arăta așa.

— E foarte ciudat ce spui, a zis Ruth, fiindcă ieri-dimineață am avut un vis. Se făcea că eram în Sala 14. Știam că întreg Hailshamul a fost închis, dar eu eram acolo, în Sala 14, și mă uitam pe fereastră și totul în jur era inundat. Era exact ca un lac uriaș. Și am văzut gunoaie plutind pe sub fereastra mea - cutii goale de suc și altele. De toate. Dar nu eram absolut deloc speriată sau ceva de genul ăsta. Știam că nu sînt în pericol și că locul arată așa numai din cauza faptului că a fost închis.

269

— Știți, a zis Tommy, Meg B. a stat la centrul meu pentru o scurtă perioadă de timp. Acum a plecat. S-a dus undeva în nord pentru a treia donație. Nu am mai auzit nimic despre cum a mers. A auzit careva din voi ceva? Am scuturat din cap și, văzînd că Ruth nu zice nimic, m-am întors spre ea. La început am crezut că încă se mai uită la vasul de pescuit, dar apoi am văzut că avea privirea fixată asupra dîrei lăsate de un avion din depărtări, ce urca încet spre cer. Atunci ea a zis:

— O să vă spun ce am auzit eu. Am auzit despre Chrissie. Am auzit că s-a sfîrșit în timpul celei de-a doua donații.

— Am auzit și eu asta, a zis Tommy. Deci probabil că e adevărat. Și eu am auzit exact același lucru. Mare păcat. Și la doar a doua donație... Mă bucur că nu mi s-a întîmplat mie.

— Cred că se întîmplă mult mai frecvent decît ni se spune, a zis Ruth. Uite, întreab-o pe îngrijitoarea mea, de lîngă tine. Ea probabil știe că am dreptate. Dar nu vrea să recunoască.

— Nu există nici o conspirație, am spus, întor-cîndu-mă către vas. Uneori se mai întîmplă și asta. Mi-a părut foarte rău de Chrissie. Însă nu e un lucru chiar atît de frecvent. În ultimul timp au foarte mare grijă cu asta.

— Pun pariu că se întîmplă mult mai des decît ni se spune, a insistat Ruth. Și că e unul dintre motivele pentru care ne tot mută de la un centru la altul între donații.

— M-am întîlnit la un moment dat cu Rodney, am zis. La destul de puțin timp după ce s-a sfîrșit Chrissie. L-am văzut la clinica lui din nordul Țării Galilor. Îi mergea destul de bine.

— Totuși pun pariu că era dărîmat din pricina lui Chrissie, a spus Ruth.

Apoi a adăugat, adresîndu-i-se lui Tommy:

270

— Nu ni se spune nici jumătate din cît ar trebui să ni se spună, înțelegeți?

— Adevărul e, am zis eu, că nu părea chiar atît de afectat. Era trist, firește. Dar în afară de asta, se simțea bine. Oricum, nu se mai văzuseră de cîtiva ani. Mi-a zis că dacă ar fi fost invers, probabil că nici Chrissie n-ar fi suferit chiar atît de mult după el. Și bănuiesc că el o știe cel mai bine.

— De unde s-o știe? a zis Ruth. De unde ar fi putut el să știe ce ar fi simțit Chrissie și ce-ar fi dorit ea? Nu el era cel de pe masa de operație! Nu el se agăța cu disperare de viață! De unde ar fi putut să știe?

Acest acces de mînie mi-a adus aminte de Ruth cea de odinioară și m-a făcut să mă întorc din nou spre ea. Poate că era doar din cauza furiei din ochii ei, dar mie mi s-a părut că mă privește cu o expresie dură și severă.

— Nu sună prea bine, a zis Tommy. Să te sfîrșești în timpul celei de-a doua donații... Nu sună prea bine.

— Nu cred deloc că Rodney n-a fost afectat de lucrul ăsta, a zis Ruth. Ai vorbit cu el doar cîteva minute. Ce poți să pricepi dintr-o discuție atît de scurtă?

— Da, a zis Tommy, dar dacă, așa cum spune Kath, erau deja despărțiți de destul de mult timp...

— N-are nici cea mai mică importanță! l-a întrerupt Ruth. Din anumite puncte de vedere, asta ar fi putut să facă situația și mai dificilă.

— Am văzut destul de mulți oameni în situația lui Rodney, am spus. Crede-mă, cu toții s-au împăcat fără prea mare greutate cu situația.

— De unde știi tu? a zis Ruth. De unde ai putea să știi tu? Ești încă îngrijitoare.

— Văd multe ca îngrijitoare. Extrem de multe.

— N-are de unde să știe! Nu-i așa, Tommy? N-are de unde să știe cu adevărat cum e.

271

O clipă am rămas amîndouă <zu. ochii la Tommy, însă el continua să se uite la vasul de pescuit. Apoi a spus:

— La centrul meu era un tip. Își făcea mereu griji că n-o să reușească să treacă de a doua donație. Spunea mereu că o simte cu fiecare fibră a corpului. Dar totul a decurs cît se poate de bine. Acum tocmai a trecut prin a treia donație și se simte cît se poate de bine.

A ridicat o mîină și și-a dus-o streășină la ochi, pentru a se apăra de soare.

— Eu n-am avut niciodată vocație de îngrijitor. Nici măcar n-am fost în stare să învăț să conduc. Cred că ăsta a fost motivul pentru care am primit atît de devreme înștiințarea că urmează să-mi încep donațiile. Știu că de regulă nu se procedează așa, dar cred că în cazul meu asta e explicația. Dar nu m-am supărat. Sînt un donator destul de bun, însă ca îngrijitor am fost unul submediocru - asta în cel mai bun caz.

Un timp nimeni n-a mai rostit nici un cuvânt. Apoi Ruth a spus, pe un ton mult mai liniștit:

— Cred că eu am fost o îngrijitoare destul de bună. Dar cinci ani mi-au fost suficienți. Și cu mine a fost la fel, Tommy. Atunci când am devenit donatoare, eram deja destul de pregătită pentru asta. Și m-am simțit în elementul meu. La urma urmei, chiar asta e menirea noastră, nu?

N-am știut dacă se așteaptă să îi răspund ceva. N-a spus-o pe genul de ton care cere neapărat un răspuns și e foarte posibil să fi fost o afirmație făcută din pură obișnuință. Era genul de lucru pe care donatorii și-l spun în permanență unul altuia. Când m-am întors iar spre ei, Tommy încă mai stătea cu mâna streășină la ochi.

— Păcat că nu ne putem apropia mai tare de vas, a spus el. Poate că într-o zi, când o să fie mai uscat, o să venim încă o dată.

272

— Mă bucur că l-am văzut, a spus cu blîndețe Ruth. E într-adevăr frumos. Dar cred că acum vreau să ne întoarcem. Vîntul ăsta e destul de rece.

— Măcar l-am văzut, a zis Tommy.

La întoarcerea spre mașină am pâlăvrăgit mai relaxați decît în drumul spre vasul de pescuit. Ruth și Tommy făceau comparații între centrele lor, vorbind de mîncare, prosoape și alte lucruri din astea, iar eu luam în permanență parte la conversație, fiindcă mă întrebau întruna despre celelalte centre și dacă asta sau aialaltă sînt ceva normal. Mersul lui Ruth era acum mult mai sigur și cînd am ajuns la gard și i-am ținut sîrma ridicată, n-a mai avut nici o ezitare.

Ne-am suit în mașină, din nou cu Tommy în spate, și o vreme ne-am simțit cît se poate de bine unii în prezența celorlalți. Acum, cînd rememorez toate astea, mă gîndesc că da, poate că în aer plutea ușor sentimentul că există un lucru încă nerostit, dar e posibil ca acest gînd al meu de acum să fie mai degrabă stîrnit de ceea ce s-a întîmplat ulterior.

A început cam ca o reluare a celor petrecute la dus. Am virat iar spre drumul aproape pustiu, iar Ruth a făcut nu știu ce remarcă legată de un panou pe lîngă care tocmai treceam. Nici măcar nu-mi mai amintesc cum arăta. Era doar un panou publicitar uriaș, de genul celor care se pun pe marginea șoselelor. A făcut comentariul ca pentru sine, pur și simplu în treacăt. A zis ceva de genul:

— O, Doamne, ia uitați-vă la ăla! Ar putea măcar să încerce și ei să vină și cu ceva nou!

Însă Tommy a zis de pe bancheta din spate:

— Adevărul e că mie îmi place destul de mult. L-am văzut și prin ziare. Și mi se pare că are ceva.

Poate că doream să mai simt iar acel sentiment -că Tommy și cu mine ne-am apropiat din nou, la fel ca odinioară. Fiindcă, în ciuda faptului că în principiu plimbarea pînă la vasul de pescuit fusese în

273

regulă, începeam să mă simt din ce în ce mai departe de prima noastră îmbrățișare, și de acel prim moment de mai devreme din mașină, moment după care Tommy și cu mine nu mai avuseserăm practic nici un contact unul cu celălalt. În orice caz, m-am trezit spunînd:

— Sinceră să fiu, și mie îmi place. E mai greu decît crezi să faci afișele astea.

— Așa e, a zis Tommy. Mi-a zis cineva că îți ia nu știu cîte săptămîni să pui toate lucrurile cap la cap. Poate chiar luni. Am auzit că se întîmplă să se lucreze la ele pînă tîrziu, noapți la rînd, ca să le iasă cum trebuie.

— E foarte ușor să critici cînd treci pur și simplu pe lîngă ele, am spus eu.

— E cel mai simplu lucru din lume, a zis Tommy. Ruth n-a mai spus nimic și a continuat să se uite la șoseaua pustie din fața noastră. Atunci eu am început:

— Dacă tot veni vorba de afișe, la dus am remarcat încă unul. Ar trebui să apară cît de curînd. De data asta o să fie pe partea noastră. Trebuie să apară din clipă-n clipă.

— La ce face reclamă? a întrebat Tommy.

— O să vezi. Trebuie să apară cît de curînd. Am aruncat o privire spre Ruth, care se afla lîngă mine. În ochii ei nu era nici urmă de mînie, ci doar un fel de circumspecție. Poate chiar o urmă de speranță, m-am gîndit eu, că atunci cînd va apărea panoul, va fi unul absolut nevinovat - unul care ne va aminti de Hailsham sau așa ceva. Am ghicit toate astea de pe chipul ei, din modul în care nu s-a putut fixa la nici o expresie, ci a șovăit, nesigură pe ea. În tot acest timp privirea i-a rămas ațintită în față.

Am încetinit și am parcat, oprind brusc, violent, pe marginea drumului, în iarba sălbatică.

— De ce ne-am oprit, Kath? a întrebat Tommy.

— Fiindcă de aici se vede cel mai bine. Dacă ne apropiem, va trebui să ne chinuim prea tare să ne uităm în sus. L-am auzit pe Tommy foindu-se în spatele nostru și încercînd să vadă mai bine. Ruth nici nu s-a clintit și nici măcar n-am fost sigură dacă se uită într-adevăr la panou.

— Bine, nu e chiar identic, am zis eu după o clipă. Dar mi-a amintit de cel de demult. Cel cu biroul imens, cu oameni eleganți și zîmbitori.

Ruth a rămas tăcută, dar Tommy a spus din spate:

— M-am prins. Vrei să spui de locul ăla pe care ne-am dus să-l vedem atunci, demult.

— Nu mă refer doar la locul ăla, am spus. Seamănă mult și cu reclama aia. Cea pe care am găsit-o pe jos. Îți amintești, Ruth?

— Nu prea, a spus ea încet.

— Ei, hai! Sigur îți amintești! Reclama pe care am găsit-o în revistă, pe nu știu ce stradă din sat. Lîngă o băltoacă. Iar tu ai rămas cu ochii lipiți de ea. Nu te prefacă că nu-ți mai amintești!

— ■ Cred că îmi amintesc, a spus aproape șoptit Ruth.

Pe lîngă noi a trecut un camion care a făcut ca mașina noastră să trepideze și, preț de câteva clipe, ne-a obturat vederea. Ruth și-a înclinat capul, de parcă se așteptase ca acel camion să șteargă definitiv imaginea din fața noastră, iar cînd aceasta a devenit iar vizibilă, nu și-a mai ridicat privirea.

— Dacă stau bine să mă gîndesc, e ciudat, am spus eu. Îți aduci aminte ce ne-ai mai bătut la cap cu biroul ăla? Cum într-o zi o să lucrezi într-un birou exact ca ăla?

— A, da, de-asta am mers noi acolo în ziua aia! a zis Tommy, de parcă abia în acel moment își amintise. Atunci cînd ne-am dus la Norfolk. Ne-am dus în căutarea posibilei tale. Care lucra într-un birou.

274

275

— Nu te gîndești cîteodată, i-am apus lui Ruth, că ar fi trebuit să mergi mai departe în ziua aia? Mă rog, ai fi fost prima care ar fi făcut-o. Prima dintre noi despre care s-ar fi auzit că a făcut așa ceva. Dar chiar ai fi putut s-o faci. Nu te întreb uneori ce s-ar fi întîmplat dacă ai fi încercat?

— Cum aș fi putut s-o fac? a zis Ruth cu un glas abia auzit. E doar un lucru la care am visat odată, demult. Ațita tot.

— Dar măcar ar fi trebuit să încerci să duci căutarea mai departe. De unde știi? Poate că te-ar fi lăsat.

— Da, Ruth, a spus Tommy. Poate că trebuia să fi încercat măcar. După ce ne-ai bătut ațita la cap cu treaba asta... Cred că are dreptate Kathy.

— Nu v-am bătut la cap, Tommy! Cel puțin eu nu-mi aduc aminte să o fi făcut.

— Tommy are dreptate. Trebuia să fi încercat măcar. Și pe urmă, ori de cîte ori ai fi văzut un afiș ca ăsta, ți-ai fi adus aminte că așa ceva ți-ai dorit și tu odinioară și că măcar ai încercat...

— Cum aș fi putut s-o fac?

Pentru prima dată glasul lui Ruth se înăsprise, însă imediat a oftat și a coborît iar privirea în pămînt. Atunci Tommy a zis:

— Vorbele tale lăsaus mereu să se înțeleagă că ai avea dreptul la un tratament preferențial. Și, cine știe, poate chiar l-ai fi putut obține. Trebuia măcar să fi întrebat.

— Bine, a spus Ruth. Spui că ar fi trebuit să încerc. Cum? Unde să mă fi dus? Nu aveai unde să te duci să te interesezi.

— Și totuși Tommy are dreptate, am zis. Dacă credeai într-adevăr că ești specială, trebuia măcar să fi întrebat. Trebuia să te fi dus la Madame și s-o fi întrebat.

În clipa în care am zis asta - adică în clipa în care am pomenit de Madame -, mi-am dat seama

276

că am făcut o greșeală. Ruth a ridicat privirea spre mine și i-am văzut chipul străbătut de un licăr de triumf. O vezi uneori prin filme, cînd o persoană stă cu arma ațintită spre o altă persoană și o obligă să facă tot felul de lucruri. Apoi, brusc, are loc o greșeală, o încăierare, iar arma ajunge în mîna celeilalte persoane. Și totuși această a doua persoană se uită la prima persoană cu o strălucire aparte în ochi, o expresie de genul „Nu-mi vine să cred ce noroc pe mine!”, ce conține promisiunea a nenumărate tipuri de răzbunări posibile. Ei bine, așa se uita brusc Ruth acum la mine și, deși nu spusese nimic despre amînări, o menționasem pe Madame și am știut că am ajuns brusc pe un alt tărîm, unul complet necunoscut.

Ruth mi-a remarcat panica și s-a răsucit pe scaun, pentru a sta cu fața la mine. Așa că m-am pregătit pentru atacul ei iminent. Am început să-mi spun că, indiferent ce îmi va arunca în față, lucrurile erau acum cu totul altfel și nu va mai obține satisfacția pe care odinioară o căuta mereu. Acestea erau lucrurile pe care mi le spuneam în gînd și acesta este motivul pentru care nu am fost deloc pregătită să aud ce a spus într-un final.

— Kathy, mi-a zis, sincer, nu mă aștept să mă ierți vreodată. Și nu văd nici un motiv pentru care ai face-o. Cu toate astea, tot am să te întreb.

Am fost atît de uluită de vorbele ei, încît abia dacă am izbutit să rostesc, pe un ton destul de pierit:

— Pentru ce să te iert?

— Pentru ce să mă ierți?! Ei bine, mai întîi pentru faptul că te-am mințit cînd m-ai întrebat ce părere am despre dorința ta bruscă și inexplicabilă de a face sex. Atunci, demult, cînd îmi spuneai cum uneori îți venea atît de tare s-o faci, încît ai fi făcut-o aproape cu oricine.

277

Tommy s-a foit iar pe bancheta din spate, clar Ruth se aplecase în față și mă fixa, ca și cum în acel moment am fi fost doar noi două în mașină.

— Știu cît de tare te îngrijora, mi-a zis. Ar fi trebuit să-ți spun. Ar fi trebuit să-ți spun că și la mine era la fel, că și eu treceam exact prin stările descrise de tine. Știu, acum probabil că ai aflat toate astea. Dar atunci nu știai și ar fi trebuit să îți spun. Ar fi trebuit să-ți spun cum, chiar pe vremea cînd eram cu Tommy, n-am rezistat și am mai făcut-o din cînd în cînd și cu alții. Cît am fost la Căsuțe, am mai făcut-o cu cel puțin alte trei persoane.

A spus toate astea fără să arunce vreo privire, cât de mică, în direcția lui Tommy. Dar n-aș putea spune că îl ignora cu bună știință, ci mai degrabă că dorea cu atîta înfocare să-și ia această piatră de pe inimă, că tot restul pur și simplu dispăruse.

— De cîteva ori am fost la un pas de a-ți spune, a continuat Ruth. Însă n-am făcut-o. Chiar și atunci, la momentul respectiv, mi-am dat seama că într-o zi vei afla și mă vei învinovăți. Dar tot nu ți-am spus. Nu ai nici un motiv să mă ierți vreodată, dar vreau totuși să-ți cer iertare acum, pentru că...

A amuțit brusc.

— Pentru că... ce? am întrebat. Ea a rîs și a spus :^

— Pentru că nimic, îmi doresc foarte mult să mă ierți, dar nu mă aștept s-o faci. În orice caz, adevărul e că asta nu e nici jumătate din ce vreau să-ți spun, ci doar o mică pîrticică. Ideea e că eu sînt cea care v-a ținut pe Tommy și pe tine departe unul de celălalt. '

A coborît iar glasul pînă aproape la nivel de șoaptă:

— Țsta e cel mai groaznic lucru pe care l-am făcut.

S-a întors puțin, uitîndu-se pentru prima oară la Tommy. Apoi, aproape instantaneu, i-am simțit iar

278

privirea ațintită asupra mea, însă acum era limpede ca ni se adresa amîndurora.

— Asta e cel mai groaznic lucru pe care l-am făcut, a repetat. Nici măcar nu îndrăznesc să vă rog să mă iertați. Dumnezeu, mi-am spus cuvintele astea în minte de atîtea și atîtea ori, că nu-mi vine să cred că acum vi le spun chiar vouă! Erați făcuți să fiți împreună. Nu pretind că n-am văzut-o de la început. Firește că am văzut din prima clipă. Însă am făcut tot ce-am putut ca să vă țin departe unul de celălalt. Nu vă cer să mă iertați. Nu asta îmi doresc eu acum. Ce vreau eu e să îndreptați lucrurile. Să îndreptați ce am stricat eu bîgîndu-mă între voi.

— Ce vrei să spui, Ruth? a întrebat Tommy. Cum adică să îndreptăm lucrurile?

Glasul îi era blînd, plin de curiozitate copilărească, și cred că ăsta a fost momentul în care am început să plîng în hohote.

— Kathy, ascultă-mă un pic, a zis Ruth. Tu și cu Tommy trebuie să încercați să obțineți o amîinare. Fiind vorba de voi, nu se poate să nu existe o șansă. O șansă reală.

A întins o mînă și mi-a pus-o pe umăr, dar eu i-am alungat-o cu o mișcare violentă a umărului și am privit-o printre lacrimi.

— E prea tîrziu pentru asta. Mult prea tîrziu.

— Ba nu e prea tîrziu. Kathy, ascultă-mă, nu e deloc prea tîrziu! De acord, Tommy a făcut deja două donații. Cine zice că asta schimbă cu ceva situația?

— Acum e mult prea tîrziu pentru toate astea. Am început iar să plîng în hohote.

— E o prostie fie și doar să te gîndești la așa ceva. O prostie la fel de mare ca a-ți dori să lucrezi într-un birou precum cel de acolo. Am trecut de mult de etapa cînd așa ceva încă mai era posibil.

Ruth continua să clatine vehement din cap.

279

— Ba nu e prea tîrziu! Hai, Tommy, spune-i! Stăteam cu ambele mîini sprijinite de volan, așa că nu-l vedeam deloc pe Tommy. L-am auzit că scoate un fel de fredonat uimit, dar n-a zis nimic.

— Uite ce e, a spus Ruth. Ascultați-mă bine amîn-doi. Am ținut să mergem toți trei în excursia asta fiindcă am vrut să vă spun ceea ce tocmai v-am spus. Dar am vrut s-o fac și fiindcă țineam neapărat să vă dau ceva. A început să se scotocească prin buzunarele hanoracului și a scos o hîrtie făcută cocoloș.

— Tommy, uite, ia asta. Și ai mare grijă de ea. Iar cînd Kathy o să se răzgîndească, o s-o aveți.

Tommy s-a întins spre spațiul dintre scaune și a luat hîrtia.

— Mersi, Ruth, a zis, de parcă tocmai ar fi primit o ciocolățiță.

Apoi, cîteva clipe mai tîrziu, a zis:

— Ce-i asta? Nu-nțeleg.

— E adresa lui Madame. E exact ce îmi spuneți voi adineauri că ar fi trebuit să fac. Trebuie măcar să încercați.

— Dar cum ai dat de ea ? a întrebat Tommy.

— N-a fost prea ușor. Mi-a luat foarte mult timp și am riscat destul de mult. Dar pînă la urmă am reușit s-o obțin și am obținut-o pentru voi doi. Acum depinde doar de voi s-o găsiți și să încercați.

În momentul acela mă oprisem deja din plîns și pornisem motorul.

— Hai să terminăm odată! am zis. Trebuie să-l ducem pe Tommy înapoi. După care trebuie să ne întoarcem și noi la centru.

— Dar o să vă gîndiți la asta amîndoi, da?

— Acum nu vreau decît să mă întorc la centru, am zis eu.

— Tommy, o să ai grijă de adresa aia, da? Pentru eventualitatea în care Kathy se răzgîndește.

— O s-o păstrez, a spus Tommy, apoi a adăugat, mult mai solemn: Mersi, Ruth.

280

— Am văzut vasul, am spus, iar acum trebuie să ne întoarcem. O să ne ia mai mult de două ore pînă ajungem înapoi la Dover.

Am adus iar mașina pe șosea și, din câte îmi amintesc, pe drumul spre Kingsfield abia dacă am schimbat câteva cuvinte. În clipa în care am ajuns în Scuar, sub acoperiș încă mai era strâns un grup de câțiva donatori. Am întors mașina înainte de a-l lăsa pe Tommy să coboare. Nici una dintre noi nu l-a îmbrățișat și nu l-a sărutat, dar în timp ce se îndrepta spre colegii lui donatori, el s-a oprit, ne-a suris cu toată fața și ne-a făcut cu mâna.

Ar putea să pară ciudat, dar pe drumul de întoarcere spre centrul lui Ruth nu am discutat aproape deloc despre cele ce tocmai se petrecuseră, în parte și din cauza faptului că Ruth era extrem de obosită. Acea ultimă conversație de pe marginea drumului părea s-o fi vlăguit de tot. În egală măsură însă cred că amîndouă simțeam că o discuție atât de serioasă era absolut suficientă pentru o singură zi și că dacă am mai continua, s-ar putea ca lucrurile să scape complet de sub control. Nu știu exact cum s-a simțit Ruth pe drumul spre casă, dar eu, după ce mi-am revenit de pe urma tuturor acelor emoții puternice, pe măsură ce se lăsa întunericul și apăreau tot mai multe luminițe, am început să mă simt chiar bine. Era ca și cum un lucru care atîrnase deasupra mea vreme îndelungată tocmai dispăruse și, chiar dacă lucrurile erau departe de a fi rezolvate, simțeam în fine că acum există cel puțin o ușă deschisă spre un loc mai primitiv. Nu vreau să spun că eram euforică sau ceva de genul ăsta. Relația dintre noi trei era destul de delicată și fusesem în permanență încordată, dar n-aș putea spune că era o tensiune total neplăcută.

Despre Tommy ne-am mulțumit să spunem doar că arată bine și să ne întrebăm cu câte kilograme
281

s-o fi îngrășat. Am petrecut lungi bucăți de drum cu ochii ațintiți asupra șoselei, tăcînd amîndouă.

Abia câteva zile mai târziu mi-am dat seama ce schimbare majoră a produs acea călătorie în relația mea cu Ruth. Toată acea pîndă permanentă, toată suspiciunea dintre noi se evaporase complet, de parcă ne-am fi adus aminte brusc ce însemnaserăm odinioară una pentru cealaltă. Așa a început acea perioadă de la începutul verii, cînd sănătatea lui Ruth era măcar stabilă și cînd veneam seara la ea cu biscuiți și apă minerală și stăteam una lîngă alta la fereastră, privind cum apune soarele peste acoperișuri și vorbind despre Hailsham, despre Căsuțe și despre orice ne trecea prin minte. Cînd mă gîndesc acum la Ruth, firește, mă întristez știind că ea nu mai e, dar mă simt și cît se poate de recunoscătoare pentru perioada pe care am apucat s-o petrecem împreună la final.

Mai exista însă un anume subiect pe care nu-l discutam niciodată deschis: cel legat de vorbele ei de atunci, de pe marginea drumului. Din cînd în cînd Ruth făcea ce făcea și aducea cumva iar vorba acolo. Venea cu ceva de genul:

— Te-ai mai gîndit la ideea de a deveni îngrijitoarea lui Tommy? Știi că dacă ai vrea, ai putea să obții asta.

Curînd această idee - ca eu să devin îngrijitoarea lui Tommy - a ajuns să echivaleze pentru noi cu tot restul. Eu îi răspundeam că mă mai gîndesc, că, oricum, nu e chiar atât de ușor să aranjezi așa ceva, apoi de regulă lăsam subiectul la o parte. Dar vedeam limpede că el există în permanență undeva în fundul minții lui Ruth și din acest motiv, în acea ultimă zi în care am văzut-o, în ciuda faptului că nu era în stare să vorbească, am știut prea bine ce dorește să-mi spună.

Abia la trei zile după cea de-a doua donație a ei m-au lăsat, în fine, s-o văd la primele ore ale
282

dimineții. Era singură într-o cameră și se părea că deja se făcuseră toate eforturile pentru ea. În acea clipă mi-a fost foarte clar, după modul în care se purtau atît doctorii, cît și coordonatorul și asistentele, că nici unul dintre ei nu credea că Ruth va reuși să scape. Am privit-o cum zace pe patul de spital, în lumina slabă, și am recunoscut imediat expresia de pe chipul ei, căci o văzusem de atîtea ori pînă atunci la donatori. Era ca și cum încerca să-și forțeze ochii să vadă în interiorul său, în așa fel încît să le poată comanda și ordona mai bine diverselor zone dureroase din corp, așa cum, să zicem, un îngrijitor neliniștit se chinuie să se împartă între trei sau patru donatori suferinzi aflați în diferite părți ale țării. Teoretic, ea era în continuare conștientă, dar stăteam lîngă patul ei de metal fără să pot ajunge de fapt în nici un fel la ea. Cu toate astea, mi-am tras un scaun și am rămas așa, ținîndu-i mîna între mîinile mele și strîngîndu-i-o ușor ori de cîte ori un junghi insuportabil o făcea să se răsucească spre sine.

Am rămas așa lîngă ea pînă în ultima secundă în care m-au lăsat - trei ore, poate chiar mai mult. Și, așa cum am spus, aproape în tot acest timp Ruth era adînc cufundată în sine. Dar o dată, o singură dată, în timp ce se contorsiona înfiorător și aproape nefiresc, iar eu tocmai voiam să chem asistentele să-i mai dea niște calmante, preț de câteva clipe - doar câteva clipe — s-a uitat drept în ochii mei și a știut exact cine sînt. A fost unul dintre acele mici crîmpeie de luciditate pe care le au uneori donatorii în mijlocul cumplitelor bătălii pe care le duc. M-a privit doar câteva clipe și, în ciuda faptului că n-a rostit nici un cuvînt, am știut exact ce vrea să spună cu acea privire. Așa că i-am zis:

— Stai liniștită, Ruth. O s-o fac. O să devin îngrijitoarea lui Tommy cît mai curînd posibil.

Am spus-o aproape în șoaptă, fiindcă oricum nu credeam că mă aude chiar dacă strig. Dar sper că
283

în timpul acelor cîtorva secunde, cît ne-am întîlnit privirile, a apucat să citească în ochii îmi, așa cum citisem și eu într-ai ei. Apoi cele câteva clipe au trecut și Ruth s-a cufundat iar în inconștient. Firește, n-o să știu niciodată cu siguranță, dar cred că a înțeles. Și chiar dacă n-ar fi înțeles, acum îmi dau seama că probabil a știut în tot acest

timp, chiar înainte de a o ști eu însămi, că voi deveni îngrijitoarea lui Tommy și că vom încerca, așa cum ne îndemname ea atunci, în acea zi, în mașină.

284

CAPITOLUL DOUĂZECI

Am devenit îngrijitoarea lui Tommy la aproape un an după excursia pe care o făcuserăm ca să vedem vasul. Era la scurt timp după cea de-a treia donație a lui și, în ciuda faptului că se recupera destul de bine, încă mai avea nevoie de destul de multă odihnă, prin urmare, așa cum s-a dovedit ulterior, n-a fost deloc rău pentru noi să începem această nouă fază împreună. M-am obișnuit destul de repede la Kingsfield și am ajuns chiar să-mi placă aici.

Cei mai mulți dintre donatorii de la Kingsfield primesc după cea de-a treia donație o rezervă proprie, iar lui Tommy i s-a dat una dintre cele mai spațioase garsoniere din tot centrul. Unii au presupus ulterior că eu am fost cea care l-a ajutat să o obțină, dar nu a fost deloc așa. A avut pur și simplu noroc și, oricum, nu era chiar o cameră de invidiat. Cred că odinioară, pe vremea când centrul era o stațiune de vacanță, respectiva garsonieră fusese de fapt o cameră de baie, fiindcă unica fereastră existentă avea geamul marmorat și se afla destul de sus, aproape de tavan. Nu puteai să vezi afară decât dacă te suiai pe un scaun și țineai fereastra deschisă, dar nici atunci nu reușeai să vezi prea multe din cauza pilcurilor de arbuști ce-ți obturau privirea. Camera era în formă de L, ceea ce însemna că era una din cele în care accesul era posibil, și avea un pat obișnuit, de spital, scaun, șifonier și un pupitru

285

de tip școlar, cu blat ce se putea ridica - o mobilă ce s-a dovedit extrem de utilă, așa cum vă voi explica mai încolo.

Nu vreau să vă faceți o idee greșită despre acea perioadă de la Kingsfield. În mare parte a fost chiar relaxată, aproape idilică. Veneam de regulă după prânz și când ajungeam, îl găseam pe Tommy întins pe patul îngust — de fiecare dată complet îmbrăcat, fiindcă nu-i plăcea „să facă pe pacientul”. Mă așezam pe scaun și-i citeam din diverse cărți în ediții ieftine pe care le aduceam cu mine, chestii ca *Odiseea* și *O mie și una de nopți*. Alteori vorbeam pur și simplu, câteodată despre vremurile de demult, altădată despre alte lucruri. Adesea el aștepta după-amiaza, iar eu profitam de somnul lui pentru a-mi scrie rapoartele pe pupitrul lui de școală. Era de-a dreptul incredibil că, după atâția ani în care nu ne-am văzut, ne simțeam atât de bine unul în compania celuilalt.

Cu toate acestea, evident, nu erau toate exact ca altădată. În primul rînd am început în cele din urmă să facem sex. Nu știu cât de tare se gîndise Tommy la subiectul ăsta înainte de a o face efectiv. La urma urmei, încă se afla în perioada de recuperare și poate că sexul nu era deloc primul lucru pe lista lui de priorități. Nu l-am împins în nici un fel la asta, dar, pe de altă parte, mi-am dat seama că dacă mai amînăm mult și nu o facem acum, la începutul acestei noi relații dintre noi, va fi din ce în ce mai dificil ca sexul să devină o parte integrantă a relației. Iar celălalt gînd al meu a fost, bănuiesc, că dacă lucrurile decurgeau conform planului lui Ruth și ajungeam să cerem acea amînare, lipsa unei relații de natură sexuală între noi ar fi putut constitui un impediment major. Nu vreau să spun că m-am gîndit că e un lucru despre care aveam certitudinea că ne vor întreba. Teamă mea cea mai mare era că acest lucru ar putea fi trădat prin anumite gesturi ale noastre ce ar fi sugerat lipsa unei intimități totale.

Așa că într-o după-masă m-am hotărît să fac primul pas chiar acolo, în camera lui, într-un mod care să-i permită lui Tommy să accepte sau să refuze, după cum dorește. Stătea ca de obicei, întins în pat, cu ochii în tavan, iar eu îi citeam. Când am terminat, m-am dus la el, m-am așezat pe marginea patului și mi-am strecurat o mînă sub tricoul lui. La foarte scurt timp după asta coborîsem deja mai jos și, deși a durat puțin pînă i s-a întărit, mi-am dat seama imediat că gestul meu l-a încîntat nespus. Acea primă oară încă mai avea copci la care trebuia să fie atent și, în orice caz, după toți acei ani de cînd ne cunoșteam și în care nu făcuserăm sex, chiar aveam, într-un fel, nevoie de o perioadă de tranziție înainte ca relația fizică dintre noi să poată înflori în adevăratul sens al cuvîntului. Așa că la un moment dat i-am făcut-o pur și simplu cu mîinile, iar el s-a lăsat în seama mea cu o expresie de seninătate pe chip, fără să facă nici cea mai mică încercare de a mă atinge și fără să scoată nici cel mai mic zgomot.

Însă chiar și în timpul acelei prime dați stăruia între noi ceva nerostit, un sentiment ce ne-a însoțit în permanență, dincolo de conștiința faptului că eram la un început, la o poartă prin care tocmai pășeam într-o altă lume. Mi-a luat foarte mult timp să ajung să o accept și chiar și atunci cînd am făcut-o, am încercat să mă conving că e un lucru ce urmează să dispară odată cu durerile și chinurile lui. Ce vreau să spun este că a existat mereu, chiar din timpul acelei prime dați, o undă de tristețe în comportamentul lui Tommy, de parcă mi-ar fi zis: „Da, o facem acum și mă bucur foarte tare că o facem. Dar ce mare păcat că am lăsat-o pînă atît de tîrziu!”

În zilele următoare, cînd am făcut sex cum se cuvine și am fost cît se poate de fericiți, acest sentiment sîcîitor a continuat să nu ne dea pace. Am

286

287

făcut tot ce-am putut, pentru a-l ține departe de noi. O făceam aproape fără încetare, în așa fel încît totul să devină o ceață, un delir continuu, și să nu mai fie loc pentru nimic altceva. Dacă el stătea deasupra, eu îmi

ridicam genunchii. Indiferent care era poziția pe care o adoptam, eram gata să zic și să fac orice credeam că poate face totul și mai plăcut, și mai pasional, și totuși acel sentiment nu a dispărut niciodată cu desăvârșire. Poate că era din cauza acelei camere, a felului în care cădea soarele pe geamul marmorat, în așa fel încît chiar și după venirea verii lumina părea să fie de toamnă. Sau poate că era din cauza sunetelor ocazionale ce ajungeau cîteodată pînă la noi, sunete aparținîndu-le donatorilor ce se foiau prin jurul nostru și-și vedeau pe-afară de ale lor și nu unor elevi așezați pe iarbă și discutînd aprins despre romane și poezie. Sau poate că era din cauza faptului că uneori, chiar și după o partidă foarte plăcută de sex, cînd zăboveam lungiți unul în brațele celuilalt și încă ne mai treceau razant prin cap frînturi ale gesturilor abia încheiate, îl auzeam pe Tommy spu-nînd ceva de genul „Altădată eram în stare s-o fac fără probleme de două ori la rînd. Dar acum nu mai pot". Atunci sentimentul despre care vorbesc era copleșitor și ori de cîte ori spunea asta, eram nevoită să-i acopăr gura cu mîna, ca să putem să stăm pur și simplu așa cum stăteam, liniștiți. Sînt sigură că și el simțea același lucru ca și mine, fiindcă de fiecare dată după astfel de momente ne strîngeam tare în brațe unul pe celălalt, parcă sperînd că astfel vom face să dispară acea senzație.

În primele săptămîni după sosirea mea abia dacă am adus vorba de Madame și conversația cu Ruth din mașină, din ziua aceea. Dar simplul fapt că îi devenisem îngrijitoare nu ne lăsa nici o clipă să uităm că nu avem prea mult timp de pierdut. Același rol l-au jucat, firește, și desenele cu animale ale lui Tommy.

Mă întrebam de multe ori în decursul anilor ce s-o mai fi întîmplat cu acele desene și am fost tentată să-l întreb chiar și în ziua în care ne-am dus să vedem vasul de pescari. Încă mai desenează? Le mai are pe cele de la Căsuțe? Însă întreaga istorie din jurul lor îmi făcuse extrem de dificilă sarcina de a pune asemenea întrebări. Apoi, într-o după-masă, poate la o lună după ce venisem să am grijă de Tommy, am intrat la el în cameră și l-am găsit la pupitru, migălînd la un desen, cu fața aproape atingîndu-i hîrtia. Cînd am bătut la ușă, mi-a strigat să intru, dar nici măcar nu și-a ridicat capul, nici nu s-a oprit din ce făcea, iar eu mi-am dat seama imediat, dintr-o singură privire, că lucrează la una dintre creaturile sale imaginare. M-am oprit în prag, neștiind dacă pot îndrăzni să intru, dar pînă la urmă a ridicat privirea spre mine și a închis caietul — care am remarcat că era identic cu caietelele cu coperte negre pe care le primise de la Keffers cu nu știu cîți ani în urmă. Atunci am intrat, am început să vorbim despre cu totul altceva și după un timp el a pus caietul deoparte, fără să facem nici cea mai mică referire la el. Însă după aceea, cînd intram, îl vedeam adesea lăsat pe pupitru sau aruncat lîngă pernă. Apoi într-o zi, cînd ne aflam la el în cameră și mai aveam vreo cîteva minute pînă să plecăm la niște analize, am observat ceva ușor ciudat în comportamentul lui - un fel de timiditate jucată, care m-a făcut să mă gîndesc că are chef să facem sex. Însă el a zis:

— Kath, vreau doar să-mi spui ce crezi. Să-mi spui părerea ta sinceră.

Apoi a scos caietul negru din pupitru și mi-a arătat trei schițe diferite, înfățișînd un fel de broască — doar că avea coada lungă, de parcă o parte din ea ar fi rămas la stadiul de mormoloc. Cel puțin așa arăta cînd te uitai la ea de la distanță. Atunci cînd o studiai de aproape, fiecare schiță era o masă de

288

289

detalii minuțioase, în același stil ca și creaturile pe care le văzusem cu ani în urmă.

— Pe astea două le-am făcut pornind de la premisa că sînt din metal, a zis el. Vezi, toate suprafețele par să lucească. Dar asta de aici m-am gîndit să încerc s-o fac să pară din cauciuc. Vezi? Aproape că simți porii. Acum vreau să fac o variantă cum trebuie, una bună de tot, dar nu mă pot hotărî. Kath, spune-mi sincer, ce părere ai? Nu-mi aduc aminte ce i-am răspuns. Ce îmi amintesc însă e un puternic amestec de emoții, care m-a copleșit pe loc. Mi-am dat imediat seama că ăsta e felul în care a ales Tommy să ne ajute să lăsăm în urma noastră toate lucrurile petrecute la Căsuțe și legate de desenele lui și am simțit ușurare, recunoștință și încîntarea cea mai pură. Dar, în același timp, eram perfect conștientă de motivul pentru care desenele reapăruseră brusc și de toate straturile posibile de semnificații din spatele acestei întrebări a lui Tommy, aruncată aparent în treacăt. Cel puțin, după cum puteam vedea limpede, îmi arăta că n-a uitat, chiar dacă nu o discutaserăm niciodată pe față. Îmi spunea că nu stă cu mîinile în sîn și că se ocupă intens de partea lui de pregătiri.

Însă acesta n-a fost singurul lucru pe care l-am simțit în ziua respectivă, atunci cînd m-am uitat la acele broaște atît de aparte. Sentimentul nerostit ce plutea între noi era din nou prezent, la început destul de vag, în fundal, însă apoi din ce în ce mai intens, în așa fel încît ulterior nu m-am mai putut gîndi la nimic altceva. N-am avut cum să-mi reprim gîndul care mi-a trecut prin cap în timp ce mă uitam la acele pagini nici măcar după ce am luat caietul și l-am pus undeva deoparte. Mi-am dat seama că desenele lui Tommy nu mai erau la fel de proaspete ca atunci, demult. Bine, în multe privințe aceste broaște semănau destul de bine cu cele pe care le văzusem la Căsuțe. Dar ceva dispăruse definitiv și

acum ele păreau cumva elaborate, aproape ca și cum ar fi fost copiate. Așa că mi-a revenit iar sentimentul pe care mă străduisem din răspuțeri să mi-l înăbuș: că facem totul prea fîrziu, că a existat un moment pentru toate astea, dar îl lăsaserăm să treacă, iar acum era ceva ridicol, aproape ușor respingător, în modul în care judecam și plănuiam.

Cînd reiau în minte toate aceste lucruri, îmi dau seama că ar fi putut exista și un alt motiv pentru care aveam atîtea rețineri - atît eu, cît și el - să vorbim deschis despre planurile noastre. Motivul era faptul de necontestat că

nu auziserăm niciodată pe nici unul dintre donatorii de la Kingsfield vorbind despre animări sau lucruri de acest gen și probabil că eram ușor sfînjeniți, de parcă am fi fost părtași la un secret rușinos. În plus, poate că eram și destul de speriați la gândul ca nu cumva ceilalți să afle în vreun fel despre intențiile noastre.

Dar, cum am spus, nu vreau să vă prezint în culori întunecate perioada pe care am petrecut-o la Kingsfield. O mare parte din ea, mai ales după ziua în care Tommy m-a întrebat ce cred despre animalele lui, am avut senzația că asupra noastră a încetat să mai planeze orice umbră a trecutului și ne bucuram, în fine, fără nici o opreliște unul de compania celuilalt. Și, deși nu-mi cerea niciodată sfatul în legătură cu desenele lui, era foarte fericit să lucreze la ele în fața mea, așa că deseori ne petreceam după-amiaza în felul următor: eu pe pat, poate citind cu voce tare, iar Tommy la pupitru, desenînd.

Poate că am fi fost fericiți dacă lucrurile ar fi rămas așa mai mult timp, dacă ne-am fi putut bucura de mai multe după-amiezi în care să pâlăvrăgim despre nimicuri, să facem sex, eu să citesc cu voce tare și el să deseneze. Dar cum sfârșitul verii se apropia și Tommy se întrema, iar posibilitatea ca el să primească înștiințarea că urmează să facă a patra donație creștea de la o zi la alta, am știut că nu vom putea amîna lucrurile la nesfârșit.

290

291

Avusesem o perioadă neobișnuit, de plăcere și trecuse aproape o săptămînă de la ultima mea vizită la Kingsfield. Am ajuns acolo dimineața și îmi aduc aminte că ploaia cu găleata. Camera lui Tommy se afla aproape în întineric și foarte aproape de fereastra lui se auzea apa scurgîndu-se cu zgomot din rigolă. Tocmai fusese cu ceilalți colegi de donații în sala de mese, ca să ia micul dejun, dar acum se întorsese în rezervă și stătea pe pat, privind în gol, fără să facă nimic special. Eu mai aveam puțin și cădeam din picioare de oboseală — nu mai dormisem pe săturate de nu știu cîte zile —, așa că m-am prăbușit pur și simplu pe patul îngust, împingîndu-l ușor spre perete. Am rămas așa vreo cîteva clipe și cred că aș fi adormit imediat dacă Tommy nu și-ar fi împins un deget de la picior în genunchii mei. Atunci, într-un final, m-ara ridicat în capul oaselor lîngă el și i-am zis:

— Tommy, ieri am văzut-o pe Madame. N-am vorbit cu ea sau ceva de genul ăsta. Dar am văzut-o.

El m-a privit, dar a rămas tăcut.

— Am văzut-o apropiindu-se dinspre capătul străzii și intrînd în casă. Ruth a nimerit-o. Adresa corectă, ușa corectă, totul.

Apoi i-am spus cu lux de amănunte cum după-masa trecută, tîrziu, cum tot eram pe coasta de sud, mă dusesem la Littlehampton și, așa cum făcusem și ultimele două dați, coborîsem pe strada lungă ce dădea spre mare, trecînd pe lîngă șirurile de case identice, cu nume precum „Creasta valului” și „Vedere marină”, pînă cînd ajunsesem la banca publică de lîngă cabina telefonică. Mă așezasem acolo și așteptasem - așa cum mai făcusem și altădată -, cu ochii ațintiți asupra casei de peste drum.

— Mă simțeam ca un detectiv aflat la pîndă. Dățile trecute stătusem de fiecare dată peste o jumătate de oră și... nimic, absolut nimic. Dar de data asta ceva îmi spunea că voi avea noroc.

292

Fusesem atît de obosită, că aproape ațipisem acolo, pe bancă. Însă tocmai atunci am ridicat privirea și am văzut-o coborînd strada în direcția mea.

— M-a cam luat cu fiori, sinceră să fiu, am zis. Fiindcă arăta exact ca înainte. Chipul, poate, trăda ușor faptul că a îmbătrînit. Dar altfel nu se schimbaseră absolut deloc. Avea pînă și aceleași haine. Același costum elegant, gri.

— Nu are cum să fi fost chiar același costum!

— Nu știu. Mie așa mi s-a părut.

— Păi, și n-ai încercat să te duci să vorbești cu ea?

— Firește că nu, prostule! Fiecare lucru la timpul lui. Doar îți aduci aminte - nu se poate spune c-a fost vreodată prea amabilă cu noi.

I-am spus cum trecuse exact pe lîngă mine, dar pe trotuarul celălalt, fără să îmi arunce măcar o privire, și cum, preț de o secundă, m-am gândit că va trece și pe lîngă ușa pe care o pîndisem — că Ruth greșise adresa. Dar Madame a intrat exact pe acea poartă, a urcat din doi-trei pași treptele micii intrări și s-a făcut nevăzută înăuntru. Cînd am terminat de povestit, Tommy a rămas tăcut un timp. Apoi a spus:

— Ești sigură că n-o să ai probleme? Dacă te duci așa, cu mașina, în locuri în care n-ai ce să cauți ?

— De ce crezi că sînt atît de obosită ? A trebuit să fac ore suplimentare ca să pot rezolva tot ce aveam de rezolvat. Dar acum măcar știm unde e.

Afară ploaia continua să împrăște asfaltul. Tommy s-a întors într-o rîină și și-a lăsat capul pe umărul meu.

— Ruth ne-a făcut un mare cadou, a rostit el blînd. A nimerit adresa.

— Da, s-a descurcat foarte bine. Acum depinde numai de noi.

— Deci, care-i planul, Kath ? Avem așa ceva ?

— Ne ducem pur și simplu acolo. Ne ducem acolo și o întrebăm. Săptămînă viitoare, cînd te duc la

293

control la laborator. Semnez că stau toată ziua cu tine. Apoi, pe drumul de întoarcere, ne ducem la Littlehampton. Tommy a scos un oftat și și-a lăsat capul și mai greu pe umărul meu. Dacă ne-ar fi văzut cumva cineva, ar fi

putut crede că e total lipsit de entuziasm, dar eu știam perfect ce era în sufletul lui. Ne gândiserăm atîta la amînări, la teoria aia legată de Galerie, la toate astea - și acum, brusc, iată că venise momentul. Era, categoric, un lucru de-a dreptul înspăimîntător.

— Să zicem că o obținem, a spus într-un final Tommy. Să presupunem că pur și simplu obținem amînarea. Să presupunem că ne lasă, să zicem, trei ani, pe care să-i petrecem doar noi doi, după bunul nostru plac. Ce anume o să facem ? înțelegi ce vreau să spun, Kath? Unde ne ducem? Aici nu vom putea rămîne, pentru că aici e un centru medical.

— Nu știu, Tommy. Poate c-o să ne spună să ne ducem înapoi la Căsuțe. Dar eu m-aș simți mult mai bine dacă ar fi în altă parte. Poate la Conacul Alb. Sau poate au ei un alt loc. Un loc separat, doar pentru cei ca noi. Va trebui să așteptăm să vedem ce zice ea.

Am mai rămas cîteva minute pe pat, ascultînd ploaia. La un moment dat am început să-l împing ușor cu piciorul, așa cum îmi făcuse și el ceva mai devreme. Pînă la urmă a ripostat, împingîndu-mi picioarele afară din pat.

— Dacă e să mergem, a zis, va trebui să ne hotărîm în legătură cu animalele. Adică, înțelegi, să le alegem pe cele mai bune și să le luăm cu noi. Poate șase sau șapte. Va trebui să alegem cu foarte mare grijă.

— Bine, am spus eu, după care m-am ridicat și mi-am întins brațele. Poate luăm chiar mai multe. Cincisprezece, chiar douăzeci. Da, mergem și vorbim cu ea. Ce ne poate face? Mergem și vorbim cu ea.

294

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI UNU

Multe zile întregi înaintea plecării am avut în minte imaginea mea și a lui Tommy stînd în picioare în fața acelei uși, făcîndu-ne curaj să apăsăm pe sonerie, apoi trebuind să așteptăm acolo, cu inima bătîndu-ne să ne spargă pieptul. Înțimplarea a făcut însă să avem noroc și să fim scutiți măcar de această parte a calvarului.

La ora aceea meritam din plin un pic de noroc, fiindcă ziua nu decursese deloc bine. La dus mașina ne făcuse tot felul de probleme și am întîrziat o oră la analizele lui Tommy. Apoi la clinică s-a produs o încurcătură și Tommy a trebuit să refacă trei dintre analize. Acest lucru îi cam secase puterile și în ultimele ore ale după-amiezii, cînd am pornit în cele din urmă spre Littlehampton, a avut rău de mașină și a trebuit să ne tot oprim și să facă vreo cîteva pași ca să-i treacă.

Într-un final, pe la ora șase fără ceva, am ajuns. Am parcat mașina în spatele sălii de bingo, am scos din portbagaj geanta sport ce conținea caietele lui Tommy, după care am pornit spre centrul orașului. Ziua fusese frumoasă și, în ciuda faptului că majoritatea magazinelor tocmai închideau, în fața cafenelelor se aflau o groază de oameni care vorbeau și beau. În timpul acestei plimbări Tommy a început să-și revină, amintindu-și chiar că din cauza analizelor fusese nevoit să sară peste masa de prînz, și a spus apăsător că trebuie neapărat să mănînce ceva înainte

295

de a da piept cu ceea ce ne aștepta. Așa că tocmai ne uitam după un loc de unde să luăm cîte un sandwich la pachet, cînd m-am trezit, că mă strînge de braț brusc și atît de tare, că am crezut că are o criză și se prăbușește. Însă l-am auzit doar că-mi șoptește în ureche:

— Uite-o, Kath. Uite. Trece pe lingă coafor.

Și avea dreptate. Ea era. Și mergea pe trotuarul opus, îmbrăcată în taiorul ei clasic, gri, taiorul în care o văzusem de fiecare dată.

Am pornit în urma lui Madame, la o distanță rezonabilă, trecînd de refugiul pentru pietoni și ajungînd apoi pe strada principală, acum aproape pustie. Cred că amîndoi ne-am amintit atunci de ziua în care o urmăriserăm pe posibilă lui Ruth într-un alt oraș. Însă de această dată lucrurile s-au dovedit mult mai simple, fiindcă Madame a luat-o direct pe strada ce cobora spre mare.

Dat fiind faptul că drumul era perfect drept și că soarele îl lumina de la un capăt la celălalt, ne-am dat seama că o putem lăsa să meargă mult înaintea noastră, fără teama că am putea-o pierde din ochi, și am lăsat-o pînă cînd a ajuns efectiv cît un punct la orizont. Ecoul tocurilor ei pe caldarîm ne-a însoțit în permanență, iar modul în care geanta sport se lovea ritmic de piciorul lui Tommy părea un fel de răspuns la acel ecou.

Am continuat să mergem așa vreme îndelungată și am trecut pe lîngă șirurile de case identice. Apoi casele de pe trotuarul opus s-au terminat, locul lor fiind luat de peluze, dincolo de care se vedeau acoperișurile cabinelor presărate de-a lungul plajei. Marea nu se vedea de aici, dar prezența ei se simțea deja după cerul uriaș de deasupra noastră și zgomotele făcute de pescăruși.

Însă casele de pe partea noastră au continuat fără nici o variație și după o vreme i-am spus lui Tommy:

— Nu mai e mult. Vezi banca aia de colo? Aia-i banca pe care am stat. Iar casa e chiar cea de lîngă ea.

296

Pînă să zio HRta, Tommy fusese destul de calm. Dar acum părea copleșit brusc de un fel de neliniște și a început să meargă mult mai repede, de parcă ar fi vrut să o prindă din urmă. Însă acum nu mai era nimeni între noi și Madame și, cum Tommy reducea tot mai rapid spațiul rămas, am fost nevoită să-l prind de braț și să-l fac să încetinească. Mi-a fost tot timpul teamă ea nu cumva ea să întoarcă brusc capul și să se uite la noi. Dar n-a făcut-o și foarte curînd a și intrat pe porțița casei. S-a oprit la ușă ca să-și scoată cheile din geantă, iar noi am rămas acolo, la poartă, cu ochii la ea. Însă nici acum nu s-a întors și atunci m-am gîndit că e posibil să ne fi simțit tot

timpul în spatele ei și că ne ignora în mod deliberat. M-am gândit și că Tommy o să strige brusc ceva spre ea, lucru cât se poate de nelalocul lui. Iată motivul pentru care am strigat-o eu din pragul porții, repede și fără pic de ezitare.

Am rostit un simplu și politicos „Nu vă supărați !”, dar Madame s-a răsucit imediat pe călcâie, de parcă aș fi aruncat cu ceva în ea. Și în clipa când i-au căzut ochii pe noi, am simțit că mă trece un fior, care mi-a amintit imediat de cel simțit cu multă vreme în urmă, atunci când o încolțiserăm toate în fața clădirii principale. Ochii îi erau la fel de reci, iar chipul poate chiar mai sever decât mi-l aminteam. Nu știu dacă în acel moment ne recunoscuse deja, dar, fără nici o îndoială, a observat și a recunoscut într-o clipă ce slntem, fiindcă am văzut-o înțepenind vizibil, ca și cum o pereche de păianjeni uriași ar fi pornit, tîrîndu-se, în direcția ei.

Apoi, pe neașteptate, expresia i s-a schimbat. N-aș putea spune că acum ne privea chiar cu căldură. Însă repulsia inițială a părut să se retragă brusc, iar Madame a început să ne studieze chipurile cu atenție, cu ochii mijiiți în soarele asfințitului.

— Madame, am spus, aplecîndu-mă peste poartă. Nu dorim să vă provocăm un șoc sau ceva de genul ăsta. Dar sîntem de la Hailsham. Eu sînt Kathy H.

297

Poate vă mai amintiți de mine. Iar el este Tommy D. N-am venit aici pentru a vă crea probleme. Ea a făcut cîțiva pași spre noi.

— De la Hailsham, a spus și chipul i-a fost străbătut de un mic surîs, unul cât se poate de veritabil. Ce surpriză ! Dacă n-ați venit să-mi creați probleme, de ce-ați venit?

Atunci Tommy a zis:

— Trebuie neapărat să vorbim cu dumneavoastră. Am adus cîteva lucrări - a ridicat el geanta -, cîteva lucrări pe care ne-am gândit că s-ar putea să le vreți pentru Galerie. Trebuie neapărat să vorbim cu dumneavoastră.

Madame a continuat să rămînă așa, aproape nemișcată, în lumina palidă a amurgului, cu capul înclinat, de parcă ar fi ascultat un sunet venind dinspre mare. Apoi a zîmbit iar, deși acest zîmbet părea să și-l adreseze mai degrabă ei înseși decât nouă.

— Foarte bine atunci. Intrați. Să vedem despre ce anume doriți să vorbim.

În timp ce intram, am observat că ușa avea geamuri de sticlă colorată și că în clipa în care Tommy a închis-o în urma noastră, s-a făcut brusc întuneric. Ne aflam într-un hol atît de îngust, îneît simțeam că dacă ai întinde coatele, ai putea să atingi ambii pereți. Madame se oprise în fața noastră și stătea nemișcata, cu spatele la noi, pârînd că ascultă din nou. Am privit în urma ei și am văzut că holul, din îngust cum era, devenea chiar și mai îngust, despărțindu-se: în stînga era o scară ce ducea la etaj, iar în dreapta un coridor și mai strîmt, care ducea spre interiorul casei.

Urmînd exemplul lui Madame, am ciulit și eu urechile, dar casa era cufundată într-o liniște absolută. Apoi parcă de undeva de la etaj s-a auzit o ușoară bufnitură. Acel zgomot slab părea să aibă o

anumită semnificație pentru ea, fiindcă s-a întors la noi și a arătat spre întunericul coridorului, zicînd:

— Duceți-vă acolo și așteptați-mă. Vin și eu imediat. A început să urce scările, apoi, văzînd că șovăim, s-a aplecat peste balustradă și a arătat din nou în direcția aflată în întuneric.

— Acolo, a spus, după care a dispărut la etaj. Tommy și cu mine am înaintat cîțiva pași și

ne-am trezit în ceea ce trebuie să fi fost camera din față a casei. Era ca și cum un servitor sau cineva de genul ăsta ar fi făcut pregătirile de culcare înainte de a se retrage: draperiile erau trase și fuseseră aprinse niște veioze cu o lumină slabă. Se simțea un iz puternic de mobilier vechi, probabil din epoca victoriană. Șemineul fusese acoperit cu o mască și în locul focului era un tablou țesut, ca o tapiserie, cu o pasăre ciudată, semănînd cu o bufniță, ce se uita drept spre tine. Tommy mi-a atins brațul și mi-a arătat un alt tablou, înrămat și agățat într-un

colț, deasupra unei măsuțe rotunde. — E Hailshamul, a șoptit el. Ne-am apropiat de tablou, dar eu nu eram chiar așa de sigură că Tommy are dreptate. Era o acuarelă destul de drăguță, însă veioza de dedesubtul ei avea un abajur strîmb, cu urme de pînze de păianjen, motiv pentru care, în loc să lumineze tabloul, nu reușea decât să facă să lucească ușor geamul înnegrit de vreme, așa că nu prea puteai să-ți dai seama ce e.

— E partea din spatele iazului cu rațe, a spus Tommy.

— Ce tot spui acolo? am șoptit. Nu e nici un iaz. E doar un peisaj de țară.

— Nu, iazul e în spatele tău! Tommy părea surprinzător de iritat.

— Nu se poate să nu-ți amintești! Dacă stai cu spatele la iaz și te uiți în direcția Terenului de Nord...

Am amuțit amîndoi instantaneu în clipa în care am auzit niște voci venind de undeva din casă.

298

299

Părea să fie un glas de bărbat și să vină de la etaj. Apoi am auzit vocea de neconfundat a lui Madame, care cobora scările, spunînd:

— Da, ai perfectă dreptate. Ai perfectă dreptate. Am așteptat ca Madame să intre, dar pașii ei au

trecut pe lîngă ușă și s-au depărtat spre partea din spate a casei. O fracțiune de secundă mi-a trecut prin minte că s-a dus să pregătească un ceai și plăcinte și că le va aduce pe toate pe un cărucior, dar apoi am hotărît c-a fost un gînd absolut prostesc și că e destul de posibil să fi uitat complet de noi, iar în clipa în care își va aminti, va intra

brusc și ne va spune să plecăm. Apoi o voce bărbătească severă a strigat de sus ceva atât de înăbușit, încât ar fi putut să vină chiar și de la al doilea etaj. Pașii lui Madame S-au auzit iar pe hol, apoi ea a strigat pe scări în sus : — Ți-am spus ce să faci! Fă ce ți-am spus să faci! Tommy și cu mine am mai așteptat câteva minute.

Apoi peretele din spatele camerei a început să se miște. O clipă mai firziu am văzut că nu era un perete propriu-zis, ci o ușă glisantă dublă, pe care o puteai folosi pentru a separa partea din față a ceea ce era de fapt o încăpere destul de lungă. Madame deschisese parțial acele uși, iar acum stătea în pragul lor, cu ochii la noi. Am încercat să mă uit dincolo de ea, dar n-am văzut decît întuneric. M-am gândit că poate așteaptă să-i explicăm de ce sîntem acolo, dar în cele din urmă a spus:

— Mi-ați zis că sînteți Kathy H. și Tommy D. Am înțeles bine? Și ați fost la Hailsham acum cît timp?

I-am răspuns, dar nu mi-am putut da deloc seama dacă își amintește sau nu de noi. A rămas acolo, în prag, de parcă i-ar fi fost un pic teamă să intre. Inșă Tommy a vorbit din nou:

— Nu dorim să vă reținem prea mult. Dar trebuie neapărat să vorbim cu dumneavoastră despre un anumit lucru.
300

— Am înțeles deja asta. Foarte bine atunci. Haideți, luați loc.

A întins brațele și și-a rezemat mîinile pe spătarele a două fotolii identice, aflate chiar în fața ei. Era ceva ușor straniu în gestul său, de parcă nu ne invita cu adevărat să stăm jos. Am avut senzația că dacă facem cum ne-a sugerat și ne așezăm efectiv pe acele fotolii, ea va continua să rămînă în picioare în spatele nostru, fără să-și ia nici măcar o clipă mîinile de pe spătarele fotoliilor. Dar în clipa în care am dat să pornim în direcția ei, a făcut și ea un pas în față și - deși poate asta s-a întîmplat doar în mintea mea - a trecut printre noi, cu umerii ușor strînși. Cînd ne-am întors cu spatele, ea se afla deja la fereastră, în fața draperiei grele de catifea, și ne țintuia cu privirea, de parcă ne aflam la o oră la școală și ea era profesoara noastră. Cel puțin în acel moment așa mi s-a părut. Ulterior Tommy a spus că el avusese impresia că va începe brusc să cînte, că draperiile din spatele ei se vor desface și dincolo de ea, în locul străzii și al peluzei ce se întindea pînă la mare, vom vedea o scenă uriașă, precum cele pe care le aveam la Hailsham, și va exista chiar și un cor care să o susțină vocal. După aceea, cînd mi-a spus-o, mi s-a părut foarte amuzant și am revăzut-o iar în minte pe Madame stînd cu mîinile împreunate și cu coatele depărtate de corp și atunci mi-am dat seama că Tommy avea dreptate : chiar arăta ca o persoană ce se pregătește să cînte. Dar mă cam îndoiesc că exact asta îi trecea prin cap lui Tommy în acel moment, îmi aduc aminte cît era de încordat și cît de tare se îngrijora ca nu cumva să-i scape ceva complet aiurea. Asta e motivul pentru care, atunci cînd ea ne-a întreat, pe un ton nu tocmai lipsit de bunăvoință, ce anume dorim, am preluat eu inițiativa.

Probabil că la început am fost destul de confuză în exprimare, dar după un timp, pe măsură ce devenea
301

tot mai limpede că intenționează să mă asculte pînă la capăt, m-am calmat și am devenii mai clară. Reluasem în minte de mii și mii de ori, săptămîni la rînd, ce anume o să-i spun exact. O repetasem de nu știu cîte ori în gînd în timpul lungilor mele drumuri cu mașina și în timp ce stăteam la masă la cîte un popas. Mi se păruse extrem de dificil, așa că pînă la urmă recusesem la un plan : memorasem cuvînt cu cuvînt cîteva fraze cheie, după care îmi schițasem o hartă mentală legată de modul în care urma să trec de la o anumită idee la următoarea. Dar acum, cînd Madame se afla în fața mea, majoritatea lucrurilor pe care mă pregătisem să i le spun mi se păreau fie superflue, fie complet pe lîngă subiect. Partea cea mai ciudată era - și Tommy a fost și el de acord cu asta cînd am discutat ulterior -că, în ciuda faptului că la Hailsham ni se păruse o străină ostilă, venită din afară, acum, cînd ne aflam iar față în față cu ea, chiar dacă nu spusese nimic și nu făcuse nici un gest care să sugereze vreo urmă de căldură între noi, o simțeam ca pe o prietenă intimă, ca pe o persoană mult mai apropiată de noi decît oricare dintre cei pe care îi cunoscuserăm în ultimii ani. Din această cauză am renunțat pe loc la toate lucrurile pe care mi le pregătisem în minte și i-am vorbit sincer și simplu, aproape cum aș fi făcut cu niște ani în urmă cu un paznic. I-am spus ce am auzit, zvonurile despre elevii de la Hailsham și despre amînări, i-am spus cum ne-am dat noi seama că zvonurile ar putea să nu fie adevărate și că nu exista nici o garanție.

— Și chiar dacă e adevărat, am spus, știm că probabil sînteți deja extrem de obosită de toate astea, de zecile de cupluri care vin aici, la dumneavoastră, pretinzînd că se iubesc. Tommy și cu mine n-am fi venit niciodată să vă deranjăm dacă n-am fi fost cît se poate de siguri.

— Siguri ?

302

Era primul cuvînt pe care-l rostea după foarte mult timp și am tresărit un pic amîndoi, luați prin surprindere.

— Spui că sînteți siguri ? Sînteți siguri că vă iubiți? De unde știți asta? Credeți că dragostea e chiar atât de simplă ? Bine, să zicem că vă iubiți. Vă iubiți foarte tare. Asta e ceea ce ai vrut să-mi spui?

Glasul îi era aproape sarcastic, dar apoi am văzut, destul de șocată, că în clipa în care s-a uitat la fiecare dintre noi, ochii i s-au umplut de lacrimi.

— Deci voi credeți sincer asta, da? Că vă iubiți foarte tare? Și ați venit la mine să îmi cereți această... această amînare? De ce? De ce ați venit la mine?

Dacă m-ar fi întreat pe un alt ton, care să sugereze că e o idee complet nebunească, atunci sînt sigură că aș fi fost de-a dreptul distrusă. Dar nu așa a fost tonul pe care a spus-o. Mi-a pus întrebarea aceea aproape ca și cum

ar fi făcut parte dintr-un test, iar ea cunoștea deja răspunsul, ca și cum era un test pe care îl făcuse deja nu știu câtor altor cupluri înaintea noastră. Iar lucrul ăsta m-a făcut să sper în continuare. Însă probabil că pe Tommy vorbele ei îl nelinișțiseră, fiindcă n-a mai rezistat și a zis brusc:

— Am venit să vă vedem în legătură cu Galeria. Credem că știm care este rostul Galeriei.

— Galeria mea ?

Madame și-a rezemat spatele de tocul ferestrei, făcând draperiile să se legene în jurul ei, și a tras fără grabă aer în piept.

— Galeria mea. Probabil că te referi la colecția mea. La toate tablourile și poeziile, la toate lucrările voastre pe care le-am adunat de-a lungul anilor. Toate astea m-au costat foarte multă muncă, dar am crezut în ele, așa cum credeam cu toții pe vremea aia. Deci tu zici că știi care este rostul ei. Știi de ce am făcut-o. Sinceră să fiu, ar fi foarte interesant să aflu. Fiindcă, trebuie să spun, e o întrebare pe care mi-o pun în permanență și eu.

303

Brusc, Madame și-a mutat privirea de la Tommy la mine.

— Exagerez? m-a întrebat

N-am știut ce să-i răspund, așa că m-am mulțumit să-i zic doar:

— Nu, nu.

— Ba exagerez, a spus ea, îmi cer scuze. Mi se întîmplă adesea când e vorba de subiectul ăsta. Uitați ce-am zis. Tinere, voi să-mi spui ceva despre galerie. Te rog, spune-mi.

— O aveți ca să vă ajute să luați o decizie, a spus Tommy. Ca să aveți un lucru concret pe care să vă puteți baza. Altfel de unde să știți dacă elevii care vin la dumneavoastră și vă zic că se iubesc spun adevărul ?

Ochii lui Madame au poposit iar asupra mea, dar am avut sentimentul că se uită la ceva de pe brațul meu. Am fost atît de convinsă de asta, încît chiar m-am uitat repede să văd dacă n-am cumva găinaț de pasăre sau altceva asemănător pe mîneacă. Atunci am auzit-o spunînd:

— Și de-asta credeți voi că am strîns eu toate acele lucruri ale voastre! Galeria mea, așa cum îi spuneți voi toți. Prima oară cînd am auzit cum îi spuneți, am rîs. Dar cu timpul am ajuns să o văd și eu la fel. Galeria mea. Așa. Acum, tinere, te rog mult să-mi explici. Explică-mi în ce mod mă ajută galeria mea să-mi dau seama care dintre voi se iubesc cu adevărat.

— Fiindcă vă ajuta să vedeți cum sîntem noi cu adevărat, a spus Tommy. Fiindcă...

— Fiindcă, evident - l-a întrerupt Madame -, arta voastră vă va dezvălui ființa interioară! Din cauza asta, nu?

Fiindcă arta voastră vă va dezvălui sufletul!

Apoi, fără veste, s-a întors din nou spre mine și a zis:

— Exagerez ?

304

Mă mai întrebese așa ceva cu puțin timp în urmă și iar am avut impresia că se uită fix la un anume loc de pe mîneca mea. Dar în momentul respectiv începea deja să mi se întărească o vagă bănuială, pe care o aveam încă de prima oară cînd mă întrebese „Exagerez?” Am privit-o cu atenție, dar ea, simțind probabil interogația din ochii mei, s-a întors iar spre Tommy.

— Bine, a spus. Să continuăm. Ce spuneai?

— Problema e, a zis Tommy, că la ora aia eram extrem de confuz.

— Spuneai ceva legat de arta voastră. Despre felul cum arta dezvelește complet sufletul artistului.

— Ei bine, ce voiam eu să spun, a insistat Tommy, e că pe vremea aia eram atît de confuz, încît am renunțat complet să mai fac vreo lucrare artistică. Și n-am mai făcut nimic. Acum știu că ar fi trebuit să continui, dar eram extrem de confuz. Așa că nu aveți nimic făcut de mine în galeria dumneavoastră. Știu că e numai vina mea și știu că probabil e mult prea tîrziu, dar am adus totuși cu mine cîteva lucrări.

După ce a spus asta, a ridicat geanta și a început să-i deschidă fermoarul.

— Unele dintre ele sînt destul de recente, însă altele sînt chiar de atunci, de demult. Cît despre lucrările lui Kathy, cred că le aveți deja. Ei i-au fost selectate destul de multe pentru Galerie. Nu-i așa, Kathy?

O clipă privirile amîndurora s-au fixat asupra mea. Apoi Madame a spus abia auzit:

— Bieții de voi! Ce v-am făcut cu toate schemele și planurile noastre ?

A tăcut, nereușind să mai continue, și mi s-a părut că văd din nou lacrimi în ochii ei. Apoi s-a întors spre mine și m-a întrebat:

— Continuăm cu discuția asta? Vrei să continuăm ?

În momentul în care am auzit-o rostind aceste cuvinte, ideea destul de vagă pe care nu îndrăz-

305

nisem încă să mi-o formulez în minte a căpătat tot mai multă greutate. „Exagerez?” Iar acim „Vrei să continuăm?” Mi-am dat seama, cu un mic fior, că respectivele întrebări nu ne fuseseră adresate nici o secundă mie sau lui Tommy, ci unei alte persoane, ce asculta în spatele nostru, în partea aflată în obscuritate a camerei. M-am răsucit încet în fotoliu și am privit în beznă. N-am văzut nimic, dar am auzit un zgomot de natură mecanică, surprinzător de îndepărtat -bezna părea să acopere o porțiune de cameră mult mai mare decît îmi imaginasem inițial. Apoi am început să disting o siluetă umană ce se apropia de noi și o voce de femeie a rostit:

— Da, Marie-Claude. Hai să continuăm.

Încă mă mai uitam spre zona întunecoasă a încăperii, când am auzit-o pe Madame scoțînd un fel de rîs disprețuitor. După aceea a trecut cu pași mari pe lîngă noi și a intrat în zona cufundată în beznă. S-au auzit iar acele zgomote mecanice și Madame a revenit, împingînd un scaun cu roțile în care se afla cineva. A trecut iar printre noi și, preț de o clipă, dat fiind faptul că spatele său îmi obtura privirea, n-am reușit să văd persoana din scaun. Dar apoi Madame a întors scaunul cu fața spre noi și a zis:

— Vorbește tu cu ei. Cu tine au venit să vorbească.

— Cred că ai dreptate.

Silueta din scaun era fragilă și contorsionată, așa că, mai mult decît tot restul, m-a ajutat să o recunosc glasul ei.

— Miss Emily, a zis Tommy cu blîndețe.

— Vorbește tu cu ei, a spus Madame, de parcă se spăla pe niîni de tot și de toate.

Însă a rămas în picioare, în spatele scaunului, cu ochii scăpărînd spre noi.

306

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI DOI

— Marie-Claude are dreptate, a spus Miss Emily. Eu sînt cea cu care trebuie să vorbiți. Marie-Claude a muncit din greu la proiectul nostru. Iar felul în care s-a terminat totul i-a lăsat un gust amar. Cît despre mine, dincolo de toate dezamăgirile, nu sînt chiar atît de nemulțumită de rezultat. Ceea ce am reușit să obținem merită, cred, tot respectul. Uitați-vă la voi doi. Ați ajuns cît se poate de bine. Sînt sigură că mi-ați putea spune multe lucruri care să mă facă mîndră de voi. Cum ați zis că vă numiți? Nu, nu, așteptați! Cred că dacă fac un mic efort, îmi amintesc. Tu ești băiatul cu temperament dificil. Temperament dificil, dar suflet mare. Tommy. Am dreptate? Iar tu, firește, ești Kathy H. Te-ai descurcat foarte bine ca îngrijitoare. Am auzit multe despre tine. Vezi, îmi amintesc. Îndrăznesc chiar să spun că îmi amintesc de fiecare dintre voi.

— Și la ce îi ajută asta - pe ei sau pe tine ? a întreat Madame, după care a trecut cu pași mari pe lîngă scaunul cu roțile și pe lîngă noi și a dispărut în întuneric, probabil chiar în locul în care se aflase pînă de curînd Miss Emily.

— Miss Emily, am spus, ne pare foarte bine să vă revedem.

— Ce drăguț din partea ta că spui asta. Eu te-am recunoscut pe tine, dar tu ai fi putut foarte bine să nu mă recunoști. De fapt, Kathy H., la un moment dat, acum nu prea mult timp, am trecut pe lîngă

307

tine cînd stăteai pe banca aia de afară și, categoric, nu m-ai recunoscut. Te-ai uitat la Gîorge, nigerianul cît un munte care mă împingea. A, da, te-ai uitat destul de lung la el, iar el s-a uitat tot așa la tine. N-am scos nici un cuvînt și n-ai știut că sînt eu. În seara asta însă - cum ar veni, în contextul adecvat - ne-am recunoscut una pe cealaltă. Amîndoi ați părut destul de șocați la vederea mea. Nu m-am simțit prea bine în ultima vreme și sper să nu fiu obligată să-mi petrec tot restul vieții în drăcovenia asta. Din păcate, dragii mei, acum nu voi putea să mă întrețin cu voi atît cît aș vrea, fiindcă din clipă-n clipă trebuie să sosească niște oameni care vin să-mi ridice noptiera. E un obiect absolut minunat. George a acoperit-o cu un strat de protecție, dar am insistat să merg și eu cu ei. Nu știi niciodată cum să tratezi cu genul ăsta de oameni. Se poartă foarte neglijent cu obiectele, aruncîndu-le pur și simplu în mașină, după care patronul lor pretinde că așa au fost de la început. Ni s-a mai întîmplat, așa că am insistat ca de data asta să mă duc și eu cu ei. E un obiect de o mare frumusețe. L-am avut cu mine la Hailsham, așa că sînt hotărîtă să scot un preț cît mai bun pe el. Drept pentru care mi-e teamă că atunci cînd vor veni, voi fi nevoită să vă părăsesc. Dar văd limpede, dragii mei, că ați venit aici cu o misiune dragă inimii voastre. Trebuie neapărat să vă spun că mă bucur foarte mult să vă revăd. Iar asta e valabil și pentru Marie-Claude, chiar dacă pe chipul ei nu veți putea citi nimic în acest sens. Nu-i așa, draga mea? Ei, ea pretinde că nu, dar așa este. E extrem de mișcată de faptul că ați venit să ne căutați. Bine, acum e supărată. Ignorați-o, dragi elevi, ignorați-o ! Am să-ncerc să vă răspund la întrebări cît de bine pot. Am auzit acel zvon de nenumărate ori. Pe vremea cînd Hailshamul era încă al nostru, în fiecare an ne trezeam cu cîte două sau trei cupluri care încercau să intre la noi și să ne vorbească. Am

308

primit chiar și o scrisoare, de la o altă pereche. Bănuiesc că nu-i chiar foarte greu să găsești o proprietate atît de întinsă cum era Hailshamul dacă vrei neapărat să încâlci regulamentul. Așa că, vedeți voi, acest zvon a început să circule cu mult înaintea voastră.

S-a oprit, așa că am zis:

— Miss Emily, ce vrem noi să știm e dacă zvonul e sau nu adevărat.

Ea a continuat să ne privească, apoi a tras adînc aer în piept.

— La Hailsham, ori de cîte ori începea o astfel de discuție, aveam grijă să o retez din prima secundă. Dar cum să controlez ce zic elevii după ce pleacă de la noi? În cele din urmă am ajuns să cred - așa cum, de altfel, crede și Marie-Claude, nu-i așa, draga mea? - că acest zvon nu este doar un simplu zvon. Vreau să spun că este un lucru care se naște iar și iar, cu fiecare nouă generație. Te duci direct la sursă, distrugi orice focar posibil, dar asta nu-ți oferă nici o garanție că zvonul nu va apărea iar în altă parte. În clipa în care am ajuns la o asemenea concluzie, am încetat să-mi mai fac griji în legătură cu el. Marie-Claude nu s-a îngrijorat niciodată pe tema asta. Punctul ei

de vedere era: „Dacă sînt chiar așa de proști, lasă-i să creadă”. Da, da... și te rog să nu mai faci mutra asta acră! Asta a fost încă de la început punctul tău de vedere asupra subiectului. N-aș putea să spun că după ce l-am auzit atîția și-atîția ani, am ajuns să am și eu aceeași părere. Dar da, am început să mă gîndesc că poate n-are nici un rost să-mi mai fac griji. La urma urmei, nu e vina mea. Cît despre dezamăgirea pe care o trăiesc toate aceste cupluri, ea nu intră deloc în calculele celorlalți. Pentru că au nevoie cu toții de un lucru la care să viseze, de o mică fantezie. Ce-i rău în asta ? însă văd că în cazul vostru acest lucru nu e deloc valabil. Voi sînteți foarte serioși.

309

V-ați gîndit cît se poate de temeinic Ați sperat cît se poate de temeinic. Pentru cei ca oi simt un regret sincer. Nu îmi face nici cea mai mică plăcere să vă dezamăgesc. Dar asta e.

N-am îndrăznit să mă uit la Tommy. Mă simțeam surprinzător de calmă și, deși cuvintele lui Miss Emily ar fi trebuit să ne facă zob, tonul ei sugera că mai există ceva dincolo de ele, că mai există un lucru pe care încă nu îl știm, că nu am ajuns încă la adevăratul miez al problemei. Exista chiar și posibilitatea ca toate vorbele ei să fie de fapt o minciună. Așa că am întreat:

— Așadar, nu există amînări? Și nu puteți face absolut nimic?

Ea a clătinat încet din cap, dintr-o parte în alta.

— Zvonul nu conține nici un grăunte de adevăr, îmi pare rău. Sincer.

Atunci, din senin, Tommy a întreat:

— Dar a fost adevărat vreodată ? înainte de închiderea Hailshamului ?

Miss Emily a clătinat iar din cap.

— N-a fost adevărat niciodată. Nici măcar înainte de scandalul Morningdale. Nici măcar pe vremea cînd Hailshamul era considerat un stindard al avan-gardei, un exemplu al felului în care am putea să ne îndreptăm spre o metodă mai umană și mai bună de a face lucrurile, nici măcar atunci n-a fost adevărat. A fost doar un zvon creat din nevoia de speranță. Așa a fost mereu. Ia stai! Or fi cei de la firma de transport?

Tocmai se auzise soneria de la ușă, urmată de niște pași ce coborau pe scări pentru a răspunde. În holul îngust de la intrare s-au auzit voci de bărbați, iar Madame a ieșit din bezna de dincolo de noi, a traversat încăperea și a ieșit. Miss Emily s-a aplecat în față în scaun, trăgînd cu urechea. După aceea a spus:

— Nu sînt ei. Iar a venit tipul ăla insuportabil de la firma de decorațiuni interioare. Se ocupă

310

Marie-Claude de ei. Așa că, dragii mei, ne-au mai rămas puține minute. Mai voiăți să vorbiți și altceva cu mine? Evident, este total împotriva regulamentului, iar Marie-Claude n-ar fi trebuit în nici un caz să vă invite în casa.

Și, firește, eu ar fi trebuit să vă dau afară în secunda în care am aflat că sînteți aici. Dar de la un timp lui Marie-Claude nu prea-i mai pasă de regulamente, după cum, sinceră să fiu, nu-mi mai pasă nici mie. Așa că dacă doriți să mai rămîneți, sînteți întru totul bineveniți.

— Dacă zvonul n-a fost adevărat niciodată, a spus Tommy, atunci de ce ne luați lucrările artistice? Nu exista nici Galeria?

— Galeria ? Ei bine, acest zvon avea la bază un grăunte de adevăr. A existat o galerie. Și, într-un fel, încă mai există. De la o vreme ea se află chiar în această casă. A trebuit să facem o selecție zdravănă, lucru pe care-l regret. Dar nu aveam suficient spațiu pentru a o păstra pe toată aici. Numai că tu vrei să afli de ce vă luam lucrările, nu? Asta vrei să știi, nu?

— Nu numai asta, am spus eu încetișor. În primul rînd vrem să știm de ce ne puneai să facem toate lucrările alea ? De ce ne învățați cum se face, ne încurajați și ne îndemnați să creăm toate acele lucruri? Dacă menirea noastră este oricum doar aceea de a dona și apoi de a muri, ce rost au avut toate acele lecții? Ce rost au avut toate cărțile, toate discuțiile?

— Ce rost a avut Hailshamul ? a întreat Madame din hol.

A trecut apoi din nou pe lîngă noi și a intrat iar în partea cufundată în obscuritate a camerei.

— E o întrebare foarte bună, a zis ea. Privirea lui Miss Emily a urmărit-o și, preț de o clipă, a rămas ațintită undeva în spatele nostru. M-am abținut cu greu să nu mă întorc, ca să asist la acel schimb de priviri, dar ne simțeam ca pe

311

vremuri, la Hailsham, și trebuia să rămînem cu privirea ațintită în față, extrem de atenți. Atunci Miss Emily a spus:

— Da, ce rost a avut Hailshamu! ? Lui Marie-Claude îi place să pună întrebarea asta foarte des în ultima vreme. Dar nu cu mult timp în urmă, înainte de scandalul Morningdale, nici măcar nu i-ar fi trecut prin cap o astfel de întrebare. Nici măcar n-ar fi conceput că poate exista o asemenea întrebare. Știi că am dreptate, așa că nu te mai uita așa la mine! Pe vremea aia exista o singură persoană care își punea o asemenea întrebare, iar acea persoană eram eu. Mi-am pus această întrebare cu mult înainte de Morningdale, chiar din prima zi. Iar asta le-a ușurat mult viața lui Marie-Claude și tuturor celorlalți, pentru că le-a permis să-și vadă de ale lor fără nici o grijă, așa cum v-a ușurat viața și vouă, elevilor. Eu eram cea care își făcea griji și-și punea întrebări pentru voi toți. Și, atîta timp cît eu reușeam să rămîn fermă pe poziție, în nici una din mințile voastre nu se strecura îndoiala. Dar să-ți

răspund la ce m-ai întrebat, dragul meu. Să-ncepem cu întrebarea cea mai simplă și poate că răspunsul la ea le va rezolva și pe celelalte. De ce vă luam lucrările? De ce am făcut-o? Puțin mai devreme ai spus un lucru interesant, Tommy. Atunci când discutați cu Marie-Claude. Ai spus că o făceam din cauză că arta fiecăruia îi dezvăluie ființa interioară. Felul cum erați cu adevărat. Așa ai spus, nu? Ei bine, nu te-ai înșelat chiar atât de tare. Vă luam lucrările pentru că noi credeam că ele vă dezvăluie sufletele. Sau, ca să fiu și mai limpede, am făcut-o pentru a demonstra că aveți suflet.

S-a oprit, iar Tommy și cu mine am schimbat priviri între noi pentru prima oară după foarte mult timp. Apoi eu am întrebat:

— Dar ce nevoie aveți să demonstrați așa ceva, Miss Emily? Credea cineva că nu avem suflet?

312

Pe chipul ei a apărut un surâs vag. — Kathy, sînt extrem de mișcată cînd te văd atât de uluită. Intr-un fel, asta nu face decît să demonstreze că ne-am făcut bine treaba. Așa cum spui și tu, de ce s-ar îndoii cineva că și voi aveți suflet? Dar, draga mea, trebuie să-ți zic că în momentul în care noi am demarat totul, acum foarte mulți ani, nu era o idee chiar atât de răspîndită. Și, deși astăzi am ajuns foarte departe, nici măcar acum nu există un consens general în jurul acestei idei. Voi, elevii de la Hailsham, chiar și acum, după ce ați stat atîta timp în lume, știți foarte puține despre starea actuală a lucrurilor. Chiar în acest moment în întreaga țară există elevi care cresc în condiții absolut deplorabile, condiții pe care voi, elevii de la Hailsham, nici măcar nu vi le puteți imagina. Iar acum, că noi nu mai sîntem, lucrurile nu vor face decît să se înrăutățească și mai tare.

A tăcut din nou și, preț de o fracțiune de secundă, a părut să ne examineze cu atenție, cu ochii mijiiți, într-un final a continuat:

— Noi cel puțin am făcut tot posibilul ca voi, cei aflați în grija noastră, să creșteți în condiții minunate. De asemenea, am făcut tot posibilul ca după ce plecați de la noi, să fiți ținuți departe de cele mai cumplite dintre aceste orori. Asta e tot ce-am putut face pentru voi. Dar visul ăsta al vostru, visul de a reuși să amlnați... un asemenea lucru a fost întotdeauna dincolo de posibilitățile noastre, chiar și pe vremea cînd aveam puterea necesară ca să-i influențăm pe cei care luau deciziile. Îmi pare rău. Îmi dau seama că vorbele mele nu sînt tocmai pe placul vostru. Dar nu trebuie să vă simțiți demoralizați. Sper că puteți aprecia cît de multe lucruri am reușit să vă asigurăm. Uitați-vă la voi! Ați avut o viață frumoasă. Sînteți educați și culți. Îmi pare rău că n-am putut să vă asigurăm și mai multe, dar trebuie să știți că înainte de noi situația celor ca voi era

313

îngrozitoare. Atunci cînd eu și cu Marie-Claude am început, nu exista nici un loc asemănător cu Hailshamul. Noi am fost primii - noi și Glenmorgan House. Apoi, cîțiva ani mai tîrziu, a apărut și Saunders Trust, împreună, am format un grup de acțiune mic, dar extrem de puternic, și am adus în dezbaterea publică întreg sistemul prin care se derula la acea oră programul de donații. Cel mai important a fost că am demonstrat lumii întregi că dacă elevii sînt crescuți într-un cadru uman și cultivat, pot să ajungă la fel de sensibili și de inteligenți ca orice ființă umană obișnuită. Înainte de asta toate clonele -sau elevii, cum preferam cu toții să vă numim -existau exclusiv în scopuri pur medicale. Atunci, după război, cînd a început totul, asta erați în ochii majorității oamenilor. Niște entități nedefinite, crescute în eprubete. Nu ești de aceeași părere, Marie-Claude? Văd că acum a amuțit de tot. De regulă, cînd începe să vorbească despre subiectul ăsta, nu se mai oprește. Se pare, dragii mei, că prezența voastră a lăsat-o fără cuvinte. Foarte bine. Așa că, dragul meu Tommy, o să-ți răspund la întrebare. ăsta e motivul pentru care v-am colecționat lucrările. Le-am ales pe cele mai bune și le-am prezentat în cadrul unor expoziții speciale. La finele anilor '70, la apogeul influenței noastre, organizam manifestări de mari proporții în toată țara. Iar la manifestările noastre participau miniștri, episcopi și tot felul de oameni importanți. Se țineau discursuri și erau în joc fonduri uriașe. „Uitați-vă aici!” spuneau acele expoziții. „Uitați-vă la aceste mostre de artă adevărată! Cum îndrăzniți să spuneți că acei copii nu sînt sută la sută umani?” Da, da, la ora respectivă ne bucuram de sprijinul larg al societății. Opinia publică era de partea noastră. În următoarele cîteva minute Miss Emily a continuat să treacă în revistă diverse evenimente din acele zile de demult, amintind o sumedenie de persoane al căror nume nu ne spunea absolut nimic.

De fapt, preț de o clipă, am avut iar sentimentul că ne aflăm la o adunare de dimineață de pe timpuri, iar ea s-a îndepărtat din nou de subiect, ajungînd în zone total nebulos pentru noi. Și totuși părea că se simte bine făcînd acest lucru, căci un zîmbet blînd i s-a conturat încet în jurul ochilor. Apoi, brusc, și-a revenit din reverie și a zis, pe un cu totul alt ton:

— Dar nu am pierdut niciodată legătura cu realitatea, nu-i așa, Marie-Claude? În orice caz, nu în felul în care au făcut-o colegii noștri de la Saunders Trust. Chiar și în cele mai bune perioade ale noastre am știut mereu cît de dificilă e bătălia în care am intrat. De ce ne-a fost frică n-am scăpat. A venit scandalul Morningdale, apoi alte lucruri și, peste noapte, toată munca noastră de atîția și atîția ani s-a dus pe apa sîmbetei.

— Dar ce nu înțeleg eu, am zis, e de ce-ar vrea lumea ca elevii să fie tratați într-un asemenea hal?

— Kathy, draga mea, din perspectiva pe care o ai azi, nedumerirea ta e cît se poate de firească. Însă trebuie să încerci să vezi lucrurile din punct de vedere strict istoric. După război, la începutul anilor '50, cînd marile descoperiri ale științei au urmat atât de rapid una după alta, n-am avut suficient răgaz pentru a sta și a analiza, pentru a pune toate întrebările de bun-simț. Deodată, în fața noastră, se aflau toate aceste noi posibilități, toate

aceste căi prin care se puteau vindeca atâtea boli, considerate pînă atunci incurabile. Lumea asta a văzut și asta a dorit în primul și-n primul rînd. Apoi, o lungă perioadă de timp oamenii au preferat să creadă că respectivele organe au apărut de nicăieri sau, în cel mai bun caz, că au crescut într-un fel de neant. Da, au existat discuții pro și contra. Însă în momentul în care lumea a început să-și pună întrebări legate de... de elevi, în momentul în care au început să se întrebe cum sînteți crescuți și dacă ar fi trebuit sau

314

315

nu să fiți creați, ei bine, în acel moment era deja mult prea tîrziu. Procesul nu mai putea fi dat înapoi. Cum îi poți cere unei lumi care n-ajuns să vadă că există un leac pentru cancer să renunțe la utilizarea acelui leac și să revină la zilele lipsite de speranță ? O întoarcere la situația de dinainte era absolut de neconceput. Oricît de vinovați s-ar fi simțit oamenii cînd se gîndeau la existența voastră, principala lor preocupare era ca propriii lor copii, soțiile lor, părinții și prietenii lor să nu moară de cancer, de boli ale sistemului nervos, de boli de inimă. Așa că o lungă perioadă de timp ați fost ținuți în umbră, iar lumea a făcut tot ce-a putut ca să nu se gîndească la voi. Iar atunci cînd o făceau, încercau din răspuț să se convingă că nu sînteți nici pe departe ca noi. Că nu sînteți ființe umane în sensul propriu al cuvîntului, așa că nu contează. Așa stăteau lucrurile în momentul în care a apărut micul nostru grup. Dar înțelegeți acum cu ce anume ne luptam? Practic, ne aflam într-o situație fără ieșire. Lumea avea nevoie de elevi care să doneze. Atîta timp cît aceasta era premisa de la care se pleca, avea să existe întotdeauna o barieră în calea ideii de a vă considera ființe umane în adevăratul înțeles al cuvîntului. Ei, da, am dus această luptă vreme de mulți ani și am reușit măcar să obținem o îmbunătățire reală a condițiilor voastre de trai, deși, evident, ea s-a aplicat doar unui număr restrîns dintre voi. Și apoi a venit scandalul Morningdale, urmat de alte lucruri, și la foarte scurt timp climatul general s-a schimbat radical. Brusc, nimeni nu mai voia să ni se realizeze fățiș, iar micul nostru grup - Hailsham, Glenmorgan și Saunders Trust - a fost ras de pe fața pămîntului.

— Miss Emily, ce-a fost acel scandal Morningdale despre care tot vorbiți? am întrebat-o. Va trebui să ne spuneți, fiindcă nu știm nimic despre el.

— Mă rog, nici nu prea aveți de unde să aflați. N-a fost un subiect de mare notorietate la nivelul publicului larg. A pornit de la un om de știință pe nume James Morningdale. un tip destul de talentat-în felul lui. Averi un laborator propriu într-o zonă mai retrasă a Scoției, unde el credea, presupun, că va atrage mai puțin atenția asupra sa. Ce dorea el era să le ofere oamenilor posibilitatea de a avea copii cu trăsături genetice de cel mai înalt nivel. Inteligență superioară, constituție fizică excelentă -genul ăsta de lucruri. Firește, au mai existat și alții cu ambiții similare, dar acest Morningdale își dusese cercetarea mult mai departe decît toți cei de dinaintea lui, mult dincolo de limitele legale. Ei bine, a fost descoperit, cercetările i-au fost sistate și am crezut că asta a fost tot. Doar că, cel puțin pentru noi, nu a fost așa. Cum am mai spus, s-ar putea ca publicul larg nici să nu fi auzit de acest subiect. Însă a fost destul ca să creeze o anumită atmosferă. Iar ea le-a amintit oamenilor de o teamă pe care o avuseseră dintotdeauna în suflet. Una e să crezi elevi ca voi pentru programul de donații. Dar să crezi o generație de copii care să ocupe un loc în societate? Copii care să ne fie în mod evident superiori nouă, celorlalți ? O, nu! Oamenii s-au înspăimîntat. Simplul gînd le-a provocat groaza.

— Dar, Miss Emily, am zis eu, ce legătură am avut noi cu toate astea? De ce a trebuit să se închidă Hailsham ui?

— Kathy, draga mea, nici noi n-am văzut nici cea mai mică legătură. Cel puțin la început. Și -mă gîndesc destul de des la asta în ultimul timp -a fost vina noastră că n-am văzut-o. Dacă am fi fost mai atente la ce se întîmpla în jur și mai puțin absorbite de noi și ale noastre, dacă ne-am fi străduit mai mult să ne apărăm poziția imediat după declanșarea scandalului Morningdale, poate că am fi reușit să ne salvăm. Văd că Marie-Claude nu e de acord cu mine. Ea crede că s-ar fi întîmplat oricum, indiferent de ce-am fi făcut noi, și s-ar putea

316

317

ca ea să fie cea care are dreptate. La urma urmei, n-a fost numai Morningdale. Au mai fost și altele. De pildă, acel serial absolut oribil. Tonte au contribuit — fiecare in parte — la transformarea curentului general favorabil într-unui de aversiune. Dar dacă stau să mă gîndesc, iată care cred că a fost marele handicap de care ne-am lovit. Mișcarea noastră a fost mereu mult prea fragilă și mult prea dependentă de capriciile suporterilor noștri. Atîta timp cît climatul ne-a fost favorabil, atîta timp cît o anumită corporație sau un anumit politician au beneficiat într-un fel sau altul de pe urma sprijinului pe care ni-l ofereau, am reușit să ne menținem pe linia de plutire. Dar a fost o luptă permanentă, iar după Morningdale și după ce climatul s-a schimbat, n-am mai avut nici o șansă. Lumea nu voia să i se aducă aminte cum funcționează cu adevărat programul de donații. Nu voia să se gîndească la voi, elevii, sau la condițiile în care erați crescuți. Cu alte cuvinte, dragii mei, doreau să vă întoarceți înapoi în întuneric. Înapoi în întunericul în care ați trăit înainte să apară persoane ca Marie-Claude și ca mine. Și, evident, toate acele persoane influente, care odinioară fuseseră atît de dritoare să ne ajute, au dispărut cît ai clipi. În mai puțin de-un an, ne-am pierdut, unul după altul, toți sponsorii. Am continuat pînă în ultima clipă în care s-a putut și am rezistat cu doi ani mai mult decît Glenmorgan. Însă în cele din urmă, așa cum știți, am fost obligate să punem punct și astăzi abia dacă se mai vede vreo urmă a muncii noastre. La ora actuală nu există în toată țara nici un loc de nivelul Hailshamului. Nu veți găsi decît aceleași „cămine" kilometrice de stat dintotdeauna și chiar dacă ele oferă acum condiții relativ mai bune decît odinioară, credeți-mă, dragii mei, că n-ați mai putea să

dormiți nopți la rînd dacă ați ști ce se întîmplă în unele dintre acele locuri. Cît despre Marie-Claude și despre mine,

iată-ne: ne-am retras în această casă, iar la etaj avem un munte de lucrări de-ale voastre. Doar ele ne mai amintesc de tot ce am făcut. Și, firește, mai avem și un munte de datorii, care ne îneîntă mult mai puțin. Și amintirile, bănuiesc, amintirile cu voi toți. Și conștiința faptului că v-am oferit vieți mai bune decît ați fi avut în alte condiții.

— Sper că nu vrei acum să-i pui să-ți mai și mulțumească! am auzit din spatele nostru glasul lui Madame. Pentru ce ar trebui să-ți fie recunoscători? Au venit aici în căutarea a mult mai mult. Ce știu ei despre tot ce le-am dat, despre anii investiți în cauza lor și despre bătăliile pe care le-am dus în numele lor? Ei cred că Dumnezeu le-a dat toate astea. Pînă să vină aici, habar n-au avut de nimic. Iar acum nu simt decît dezamăgire, fiindcă nu le-am oferit absolut totul.

O vreme nimeni n-a rostit nici un cuvînt. Afară s-a auzit un zgomot și soneria a sunat din nou. Madame a ieșit din obscuritatea camerei și s-a dus pe hol,

— De data asta sigur sînt cei de la transport, a spus Miss Emily. Va trebui să mă pregătesc. Dar voi puteți să mai rămîneți. Hamalii trebuie să coboare noptiera două etaje. Marie-Claude se duce cu ei, ca să se asigure că nu mi-o izbesc cumva de ceva.

Mie și lui Tommy nu ne venea să credem că asta a fost tot. Nici unul dintre noi nu s-a ridicat și, oricum, nu părea să vină nimeni ca s-o ajute pe Miss Emily să se ridice din scaunul cu roțile. O clipă m-am întrebat dacă o să încerce să se ridice singură, dar ea a rămas nemișcată și s-a aplecat ușor în față, cu urechile ciulite. Apoi Tommy a zis:

— Deci e sigur: nu există nimic. Nici o amînare. Nimic de genul ăsta.

— Tommy, am murmurat eu și l-am săgetat cu priyirea.

Însă Miss Emily a spus blînd:

318

319

— Nu, Tommy. Nu există nimic de genul ăsta. Viața voastră trebuie să-și urineze cursul ce i-a fost stabilit.

— Deci, Miss, dumneavoastră spuneți că tot ce-am făcut, toate lecțiile, totul, au avut legătură numai cu lucrurile despre care ne-ați vorbit? Că dincolo de ele nu mai există nimic ?

— Îmi dau seama că, din perspectiva voastră, s-ar putea să vi se pară că sînteți doar niște simpli pioni într-un joc de șah, a spus Miss Emily. Categorie, puteți privi lucrurile și așa. Dar gîndiți-vă o clipă. Ați fost niște pioni norocoși. A existat un anumit climat, care acum a dispărut. Trebuie să acceptați că în lumea asta uneori așa stau lucrurile. Părerile oamenilor și sentimentele lor o iau cînd într-o direcție, cînd în cealaltă. Pur și simplu s-a întîmplat ca voi să vă nașteți într-un anumit moment al acestui proces.

— Poate că pentru unii e doar un curent de opinie care a apărut și-a dispărut, am spus eu. Pentru noi însă e chiar viața noastră.

— Da, e-adevărat. Dar gîndiți-vă și voi! Ați avut o soartă mult mai bună decît a celor de dinaintea voastră. Și cine știe ce vor trebui să îndure cei ce vin după voi! Îmi pare rău, dragi elevi, însă acum chiar trebuie să vă las. George! George!

Dinspre hol s-au auzit niște zgomote și poate că asta l-a împiedicat pe George să o audă, fiindcă vorbele ei nu au primit nici un răspuns. Brusc, Tommy a întrebat:

— De-asta a plecat Miss Lucy?

Cîteva momente am crezut că Miss Emily, a cărei atenție era concentrată cu totul asupra celor ce se întîmplau în hol, nu l-a auzit. S-a lăsat înapoi în scaunul ei și, manevrîndu-l singură, a pornit către ușă. Acolo se aflau însă atît de multe măsuțe de cafea și scaune, încît nu prea avea pe unde să treacă. Tocmai voiam să mă ridic și să-i fac loc, cînd am văzut-o că se oprește brusc.

320

— Lucy Wainright, a spus. O, da. Am avut o mică problemă cu ea.

A tăcut, apoi și-a răsucit scaunul în așa fel încît să ajungă în fața lui Tommy.

— Da, am avut o mică problemă cu ea. O neînțelegere. Dar, ca să-ți răspund la întrebare, Tommy, neînțelegerea dintre noi și Lucy Wainright n-a avut nici o legătură cu ce v-am spus mai devreme. În orice caz, nu direct. Nu. A fost, să zicem, mai mult o problemă internă.

Am crezut că o să lase lucrurile așa, motiv pentru care am întrebat-o:

— Miss Emily, dacă nu vă deranjează, am dori să ne spuneți ce s-a întîmplat cu ea. Cu Miss Lucy.

Miss Emily a ridicat din sprîncene.

— Cu Lucy Wainright ? A fost atît de importantă pentru voi ? Îmi cer scuze, dragi elevi, dar uit mereu. Lucy n-a stat prea mult în echipă, așa că pentru noi ea este doar o figură marginală în amintirile noastre de la Hailsham. Și nici măcar una de care să ne aducem aminte cu prea mare plăcere. Dar înțeleg. Dacă s-a întîmplat ca ea să fie acolo exact în perioada în care ați fost și voi...

A rîs ca pentru sine, părănd că tocmai și-a amintit ceva. În hol, Madame striga supărată la bărbații cu mobila, dar Miss Emily părea să-și fi pierdut complet interesul pentru ea. Arăta cufundată în amintiri, iar pe chip i se citea

concentrarea. În cele din urmă a spus:

— Lucy Wainright a fost o fată destul de drăguță. Dar la un moment dat a început să vină cu tot felul de idei. Era de părere că elevilor — adică vouă - trebuie să li se spună mult mai multe. Să vi se spună mult mai multe despre ceea ce vă așteaptă, despre cine sînteți, despre rostul vostru pe lume. Credea că trebuie să vi se prezinte o imagine cît mai clară a tuturor acestor lucruri și că dacă nu facem asta, înseamnă că vă înșelăm cu bună știință.

321

I-am analizat punctul de vedere și am ajuns la concluzia că greșește.

— De ce? a întrebat Tommy. De ce ați considerat că greșește?

— De ce? Avea cele mai bune intenții, de asta sînt sigură. Și îmi dau seama și de ce ați îndrăgit-o. Avea toate datele pentru a fi un paznic excelent. Însă ce dorea ea să facă era mult prea teoretic. Administram Hailshamul de mulți ani, așa că știam deja destul de bine ce se poate și ce nu se poate și ce e mai bine pentru elevi pe termen lung, după ce vor pleca de la Hailsham. Lucy Wainright a fost o idealistă - și nu-i nimic rău în asta. Dar nu avea absolut nici o urmă de simț practic. Cum să vă explic? Noi am reușit să vă dăm ceva, ceva ce nici acum nu vă poate lua nimeni, și am reușit s-o facem în primul și în primul rînd prin faptul că v-am oferit adăpost. Hailsham n-ar fi fost Hailsham dacă n-am fi făcut-o. De acord, cîteodată asta însemna să vă ascundem unele lucruri, să vă mințim. Da, în multe privințe v-am păcălit. Bănuiesc că s-ar putea spune și așa. Dar în toți acei ani v-am asigurat un adăpost și v-am oferit o copilărie. Lucy era o persoană cu intenții foarte bune. Dar dacă s-ar fi făcut cum voia ea, fericirea voastră de la Hailsham ar fi fost distrusă. Uitați-vă la voi acum! Sînt atît de mîndră cînd vă văd. V-ați construit viețile pornind de la ceea ce v-am oferit noi. Astăzi nu ați fi cine sînteți dacă noi nu v-am fi protejat. N-ați fi fost absorbiți de lecțiile voastre, nu v-ați fi cufundat în arta și în scrisul vostru. De ce-ați fi făcut-o dacă ați fi știut ce vă așteaptă? Ne-ați fi spus că nu are nici un sens. Și ce argumente v-am fi putut aduce pentru a vă convinge de contrariu? Așa că n-am avut ce face. A trebuit să renunțăm la ea.

O auzeam pe Madame strigînd la bărbații cu mobila. N-aș putea zice că-și ieșise din fire, dar glasul îi era înfricoșător de sever, iar bărbații, care pînă atunci se tot certaseră cu ea, amuțiseră.

322

— Poate că e mai bine c-am rămas eu aici, cu voi. a zis Miss Emily. Marie-Claude e mult mai eficientă decît mine la asemenea lucruri.

Nu știu ce m-a făcut să spun următoarele lucruri. Poate am făcut-o fiindcă știam că vizita noastră trebuie să se încheie cît de curînd sau poate că eram curioasă să știu cu precizie care erau sentimentele pe care Miss Emily și Madame le nutreau una față de cealaltă. În orice caz, i-am spus, coborînd glasul și arătînd din cap în direcția ușii: — Lui Madame nu i-a plăcut niciodată de noi. întotdeauna s-a temut de noi. Așa cum se teme lumea de păianjeni și de diverse alte lucruri.

Am așteptat să văd dacă vorbele mele o vor înfuria pe Miss Emily, dar fără să-mi pese prea mult. Și, așa cum m-am așteptat, s-a întors brusc spre mine, de parcă tocmai aș fi aruncat în ea cu un cocoloș de hîrtie, iar ochii i-au scăpărat într-un mod care mi-a amintit de zilele de odinioară de la Hailsham. Însă atunci cînd mi-a răspuns, glasul îi era blînd și egal:

— Marie-Claude v-a dat absolut totul! A muncit pînă n-a mai știut de ea. Să nu uiți asta niciodată, copila mea! Marie-Claude a fost, este și va fi întotdeauna de partea voastră. Li e teamă de voi? Tuturor ne e teamă de voi. Eu însămi a trebuit să-mi înving spaima pe care mi-o provoca vederea voastră aproape în fiecare zi pe care mi-am petrecut-o la Hailsham. Au fost zile în care mă uitam la voi de la fereastra biroului meu și mă cuprindea o repulsie de nedescris... A tăcut, apoi ochii i-au fulgerat din nou. — Dar eram hotărîtă să nu las ca astfel de sentimente să mă împiedice să fac ce trebuie. M-am luptat cu aceste sentimente și am învins. Vreți, vă rog, să fiți drăguți și să mă ajutați să ies de aici? Cred că George mă așteaptă deja cu cîrjele.

Cu noi susținînd-o de coate, a pornit cu pași mici pe hol, unde o aștepta un bărbat masiv, în uniformă

323

de infirmier, care i-a întins alarmat o pereche de cîrje.

Ușa de la intrare era deschisă spre stradă și am fost surprinsă să văd că afară încă mai era lumină. De undeva din apropiere se auzea glasul lui Madame, care vorbea, acum mai calmă, cu bărbații de la transporturi. Părea că e momentul ca Tommy și cu mine să dispărem din peisaj, dar individul pe nume George tocmai o ajuta pe Miss Emily să-și pună haina, în timp ce ea stătea dreaptă în cîrje, așa că ne era imposibil să trecem pe lîngă ei. Prin urmare, am așteptat. Bănuiesc că voiam și să ne luăm la revedere de la Miss Emily. Sau poate că voiam să-i mulțumim cumva după toate astea. Nu știu exact, însă ea era acum extrem de preocupată de noptieră. A început să le dea nu știu ce indicații urgente bărbaților de afară, după care a plecat împreună cu George, fără să ne mai arunce măcar o privire.

Tommy și cu mine am mai rămas un timp în hol, neștiind ce să facem. Cînd, într-un final, am ieșit afară, am observat că felinarele de pe întreaga stradă fuseseră deja aprinse, în ciuda faptului că cerul nu se întunecase încă de tot. Șoferul unei dubite albe tocmai băga cheia în contact. Chiar în spatele acesteia se afla un Volvo uriaș, vechi, iar pe scaunul pasagerului stătea Miss Emily. Madame stătea încovoiată lîngă fereastră și încuviința la ce-i spunea Miss Emily, timp în care George a închis portbagajul și s-a îndreptat spre portiera șoferului. Apoi dubita

albă a demarat, iar mașina lui Miss Emily a urmat-o.

Madame a rămas acolo vreme îndelungată, uitându-se în urma mașinilor. Apoi s-a întors, cu intenția vădită de a intra în casă, și, văzându-ne acolo, pe trotuar, s-a oprit brusc, parcă strângându-se în sine.

— Acum o să plecăm, am spus. Vă mulțumim că ați vorbit cu noi. Și vă rugăm să-i spuneți la revedere lui Miss Emily din partea noastră.

324

O vedeam cum îmi studiază chipul din penumbră. Apoi a zis:

— Kathy H. îmi amintesc de tine. Da, îmi amintesc. A tăcut, dar fără să-și ia ochii de la mine.

— Cred că știu la ce vă gândiți, am spus în cele din urmă. Cred că bănuiesc.

— Foarte bine.

Vocea îi era visătoare și avea privirea vag încețoșată.

— Foarte bine. Ești în stare să citești gândurile oamenilor. Spune-mi.

— La un moment dat, într-o după-amiază, m-ați văzut la mine în dormitor. Nu mai era nimeni în jur, iar eu ascultam o casetă cu muzică. Și tocmai dansam, într-un fel al meu, cu ochii închiși, când s-a întâmplat să dați cu ochii de mine.

— Ești foarte bună. Este adevărat, chiar citești gândurile oamenilor. Ar trebui să faci asta pe scenă. Abia acum te-am recunoscut. Dar ai dreptate, îmi amintesc de ziua aia. Cîteodată mă gândesc și acum la ea.

— Ce ciudat. Și eu la fel.

— Înțeleg.

Am fi putut să punem punct conversației în acel moment^ Am fi putut să ne luăm rămas-bun și să plecăm. Însă ea a făcut câțiva pași spre noi, timp în care nu a încetat să-mi scruteze chipul.

— Erăi mult mai mică atunci, a spus. Dar da, tu

ești.

— Nu trebuie să răspundeți la asta dacă nu vreți, am spus eu. Însă n-am știut niciodată cum să interpretez ceea ce s-a întâmplat. Pot să vă întreb?

— Tu ești cea care citește gândurile. Dar eu nu ți le pot citi pe ale tale.

— Ei bine, ați fost... foarte afectată în ziua aceea. Vă uitați la mine, iar când am băgat de seamă și am deschis ochii, v-am văzut privindu-mă și cred că plîngeați. De fapt știu sigur că plîngeați. Mă priveați și plîngeați. De ce?

325

Madame a continuat să mă fixeze, fără să-și schimbe expresia.

— Plîngeam, a spus ea în cele din urmă foarte încet, de parcă l-ar fi fost teamă ca nu cumva să o audă vecinii, fiindcă atunci când am intrat, am auzit casetofonul mergînd. Am crezut ca vreun idiot de elev îl lăsase pornit. Însă în clipa în care am intrat în dormitorul tău, te-am văzut singură în cameră -o fetiță dansînd. Așa cum ai spus și tu, aveai ochii închiși, erai undeva departe, iar pe chip ți se citea un jind nesfîrșit. Puneai atîta suflet în dansul tău ! Și mai era și muzica, acea melodie. Cuvintele ei pline de tristețe. O tristețe fără margini.

— Melodia, am spus, se numea Să nu mă părăsești. Am început să-i cînt în șoaptă cîteva versuri:

— „Să nu mă părăsești... O, baby, baby, să nu mă părăsești...”

Ea a încuviințat din cap.

— Da, asta era melodia. De atunci am mai auzit-o o dată sau de două ori. La radio, la televizor. Și de fiecare dată m-a purtat cu ea spre trecut, spre fetița care dansa de una singură.

— Spuneți că nu știți să citiți gândurile, am reluat eu. Dar poate că în ziua aia ați făcut-o. Poate că de-asta v-au dat lacrimile când m-ați văzut. Fiindcă, indiferent despre ce era de fapt vorba în cîntec, în capul meu, atunci când dansam, aveam propria mea versiune. Cum să vă spun? Îmi imaginam că e despre o femeie căreia i se spusese că nu poate avea copii. Dar pe urmă ea reușise totuși să facă un copil și era extrem de încîntată și-l ținea foarte strîns la piept, cuprinsă de spaimă la gândul că i-ar putea separa cineva vreodată, și de-asta începuse să cînte „Baby, baby, să nu mă părăsești...” Melodia nu are nici o legătură cu așa ceva, dar asta îmi închipuiam eu la ora aia că spune. Poate că mi-ați citit gândurile și de aceea vi s-a părut așa. Mie, la momentul respectiv, nu mi se părea deloc atît de tristă, dar acum, când îmi amintesc, mi se pare destul de tristă.

Mă adresasem lui Madame, dar l-am simțit pe Tommy foindu-se lingă mine și am devenit conștientă de textura hainelor lui. de prezența lui. Apoi Madame a zis :

— E foarte interesant ce-mi spui. Dar nu e vorba că ți-aș fi citit gândurile. Nici atunci și nici acum. Plîngeam din cu totul și cu totul alt motiv. În ziua aceea, când te-am privit dansînd, am văzut altceva. Am văzut o lume nouă năseindu-se extrem de rapid. Da, o lume aflată în legătură mai strînsă cu știința, una și mai eficientă. Cu mai multe metode de vindecare a vechilor boli. De acord. Însă o lume aspră și crudă. Și am văzut o fetiță cu ochii strîns închiși, care ținea la pieptul ei lumea cea veche, o lume mai blîndă, cea care - cum o știa și ea prea bine în adîncul inimii - nu avea cum să rămînă așa pentru totdeauna, iar ea o ținea strîns și o implora; să nu mă părăsești, să nu mă părăsești. Asta e ceea ce am văzut eu. Știu, de fapt n-a fost vorba de tine și nici de ceea ce făceai tu. Dar te-am văzut și mi-ai frînt inima. Și n-am uitat niciodată.

Apoi a înaintat pînă când a ajuns la doar un pas sau doi de noi.

— Poveștile voastre din seara asta m-au înduioșat și ele nespuse.

S-a uitat întâi la Tommy, apoi la mine.

— Bieții de voi! a zis, Mi-aș dori să vă pot fi de folos. Însă acum ați rămas doar voi doi.

A întins mâna, fără să-și ia măcar o clipă ochii de pe chipul meu, și mi-a pus-o pe obraz. Am simțit că întreg corpul îi e străbătut de un fior, dar și-a ținut mâna unde era și am văzut cum ochii i se umplu iar de lacrimi.

— Bieții de voi î a repetat aproape în șoaptă.

Apoi ne-a întors spatele și a intrat în casă.

Pe drumul de întoarcere abia dacă am discutat despre întâlnirea noastră cu Miss Emily și cu Madame.

326

327

Sau, dacă am făcut-o, am vorbit doar despre lucruri mai puțin importante, cum ar fi cil de tare au îmbătrînit sau despre obiectele din casa lor.

Am luat-o pe cele mai obscure drumuri dosnice pe care le știam, unde farurile noastre erau singura sursă de lumină ce străpungea beznă totală din jur. Din cînd în cînd întâlneam alte faruri și atunci aveam sentimentul că ele aparțin altor îngrijitori care conduc spre casă singuri sau, ca mine, cu un donator pe scaunul de alături. Îmi dădeam seama, firește, că și alți oameni folosesc asemenea drumuri, dar în noaptea aia mi se părea că aceste șosele scaldate în întuneric există doar pentru cei ca noi, în vreme ce drumurile naționale largi, ce-ți luau ochii cu indicatoarele lor uriașe și cu cafenelele lor de lux, erau pentru ceilalți. Nu știu dacă și Tommy se gîndea la același lucru. Poate că da, fiindcă la un moment dat a remarcat:

— Kathy, dar văd că știi cele mai ciudate drumuri!

A rîs un pic cînd a spus-o, dar apoi a părut căzut adînc pe gînduri. După care, tocmai cînd coboram pe o străduță aflată în mijlocul pustietății, într-un întuneric beznă, a zis din senin:

— Cred că Miss Lucy avea dreptate. Nu Miss Emily.

Nu-mi amintesc dacă i-am răspuns ceva. Dacă am făcut-o, în mod sigur n-a fost ceva extrem de profund. Însă asta a fost momentul în care am remarcat - în glasul lui sau poate în comportamentul lui — ceva care mi-a declanșat ușoare semnale de alarmă, îmi amintesc că mi-am luat ochii de la drumul șerpuitor pentru a-l privi, dar el stătea pur și simplu liniștit, uitîndu-se în gol, la noaptea ce se întindea în fața lui.

Apoi, cîteva clipe mai tîrziu, a zis brusc:

— Kath, crezi că poți opri un pic? Îmi cer scuze, dar trebuie neapărat să ies un minut.

Crezînd ca l-a apucat iar răul de mașină, am oprit aproape instantaneu, mai-mai să dau peste un gard viu. Locul era complet neluminat și, chiar și cu farurile mașinii aprinse, mi-era teamă ca nu cumva vreo altă mașină să ia curba în viteză și să dea peste noi. Asta e motivul pentru care, atunci cînd Tommy s-a dat jos din mașină și a dispărut în beznă, nu m-am dus și eu după el. Asta și faptul că, din modul foarte hotărît în care coborîse, dedusesem că și dacă nu se simte bine, preferă să se descurce singur. În orice caz, iată motivul pentru care eram încă în mașină, întrebîndu-mă dacă s-o mut puțin mai în sus pe deal, cînd am auzit primul strigăt. La început nici măcar nu mi-a trecut prin cap că ar putea fi el. Am crezut că e vreun dement care bîntuie prin tufișuri. Ieșisem deja din mașină, cînd am auzit al doilea și al treilea strigăt și, deși mă lămurisem deja că Tommy e cel care urlă, acest lucru nu m-a făcut să mă grăbesc deloc. De fapt, preț de o clipă, am fost cît se poate de aproape de starea de panică, pentru că n-aveam nici cea mai mică idee pe unde o fi. Nu vedeam absolut nimic și cînd am încercat să o iau în direcția din care veneau strigătele, m-am trezit blocată de un tufiș. Apoi am găsit o trecere, am sărit un șanț și am ajuns la un gard. Am reușit să mă cațăr pe el și am aterizat în noroiul moale.

Acum vedeam mai bine locul din preajma mea. Mă aflam într-un cîmp ce cobora într-o pantă abruptă la cîteva pași de mine și în depărtare, în valea de la picioarele mele, se vedeau luminile unui sat. Vîntul era extrem de puternic și o rafală m-a izbit atît de tare, că a trebuit să mă apuc de un par al gardului. Luna încă nu ieșise de tot, însă era destul de multă lumină ca să-l pot zări pe Tommy foarte aproape de locul în care cîmpul cobora în pantă, pradă unui acces de furie, strigînd, lovind în aer cu pumnii și aruncîndu-și picioarele în toate direcțiile.

328

329

Am dat să fug spre el, dar noroiul mi-a înghițit picioarele. Nici lui nu-i era mai ușor să se miște prin noroi, fiindcă la un moment dat, cînd a ridicat piciorul ca să dea un șut, a alunecat și a dispărut din raza privirii mele, înghițit de beznă. Însă șuvoiul de înjurături a continuat fără oprire și am reușit să-l ajung exact în clipa în care se ridica iar în picioare. În lumina lunii, i-am zărit pentru o fracțiune de secundă chipul acoperit cu noroi și schimonosit de furie, apoi i-am apucat brațele slăbite și l-am ținut strîns. A încercat să scape din strînsoare, dar nu l-am lăsat pînă cînd a încetat să mai strige și am simțit că dorința de a riposta i-a dispărut. Apoi mi-am dat seama că m-a îmbrățîșat și el. Și am rămas așa un timp indefinit, ținîndu-ne strîns unul pe celălalt la marginea aceluși cîmp, fără să rostim nici un cuvînt, în timp ce vîntul sufla întruna cu putere peste noi, lipindu-ne hainele de corp. Pentru o clipă a părut că motivul pentru care ne ținem atît de tare unul de celălalt este că era singura metodă să nu fim măturați de vînt și înghițiți în noapte.

Cînd, în cele din urmă, ne-am desfăcut din îmbră-țișare, el a murmurat:

— Îmi pare foarte rău, Kath. Apoi a adăugat cu un rîs nesigur:

— Bine că nu erau vaci pe cîmp. Aș fi băgat spaima-n ele.

Am văzut că face tot ce poate ca să mă convingă că acum totul e în regulă, dar încă mai respira greu și îi tremurau picioarele. Am pornit împreună spre mașină, făcând eforturi să nu alunecăm.

— Miroși a balegă de vacă, am spus eu într-un final.

— O, Doamne, Kath! Cum am să le explic asta? Va trebui să ne strecurăm prin spate.

— Trebuie să semnezi de venire.

— O, Doamne! a spus el și a râs iar.

Am găsit niște cîrpe în mașină și, cu ajutorul lor, ne-am curățat de cea mai mare parte a mizeriei. În timp ce căutam cîrpele, am dat jos din portbagaj geanta sport cu desenele de animale și cînd am pornit iar, am observat ca Tommy o adusese înăuntru cu el.

Am mers un timp așa, fără să spunem nimic, cu Tommy ținîndu-și geanta în poală. Așteptam să spună ceva despre desene. Mi-a trecut chiar prin cap că s-ar putea să-l apuce altă criză, în toiul căreia să arunce desenele pe geam. Însă el ținea geanta protector, cu ambele mîini, continuînd să stea cu ochii ațintiți la drumul întunecat ce se întindea în fața noastră. După o lungă perioadă de tăcere, a spus:

— Îmi pare rău pentru adineauri, Kath. Sincer. Sînt un mare tîmpit.

Apoi a adăugat:

— La ce te gîndești, Kath ?

— Mă gîndeam cum era atunci, demult, la Hailsham, cînd te apuca damblaua ca azi, iar noi nu înțelegeam ce-i cu tine, i-am explicat eu. Nu înțelegeam cum cineva poate să fie cuprins de pan-dalii așa ca tine. Și tocmai mi-a trecut prin minte o idee. Un gînd. Mă gîndeam că, poate, motivul pentru care te apucau pandaliile era că, la un anumit nivel, tu ai știut întotdeauna.

Tommy s-a gîndit o vreme, apoi a clătinat din cap.

— Nu cred, Kath. Nu. A fost doar vina mea. Și a faptului că eram un tîmpit. N-a fost niciodată nimic altceva.

După un moment, a pufnit în rîs și a spus:

— Dar e și asta o idee. Poate că undeva, în adîncul sufletului, am știut. Ceva ce voi, restul, nu știati.

330

331

CAPITOLUL DOUĂZECI SI TREI

După acea călătorie a noastră, cam o săptămînă lucrurile au rămas aproximativ neschimbate. Însă nu mă așteptam ca situația să continue prea mult în același fel și nu m-am înșelat. Pe la începutul lui octombrie am început să observ mici diferențe. În primul rînd, în ciuda faptului că Tommy își vedea în continuare de desenele lui cu animale, a început să se jeneze ușor să le mai facă în prezența mea. Nu era ca în primele zile cînd devenisem îngrijitoarea lui și toate chestiile de la Căsuțe încă mai planau asupra noastră. Însă era ca și cum se gîndise mult la subiect și luase o hotărîre: că va continua să deseneze ori de cîte ori îi vine chef, dar în momentul în care o să intru în cameră, se va opri și va pune desenele deoparte. Această decizie a lui nu m-a rănit deloc. De fapt, din multe puncte de vedere a fost chiar o ușurare: vederea acelor animale pri-vindu-ne în ochi cînd eram împreună ar fi făcut situația și mai stînjenitoare.

Au existat însă și alte schimbări, cu care nu mi-a fost la fel de ușor să mă împac. Nu vreau să spun că nu mai aveam momente cînd ne simțeam bine unul cu altul în camera lui. Din cînd în cînd făceam chiar și sex. Dar n-am putut să nu remarc tendința tot mai pronunțată a lui Tommy de a se identifica mereu cu ceilalți donatori de la centru. Dacă, de exemplu, eram împreună și ne aminteam de diverse persoane de la Hailsham, mai devreme

332

sau mai tirziu ei începea să-mi spună despre un donator cu care se împrietenise de curînd și care zisese sau poate făcuse ceva asemănător cu lucrul despre care tocmai discutam. Țin minte mai ales o zi, cînd am venit la Kingsfield după o călătorie extrem de lungă și am coborît din mașină. Scuarul arăta oarecum ca în ziua cînd venisem aici cu Ruth și ne duseserăm să vedem vasul de pescuit. Era o după-masă de toamnă cu cer acoperit și singurele persoane de afară erau un grup de donatori, strînși ciorchine sub streășină acoperișului de la clădirea de recreație. Printre ele era și Tommy, care stătea cu un umăr sprijinit de un stîlp și asculta ce spune un donator ghemuit pe treptele de la intrare. Am înaintat cîțiva pași spre ei, apoi m-am oprit și am așteptat acolo, în mijlocul Scuarului, sub cerul cenușiu, însă Tommy, în ciuda faptului că mă văzuse, a continuat să își asculte prietenul și în cele din urmă a izbucnit în rîs odată cu ceilalți. Chiar și după aceea a continuat să asculte și să zîmbească. Ulterior a susținut că-mi făcuse semn să vin lîngă ei, dar dacă o făcuse, gestul lui nu fusese deloc evident. Tot ce am remarcat eu a fost vagul lui surîs în direcția mea, apoi faptul că și-a îndreptat din nou atenția asupra prietenului său care vorbea. De acord, se afla în mijlocul unei discuții și, după aproximativ un minut, a venit la mine și ne-am dus amîndoi în camera lui. Însă cu ceva timp în urmă lucrurile ar fi stat cu totul altfel. Și nu mă refer doar la faptul că mă lăsase să-l aștept în mijlocul Scuarului. Asta nu m-ar fi deranjat chiar atît de mult. A fost mai degrabă vorba de faptul că în acea zi am simțit pentru prima oară un fel de resentiment din partea lui, pe motiv că fusese nevoit să vină cu mine, și, odată ajunși în camera sa, atmosfera dintre noi a rămas încărcată.

Dacă e să fiu sinceră pînă la capăt, poate că am avut și eu cel puțin o parte de vină. Fiindcă în timp

333

ce stăteam și mă uitam la ei cum vorbesc .și rid, ani avut așa, o strângere de inimă. In mod ni in care se așezaseră donatorii, într-un fel de semicerc, și in modul în care stăteau, cu un soi de relaxare aproape studiată, indiferent dacă stăteau in picioare sau jos, era ceva care părea să sugereze că vor să spună lumii întregi cât de mult se bucură fiecare de compania celorlalți și care mi-a amintit de felul în care stăteam odinioară cu micul nostru grup în jurul pavilionului. Cum am mai spus, această comparație mi-a atins o coardă sensibilă și poate că, odată ajuns în camera lui, eram și eu, la rîndul meu, cuprinsă de resentimente în egală măsură ca și el. Simțeam o mică împunsătură de frustrare similară de fiecare dată cînd îmi spunea că nu înțeleg un lucru sau altul pentru că încă nu începusem să donez. Dar, cu o singură excepție, la care voi reveni imediat, n-a fost niciodată vorba de mai mult decît o simplă împunsătură. De obicei îmi spunea totul pe jumătate în glumă, aproape cu afecțiune. Și chiar și atunci cînd era mai mult decît atît, cum a fost în ziua aceea cînd mi-a spus să nu-i mai duc rufele murdare la spălătorie, fiindcă o poate face și singur, nu ajungeam niciodată să ne certăm din asta. Așa că îl întrebam: — Ce importanță are care dintre noi duce prosoapele la spălat? Eu oricum mă duc în direcția aia.

La care el scuturase din cap și spusese:

— Uite ce e, Kath, vreau să mă ocup eu însumi de lucrurile mele. Dacă ai fi și tu donatoare, ai înțelege.

Bine, răspunsul lui m-a zgîndărit un pic, dar, nefiind un lucru care să mă marcheze chiar atît de tare, am uitat curînd toată povestea. Însă, așa cum am mai spus, a existat o anumită împrejurare în care a adus în discuție incapacitatea mea de a înțelege, ca persoană din afară, și atunci chiar m-a iritat peste măsură.

S-a întîmplat cam la o săptămînă după ce a primit înștiințarea că urmează să facă a patra donație.

334

Ne așteptam și discutaserăm destul de mult pe terna asta. De fapt, pornind de la subiectul celei de-a patra donații, avuseserăm una dintre cele mai intime conversații ale noastre de la călătoria la Littlehampton încoace. De-a lungul timpului am asistat la diverse reacții ale donatorilor în fața celei de-a patra donații. Unii vor să vorbească la nesfîrșit și fără rost numai și numai despre asta. Alții se mulțumesc să glumească pe tema respectivă, în vreme ce alții refuză pur și simplu să discute subiectul. Mai există apoi strania tendință, destul de răspîndită în rîndul donatorilor, de a considera cea de-a patra donație drept un lucru demn de toată lauda. Un donator „Ia a patra” — chiar și unul destul de puțin popular pînă la ora respectivă - este tratat cu deosebit respect. Pînă și doctorii și asistentele intră în joc: atunci cînd un donator la a patra donație se duce la un control, este întîmpinat de personalul medical cu zîmbete și strîngeri de mînă. Ei bine, am discutat cu Tommy despre toate astea, uneori în glumă, alteori serios și aplicat. Am discutat despre toate modurile în care oamenii tratează problema și care anume sînt mai de bun-simț. La un moment dat, în timp ce stăteam unul lîngă altul pe marginea patului și amurgul cobora încet peste noi, mi-a zis:

— Kath, știi de ce își face lumea atîtea griji în legătură cu a patra donație? Fiindcă nu sînt siguri dacă vor sfîrși sau nu. Dacă ai ști precis că vei sfîrși, ar fi mai ușor. Dar nu ni se spune niciodată cu certitudine.

Mă întrebam dacă va aduce în discuție subiectul și mă gîndisem ce i-aș putea răspunde. Însă în clipa cînd s-a întîmplat cu adevărat, n-am prea găsit mare lucru de spus. Așa că m-am mulțumit să-i zic:

— Astea sînt prostii, Tommy. Sînt doar vorbe, vorbe goale. Nici măcar n-are rost să te gîndești la ele.

335

Însă, firește, Tommy știa că atunci cînd spun așa ceva, nu mă bazez pe nimic concret. Știa, de asemenea, că pune întrebări la care nici măcar doctorii nu au răspunsuri clare. De fiecare dată și se spune același și același lucru. Că este posibil ca după cea de-a patra donație, chiar dacă din punct de vedere clinic ai sfîrșit, să mai fii încă oarecum conștient; că s-ar putea să afli că la celălalt capăt te mai așteaptă alte donații — și încă multe; că nu mai există alte centre de recuperare, nici îngrijitori și nici prieteni; că tot ce-ți rămîne de făcut este să te uiți ca un simplu spectator la ultimele tale donații pînă în clipa în care ești deconectat de la aparate. Sună ca un subiect de film de groază și de cele mai multe ori oamenii refuză pur și simplu să se gîndească la asta. Personalul medical, îngrijitorii și, de regulă, și donatorii. Dar din cînd în cînd cîte un donator aduce subiectul în discuție, așa cum a făcut Tommy în seara respectivă, și acum îmi doresc să îl fi dezbătut împreună cu el. Însă, din păcate, după ce l-am trimis în felul ăsta la plimbare, spunîndu-i că sînt niște prostii, fiecare s-a retras în propria sa cochilie și capitolul a fost definitiv închis. Ulterior eu cel puțin am știut că Tommy continuă să se gîndească mult la asta și m-am bucurat că am apucat să discutăm, chiar dacă foarte puțin. Ce vreau să spun este că, una peste alta, aveam impresia că am abordat destul de deschis subiectul și că facem față împreună destul de bine perspectivei celei de-a patra donații. Iată de ce am fost atît de dată peste cap de rugămîntea pe care mi-a adresat-o în ziua în care ne-am plimbat împreună pe cîmp.

Kingsfield nu are prea multe locuri prin care să te plimbi. Scurul este, evident, principalul punct de întîlnire, iar cele cîteva parcele din spatele clădirilor arată ca niște bălării. Cel mai întins teren, pe care donatorii îl numesc „cîmpul”, este un perimetru

336

în formă de patruleter, năpădit de buruieni și de ciulini și împrejmuit cu un gard din sîrmă ghimpată. Am tot auzit că va fi transformat într-un gazon adevărat pentru donatori, dar nici măcar la ora asta n-au făcut-o încă. Și chiar și în eventualitatea că ar face-o, e puțin probabil să devină un loc liniștit, de reculegere, dat fiind faptul că se află

chiar în vecinătatea șoselei. Și totuși, atunci când îi apucă o stare de agitație și simt nevoia să meargă pe jos pentru a se calma, donatorii au tendința să vină aici, sărind peste plasa de sîrmă și peste tufișurile cu mure. Dimineața despre care vă vorbesc era extrem de cețoasă și știam că pămîntul va fi îmbibat cu apă, dar Tommy insistase foarte tare să ne ducem să ne plimbăm în zona respectivă. Deloc surprinzător, eram singurele persoane din zonă, lucru foarte probabil exact pe gustul lui Tommy. După ce și-a făcut de lucru preț de cîteva minute pe lîngă tufișuri, s-a oprit lîngă gard și s-a uitat lung la ceața groasă din depărtare. Apoi mi-a zis:

— Kath, nu vreau să mă înțelegi greșit. M-am gîndit destul de mult la asta. Kath, cred că ar trebui să-mi iau un alt îngrijitor.

În decursul celor cîteva secunde ce s-au scurs din clipa în care a rostit acele cuvinte, mi-am dat seama că nu sînt deloc uimită și că, în nu știu ce mod ciudat, chiar mă așteptam la așa ceva. Totuși m-am înfuriat și n-am spus nimic.

— Nu doar din cauză că se apropie a patra donație, a continuat el. Nu e vorba doar de asta. E din cauza chestiei care mi s-a împlătit săptămîna trecută. Atunci cînd am avut problema aia cu rinichii. De acum încolo o să tot am asemenea probleme.

— De-aia am venit și te-am găsit, am spus eu. De-aia am venit: pentru că am vrut să te ajut. La tot ce va urma. Și asta a vrut și Ruth.

— Ruth a vrut altceva pentru noi, ceva care nu s-a putut face, a zis Tommy. Și nu cred că a ținut neapărat să mă îngrijești pînă în ultima clipă.

337

— Tommy! am spus și cred că acum mă înfuria-sem deja de-a binelea, deși am reușit să-mi păstrez vocea calmă și să mă controlez. Eu sînt cea care trebuie să te ajute. De-aia am venit și te-am regăsit.

— Ruth a vrut altceva pentru noi, ceva care nu s-a putut face, a repetat Tommy. Acum e vorba de cu totul altceva. Kath, nu vreau să mă vezi așa!

Se uita în pămînt, stînd cu o palmă lipită de plasa de sîrmă ghimpată a gardului, și, preț de o clipă, a părut că ascultă cît se poate de atent zgomotele traficului de undeva de dincolo de ceață. Apoi a zis, clătînînd ușor din cap:

— Ruth ar fi înțeles. Era donatoare, așa că ar fi înțeles. Nu spun neapărat că ar fi dorit exact același lucru pentru sine. Dacă s-ar fi putut, poate că și-ar fi dorit să-i fii îngrijitoare pînă în ultima clipă. Dar ar fi înțeles de ce vreau eu să fac astfel. Kath, cîteodată pur și simplu nu înțelegi. Și nu înțelegi pentru că nu ești donatoare.

Cînd l-am auzit că vine iar cu chestia asta, i-am întors spatele și am plecat. Așa cum am spus, aproape că eram pregătită să-l aud că-mi spune că nu vrea să-i mai fiu îngrijitoare. Dar ultimele lui vorbe au fost cele care m-au rănit cu adevărat, mai ales că au venit după toate acele chestii minore, cum ar fi faptul că mă lăsase să-l aștept în picioare în mijlocul Scurului. Prin acele cîteva cuvinte mă separase încă o dată, nu doar de ceilalți donatori, ci mai ales de el și de Ruth.

Și totuși discuția nu s-a transformat într-o ceartă în toată regula. Cînd am plecat furtunos, nu puteam să fac altceva decît să mă întorc la Tommy în cameră, unde a venit și el cîteva minute mai tîrziu. În acel moment eu eram deja mult mai calmă și el la fel, așa că am reușit să purtăm o conversație mult mai plăcută. În aer încă se mai simțea o ușoară încordare, dar am făcut pace și am reușit chiar să intrăm în unele detalii practice, legate de înlocuirea mea

338

cu un alt îngrijitor. După aceea, cum stăteam noi așa în lumina slabă, așezați unul lîngă altul pe marginea patului, mi-a zis:

— Kath, nu vreau să ne mai certăm. Dar vreau de mult să te întreb ceva: tu n-ai obosit de atîta amar de timp de cînd ești îngrijitoare? Noi toți, restul, ne-am făcut donatori acum o mie de ani. Iar tu continui să faci meseria asta. Nu-ți dorești cîteodată să se grăbească și să-ți trimită înștiințarea?

Am ridicat din umeri.

— Nu mă deranjează. Și, oricum, e important să existe îngrijitori buni. Iar eu sînt o îngrijitoare bună.

— Dar de ce e atît de important pentru tine lucrul ăsta? De acord, e foarte bine să ai parte de un îngrijitor priceput. Dar, la urma urmei, e chiar așa de important? Donatorii vor dona oricum cu toții, după care se vor sfîrși.

— Firește că e important. Un îngrijitor bun poate să influențeze mult în bine calitatea vieții unui donator.

— Dar ești mereu pe drumuri. Ești mereu frîntă de oboseală și singură. Te-am urmărit. Toate astea te lasă fără pic de vlagă. Trebuie s-o faci, Kath! Trebuie ca măcar din cînd în cînd să-ți dorești să-ți spună că gata, poți să te oprești. Nu știu de ce nu vorbești cu ei, de ce nu-i întrebi cum de durează atîta.

Apoi, cînd a văzut că eu continui să tac, a spus:

— Zic și eu ce cred. Hai să nu ne certăm iar. Mi-am lăsat capul pe umărul lui și i-am răspuns:

— Da, bine. Oricum, probabil că nu mai durează mult. Însă deocamdată trebuie să continui. Chiar dacă tu nu mă vrei prin preajmă, sînt alții care au nevoie de mine.

— Bănuiesc că ai dreptate, Kath. Chiar ești o îngrijitoare bună. Ai fi îngrijitoarea perfectă pentru mine dacă n-ai fi tu.

A rîs, m-a încolăcit cu brațul și am continuat să stăm așa, umăr lîngă umăr. După care mi-a zis :

— Îmi tot vine în minte o imagine cu un râu cu ape repezi- în apă sînt doi oameni caic încearcă să se țină unul de celălalt cît de tare pot, dar pînă la urmă e mult, mult prea greu. Curentul e mult prea puternic. Trebuie să-și dea drumul unul altuia, să se despartă. Așa cred că e și cu noi. E mare păcat, Kath, pentru că noi doi ne-am iubit toată viața. Dar asta e. N-avem ce face. Nu putem rămîne împreună pe vecie.

Cînd a spus asta, mi-am amintit cum m-am ținut strîns de el în noaptea aia, pe terenul măturat de vînt, în drumul de întoarcere de la Littlehampton. Nu știu dacă și el se gîndea la același lucru sau încă mai medita la rîurile lui și la puternicia lor curenți. În orice caz, am rămas așa pe marginea patului vreme îndelungată, adînciți în gînduri. Apoi în cele din urmă i-am spus:

— Îmi pare rău că te-am repezit așa mai devreme. O să vorbesc cu ei. O să încerc să-ți găsesc pe cineva foarte priceput.

— Ce păcat, Kath ! a spus el iar.

Și nu cred că vreunul dintre noi a mai deschis subiectul în acea dimineată.

Îmi amintesc că următoarele cîteva săptămîni -ultimele săptămîni pînă la venirea noului îngrijitor -au fost surprinzător de liniștite. Poate că și Tommy, și eu făceam eforturi speciale să fim drăguți unul cu celălalt, însă timpul părea să se scurgă aproape fără nici o grijă. Relația noastră avea un aer aproape ireal, dar la ora respectivă nu ni s-a părut deloc ciudat. Eu eram destul de ocupată cu niște donatori din nordul Țării Galilor, ceea ce mă ținea departe de Kingsfield mai mult decît mi-aș fi dorit, însă tot reușeam să ajung aici de trei sau patru ori pe săptămîină. Vremea se răcise, dar era încă uscată și însorită și ne petreceam destul de mult timp în camera lui Tommy, uneori făcînd sex, cel mai adesea vorbind.

Sau eu citeam cu voce tare și Tommy asculta. O dată sau de două ori Tommy și-a adus chiar și caietul și s-a jucat, căuțînd noi idei de animale, în timp ce eu îi citeam, așezată pe pat.

Apoi a venit și ultima zi. Am sosit imediat după ora unu, într-o după-amiază tăioasă de decembrie. Am urcat la el în cameră, cumva pregătită sufletește să găsesc ceva schimbat, dar nu știu ce anume. Poate că mă gîndisem că și-a decorat camera de sărbători sau cam așa ceva. Dar, evident, totul era la fel ca întotdeauna și, una peste alta, asta a fost o mare ușurare. Nici Tommy nu părea schimbat în nici un fel, însă atunci cînd am început să vorbim, ne-a venit greu să ne prefacem că e doar o vizită ca oricare alta. Pe de altă parte, discutaserăm afîta pe parcursul săptămînilor ce trecuseră, încît nu prea mai rămăsese nici un subiect pe care să trebuiască neapărat să-l comentăm. Și cred că ne cam temeam să începem o altă conversație, ca să nu rămînem apoi cu regretul de a nu fi reușit să o încheiem cum se cuvine. Iată motivul pentru care vorbele noastre din acea zi au părut oarecum goale și lipsite de greutate.

Totuși la un moment dat, după ce mă tot foisem prin cameră fără să-mi găsesc locul, n-am mai rezistat și l-am întrebat:

— Tommy, îți pare bine că Ruth a sfirșit înainte de a afla ce am aflat noi ?

El stătea întins pe pat și a continuat să stea o vreme așa, cu ochii în tavan, înainte de a spune:

— E ciudat că spui așa ceva, fiindcă exact la asta mă gîndeam și eu ieri. Ce trebuie să nu uiți tu e că atunci cînd venea vorba de lucruri de genul ăsta, Ruth era total diferită de noi. Chiar de la început, chiar de cînd eram mici de tot, tu și cu mine încercam mereu să aflăm ce și cum. Îți amintești, Kath, de toate discuțiile noastre secrete? Însă Ruth nu era deloc așa. Ea voia mereu să creadă în

340

341

lucruri. Așa era Ruth. Deci da, într-un fel cred că e mai bine că s-a întîmplat așa.

După care a adăugat:

— Evident, tot ce am aflat noi despre Miss Emily și tot restul nu schimbă cu nimic relația noastră cu Ruth. La urma urmei, ea a vrut să ne fie nouă bine. Chiar a vrut să ne fie nouă bine.

În acel moment n-am avut deloc chef să deschid o nouă discuție despre Ruth, așa că i-am spus doar că sînt întru totul de acord cu el. Dar acum, că am mai mult timp de reflecție, nu-mi dau seama ce sentimente am față de toate astea. O parte din mine continuă să-și dorească să fi reușit cumva să-i împărtășim și ei tot ce am aflat. Bine, poate că ar fi făcut-o să se simtă prost, ar fi făcut-o să-și dea seama că răul pe care ni l-a făcut odinioară nu poate fi reparat atît de ușor cum sperase ea. Și, dacă e să fiu sinceră pînă la capăt, poate că asta e o părțică din dorința mea ca ea să fi știut totul înainte de a se sfirși. Însă pînă la urmă cred că e vorba de altceva, de ceva mult mai important decît dorința mea de răzbunare și de răutatea mea. Fiindcă, așa cum a spus și Tommy, în cele din urmă ea a vrut să ne fie nouă bine și deși atunci, în ziua aceea, în mașină, spusese că n-o s-o iert niciodată, s-a înșelat. Acum nu mai simt nici un fel de mînie față de ea. Cînd zic că mi-aș fi dorit să apuce să știe cum stau lucrurile cu adevărat, mă refer în primul rînd la faptul că mă întristează gîndul că ea a murit fără să știe ce știm Tommy și cu mine. Acum e ca și cum ar exista o linie, de-o parte a căreia ne aflăm noi, iar de cealaltă Ruth. De-aia îmi pare extrem de rău și cred că și ei i-ar părea dacă ar putea să vadă lucrurile din perspectiva mea de azi.

În acea ultimă zi Tommy și cu mine nu ne-am luat cine știe ce rămas-bun spectaculos. Cînd a venit momentul, a coborît scările împreună cu mine -lucru pe care de obicei nu îl făcea - și am traversat

342

împreună Scuarul, îndreptându-ne spre mașină. Fiind iarnă, soarele deja apunea în spatele clădirilor. Ca de obicei, sub umbra streșinii existau câteva siluete, dar Scuarul era gol. Tommy n-a rostit nici un cuvânt tot drumul pînă la mașină. Apoi a rîs ușor și a spus:

— Știi, Kath, cînd jucam fotbal, pe vremea cînd eram la Hailsham... aveam eu un gest secret pe care-l făceam. Ori de cîte ori dădeam gol, mă întorceam așa - a ridicat triumfător ambele brațe — și alergam înapoi la coechipierii mei. Nu făceam ca toate alea sau ceva de genul ăsta, ci pur și simplu alergam spre ei cu brațele ridicate uite-așa.

A tăcut o clipă, cu brațele încă ridicate. Apoi și le-a lăsat în jos și a zîmbit.

— în capul meu, Kath, atunci cînd alergam înapoi la ei, îmi imaginam mereu că trec în fugă printr-o apă. Nu una adîncă, ci cel mult pînă la glezne. Asta îmi imaginam absolut de fiecare dată. Pleosc, pleosc, pleosc.

Și-a ridicat iar brațele.

— Mă simțeam foarte bine cînd făceam așa. Ai marcat, te întorci, apoi pleosc, pleosc, pleosc.

S-a uitat la mine și a rîs iar.

— în tot timpul ăsta n-am spus-o absolut nimănui. Am rîs și eu și am zis:

— Tommy, copil nebun.

După asta ne-am sărutat — un sărut scurt —, iar eu m-am suit în mașină. Tommy a rămas acolo, în picioare, așteptându-mă să întorc. Apoi, cînd am demarat, mi-a zîmbit și mi-a făcut semn cu mîna. L-am privit în oglinda retrovizoare și el a rămas acolo, în picioare, pînă la sfîrșit. Chiar în ultimul moment l-am văzut cum ridică iar mîna, cu un gest abia schițat, și pornește spre prietenii lui de sub streășină. Apoi Scuarul mi-a dispărut din oglindă.

343

Acum câteva zile vorbeam cu unul dintre donatorii mei, care se plîngea de faptul că amintirile - pînă și cele mai dragi - pălesc surprinzător de repede, însă eu nu sînt de acord cu el. Nu cred deloc că amintirile la care țin cel mai mult vor păli vreodată. Am pierdut-o pe Ruth, apoi l-am pierdut pe Tommy, dar nu voi pierde niciodată amintirile pe care le am cu ei.

Bănuiesc că s-ar putea spune că am pierdut și Hailshamul. Aud și azi povești despre vreun fost elev de la Hailsham care încearcă să dea de urma lui sau, mai exact, de locul unde a fost. Din cînd în cînd mai aud cîte un zvon despre ce-a ajuns Hailshamul în ziua de azi - hotel, școală, ruină. Eu, una, am bătut țara asta în lung și-n lat cu mașina, dar n-am încercat niciodată să-l caut. Nu mă interesează deloc să-l găsesc și să-l văd cum arată azi. Însă e adevărat că, deși spun că n-am încercat niciodată să-i dau de urmă, uneori, cînd conduc absentă, mi se pare deodată că zăresc o părticică din el. Văd în depărtare un pavilion de sport și sînt convinsă că e al nostru. Sau văd un șir de plopi la orizont, lîngă un stejar uriaș, aflat ca-n ceață, și preț de o clipă am sentimentul că mă apropiez de Terenul de Sud, venind dinspre capătul opus. Odată, într-o dimineață cenușie, pe o fișie lungă de drum din Gloucestershire, am trecut pe lîngă o mașină stricată, oprită într-un refugiu, și am fost sigură că fata care stătea în picioare în fața ei, privind cu ochi goi la mașinile ce veneau din direcția opusă, era Susanna C, care era cu cîțiva ani mai mare decît noi și fusese unul dintre monitorii de la Solduri. Aceste momente survin atunci cînd mă aștept mai puțin, cînd conduc și sînt complet absorbită de cu totul altceva. Așadar, poate că la un anumit nivel chiar sînt în căutarea Hailshamului.

Dar, așa cum am mai spus, nu am pornit niciodată cu ideea fixă de a-l găsi și, în orice caz, de la sfîrșitul

344

acestui an nu . >. ; mai străbate țara la volan. Așa că sînt șanse destul de mari să nu dau niciodată peste el în scurtul răstimp care mi-a mai rămas. Și, dacă stau să mă gin dese, îmi pare bine că o să fie așa. E exact ca în cazul amintirilor mele cu Tommy și Ruth. Din momentul în care voi avea o viață mult mai liniștită, indiferent de centrul în care mă vor trimite, voi duce mereu cu mine amintirea Hailshamului, păstrată bine în mintea mea, iar ăsta e un lucru pe care nu mi-l va putea lua nimeni niciodată.

Singurul răsfaț pe care mi l-am permis - o singură dată - a fost la câteva săptămîni după ce am auzit că Tommy s-a sfîrșit, cînd m-am dus cu mașina la Norfolk, deși nu aveam nevoie. Nu căutam nimic anume și nu m-am dus chiar pînă pe malul mării. Poate că am simțit pur și simplu nevoia de a privi toate acele cîmpuri nesfîrșite și cerul uriaș și cenușiu. La un moment dat m-am trezit pe un drum pe care nu mai fusesem niciodată și vreo jumătate de oră n-am știut unde mă aflu și nici nu mi-a păsat absolut deloc. Am trecut pe lîngă cîmpii identice, nedefinite, a căror monotonie era spulberată cînd și cînd de cîte un stol de păsări ce se apropiau, îmi auzeau motorul, apoi zburau spre șirurile de brazde și se ridicau spre cer. Într-un final am observat în depărtare, dar destul de aproape de șosea, cîțiva copaci, așa că atunci cînd am ajuns în dreptul lor, am oprit și am coborît din mașină.

M-am trezit în fața unui cîmp arat — acri întregi de cîmp arat. Între mine și cîmp se afla un gard ce-mi bloca trecerea, cu două rînduri de sîrmă ghimpată, și am văzut că acest gard și pilcul format din cei trei sau patru copaci de deasupra mea erau singurele lucruri care se opuneau vîntului pe o porțiune de kilometri întregi. De-a lungul întregului gard, mai ales în partea sa de jos, se prinseseră și se încurcaseră tot felul de gunoaie. Arătau ca mizeria adusă de valuri pe malul mării. Probabil că vîntul

345

dusese o parte din aceste gunoaie kilometri întregi înainte de a le proiecta în copaci și în cele două rînduri de

sîrmă ghimpată. Chiar și sus, pe crengile copacilor, se vedeau fluturînd în vînt bucăți de plastic rupt și de pungi vechi. Atunci, cum stăteam acolo, uitîndu-mă la acele gunoaie ciudate și simțind cum bate vîntul cu putere peste cîmpiile pustii, a fost singura dată cînd m-am lăsat în voia fanteziei, fiindcă, la urma urmei, eram în Norfolk și trecuseră doar cîteva săptămîni de cînd îl pierdusem pe Tommy. Mă gîndeam la tot gunoiul ăsta, la plasticul ce flutura între crengi, la cheștiile ciudate, marine, prinse în gard, și-atunci am închis ochii pe jumătate și mi-am imaginat că ăsta e locul unde fîrșeră valurile mării tot ce am pierdut din copilărie și pînă azi, iar acum eu mă aflu aici, în fața tuturor acelor lucruri, și dacă aștept suficient de mult, de dincolo de cîmp va apărea o siluetă micuță care va crește pe măsură ce se va apropia, pînă cînd am să văd că e Tommy, iar el îmi va face cu mîna, poate chiar mă va striga. Fantezia mea nu a mers mai departe - n-am lăsat-o eu - și, deși lacrimile începuseră să mi se prelingă pe obraji, nu plîngeam în hohote și nu îmi pierdusem complet cumpătul. Am așteptat puțin, apoi m-am întors la mașină ca să pornesc mai departe, indiferent care era locul unde trebuia să ajung.

ÎN COLECȚIA „BIBLIOTECA POLIROM”

au apărut:

Nikos Kazantzakis - Zorba Grecul F.M. Dostoievski - Idiotul Gustave Flaubert - Doamna Bovary Boris Pasternak - Doctor Jivago *** _ Dulcea mea Doamnă Eminul meu iubit. Corespondență inedită Mihai Eminescu - Veronica Micle

Oscar Wilde - Portretul lui Dorian Gray D.H. Lawrence - Amantul doamnei Chatterley F. Scott Fitzgerald - Blîndețea nopții Mihail Bulgakov - Cupa vieții Salman Rushdie - Rușinea Saul Bellow - Ravelstein J.D. Salinger - Nouă povestiri Ian McEwan - Amsterdam Andrei Makine - Crima Olgăi Arbelina Jonathan Coe - Casa somnului J.D. Salinger - De veghe în lanul de seacă John Fowles - Iubita locotenentului francez Jose Saramago - Toate numele Peter Ackroyd - Documentele lui Platon D.H. Lawrence - Fii și îndrăgostiți F. Scott Fitzgerald - Marele Gatsby Antonio Tabucchi - Capul pierdut al lui Damasceno Monteiro Ernst Jiinger — Grădini și drumuri I.S. Turgheniev - Prima iubire Mika Waltari - Etruscul Bernhard Schlink - Cititorul Max Frisch - Homo faber Dino Buzzati - Deșertul tătarilor Andrei Makine - Testamentul francez Kazuo Ishiguro - Rămășițele zilei Saul Bellow - Trăiește-ți clipa John Fowles - Colecționarul

346

A.P. Cehov - Logodnica și alte povestiri

Colm Toibin - Povestea nopții

Julian Barnes - Anglia, Anglia

Ismail Kadare - Generalul armate' moarte

Jose Saramago - Pluta de piatră

William Trevor - Citindu-l pe Turgheniev

Erico Verissimo - Incident la Antares

Aglaja Veteranyi - De ce fierbe copilul în mămăligă

Max Frisch - Eu nu sint Stiller

Amelie Nothomb - Igiena asasinului

George Orwell - Ferma Animalelor

Michael Ondaatje - Obsesia lui Anii

J.D. Salinger - Dulgheri, înălțați grinda

acoperișului și Seymour: o prezentare Luis Sepulveda - Bătrînul care citea romane de dragoste

Dino Buzzati - O dragoste D.H. Lawrence - Fata pierdută Umberto Eco - Numele trandafirului J.D. Salinger -

Franny și Zoey Muriel Spark - Lorzi și complici Daniel Pennac - La căpcăunii veseli Daniil Harms - Mi se spune capucin Boris Pasternak - Sub înaltă protecție Salman Rushdie - Ultimul suspin al Maurului Gvinter Grass

- în mers de rac George Orwell — O mie nouă sute optzeci

și patru

Amelie Nothomb - Uimire și cutremur Lawrence Durrell - Cvartetul din Alexandria. Justine Iris Murdoch - Clopotul

Italo Calvino - Castelul destinelor încrucișate John Fowles - Magicianul Ian McEwan — Grădina de ciment Dai Sijie - Balzac și Micuța Croitoreasă chineză Russell Banks - Dulcea lume de după Lawrence Durrell - Cvartetul din Alexandria. Balthazar Saul Bellow - Darul lui Humboldt Vladimir Nabokov - Lolita

Aldous Huxley - Minunata lume nouă.

Reîntoarcere în minunata lume nouă Helen Fielding - Jurnalul lui Bridget Jones I.S. Turgheniev - în ajun. Fum

Paul Auster - Tombuctu F.M. Dostoievski - Demonii Malcolm Lowry - Sub vulcan Charles Bukowski - Femei

Max Frisch - Numele meu fie Gantenbein Mihail Bulgakov - Inimă de cline Antonio Tabucchi - Se face tot mai

tîrziu Mika Waltari - Egipteanul Iris Murdoch - Marea, marea Henry James - Daisy Miller Alessandro Baricco -

Ocean Mare Arthur Rimbaud - Opere Dino Buzzati - Bărnabo, omul munților. Secretul

Pădurii Bătrîne

George Orwell - Zile birmaneze Lawrence Durrell - Cvartetul din Alexandria.

Mountolive

William Faulkner - Zgomotul și furia P.G. Wodehouse - Greșeala lordului Emsworth Henry de Montherlant - Un
asasin îmi e stăpîn Michael Cunningham - Orele Juan Marse - Vraja Shanghaiului Ismail Kadare - Florile
înghețate din martie Jose Saramago - Evanghelia după Isus Cristos Lev Tolstoi - Anna Karenina (2 voi.)
Marguerite Yourcenar - Ca o apă care curge Tracy Chevalier - Fata cu cercei de perle Aldous Huxley - Punct
contrapunct Leonard Cohen - Joaca preferată Oscar Wilde — De Profundis
Villiers de l'Isle-Adam - Povestiri crude și insolite Arturo Perez-Reverte - Tabloul flamand Agneta Pleijel —
Lord Nevermore Vladimir Nabokov - Glorie Lawrence Durrell - Cvartetul din Alexandria. Clea